

Utgiftsområde 16

Utbildning och universitetsforskning

Utgiftsområde 16 – Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	8
2	Utbildning och universitetsforskning	13
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	13
2.1.1	Totala kostnader för utbildningsväsendet	14
2.2	Utgiftsutveckling.....	15
2.3	Mål för utgiftsområdet.....	18
2.4	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder övergripande för hela utgiftsområdet.....	18
2.5	Övergripande resultatredovisning för hela utgiftsområdet.....	19
2.6	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet	28
2.7	Resultatredovisning för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet..	28
2.8	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	39
2.9	Politikens inriktning	40
2.9.1	Stärkt kompetensförsörjning.....	40
2.9.2	En strategi för fler STEM-utbildade (Science, Technology, Engineering and Mathematics).....	41
2.9.3	Stärk lärarna och förskollärarna	41
2.9.4	Fortsatt internationellt engagemang	42
3	Barn- och ungdomsutbildning.....	43
3.1	Mål för området.....	43
3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	43
3.3	Resultatredovisning.....	44
3.3.1	Förskolan	44
3.3.2	Annan pedagogisk verksamhet.....	45
3.3.3	Förskoleklassen.....	46
3.3.4	Grundskolan.....	46
3.3.5	Anpassade grundskolan.....	55
3.3.6	Specialskolan	56
3.3.7	Sameskolan	56
3.3.8	Fritidshemmet.....	56
3.3.9	Gymnasieskolan.....	57
3.3.10	Anpassade gymnasieskolan	64
3.3.11	Kostnader för området Barn- och ungdomsutbildning	65
3.3.12	Andra bedömningsgrunder	66
3.3.13	Tillkännagivanden.....	66
3.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	69
3.5	Politikens inriktning	70
3.5.1	En skola som ger alla barn och elever förutsättningar att lyckas med sin utbildning.....	70
3.5.2	Insatser för ökad läsförståelse	70
3.5.3	Insatser för ökad kompetens hos förskollärare och lärare.....	71
3.5.4	En trygg skolmiljö för alla barn och elever	72
3.5.5	Ökad likvärdighet och förstärkt kunskapsutveckling över hela landet	73
3.5.6	Kompetensförsörjningen behöver stärkas för att utveckla Sveriges konkurrenskraft.....	74
3.6	Den årliga revisionens iakttagelser.....	75
3.7	Budgetförslag.....	75

3.7.1	1:1 Statens skolverk.....	75
3.7.2	1:2 Statens skolinspektion.....	77
3.7.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	78
3.7.4	1:4 Sameskolstyrelsen.....	80
3.7.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	81
3.7.6	1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan.....	83
3.7.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola.....	84
3.7.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.....	86
3.7.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	87
3.7.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	88
3.7.11	1:11 Skolforskningsinstitutet.....	89
3.7.12	1:12 Praktisknära skolforskning.....	90
3.7.13	1:13 Bidrag till lärarlöner.....	91
3.7.14	1:14 Särskilda insatser inom skolområdet.....	92
3.7.15	1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling.....	93
4	Kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola.....	95
4.1	Mål för området.....	95
4.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	95
4.3	Resultatredovisning.....	96
4.3.1	Resultat för komvux.....	96
4.3.2	Resultat för yrkeshögskolan.....	100
4.3.3	Övriga insatser.....	106
4.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	107
4.5	Politikens inriktning.....	109
4.5.1	Vuxenutbildning för att komma i arbete.....	109
4.5.2	Yrkesutbildningarna behöver förstärkas.....	109
4.5.3	Språkträning i välfärden.....	110
4.6	Budgetförslag.....	110
4.6.1	1:16 Bidrag till vissa studier.....	110
4.6.2	1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning.....	111
4.6.3	1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	112
4.6.4	1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning.....	114
5	Universitet och högskolor.....	117
5.1	Mål för området.....	117
5.2	Kort beskrivning av verksamhetsområdet.....	117
5.3	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	117
5.4	Resultatredovisning.....	118
5.5	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	130
5.6	Politikens inriktning.....	131
5.6.1	Utbildning och forskning för stärkt konkurrenskraft.....	131
5.6.2	Stärkt akademisk frihet.....	133
5.6.3	Samhällets och näringslivets kompetensförsörjning.....	133
5.6.4	Starka och robusta samhällen.....	135
5.6.5	Utbildning för att höja kvaliteten i skolan.....	135
5.6.6	Utbildning för att höja kvaliteten genom fler anställda i hälso- och sjukvården.....	135
5.7	Den årliga revisionens iakttagelser.....	136
5.8	Budgetförslag.....	137
5.8.1	2:1 Universitetskanslersämbetet.....	139
5.8.2	2:2 Universitets- och högskolerådet.....	140
5.8.3	2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	141

5.8.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	142
5.8.5	2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	143
5.8.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	144
5.8.7	2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	145
5.8.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	146
5.8.9	2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	147
5.8.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	148
5.8.11	2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	148
5.8.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	149
5.8.13	2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	150
5.8.14	2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	151
5.8.15	2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	152
5.8.16	2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	153
5.8.17	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	154
5.8.18	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	155
5.8.19	2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	156
5.8.20	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	157
5.8.21	2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	158
5.8.22	2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	159
5.8.23	2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	160
5.8.24	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	161
5.8.25	2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	161
5.8.26	2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	162
5.8.27	2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	163
5.8.28	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	164
5.8.29	2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	165
5.8.30	2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	166
5.8.31	2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	167
5.8.32	2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	168

5.8.33	2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	168
5.8.34	2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	169
5.8.35	2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	170
5.8.36	2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	171
5.8.37	2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	172
5.8.38	2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	172
5.8.39	2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	173
5.8.40	2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	174
5.8.41	2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	175
5.8.42	2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	176
5.8.43	2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	177
5.8.44	2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	178
5.8.45	2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	178
5.8.46	2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	179
5.8.47	2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	180
5.8.48	2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	181
5.8.49	2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	182
5.8.50	2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	183
5.8.51	2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	184
5.8.52	2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	185
5.8.53	2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	185
5.8.54	2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	186
5.8.55	2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	187
5.8.56	2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	188
5.8.57	2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	189
5.8.58	2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	189
5.8.59	2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	190
5.8.60	2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	191
5.8.61	2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	192

5.8.62	2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	193
5.8.63	2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet.....	194
5.8.64	2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor.....	196
5.8.65	2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor.....	197
5.8.66	2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	198
5.8.67	2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet.....	201
6	Forskning.....	203
6.1	Mål för området.....	203
6.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	203
6.3	Resultatredovisning.....	204
6.3.1	Finansiering av forskning och utveckling ökar något i Sverige....	204
6.3.2	Fördelning av statliga medel till forskning.....	205
6.3.3	Förutsättningar för svensk forskning i internationell jämförelse.....	205
6.3.4	Den svenska forskningens vetenskapliga genomslag har sjunkit något det senaste decenniet.....	206
6.3.5	Jämställdhet inom forskningen.....	207
6.3.6	Forskning för att möta samhällets utmaningar.....	208
6.3.7	Forskningssamarbete inom EU.....	209
6.3.8	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	209
6.3.9	Forskningens infrastruktur.....	210
6.3.10	Ett öppet vetenskapssystem.....	212
6.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen.....	213
6.4.1	Svensk forskning i internationell jämförelse.....	213
6.4.2	Jämställdhet.....	214
6.4.3	Forskning för att möta samhällets utmaningar.....	214
6.4.4	Rymdforskning och rymdverksamhet.....	214
6.4.5	Forskningens infrastruktur.....	214
6.4.6	Ett öppet vetenskapssystem.....	215
6.5	Politikens inriktning.....	215
6.5.1	Sverige ska vara en ledande forskningsnation.....	215
6.5.2	Satsningar på forskning av högsta kvalitet.....	216
6.5.3	Forskning som grund för innovation och konkurrenskraft.....	217
6.5.4	Framväxande och banbrytande tekniker.....	217
6.5.5	Forskning och innovation för utveckling och välfärd i Sverige och globalt.....	217
6.5.6	Forskningsinfrastruktur – en förutsättning för excellent forskning.....	217
6.5.7	Sveriges position som framstående rymdnation stärks.....	218
6.6	Den årliga revisionens iakttagelser.....	218
6.7	Budgetförslag.....	218
6.7.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	218
6.7.2	3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	222
6.7.3	3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	224
6.7.4	3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.....	225
6.7.5	3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning.....	226
6.7.6	3:6 Institutet för rymdfysik.....	227
6.7.7	3:7 Kungl. biblioteket.....	228
6.7.8	3:8 Polarforskningssekreteriatet.....	228
6.7.9	3:9 Sunet.....	230
6.7.10	3:10 Överklagandenämnden för etikprövning.....	230
6.7.11	3:11 Etikprövningsmyndigheten.....	231
6.7.12	3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning.....	232
6.7.13	3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	233
6.7.14	3:14 Gentekniknämnden.....	234

7	Anslag för gemensamma ändamål	237
7.1	Anslag för gemensamma ändamål	237
7.1.1	4:1 Internationella program	237
7.1.2	4:2 Avgift till Unesco och ICCROM.....	238
7.1.3	4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet.....	239
7.1.4	4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	240

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025–2035 göra sådana utfästelser som krävs för att Lunds universitet och Uppsala universitet ska kunna administrera och utbetala studiemedel till amerikanska studenter för amerikanska statens (Amerikas förenta stater) räkning inom ramen för Free Application for Federal Student Aid (FAFSA) (avsnitt 5.8).
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom klimatområdet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Climate-KIC) på högst 350 000 kronor (avsnitt 5.8.6).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till Cancer Core Europe på högst 800 000 kronor (avsnitt 5.8.16).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till den ideella föreningen Ebrains på högst 350 000 kronor (avsnitt 5.8.16).
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 900 000 kronor (avsnitt 5.8.16).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel på högst 11 000 000 kronor (avsnitt 5.8.65).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS) på högst 1 176 000 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
8. Riksdagen godkänner att regeringen under 2025 beslutar om medlemskap i European Solar Telescope (EST-ERIC) och bemyndigar regeringen att under 2025 och 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 6 000 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
9. Riksdagen godkänner att regeringen under 2025 beslutar om medlemskap i Low Frequency Array (LOFAR ERIC) och bemyndigar regeringen att under 2025 och 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om en årlig medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 och 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om årliga medlemsavgifter i följande ERIC-konsortier: European Plate Observing System (EPOS-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 000 000 kronor och Joint Institute for VLBI in Europe (JIV-ERIC) med en medlemsavgift på högst 2 700 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
11. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemsavgift till det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (Euro-HPC) på högst 25 000 000 kronor (avsnitt 6.7.1).
12. Riksdagen bemyndigar regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och*

forskningsinformation för statens räkning förvärva aktier till ett belopp om högst 10 000 000 kronor i samband med att aktier tecknas i det bolag som övertar verksamheten i den ideella föreningen EISCAT Scientific Association (EISCAT) (avsnitt 6.7.1).

13. Riksdagen bemyndigar regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att under 2025 tillse att tillgångar och skulder i EISCAT överförs till det bolag som övertar verksamheten (avsnitt 6.7.1).
14. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2025 inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning enligt tabell 1.1.
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1 Statens skolverk	1 342 316
1:2 Statens skolinspektion	629 618
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	894 119
1:4 Sameskolstyrelsen	64 440
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	6 094 885
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	269 837
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	4 560 000
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	204 720
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	118 582
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	1 097 526
1:11 Skolforskningsinstitutet	47 007
1:12 Praktikinrä skolforskning	36 043
1:13 Bidrag till lärarlöner	4 875 000
1:14 Särskilda insatser inom skolområdet	163 418
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	8 243 000
1:16 Bidrag till vissa studier	17 525
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	4 156 422
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	171 383
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	4 010 383
2:1 Universitetskanslersämbetet	173 554
2:2 Universitets- och högskolerådet	227 348
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 182 340
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 535 797
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 533 879
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 642 263
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 510 004
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 882 329
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 069 522
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 920 621
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 680 969
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 329 980
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 860 065
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 149 738
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	849 860

Anslag	
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 888 686
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 415 763
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 011 242
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	815 936
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	467 765
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	818 759
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	307 884
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 274 706
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	420 989
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	956 771
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	347 661
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	671 582
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	309 992
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 139 603
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	323 684
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	738 969
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	304 899
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	310 692
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	118 379
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	232 369
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	60 094
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	131 673
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	37 689
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	605 687
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	114 574
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	513 824
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	118 193
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	560 129
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	125 498
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	493 750
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	111 415
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	481 860
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	107 351
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	381 919
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	71 916
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	454 954
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	101 197
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	195 309
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	24 000
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	75 800
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	14 079
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	154 795
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	24 146
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	505 232
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	135 511
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	47 430

Anslag	
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	46 185
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	4 210 776
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	1 332 722
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	703 061
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 983 963
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	70 980
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	8 439 046
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	420 061
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	209 513
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 345 356
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	54 314
3:6 Institutet för rymdfysik	64 659
3:7 Kungl. Biblioteket	464 751
3:8 Polarforskningssektariatet	70 712
3:9 Sunet	49 183
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	5 700
3:11 Etikprövningsmyndigheten	57 418
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	11 750
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	80 695
3:14 Gentekniknämnden	5 045
4:1 Internationella program	81 589
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	32 186
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	11 684
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	24 943
Summa anslag inom utgiftsområdet	103 845 141

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 625 780	2026–2029
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	35 000	2026
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	2 586 000	2026
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	576 333	2026–2028
1:12 Praktisknära skolforskning	72 100	2026–2028
1:13 Bidrag till lärarlöner	2 426 000	2026
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	7 563 000	2026
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	6 100 000	2026–2027
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	11 300 000	2026–2031
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	24 327 000	2026–2035
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	2 690 000	2026–2030
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	8 500 000	2026–2035
4:1 Internationella program	90 412	2026–2027
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	67 891 625	

2 Utbildning och universitetsforskning

2.1 Utgiftsområdets omfattning

I det här avsnittet presenteras utgiftsområdets omfattning, det övergripande målet för utgiftsområdet och indikatorer för att följa upp målet. Den därpå följande resultatredovisningen är uppdelad på resultat för hela utgiftsområdet inklusive internationella frågor och resultat för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet. Avsnittet avslutas med politikens inriktning för utgiftsområdets övergripande frågor. Utgiftsområdet omfattar 104 anslag. Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat från 2023.

Utgiftsområdet omfattar följande områden:

Barn- och ungdomsutbildning

- förskola
- annan pedagogisk verksamhet
- förskoleklass
- grundskola
- anpassad grundskola
- specialskola
- sameskola
- fritidshem
- gymnasieskola
- anpassad gymnasieskola.

Kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola

- kommunal vuxenutbildning
- utbildning inom yrkeshögskolan
- vissa andra utbildningar med enskilda huvudmän.

Universitet och högskolor

- högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid universitet och högskolor med staten som huvudman
- forskning vid universitet och högskolor med staten som huvudman
- bidrag till högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå vid enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet
- bidrag till forskning vid enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Utgiftsområdet omfattar inte Sveriges lantbruksuniversitet som ingår i utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och delar av utbildning och forskning vid Försvärshögskolan som ingår i utgiftsområde 6 Försvär och samhällets krisberedskap.

Forskning

- statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter samt forskningsetik.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom ovan nämnda områden. Vidare ingår medlemsavgifter till Unesco, verksamheten vid Kommittén Svenska Unescorådet och finansieringen av internationella kunskapsmätningar och utbildningsstatistik. Den verksamhet som bedrivs inom utgiftsområdet har flera huvudmän. Både kommuner och enskilda kan vara huvudmän för förskolan, fritidshemmet, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan, anpassade gymnasieskolan och yrkeshögskolan. Kommuner kan vara huvudmän för kommunal vuxenutbildning (komvux). Regioner får vara huvudmän för gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och komvux. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan. Staten är också huvudman för universitet och högskolor, men det finns även ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

2.1.1 Totala kostnader för utbildningsväsendet

De totala kostnaderna för utbildningsväsendet uppgick 2023 till 476 miljarder kronor, vilket utgör 7,7 procent av bruttonationalprodukten (BNP). Jämfört med 2022 har de totala kostnaderna för utbildningsväsendet ökat med drygt 20 miljarder kronor, medan andelen av BNP är på samma nivå. Den enskilt största verksamheten inom utbildningsväsendet är grundskolan, inklusive sameskolan, som stod för 32 procent av de totala kostnaderna 2023. Därefter följer förskola samt universitet och högskolor som svarade för 19 procent vardera av kostnaderna samma år. Se tabell 2.1.

Tabell 2.1 Totala kostnader för utbildningsväsendet

Miljarder kronor

	2018	2019	2020 ¹⁰	2021	2022	2023
Förskola ¹	78,6	81,2	82,1	83,9	86,5	91,7
Pedagogisk omsorg ¹	1,4	1,3	1,2	1,1	1	1
Förskoleklass	7,5	7,9	8,3	8,3	8,8	9,2
Grundskola ²	121,8	127,4	130,8	135,8	143	152,3
Anpassad grundskola	5,4	5,8	6,2	6,7	7,2	8,1
Specialskola	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Svenska utlandsskolor ⁴	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
Fritidshem ¹	18,9	19,6	19,9	20,3	21,1	22,2
Öppen verksamhet	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9
Gymnasieskola ³	43,8	44,5	45,2	46,5	48,9	51
Anpassad gymnasieskola	2,9	3	3,1	3,2	3,4	3,8
Kommunal vuxenutbildning ⁵	9,6	10,1	10,3	10,7	10,5	10,8
Studieförbund	4	3,9	3,5	3,4	3,5	3,5
Folkhögskolor ⁶	3,7	3,9	3,7	4	4,4	4,3
Yrkeshögskolan	2	2,3	2,7	3,3	3,4	3,4
Universitet och högskolor ⁷	73,6	77	78	80,3	84,2	89,0
Studiestöd ⁸	20,1	22,2	24,5	25,5	24,0	23,7
Summa	394,9	411,7	421,1	434,7	452	476
Andel av BNP (%)⁹	8,2	8,2	8,4	8,0	7,7	7,7

Anm.: Redovisningen omfattar inte polisutbildningen, Försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning eller övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

1 Nettokostnad exklusive avgifter.

2 Inklusive sameskola.

3 Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

4 Omräknade kostnader baserat på antalet elever i reguljär utbildning.

5 Inkluderar kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå och kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare.

6 Resultatredovisning för folkhögskolorna återfinns inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, avsnitt 17 Folkbildning.

7 Inkluderar forskning och utbildning på forskarnivå.

8 Inkluderar studiebidrag och studiemedlens bidragsdel samt kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift. Beräkningen av statens kostnader avseende avskrivningar/kreditförluster har ändrats fr.o.m. år 2023. Det finns inte längre någon anslagspost i statsbudgeten för avsättning för kreditförluster. Resultatredovisning för studiestöd återfinns under utgiftsområde 15 Studiestöd.

9 Uppgifterna avseende BNP för 2018–2022 har reviderats i och med Statistiska centralbyråns allmänna översyn av tidsserien.

10 Uppgifterna avseende 2020 har reviderats utifrån justerade underlag från Statistiska centralbyrån.

Källa: Statistiska centralbyrån.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	Utfall 2023	Budget 2024 ¹	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	31 395	35 882	33 926	36 996	34 578	33 576
1:1 Statens skolverk	1 280	1 348	1 371	1 342	1 339	1 360
1:2 Statens skolinspektion	553	582	573	630	666	681
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	818	840	829	894	914	931
1:4 Sameskolstyrelsen	60	61	62	64	69	70
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	3 307	4 917	4 599	6 095	4 856	4 627
1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan	224	270	253	270	270	325
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola	4 979	4 960	4 922	4 560	4 260	4 260
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	205	206	200	205	205	205
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	107	112	111	119	119	119
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	647	1 079	702	1 098	1 110	1 145
1:11 Skolforskningsinstitutet	26	36	35	47	48	28
1:12 Praktisknära skolforskning	36	36	36	36	36	36
1:13 Bidrag till lärarlöner	4 191	4 875	4 207	4 875	4 875	4 859
1:14 Särskilda insatser inom skolområdet	219	203	201	163	163	163
1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling	6 608	7 478	7 347	8 243	7 563	6 743
1:16 Bidrag till vissa studier	11	18	12	18	18	18
1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning	4 155	4 699	4 309	4 156	3 562	3 522
1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan	142	152	150	171	203	182
1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning	3 828	4 010	4 006	4 010	4 303	4 303
Universitet och högskolor	51 165	53 396	53 144	55 420	56 567	57 857
2:1 Universitetskanslersämbetet	178	176	181	174	167	169
2:2 Universitets- och högskolerådet	236	220	226	227	232	236
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 028	2 118	2 118	2 182	2 210	2 268
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 367	2 451	2 451	2 536	2 585	2 626
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 350	2 458	2 458	2 534	2 575	2 643
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 466	2 554	2 554	2 642	2 694	2 737

	Utfall 2023	Budget 2024 ¹	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	2 380	2 455	2 435	2 510	2 546	2 603
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 768	1 820	1 820	1 882	1 919	1 949
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 937	2 032	2 028	2 070	2 094	2 120
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 804	1 857	1 857	1 921	1 958	1 989
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 533	1 647	1 607	1 681	1 696	1 735
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 249	1 286	1 286	1 330	1 356	1 377
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 726	1 812	1 778	1 860	1 897	1 943
2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 082	1 114	1 114	1 150	1 172	1 191
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	790	827	814	850	861	902
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 774	1 826	1 826	1 889	1 925	1 956
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 291	1 385	1 397	1 416	1 437	1 455
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 879	1 944	1 944	2 011	2 050	2 083
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	709	791	718	816	833	847
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	440	452	452	468	477	484
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	775	801	801	819	825	838
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	289	298	298	308	314	319
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 205	1 246	1 238	1 275	1 285	1 300
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	396	407	407	421	429	436
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	883	932	949	957	967	992
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	327	336	336	348	354	360
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	638	661	661	672	673	681
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	291	300	300	310	316	321
2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 051	1 114	1 109	1 140	1 149	1 165
2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	304	313	313	324	330	335
2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	696	723	698	739	747	758
2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	287	295	295	305	311	316
2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	293	301	307	311	318	323
2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	111	114	114	118	121	123
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	219	225	224	232	236	240
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	56	58	58	60	61	62
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	125	128	128	132	132	134
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	35	36	36	38	38	39
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	570	590	590	606	612	621
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	108	111	111	115	117	119
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	480	506	492	514	514	520
2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	111	114	114	118	120	122
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	528	548	539	560	565	573
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	118	121	121	125	128	130
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	462	481	481	494	498	505
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	105	108	108	111	114	115
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	456	472	472	482	484	491
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	101	104	104	107	109	111

	Utfall 2023	Budget 2024 ¹	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	354	371	371	382	386	392
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	68	70	70	72	73	74
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	426	445	445	455	457	464
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	95	98	98	101	103	105
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	183	189	189	195	197	200
2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå	23	23	23	24	24	25
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	71	73	73	76	77	78
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	13	14	14	14	14	15
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	144	151	154	155	157	159
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå	23	23	23	24	25	25
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	481	495	495	505	510	517
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	127	131	131	136	138	140
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	40	41	41	47	47	48
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	40	45	44	46	47	48
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	3 852	4 041	4 005	4 211	4 336	4 412
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	775	929	910	1 333	1 669	1 907
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	566	636	636	703	660	669
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 815	2 885	2 885	2 984	3 042	3 162
2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet	68	68	68	71	51	51
Forskning	10 250	10 694	10 794	11 278	10 997	11 491
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	7 410	7 864	7 898	8 439	8 096	8 585
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	448	480	486	420	420	420
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	196	203	208	210	213	217
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 379	1 297	1 324	1 345	1 377	1 365
3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	47	53	55	54	56	57
3:6 Institutet för rymdfysik	63	64	64	65	66	67
3:7 Kungl. Biblioteket	436	448	453	465	475	483
3:8 Polarforskningssektariatet	62	69	91	71	72	74
3:9 Sunet	49	49	50	49	49	49
3:10 Överklagandenämnden för etikprövning	5	6	5	6	6	6
3:11 Etikprövningsmyndigheten	53	53	52	57	59	60
3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning	9	10	10	12	13	13
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	88	94	93	81	89	89
3:14 Gentekniknämnden	3	5	4	5	5	5
Vissa gemensamma ändamål	157	148	147	150	146	143
4:1 Internationella program	81	82	81	82	82	82
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	32	32	32	32	32	32
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	11	11	11	12	12	12
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	32	23	23	25	20	17
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	92 967	100 121	98 011	103 845	102 288	103 067

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.3 Förändringar av utgiftsramen 2025–2027 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	99 461	99 461	99 461
Pris- och löneomräkning ²	1 953	3 101	4 056
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 391	-274	-450
<i>varav BP25³</i>	<i>4 630</i>	<i>3 608</i>	<i>4 600</i>
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt	40		
Ny utgiftsram	103 845	102 288	103 067

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.4 Utgiftsram 2025 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Miljoner kronor

	2025
Transfereringar ¹	37 704
Verksamhetsutgifter ²	65 810
Investeringar ³	331
Summa utgiftsram	103 845

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2023 och kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16 avsnitt 2.3, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98).

2.4 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder övergripande för hela utgiftsområdet

För att följa upp målet för utgiftsområdet används följande indikatorer där jämförelser görs med andra länder:

- andel barn i förskola jämfört med OECD-länder
- resultat i de internationella undersökningarna PIRLS, TIMSS och PISA
- likvärdighet i svensk skola utifrån de internationella undersökningarna
- befolkningens uppnådda utbildningsnivå
- vuxnas deltagande i utbildning
- andel unga som varken arbetar eller studerar
- utbildningsinriktning bland kvinnor och män med eftergymnasial utbildning
- sysselsättning efter avslutad utbildning
- antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare.

En förutsättning för att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation är en väl fungerande och hållbar kompetensförsörjning. Utvecklingen av kompetensförsörjningen följs upp med följande indikatorer:

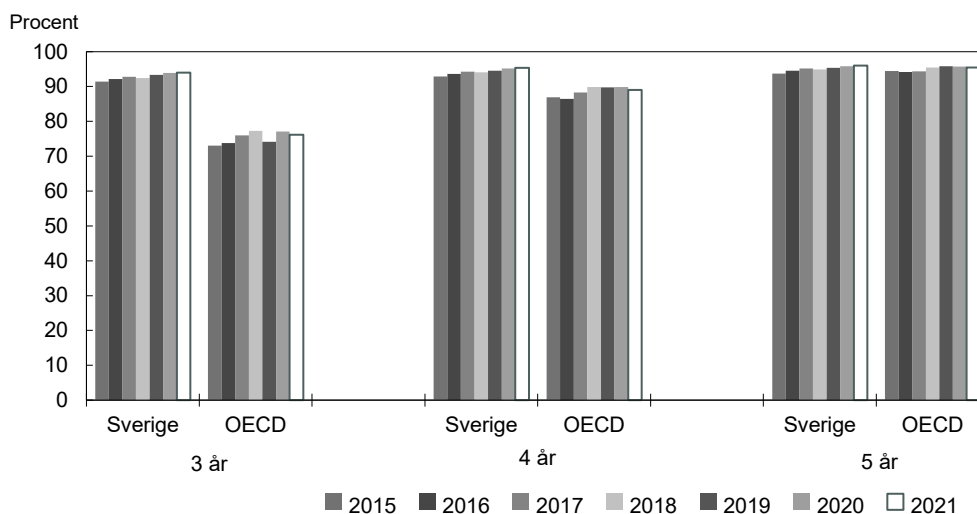
- sambandet mellan andelen arbetslösa och andelen lediga jobb
- förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad efter utbildningsnivå
- arbetsgivarens bedömning av kompetensförsörjningen och framtida kompetensförsörjning.

2.5 Övergripande resultatredovisning för hela utgiftsområdet

Indikator: Andel barn i förskola

I Sverige är andelen barn i förskola stor redan från tre års ålder, se diagram 2.1, och andelen är högre än för OECD, där i genomsnitt 76 procent av alla treåringar och 89 procent av alla fyraåringar var inskrivna i förskolan 2021. Det finns däremot ingen större skillnad i andelen femåringar i förskola mellan Sverige och OECD-snittet. Jämfört med 2015 har andelen barn i förskolan ökat något i alla åldrar. Det gäller både i Sverige och i OECD som helhet. Andelen i förskola bland pojkarna respektive flickorna är och har generellt varit jämn under hela mätperioden i samtliga åldersgrupper. Barn med svensk bakgrund är i högre utsträckning inskrivna i förskolan än barn med utländsk bakgrund, 87,3 procent respektive 81,6 procent av barnen i åldrarna 1–5 år 2023.

Diagram 2.1 Andel barn i förskola jämfört med OECD-länder

Källa: OECD.

Indikator: Resultat i de internationella undersökningarna

Sverige deltar i flera olika internationella kunskapsmätningar såsom PISA, PIRLS och TIMSS vilka ger en god indikation på hur svenska elevers kunskaper i läsning, matematik och naturvetenskap står sig internationellt. I december 2023 presenterades resultaten för PISA 2022. Den övergripande bilden är att elever i Sverige har försämrat sina resultat i både matematik och läsförståelse, men däremot har resultaten inte försämrats i naturvetenskap jämfört med PISA 2018. Resultaten från PISA 2022 redovisas närmare i avsnitt 4 Barn- och ungdomsutbildning. Även resultat från ICCS som undersöker elevers kunskaper, attityder och engagemang i medborgar-, demokrati- och samhällsfrågor, redovisas i avsnitt 4 Barn- och ungdomsutbildning.

Indikator: Likvärdighet i svensk skola utifrån de internationella undersökningarna

En likvärdig skola karaktäriseras av att alla elever, oavsett bakgrund eller vilken skola de går i, ges möjlighet och stöd att nå så långt som möjligt i sin egen kunskapsutveckling. I PISA 2022 finns det flera olika likvärdighetsindikatorer. Jämfört med 2018 visar studien en ökning i elevers resultatspridning och en växande resultatskillnad mellan de med högst respektive lägst socioekonomisk bakgrund. Vad gäller skillnader mellan skolor ses inga förändringar jämfört med 2018. Sammantaget är bedömningen att likvärdigheten i Sverige försämrats i absoluta mått. Samma tendenser syns även i övriga OECD, vilket sammantaget innebär att Sverige fortsätter att vara ett genomsnittligt land vad gäller likvärdigheten i grundskolan.

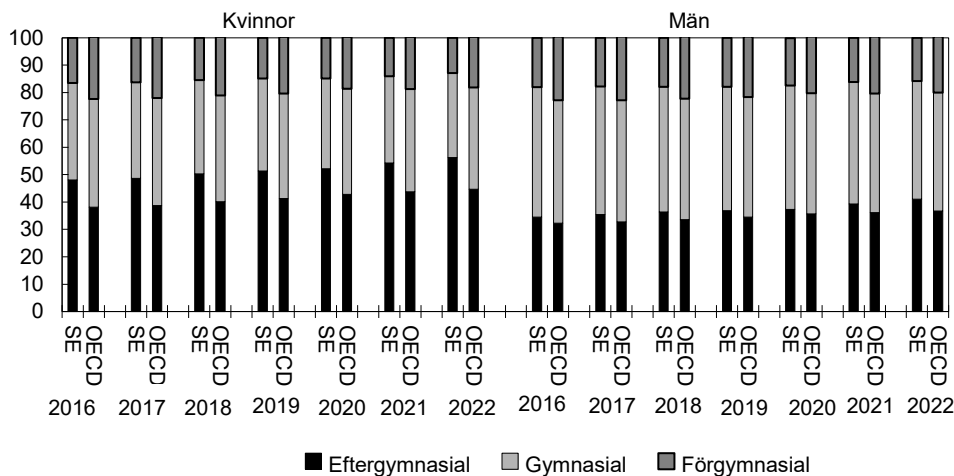
Resultaten i PISA bekräftar till stor del resultaten i PIRLS 2021 som visade på att skillnader i läsförståelse i årskurs fyra ökat både mellan elevgrupper och mellan skolor.

Indikator: Befolkningens uppnådda utbildningsnivå

I såväl Sverige som i OECD-länderna har andelen högutbildade personer i befolkningen ökat över tid, se diagram 2.2. I Sverige hade 56 procent av kvinnorna och 41 procent av männen i åldrarna 25–64 år en eftergymnasial utbildning 2022. Motsvarande andelar i OECD-länderna var 45 procent av kvinnorna och 37 procent av männen. Kvinnor i Sverige har en högre utbildningsnivå än kvinnor i OECD i stort. Detsamma gäller för män, men i betydligt mindre utsträckning.

Diagram 2.2 Uppnådd utbildningsnivå bland kvinnor och män 25–64 år i Sverige och genomsnittet för OECD

Procentuell fördelning

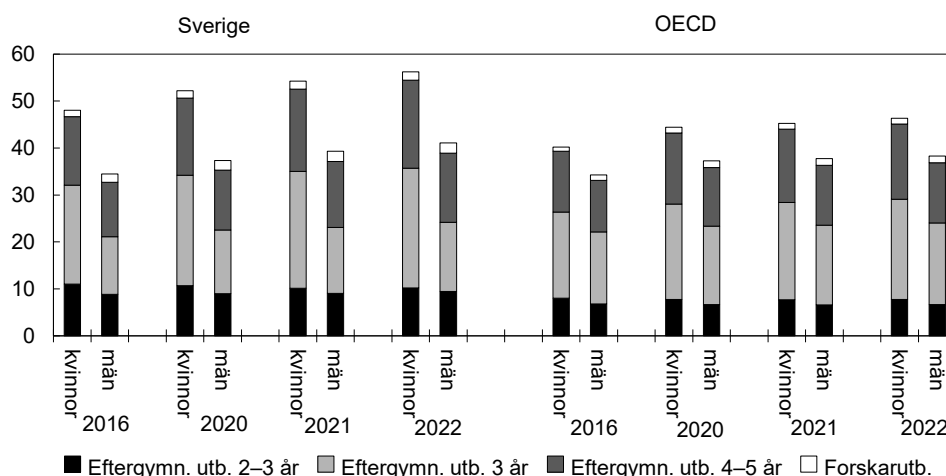
Anm.: Eftergymnasial utbildning avser minst 2 års eftergymnasial utbildning, gymnasial utbildning avser minst 2 års gymnasiala studier eller 1 års eftergymnasial utbildning, förgymnasial utbildning avser grundskoleutbildning eller 1-årig gymnasial utbildning.

Källa: OECD.

I diagram 2.3 visas andelen kvinnor respektive män med en eftergymnasial utbildning i Sverige och OECD i genomsnitt för perioden 2016–2022. Genomgående har en större andel av kvinnorna en eftergymnasial utbildning jämfört med männen. Skillnaderna i andel mellan kvinnor och män är större i Sverige än genomsnittligt i OECD. Ett av skälen till att fler kvinnor än män går vidare till högre utbildning i Sverige är att de yrken som domineras av kvinnor ofta kräver högskoleutbildning. Dock har en något större andel män än kvinnor en forskarutbildning. Det gäller både i Sverige och i OECD i stort.

Diagram 2.3 Kvinnor och män 25–64 år med en eftergymnasial utbildning efter nivå på eftergymnasial utbildning

Procentuell fördelning

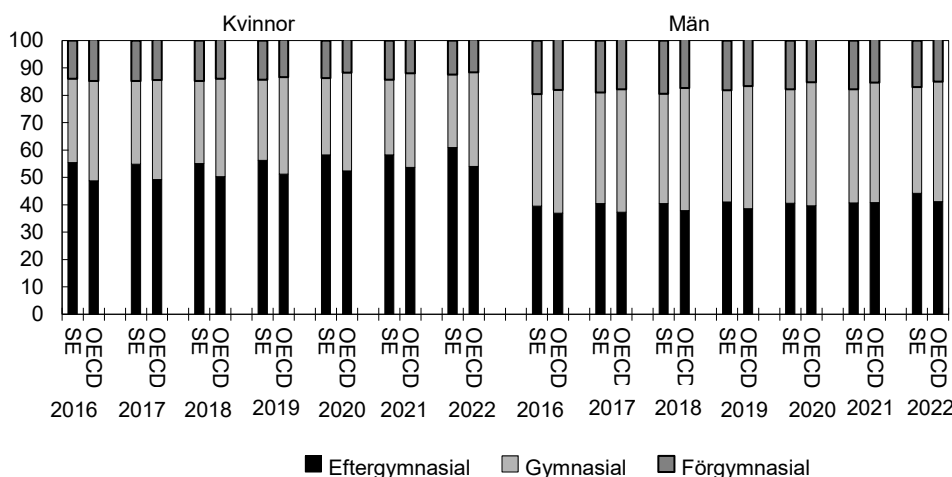

Källa: OECD.

Utbildningsnivån bland unga i åldrarna 25–34 år är högre än utbildningsnivån i befolkningen i stort, se diagram 2.4. Det gäller i något högre utsträckning bland kvinnor, både i Sverige och i OECD som helhet. Det är något fler unga i Sverige som har eftergymnasial utbildning än i OECD i stort, men skillnaderna är relativt små. I Sverige hade 61 procent av kvinnorna och 44 procent av männen i dessa åldrar en eftergymnasial utbildning 2022. Motsvarande andel i OECD var 54 procent respektive 41 procent.

Diagram 2.4 Uppnådd utbildningsnivå bland unga kvinnor och män 25–34 år i Sverige och genomsnittet för OECD

Procentuell fördelning

Anm.: Eftergymnasial utbildning avser minst 2 års eftergymnasial utbildning, gymnasial utbildning avser minst 2 års gymnasiala studier eller 1 års eftergymnasial utbildning, förgymnasial utbildning avser grundskoleutbildning eller 1-årig gymnasial utbildning.

Källa: OECD.

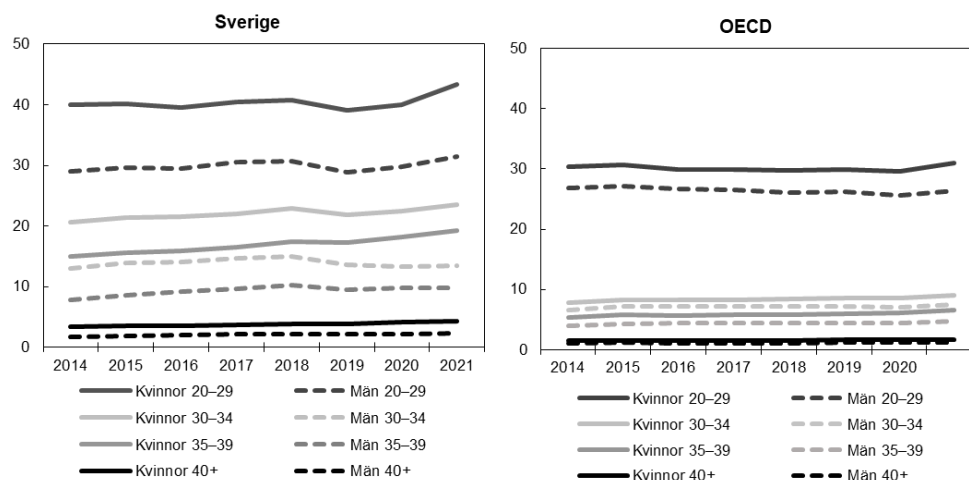
Indikator: Vuxnas deltagande i utbildning

En framstående utbildningsnation bör erbjuda god tillgång till utbildning för att stärka kompetensförsörjningen, underlätta livslångt lärande och ge möjlighet för individer att bredda sin kompetens för att stärka sin ställning på arbetsmarknaden. I Sverige är det fler som deltar i utbildning jämfört med genomsnittet i OECD, se diagram 2.5. Det gäller för både kvinnor och män. Kvinnor i alla åldersgrupper deltar i utbildning i

högre utsträckning än män. Det gäller för både Sverige och OECD, men skillnaderna mellan kvinnor och män vad gäller deltagande i utbildning är större i Sverige än i OECD.

Diagram 2.5 Andel kvinnor och män i Sverige och OECD som deltar i någon form av utbildning

Procent

Anm.: Avser formell utbildning heltid och deltid på alla nivåer.

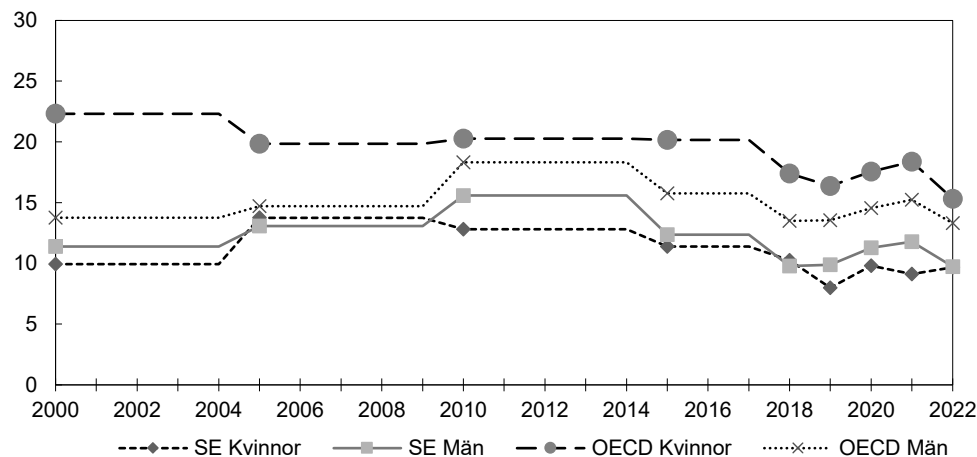
Källa: OECD.

Indikator: Andel unga som varken arbetar eller studerar

I Sverige är andelen 20–24-åringar som varken arbetar eller studerar lägre än genomsnittet i OECD och så har det varit under hela den undersökta perioden, se diagram 2.6. Det finns ingen stor skillnad mellan könen i Sverige. Inom OECD är skillnaderna mellan könen i genomsnitt något större där kvinnor i högre utsträckning än män varken arbetar eller studerar. (Se även utg.omr. 17 avsnitt 15).

Diagram 2.6 Andel 20–24-åringar som varken arbetar eller studerar

Procent

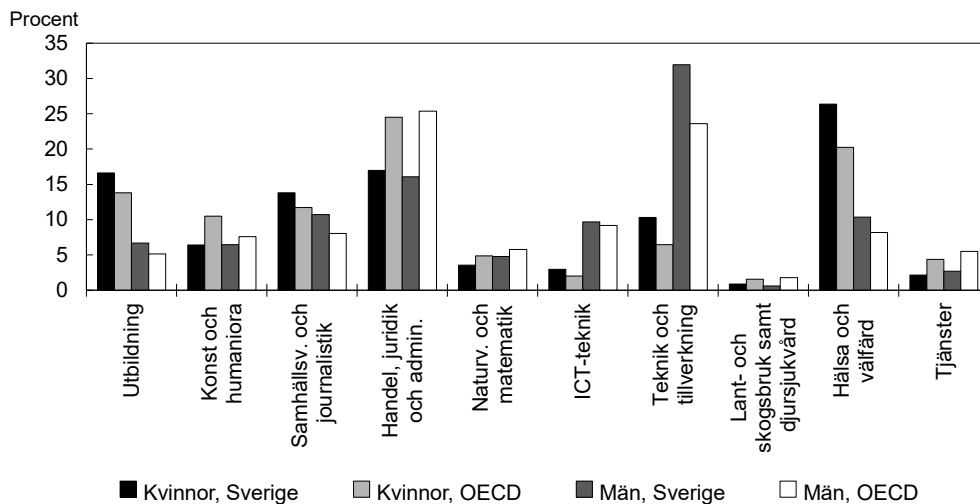
Källa: OECD.

Indikator: Utbildningsinriktning bland examinerade, kvinnor och män med eftergymnasial utbildning

I Sverige såväl som i OECD som helhet finns det stora skillnader mellan mäns och kvinnors val av utbildningsinriktning, se diagram 2.7. Av de examinerade männen i Sverige 2021 med minst en tvåårig eftergymnasial examen var den vanligaste

inriktningen teknik och tillverkning (32 procent) följd av handel, juridik och administration (16 procent). Av de examinerade kvinnorna var det i stället vanligast med utbildning inom hälsa och välfärd (26 procent) och inom inriktningen utbildning (17 procent). I OECD i genomsnitt är det vanligare än i Sverige med en inriktning mot handel, juridik och administration.

Diagram 2.7 Andel med olika utbildningsinriktningar bland eftergymnasialt examinerade 2021

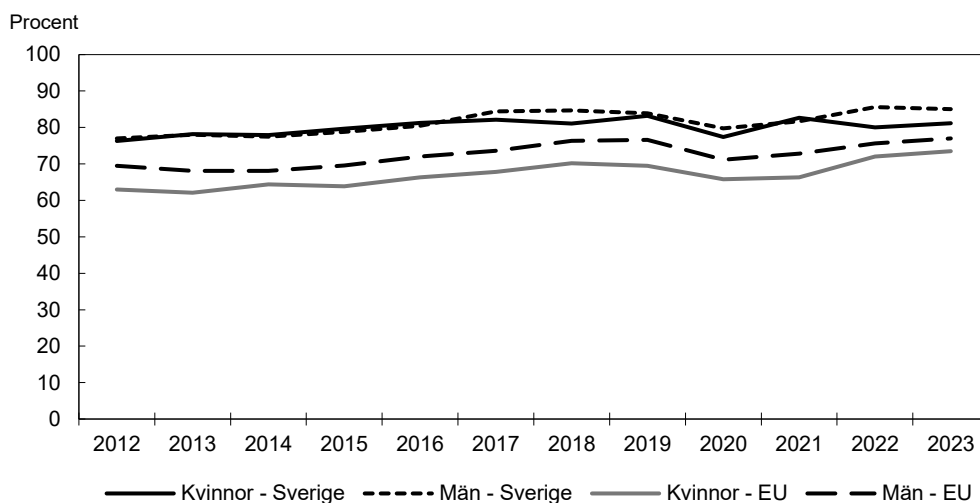
Anm.: Avser personer med minst 2 års eftergymnasial utbildning. En person kan ha flera examina, men räknas bara en gång. Inriktningen avser då den högsta examen.

Källa: OECD.

Indikator: Sysselsättning efter avslutad utbildning

I Sverige är andelen sysselsatta efter avslutad utbildning större än i Europeiska unionen (EU) i snitt. Det gäller både efter avslutad gymnasial utbildning, se diagram 2.8, och efter avslutad eftergymnasial utbildning, se diagram 2.9. Sysselsättningsgraden 2023 efter avslutad gymnasial och eftergymnasial utbildning bland kvinnor och män i Sverige har förändrats marginellt jämfört med 2022.

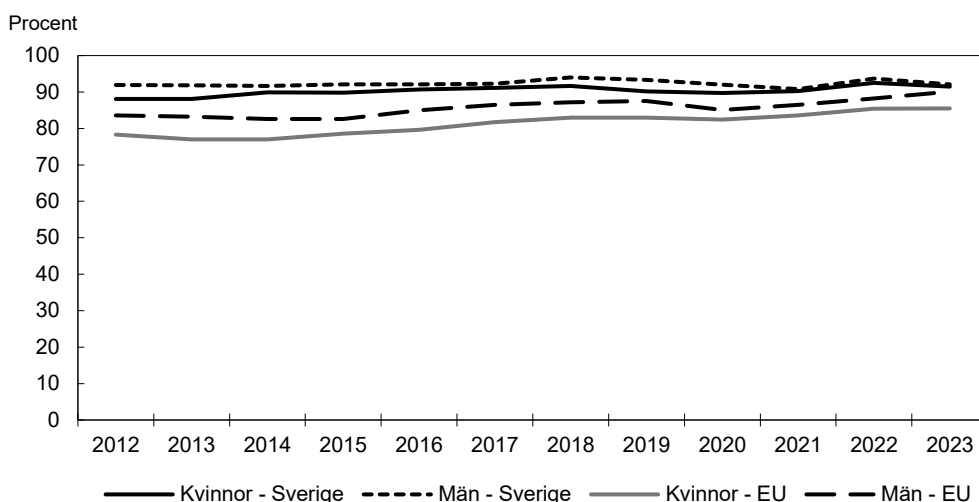
Diagram 2.8 Andel kvinnor och män 15–34 år som är sysselsatta 1–3 år efter avslutad gymnasial utbildning

Anm.: Med gymnasial utbildning avses minst 2 års gymnasiala studier eller 1 års eftergymnasial utbildning. Från och med 2020 ingår enbart 27 länder i EU-genomsnittet.

Källa: Eurostat.

Diagram 2.9 Andel kvinnor och män 15–34 år som är sysselsatta 1–3 år efter avslutad eftergymnasial utbildning

Anm.: Med eftergymnasial utbildning avses minst 2 års eftergymnasial utbildning.

Från och med 2020 ingår enbart 27 länder i EU-genomsnittet.

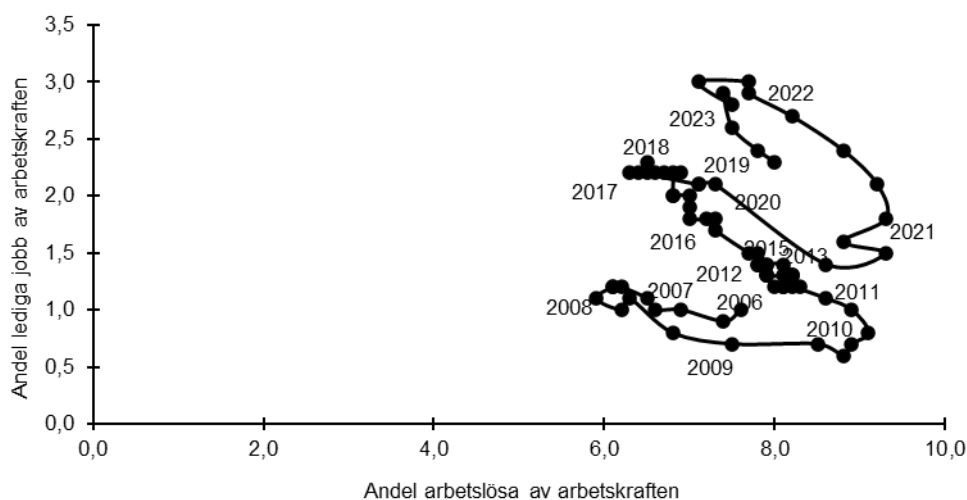
Källa: Eurostat.

Indikator: Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare

Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare visar på vetenskaplig produktivitet i Sverige och i jämförbara länder, se diagram 6.2 i avsnitt 6. Svenska forskare publicerade 1 715 artiklar per miljon invånare 2023. Över tid har det skett en svag ökning av den vetenskapliga produktionen, se vidare avsnitt 6.

Indikator: Sambandet mellan andelen arbetslösa och andelen lediga jobb

Den s.k. Beveridgekurvan visar relationen mellan lediga jobb som andel av arbetskraften (vakansgraden) och arbetslöshet. Den ger en indikation på utvecklingen av matchningen på arbetsmarknaden, se diagram 2.10 för utvecklingen kvartal 1 2006–kvartal 4 2023. En kombination av hög vakansgrad och hög arbetslöshet tyder på att de arbetslösa inte helt matchar de krav som ställs på arbetsmarknaden. Detta kan ha flera förklaringar, men en förklaring kan vara att de arbetslösa inte har den utbildning som krävs. Under 2023 ökade arbetslösheten något samtidigt som andelen lediga jobb som procent av arbetskraften minskade något.

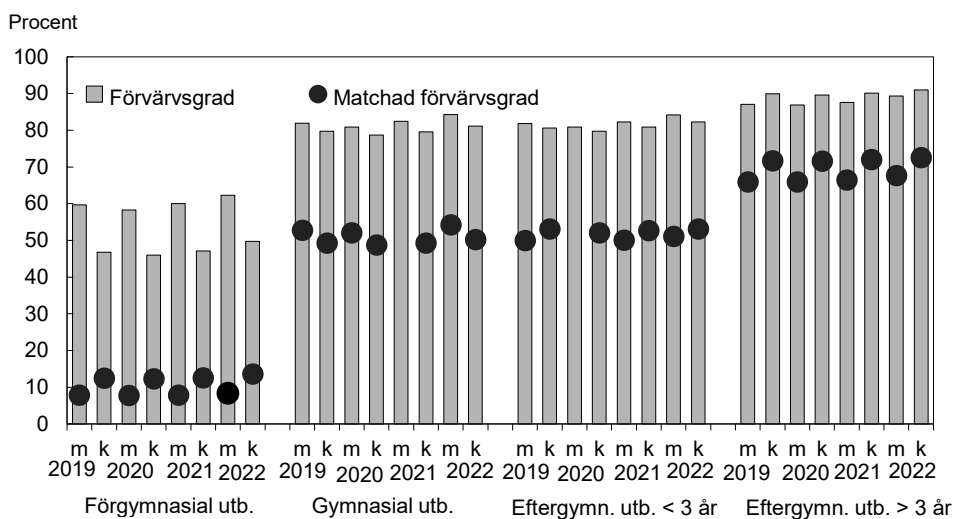
Diagram 2.10 Sambandet mellan andelen arbetslösa och andelen lediga jobb, kvartalsvärden

Källa: Konjunkturinstitutet.

Indikator: Förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad efter utbildningsnivå

Den matchade förvärvsgraden belyser hur pass väl arbetskraftens utbildningar stämmer överens med arbetsmarknadens utbildningskrav eller efterfrågan. En hög matchad förvärvsgrad innebär att en stor andel av alla med en viss utbildning också jobbar inom ett yrke eller en profession som matchar utbildningen. Av diagram 2.11 framgår att både kvinnor och män med minst tre års eftergymnasial utbildning i högre utsträckning jobbar inom ett yrke eller en profession som matchar deras utbildning än kvinnor och män med en kortare utbildning. Detta förhållande har varit stabilt de senaste åren, dvs. matchningen mellan arbetskraftens utbildningar och arbetsmarknadens utbildningskrav eller efterfrågan har varken förbättrats eller försämrats. Kvinnor med minst tre års eftergymnasial utbildning har en högre matchad förvärvsgrad än män med en sådan utbildning, men kvinnor med en gymnasial utbildning har en lägre matchad förvärvsgrad än män med en sådan utbildning. Att den matchade förvärvsgraden är högre bland kvinnor med minst tre års eftergymnasial utbildning än bland män med motsvarande utbildning kan bero på att det är fler kvinnor än män som arbetar i legitimationsyrken. Inrikes födda har generellt en högre matchad förvärvsgrad än utrikes födda, 57,3 procent respektive 37,5 procent 2022. Skillnaderna är större mellan inrikes födda och utrikes födda som har en eftergymnasial utbildning än bland dem som har en gymnasial utbildning.

Diagram 2.11 Andelen utbildade som förvärvsarbetar och andel som förvärvsarbetar inom yrke/profession som matchar utbildningen efter utbildningsnivå

Anm.: Tidsseriebrott, fr.o.m. 2022 används en ny källa, BAS, för anställda.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Indikator: Arbetsgivarens bedömning av kompetensförsörjningen och framtida kompetensförsörjning

Målet för utgiftsområdet förutsätter en välfungerande och hållbar kompetensförsörjning. Detta innebär bl.a. att den arbetsföra befolkningens utbildning och kompetens svarar mot arbetsgivarnas behov på arbetsmarknaden. Den tidigare redovisade Beveridgekurvan indikerar att kompetensen bland de arbetslösa inte helt matchar de lediga jobben. Denna indikator ger en bild av vilka kompetenser det råder brist på.

Statistiska centralbyråns (SCB) undersökning Arbetskraftsbarometern 2023 visar att det fortfarande råder brist på utbildningsgrupper inom vården. Bristen är stor på bl.a. nyutexaminerade specialistsjuksköterskor inom psykiatri samt inom anestes-, intensiv- och operationssjukvård och på nyutexaminerade med utbildning till röntgensjuksköterska. Det råder också fortsatt brist på utbildade från flera av gymnasieskolans yrkesprogram. Det gäller exempelvis inom områdena teknik och tillverkning. Exempelvis signalerar arbetsgivarna brist på nyutexaminerade med gymnasieutbildning i automation, fordon samt dator- och kommunikationsteknik. Inom området pedagogik råder fortsatt brist på yrkeslärare, 85 procent av arbetsgivarna uppger brist på nyutexaminerade sökande med en yrkeslärarutbildning. Många arbetsgivare rapporterar även brist på nyutexaminerade med speciallärar- och specialpedagogutbildning, ämneslärarutbildade för årskurserna 7–9 i matematik och naturorienterande ämnen (NO) samt grundlärarutbildade med inriktning fritidshem.

Vart tredje år publicerar SCB rapporten *Trender och Prognoser om utbildning och arbetsmarknad* som visar tillgång och efterfrågan på arbetskraft för olika utbildningsgrupper på längre sikt. Den senaste rapporten *Trender och Prognoser 2023* med prognoshorisonten 2040 visar bl.a. på fortsatt brist på personer med gymnasial yrkesutbildning. Det väntas även fortsatt vara en brist på flera utbildningsgrupper inom hälso- och sjukvård, exempelvis grundutbildade och specialistutbildade sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Inom det tekniska området finns det risk för fortsatt brist på civilingenjörer inom teknisk fysik, elektro- och datateknik. En viss fortsatt brist väntas

även på flertalet lärarkategorier 2040. När det gäller yrkeslärarutbildade väntas en stor brist på utbildade 2040.

Internationell verksamhet

Inom utgiftsområdet bedrivs en omfattande internationell verksamhet. Genom dialog och erfarenhetsutbyte skapas bättre förutsättningar för att möta gemensamma utmaningar. Det internationella samarbetet inom utgiftsområdet sker framför allt inom EU, Bolognaprocessen, OECD, Nordiska ministerrådet, Unesco och Europarådet.

EU-samarbetet inom utbildningsområdet utgår ifrån ett samarbetsramverk som antogs 2021, Ett strategiskt ramverk för europeiskt samarbete inom utbildning för ett europeiskt utbildningsområde 2021–2030. Programmet Erasmus+ bidrar till att uppfylla målen i ramverket. Förutsättningarna för forskning och innovation har sin grund i Lissabonfördraget artikel 179, samt ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa.

Under våren 2023 var Sverige ordförande i EU. Under det svenska ordförandeskapet godkände UUKI-rådet (Ministerrådet för utbildning, ungdom, kultur och idrott) två rådslutsatser och en rådsresolution med koppling till utgiftsområdet. Inom det forskningspolitiska området godkände Konkurrenskraftsrådet (forskning och rymd) tre rådslutsatser med koppling till utgiftsområdet. Se vidare i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 2.5).

Inom ramen för Nordiska ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) styrs arbetet på en övergripande nivå av ländernas gemensamma vision Vår vision 2030, som slår fast att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region 2030. Arbeta med att ta fram ett nytt samarbetsprogram för hur sektorn ska arbeta under perioden 2025–2030 påbörjades under 2023. Under 2023 påbörjades även arbetet med att förbereda det svenska ordförandeskapet i MR-U som pågår under 2024.

Genom svenskt deltagande i OECD:s internationella storskaliga studier, såsom PISA och PIAAC, kan regeringen följa kunskapsutvecklingen över tid bland svenska 15-åringar och den vuxna befolkningen. Analyser av datamaterialet från internationella storskaliga studier och OECD:s insamling av utbildningsstatistik från medlemsländerna bidrar till en större förståelse av vilken politik som leder till ett framgångsrikt utbildningssystem. Vägledande för OECD:s verksamhet inom utbildningsområdet är bl.a. den ministerdeklaration som antogs 2022 med likvärdighet, hållbar utveckling och livslångt lärande som några av fokusområdena.

Sveriges engagemang i Unesco tar sin utgångspunkt i strategin för Sveriges samarbete med Unesco 2022–2025 (U2022/01450). För strategiperioden gäller två fokusområden – allas rätt till utbildning och allas rätt till yttrandefrihet. Vid generalkonferensen 2023 antogs bl.a. en rekommendation om utbildning för fred, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Vid en extrainsatt generalkonferens valdes USA åter in som medlem i organisationen.

Inom ramen för Europarådets verksamhet bidrar Sverige till att säkerställa rätten till utbildning av god kvalitet för alla.

2.6 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet

Utbildningsutskottet har framhållit att det är angeläget att få en samlad redovisning av skolans personalsituation (bet. 2014/15:UbU1). Följande indikatorer används för att mäta lärar- och förskollärsituationen.

Indikatorer för personalens utbildning och behörighet

- andel av personalen/lärarna som har pedagogisk högskoleexamen inom skolväsendet
- andel lärare och förskollärare med legitimation och behörighet i skolväsendet.

Indikatorer för lärar- och förskolläraryt utbildning

- söktryck till yrkesexamensprogrammen
- antal nybörjarstudenter på yrkesexamensprogrammen
- antal examinerade från yrkesexamensprogrammen.

Indikatorer för lärar- och förskollärförsörjning

- framtida examinationsbehov samt beräknad examination av lärare och förskollärare
- andel arbetsgivare som uppger brist på personal inom pedagogik och med lärarutbildning.

2.7 Resultatredovisning för lärar- och förskollärsituationen i skolväsendet

Personalens utbildning och behörighet

Nedan redovisas personalens utbildning och behörighet i de olika skolformerna som ingår i skolväsendet inklusive fritidshemmet samt behörigheten för ett urval av ämnen i grundskolan och gymnasieskolan. När det gäller komvux så redovisas komvux som anpassad utbildning, komvux i svenska för invandrare (sfi) och övriga komvux-utbildningar var för sig.

Indikator: Andel av personalen/lärarna som har pedagogisk högskoleexamen inom skolväsendet

Tabell 2.5 visar andelen anställda som har en pedagogisk högskoleexamen. Andelen varierar i skolväsendet. Den största andelen lärare med en pedagogisk examen återfinns inom komvux som anpassad utbildning och sfi, anpassad grundskola, specialskola och grundskola. Minst andel anställda med en pedagogisk examen finns inom förskola och fritidshem. Andelen med en pedagogisk examen har ökat något i exempelvis grundskolan och gymnasieskolan 2023 jämfört med 2022. Andelen lärare med en pedagogisk högskoleexamen är i allmänhet större bland kvinnor än bland män. Bland lärarna i grundskolan läsåret 2023/24 hade 87 procent av kvinnorna och 75 procent av männen en pedagogisk högskoleexamen.

Tabell 2.5 Andelen anställda (omräknat till heltidstjänster) med en pedagogisk högskoleexamen

Procent

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förskola	53	53	45	44	42	42	42	42	43	42	42	43
Förskoleklass	83	83	83	82	79	77	76	75	77	77	77	77
Grundskola	86	86	86	85	82	81	81	81	82	82	83	84
Anpassad grundskola	81	88	88	88	85	84	83	83	83	84	84	85
Specialskola	85	81	82	83	83	76	78	81	82	86	84	84
Sameskola	73	58	51	64	62	73	73	68	76	72	79	80
Fritidshem	54	53	51	47	42	39	37	37	37	36	35	35
Gymnasieskola	78	79	79	80	79	78	79	80	80	81	82	83
Anpassad gymnasieskola	79	84	84	84	84	83	81	81	81	80	81	82
Komvux ¹	83	85	84	84	85	83	81	83	81	80	80	81
Sfi	76	75	76	73	71	71	72	76	80	81	83	84
Komvux som anpassad utbildning ²	91	90	90	90	88	89	89	90	90	89	89	89

¹ Avser komvux på grundläggande och gymnasial nivå.² Avser komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Andel lärare och förskollärare med legitimation och behörighet i skolväsendet

I tabell 2.6 visas andelen lärare och förskollärare med legitimation och behörighet. När det gäller förskolan visas den andel av personalen som arbetar med barn och som är förskollärare med legitimation och behörighet. Tabellen visar att det finns stora skillnader inom skolväsendet. Andelen lärare och förskollärare med legitimation och behörighet är störst i förskoleklassen, där 87 procent av alla lärare och förskollärare hade legitimation och behörighet hösten 2023. Andelen lärare med legitimation och behörighet är minst i anpassade grundskolan, där endast 12 procent av alla lärare hade legitimation och behörighet. Det krävs som huvudregel dels en behörighetsgivande lärar- eller förskolläraryxamen, dels en speciallärarexamen för att vara behörig att bedriva undervisning i anpassade grundskolan. Den låga behörigheten hänger troligen samman med att de anställda lärarna saknar en speciallärarutbildning, men kan även bero på att ämnesbehörighet saknas.

Tabell 2.6 Andelen lärare och förskollärare (omräknat till heltidstjänster) med legitimation och behörighet

Procent

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förskola	41	40	40	40	41	41	41	41
Förskoleklass		84	85	84	86	86	86	87
Grundskola	71	71	71	70	71	71	71	72
Anpassad grundskola	21	20	18	17	16	14	12	12
Specialskola	36	30	33	34	37	39	43	44
Gymnasieskola	80	81	81	82	82	84	83	84
Anpassad gymnasieskola	20	21	19	18	19	19	17	16
Komvux grundläggande nivå ¹	78	76	74	76	78	78	79	80
Komvux gymnasial nivå ¹	80	77	75	75	75	75	75	74
Sfi	37	37	41	45	51	53	55	57
Komvux som anpassad utbildning ²	32	38	39	37	37	35	34	33

Anm.: Könsuppdelad statistik publiceras inte.

¹ Uppgifterna för komvux på grundläggande och gymnasial nivå är exklusive lärare hos extern utbildningsanordnare.

² Omfattar komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

I tabell 2.7 sammanfattas andelen legitimerade och behöriga lärare för ett urval av ämnen. Det finns skillnader i andelen legitimerade och behöriga lärare mellan olika ämnen. Bland ämnena i urvalet är andelen lärare med legitimation och behörighet störst i svenska, medan den är minst i svenska som andraspråk. En jämförelse mellan 2022 och 2023 visar för de flesta ämnen på små skillnader mellan åren, men i det fall det skett förändringar är det oftast en högre andel legitimerade och behöriga lärare 2023. När det gäller svenska som andraspråk har det skett en viss minskning av andelen legitimerade och behöriga lärare i grundskolans årskurs 1–3 och 4–6, medan det skett en viss ökning i årskurs 7–9 och i gymnasieskolan. Även inom komvux på gymnasial nivå är andelen legitimerade och behöriga lärare mindre i svenska som andraspråk. Inom komvux på grundläggande nivå är andelen behöriga och legitimerade lärare överlag högre än på den gymnasiala nivån.

Tabell 2.7 Andel legitimerade och behöriga lärare (omräknat till heltidstjänster) i ett urval av ämnen

Procent	2019	2020	2021	2022	2023
Grundskolan, årskurs 1–3					
Svenska	87	89	89	90	90
Svenska som andraspråk	68	66	63	63	61
Engelska	51	52	53	56	57
Matematik	85	87	87	88	89
Fysik	68	69	70	71	72
Historia	62	64	65	65	66
Grundskolan, årskurs 4–6					
Svenska	77	79	79	79	80
Svenska som andraspråk	37	37	35	34	33
Engelska	64	66	66	66	66
Matematik	76	78	78	79	80
Fysik	66	66	66	67	66
Historia	66	66	65	65	65
Grundskolan, årskurs 7–9					
Svenska	75	77	77	76	76
Svenska som andraspråk	49	51	52	52	55
Engelska	72	74	76	76	78
Matematik	72	72	72	70	72
Fysik	60	58	55	53	52
Historia	80	80	79	79	80
Gymnasieskolan					
Svenska	90	90	91	91	92
Svenska som andraspråk	42	46	47	49	51
Engelska	86	88	90	90	90
Matematik	79	81	82	82	83
Fysik	83	84	85	86	88
Historia	91	91	92	92	92

Anm.: Könsuppdelad statistik publiceras inte.

Källa: Statens skolverk.

Personaltätet i skolväsendet

Tabell 2.8 visar personaltätheten inom skolväsendet. De verksamheter som har det högsta antalet anställda per barn eller elev är förskola, anpassad grundskola, specialskola och anpassad gymnasieskola. Mellan 2022 och 2023 var personaltätheten i de flesta skolformer bibehållen eller ökande. En viss minskad personaltäthet syns exempelvis för fritidshemmen.

Tabell 2.8 Personaltäthet i skolväsendet

Antalet barn/elever per helårsarbetande

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Förskola	5,3	5,3	5,3	5,2	5,1	5,1	5,1	5,2	5,1	5,1	5,1	5,1
Förskoleklass	15,5	16,4	16,5	16,4	16,6	14,7	14,6	14,3	14,5	14,4	14,2	14,0
Grundskola	12,1	12,1	12,1	12,2	12,0	12,1	12,1	12,2	12,2	12,2	12,0	12,0
Anpassad grundskola	3,5	3,7	3,9	3,9	3,8	3,9	3,9	4,1	4,2	4,3	4,2	4,2
Specialskola	2,9	3,2	3,2	3,3	3,4	3,0	3,3	3,2	3,1	3,2	3,2	2,9
Sameskola	8,6	6,5	5,6	6,2	5,8	5,3	5,3	5,7	6,0	6,1	6,2	6,2
Fritidshem	20,1	21,3	21,8	21,9	21,7	20,9	20,5	20,7	20,4	20,6	20,6	21,3
Gymnasieskola	12,1	12,1	11,9	11,9	11,9	11,7	11,9	12,1	12,2	12,3	12,2	12,3
Anpassad gymnasieskola	4,2	4,1	3,9	3,7	3,6	3,7	3,7	3,8	4,0	3,9	3,9	3,9
Komvux ¹	17,3	17,5	17,5	16,5	15,5	14,0	13,5	14,7	13,6	11,1	9,9	9,4
Sfi	25,4	24,8	26,1	24,1	22,2	22,5	22,2	24,6	23,9	22,6	22,4	23,1
Komvux som anpassad utbildning ²	17,6	17,6	16,2	15,5	15,0	13,5	14,3	13,7	13,7	14,6	14	14,3

¹ Avser komvux på grundläggande och gymnasial nivå.

² Avser komvux som anpassad utbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

Annan pedagogisk personal

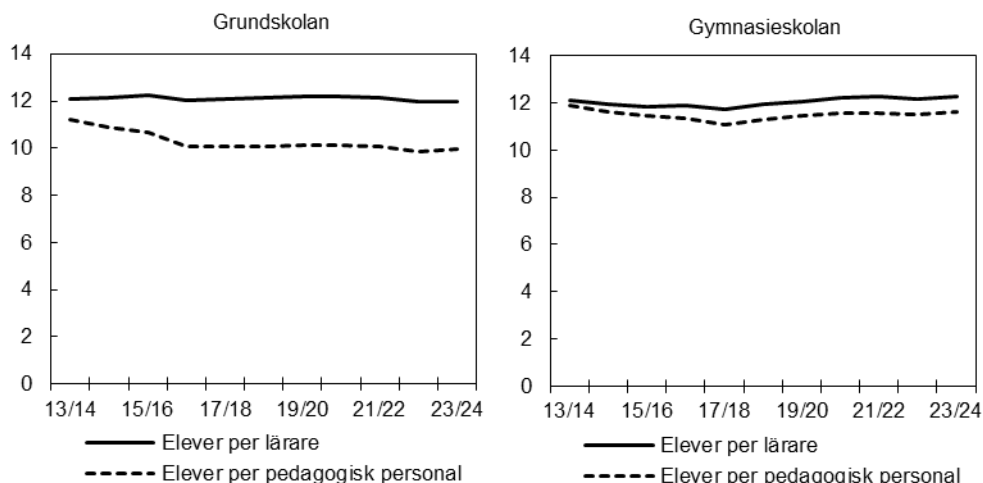
I SCB:s lärarregister finns sedan 2013 uppgifter om annan pedagogisk personal. Annan pedagogisk personal har definierats som personal som har pedagogiska arbetsuppgifter, men som inte bedriver egen undervisning, exempelvis lärarassistenter och studiehandledare på modersmål. Både i grundskolan och gymnasieskolan har antalet annan pedagogisk personal mer än tredubblats sedan 2013. Läsåret 2023/24 minskade antalet annan pedagogisk personal i grundskolan med knappt 800 heltidstjänster eller 4 procent. Samtidigt minskade antalet elever i grundskolan med 0,1 procent. I gymnasieskolan var antalet annan pedagogisk personal 2023/24 marginellt högre jämfört med föregående läsår.

I grundskolan var den totala personaltätheten läsåret 2023/24 densamma som föregående läsår, om både lärare och annan pedagogisk personal räknas med. År 2013 gick det 11,2 elever per pedagogisk personal i grundskolan medan antalet 2023 uppgick till 9,9. Samtidigt har lärartätheten under den här perioden varit relativt oförändrad, se diagram 2.12. Den här utvecklingen tyder på att huvudmännen delvis har hanterat lärarbristen i grundskolan genom att anställa annan personal som kan avlasta lärarna.

Statistiken över annan pedagogisk personal finns sedan 2017/18 uppdelad på lärarassistenter, studiehandledare på modersmål och övriga. Det är lärarassistenter som har blivit fler sett ur det längre perspektivet, 2023 minskade däremot antalet med 200 heltidstjänster i grundskolan. I både grundskolan och gymnasieskolan har antalet lärarassistenter mer än fördubblats sedan läsåret 2017/18, även om det skett en viss minskning senaste läsåret. Samtidigt har antalet studiehandledare på modersmål minskat i takt med ett minskat antal nyanlända.

Diagram 2.12 Personaltätet och lärartätet i grundskolan och gymnasieskolan

Antal elever per lärare respektive pedagogisk personal (heltidstjänster)

Anm.: Med pedagogisk personal avses lärare och annan pedagogisk personal.

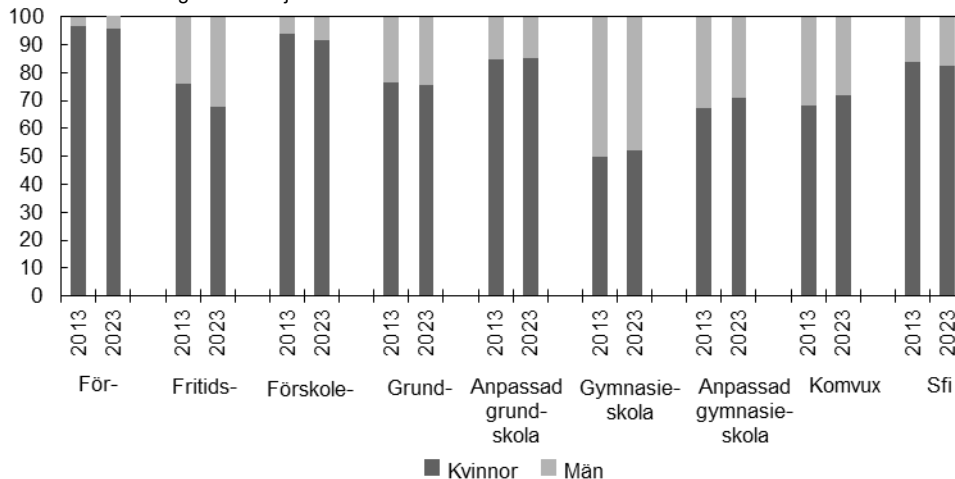
Källa: Statens skolverk.

Könsfördelning hos den pedagogiska personalen i skolväsendet

Diagram 2.13 visar könsfördelningen hos den pedagogiska personalen i skolväsendet 2013 och 2023. Den enda skolformen med jämn könsfördelning är gymnasieskolan där 52 procent av lärarna var kvinnor och 48 procent var män 2023. I övriga skolformer är det fler kvinnor än män. Mest ojämn var könsfördelningen bland anställda i förskolan med 96 procent kvinnor och 4 procent män. I fritidshemmet har könsfördelningen de senaste tio åren blivit mer jämn. Andelen män har ökat från 24 procent 2013 till 32 procent 2023. I förskoleklassen har andelen män ökat från 6 procent till 8 procent. I några skolformer har könsfördelningen de senaste tio åren blivit mindre jämn. Det gäller t.ex. i komvux där andelen kvinnor bland lärarna de senaste tio åren ökat från 68 procent till 72 procent.

Diagram 2.13 Könsfördelning hos den pedagogiska personalen i skolväsendet

Procentuell fördelning av heltidstjänsterna

Anm.: Med pedagogisk personal avses lärare, anställda som arbetar med barn i förskolan och anställda som arbetar med elever i fritidshemmen och förskoleklassen.

Källa: Statens skolverk.

Läro- och förskolläroarutbildning

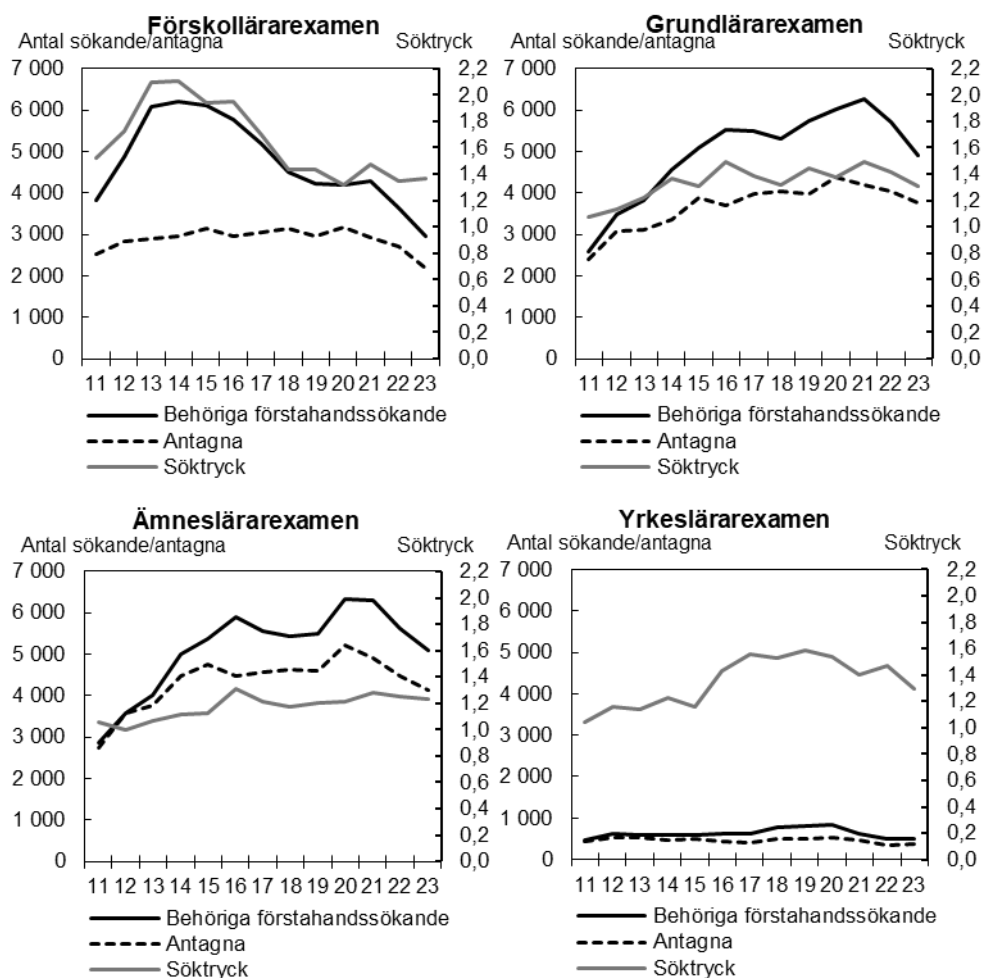
Indikator: Söktryck till yrkesexamensprogrammen

Antalet behöriga förstahandssökande har ökat kraftigt sedan läro- och förskolläroarutbildningarna gjordes om 2011. Antalet behöriga förstahandssökande höstterminen 2023 uppgick till drygt 17 300 personer, en ökning med 55 procent sedan 2011. Antalet har dock minskat sedan föregående hösttermin då antalet uppgick till ca 19 000. Sett över hela perioden var andelen behöriga förstahandssökande som flest höstterminen 2021 då antalet uppgick till ca 20 600. Andelen män bland de förstahandssökande har de senaste åren legat konstant runt 25 procent, höstterminen 2023 minskade andelen män marginellt till 24 procent. Höstterminen 2023 antogs knappt 13 000 personer, vilket är 3 700 fler än 2011, men en minskning sedan föregående hösttermin med drygt 840 antagna. Av de antagna hösten 2023 var 26 procent män och 74 procent kvinnor. Kön fördelningen har varit relativt konstant de senaste åren.

I diagram 2.14 redovisas utvecklingen av antalet behöriga förstahandssökande, antalet antagna och söktrycket till de fyra läroprogrammen som leder till förskolläroexamen, grundläroexamen, ämnesläroexamen och yrkesläroexamen. Grundläroutbildningen har haft en särskilt positiv utveckling med allt fler behöriga förstahandssökande sedan 2011, även om antalet har minskat höstterminen 2023 jämfört med rekordnivån höstterminen 2021. Höstterminen 2023 gick det 1,3 behöriga förstahandssökande per antagen. Ämnesläroutbildningen har haft en långsiktig positiv utveckling, men antalet behöriga förstahandssökande minskade höstterminen 2023 till en lägre nivå än innan pandemin. Höstterminen 2023 gick det närmare 1,2 behöriga förstahandssökande per antagen. Söktrycket till den kompletterande pedagogiska utbildningen, som är en kortare utbildning för dem som redan har läst ämnesstudierna och som leder till ämnesläroexamen, uppgick höstterminen 2023 till 1,6 behöriga sökande per antagen. Det är en minskning jämfört med höstterminen 2022 då det gick 1,7 behöriga sökande per antagen. Samtidigt var det fler behöriga sökande höstterminen 2023 än 2022 men i och med att antalet antagna ökade mer än antalet sökande så minskade söktrycket.

Söktrycket till förskolläroutbildningen har minskat jämfört med höstterminen 2013 och 2014 då söktrycket var högst med 2,1 behöriga förstahandssökande per antagen. Höstterminen 2023 var motsvarande tal 1,4. Söktrycket till yrkesläroutbildningen uppgick höstterminen 2023 till 1,3 behöriga förstahandssökande per antagen. Jämfört med höstterminen 2022 har antalet antagna ökat något, antalet behöriga förstahandssökande har däremot inte ökat. Söktrycket till specialläro- och specialpedagogutbildningarna uppgick höstterminen 2023 till 1,4 respektive 2,3 behöriga sökande per antagen. Vad gäller specialpedagogexamen är det en viss ökning jämfört med föregående hösttermin.

Diagram 2.14 Antal behöriga förstahandssökande, antagna och söktryck till de fyra lärarprogrammen, höstterminerna

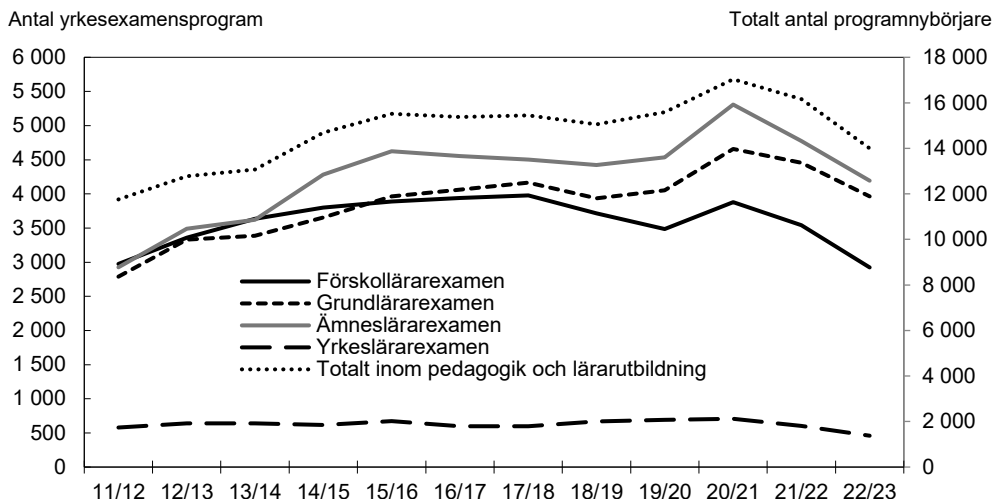

Anm.: Söktryck definieras som antal behöriga förstahandssökande per antagen.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Indikator: Antal nybörjarstudenter på yrkesexamensprogrammen

I diagram 2.15 redovisas antalet nybörjare på vissa program läsåren 2011/12–2022/23, dvs. de som har blivit antagna och också påbörjat utbildningen. Totalt sett var det ca 14 000 programnybörjare på lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna läsåret 2022/23, vilket var en minskning med närmare 2 200 personer jämfört med föregående läsår. Antalet programnybörjare är nu lägre än innan pandemin. Antalet programnybörjare 2022/23 minskade på samtliga utbildningar förutom på specialpedagogutbildningen. Det är fler kvinnor än män som påbörjar en lärarutbildning. Totalt sett var 75 procent kvinnor och 25 procent män. Mest ojämn var könsfördelningen bland nybörjare på förskolläraryrkesutbildningen med 95 procent kvinnor och 5 procent män. Jämnast könsfördelning var det bland nybörjare på ämnesläraryrkesutbildningen där andelen kvinnor läsåret 2022/23 var 57 procent medan andelen män var 43 procent. Könsfördelningen har varit relativt konstant de senaste tio läsåren.

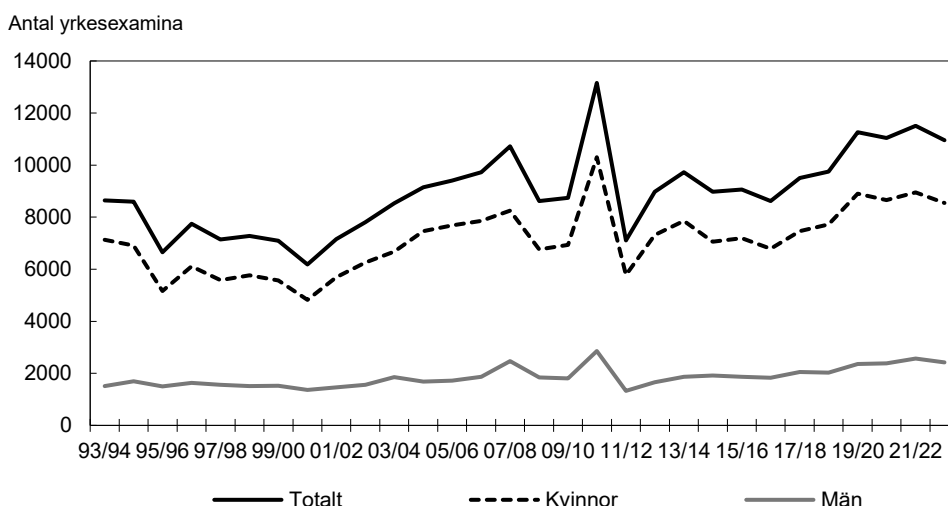
Diagram 2.15 Antal programnybörjare per yrkesexamensprogram

Anm.: På sekundäraxeln visas totalt antal programnybörjare på yrkesexamensprogram inom pedagogik och lärarutbildning (förskollärarexamen, grundlärarexamen, yrkeslärarexamen, ämneslärarexamen, folkhögskollärarexamen, speciallärarexamen, specialpedagogexamen samt ospecificerad lärarexamen).

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Indikator: Antal examinerade från yrkesexamensprogrammen

Diagram 2.16 visar antalet lärar- och förskollärarexamina som utfärdats läsåren 1993/94–2022/23. Under perioden har i genomsnitt 8 960 personer per år fått en sådan examen. Antalet examinerade var som lägst 2000/01 med omkring 6 200 examina medan antalet var som högst 2010/11 med närmare 13 200 examina. Att så många examinerades då har sannolikt att göra med det krav på legitimation för lärare och förskollärare som infördes 2011. Lsåret 2022/23 examinerades ca 11 000 lärare och förskollärare, en minskning med ca 560 personer eller 5 procent sedan föregående läsår, men en fortsatt hög nivå sett över hela perioden.

Diagram 2.16 Antal lärar- och förskollärarexamina

Anm.: Avser lärarutbildning för förskola och fritidsverksamhet, lärarutbildning för grundskolans lägre åldrar, ämneslärarutbildning, lärarutbildning i praktiskt/estetiskt ämne, pedagogik och lärarutbildning samt övrig/ospecificerad utbildning (här ingår speciallärar- och specialpedagogutbildning).

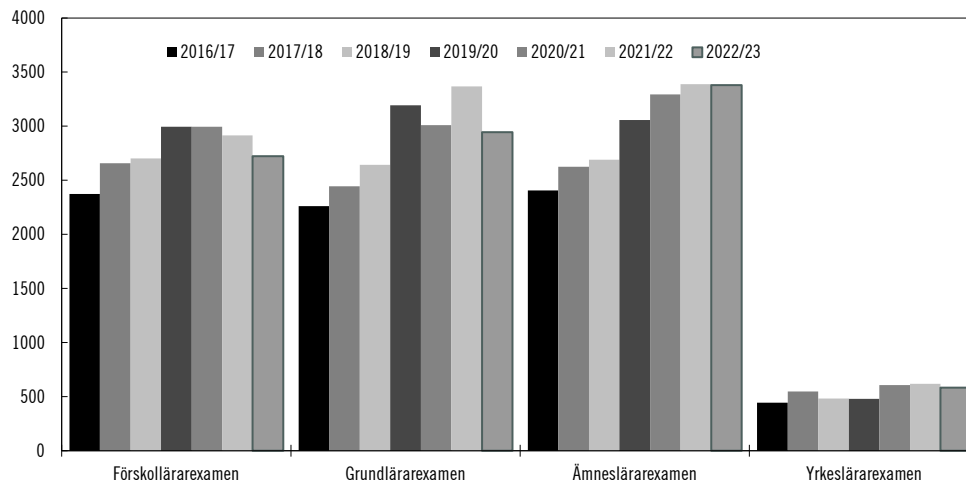
Källa: Statistiska centralbyrån.

Diagram 2.17 visar antalet examinerade efter typ av vissa examina. Lsåret 2022/23 minskade antalet examinerade förskollärare, grundlärare och yrkeslärare jämfört med föregående läsår. Antalet examinerade ämneslärare var ungefär detsamma som föregående läsår. Antalet examinerade speciallärare och specialpedagoger uppgick

2022/23 till 650 respektive 570. Jämfört med föregående läsår är det en ökning med drygt 100 speciallärare medan antalet examinerade specialpedagoger var ungefär på samma nivå. Könsfördelningen bland de examinerade är mer ojämn än bland lärarutbildningarnas nybörjarstudenter eftersom genomströmningen är större bland kvinnor än bland män (se nästa avsnitt). Av de examinerade 2022/23 var 78 procent kvinnor och 22 procent män. Jämnast var könsfördelningen bland examinerade ämneslärare med 59 procent kvinnor och 41 procent män. Av dem med förskollärarexamen var 96 procent kvinnor och 4 procent män.

Diagram 2.17 Antal examina efter typ av yrkesexamen

Antal examina

Anm.: Ämneslärarexamen avser ämneslärarexamen mot gymnasieskolan och grundskolan 7–9. Den innehåller även lärarexamen mot ämneslärare (den tidigare lärarutbildningen). Grundlärarexamen avser både grundlärarexamen mot f–3, 4–6 och fritidshem. Den innehåller även lärarexamen för grundskolans lägre åldrar (den tidigare lärarutbildningen).
Källa: Statistiska centralbyrån.

Genomströmning på yrkesexamensprogrammen

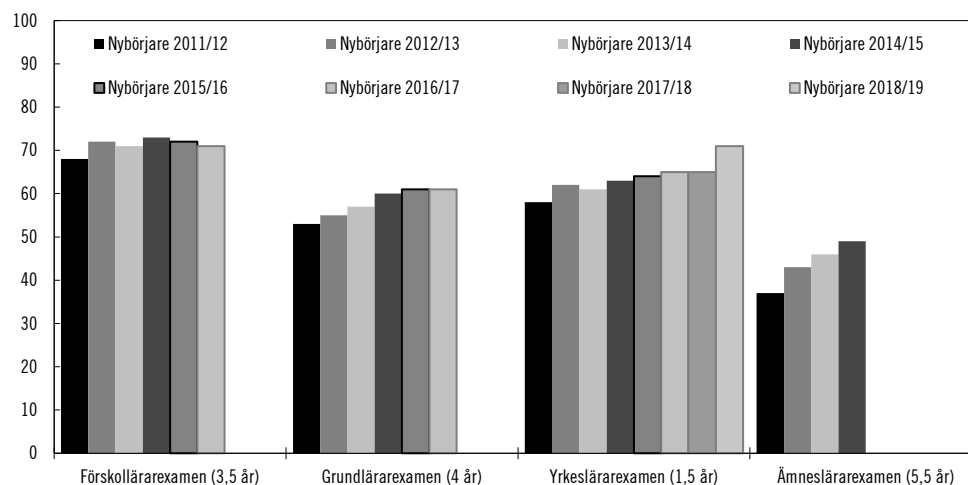
Diagram 2.18 visar genomströmningen för nybörjare på förskollärarutbildningen, grundlärarutbildningen, yrkeslärarutbildningen och ämneslärarutbildningen. Genomströmningen mäts genom examen senast tre år efter nominell studietid. Med nominell studietid menas normalstudietiden för den som studerar på heltid. Det finns uppgifter om genomströmning för sex årgångar nybörjare på utbildningar till förskollärarexamen och grundlärarexamen medan det ännu bara finns uppgifter om genomströmning för fyra årgångar nybörjare på utbildningar till ämneslärarexamen. Genomströmningen har ökat för nybörjare på utbildningar till grundlärarexamen, yrkeslärarexamen och ämneslärarexamen, medan genomströmningen varit mer stabil för nybörjare på utbildningar till förskollärarexamen. Det är bland nybörjare på utbildningar till förskollärarexamen som genomströmningen är högst, medan nybörjare på utbildningar till ämneslärarexamen har lägst genomströmning. Genomströmningen för nybörjare på utbildningar till ämneslärarexamen har sannolikt påverkats av att allt fler läser den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU), en kortare utbildning för dem som redan läst ämnesstudierna och som leder till ämneslärarexamen. Genomströmningen för KPU är relativt hög. Universitetskanslers-ämbetet har uppskattat att drygt två av tre tar en ämneslärarexamen inom fem år. KPU-studenterna utgjorde 12 procent av nybörjarna läsåret 2012/13. De senaste åren har andelen legat runt 25 procent.

Bland nybörjare på utbildningar till speciallärarexamen läsåret 2018/19 var genomströmningen 74 procent. Bland nybörjare på utbildningar till specialpedagogexamen samma läsår var genomströmningen 76 procent. Kvinnor har en högre genomströmning än män. Det gäller för alla lärarutbildningarna. Särskilt stor är

skillnaden i genomströmning mellan kvinnor och män som påbörjar förskolläraryt utbildningen, ca 30 procentenheter, medan skillnaden är mindre mellan kvinnor och män som påbörjar ämnesläraryt utbildningen, drygt 10 procentenheter.

Diagram 2.18 Programnybörjare olika år som tagit examen inom nominell studietid + 3 år

Procent

Anm.: Nominell studietid för programmet anges inom parentes.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Läraryt och förskolläraryt försörjning

Skolverket har haft i uppdrag att i samarbete med Universitetskanslersämbetet ta fram återkommande prognoser över skolväsendets behov av lärare och förskolläraryt (U2016/02335). Uppdraget redovisades första gången i december 2017, därefter i december 2019 och slutligen i december 2021. Skolverket har enligt förordningen (2015:1047) med instruktion för Statens skolverk ett fortsatt ansvar för att göra prognoser över skolans och förskolans behov av legitimerade och behöriga lärare och förskolläraryt. Skolverket aviserar i sin Lärarytprognos från 2021 att nästa prognos ska publiceras under 2024.

Enligt befolkningsprognosen 2024 från SCB väntas antalet barn i åldrarna 1–5 och 6–15 år att minska kommande år. Antalet barn i åldrarna 16–18 väntas öka de närmast kommande åren för att därefter minska.

Indikator: Framtida examinationsbehov samt beräknad examination av lärare och förskolläraryt

Enligt Skolverkets senaste prognos 2021 kommer det att fortsätta att vara brist på behöriga lärare och förskolläraryt fram till 2035. Cirka 12 000 behöriga lärare och förskolläraryt väntas saknas 2035. För en mer detaljerad beskrivning se budgetproposition för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16).

SCB:s befolkningsprognos från 2021 ligger till grund för Skolverkets lärarytprognos från 2021. SCB:s senaste befolkningsprognos publicerades i april 2024. I den nya prognosen antas färre barn i förskoleåldrar och grundskoleåldrar än i den prognos som låg till grund för Skolverkets lärarytprognos. Detta minskar efterfrågan på lärare men samtidigt kan tillgången på lärare minska i och med en minskning av antalet nybörjare på lärarytutbildningarna.

Indikator: Andel arbetsgivare som uppger brist på personal inom pedagogik och med lärarutbildning

Enligt Arbetskraftsbarometern 2023 från SCB råder det främst brist på nyutexaminerade yrkeslärare. Arbetsgivarna rapporterar även brist på ämneslärare i matematik och NO i årskurs 7–9, grundlärare med inriktning mot fritidshem och speciallärare och specialpedagoger, se tabell 2.9. För dessa grupper har bristen varit tydlig i flera år.

Tabell 2.9 Andel arbetsgivare som uppger brist på nyutexaminerad och yrkeserfaren personal inom pedagogik och lärarutbildning

Procent

	Nyutexaminerade			Yrkeserfarna		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Förskolläraryrkesutbildning	34	60	44	44	64	70
Grundläraryrkesutbildning: Fritidshem	70	84	67	72	84	69
Grundläraryrkesutbildning: f–3 och 4–6	26	49	22	52	57	28
Ämnesläraryrkesutbildning 7–9: Matematik/NO	83	74	66	72	85	63
Ämnesläraryrkesutbildning 7–9: Språk/SO	36	47	56	52	54	55
Ämnesläraryrkesutbildning gymn.: Matematik/naturv.	31	38	52	34	39	38
Ämnesläraryrkesutbildning gymn.: Hist/samh/religion	5	10	23	4	16	21
Ämnesläraryrkesutbildning gymn.: Språk	22	40	32	40	48	30
Specialläraryrkes- och specialpedagogutbildning	61	65	70	62	68	72
Yrkesläraryrkesutbildning	75	86	86	48	85	67

Källa: Statistiska centralbyrån.

Statliga insatser

Fortsatt utveckling av professionsprogrammet

Den 13 maj 2024 redovisade Skolverket uppdraget om ett nationellt professionsprogram (U2022/02319 och U2023/01870). Skolverkets arbete med uppdraget har skett tillsammans med Rådet för professioner i skolväsendet. Redovisningen innehåller bl.a. förslag på förordning om nationellt meriteringssystem för legitimerade lärare och förskollärare inom skolväsendet. Redovisningen remitterades den 27 juni 2024.

Utvärdering av statsbidrag för fortbildning av lärare och förskollärare

Den 29 juni 2023 gav regeringen uppdrag till Skolverket att utvärdera det nya statsbidraget som ges i enlighet med förordningen (2023:144) om statsbidrag för fortbildning av lärare och förskollärare som trädde i kraft den 1 juli 2023. Uppdraget innebär bl.a. att Skolverket ska analysera hur de ändrade villkoren för statsbidrag för fortbildning påverkar myndighetens möjligheter att planera för fortbildningen och berörda lärosätens möjligheter att erbjuda fortbildning som uppdragsutbildning. Skolverket ska också analysera hur de ändrade villkoren för statsbidraget påverkat nyttjandet av statsbidraget samt analysera hur genomströmningen påverkats sedan de ändrade villkoren för statsbidraget infördes.

Utöver ovanstående finns ett flertal pågående satsningar som har redovisats i tidigare budgetpropositioner.

2.8 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Sverige är i flera avseenden en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet

Sammantaget nås målet för utgiftsområdet då Sverige i flera avseenden är en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet. Det visar de indikatorer som används för att bedöma hur Sverige ligger till i jämförelse med andra länder. I bedömningen av måluppfyllelsen tas enbart hänsyn till utvecklingen enligt kapitlets resultatindikatorer och inte till övriga kapitelns indikatorer.

Andelen barn i förskolan är hög redan från tre års ålder, även om deltagandet är lägre bland barn med utländsk bakgrund, och det finns goda möjligheter att utbilda sig i Sverige. I Sverige är utbildningsnivån högre än snittet i OECD och det finns även flera olika möjligheter till livslångt lärande. Det är betydligt vanligare att utbilda sig i vuxen ålder i Sverige än det är i OECD i genomsnitt, något som bidrar positivt till Sveriges kompetensförsörjning. Positivt är också att det är en högre andel sysselsatta bland dem som nyligen avslutat sin utbildning i Sverige jämfört med EU. Det är även en mindre andel unga i Sverige än i OECD i genomsnitt som varken arbetar eller studerar.

Det finns dock anledning att uppmärksamma de utmaningar som Sverige står inför. Resultat från den senaste PISA-undersökningen från 2022 visar att svenska elevers kunskaper i matematik och läsförståelse har försämrats sedan undersökningen från 2018 och att resultatspridningen har ökat. Både i Sverige och i övriga OECD har likvärdigheten försämrats. Vad gäller likvärdighet är Sverige i ett internationellt perspektiv ett genomsnittligt land enligt de senaste PISA-resultaten.

Utöver detta visar de indikatorer som används för att följa upp utvecklingen av kompetensförsörjningen att de arbetslösa kompetens inte helt matchar behoven på arbetsmarknaden. SCB:s senaste Arbetskraftsbarometer visar att det fortsatt är brist på utbildade från flera av gymnasieskolans yrkesprogram och på ett flertal utbildningsgrupper inom vården. I många fall väntas dessutom dessa brister bestå även på sikt. Även bristen på yrkeslärare väntas bestå kommande år. Indikatorerna visar också att det är relativt vanligt att jobba inom ett yrke som inte matchar den utbildning man har.

Sverige är en framstående forskningsnation och när det gäller vetenskaplig produktivitet är Sverige ett av de länder som producerar flest vetenskapliga artiklar per miljon invånare. Den vetenskapliga produktionen i Sverige har dock minskat något sedan 2021, vilket också skett i andra jämförbara länder. Två länder där antalet vetenskapliga artiklar per miljon invånare fortsätter att öka är Finland och Kina. Kina var också det land i världen som publicerade flest vetenskapliga artiklar 2023.

Fler lärare med en lärarutbildning men visst minskat intresse för lärarutbildningarna

Antalet elever i skolväsendet har under lång tid ökat. Under 2023 minskade dock elevtalet som helhet även om det ser lite olika ut i olika skolformer. I förskoleklassen och i grundskolan minskade elevtalen under 2023. De minskade elevtalen har följts av ett minskat antal lärare. Under 2023 minskade också antalet lärare i skolväsendet. Minskningen av antalet lärare består helt och hållet av en minskning av antalet lärare som inte har en pedagogisk examen. Antalet lärare med en pedagogisk examen har fortsatt att öka under 2023, även andelen lärare med en pedagogisk examen har ökat inom de flesta skolformer, vilket är positivt.

Trots detta saknas fortfarande behöriga lärare. Lärarbehörigheten är dessutom särskilt låg i vissa ämnen, svenska som andraspråk och matematik samt naturorienterande ämnen i årskurs 7–9.

Skolverkets senaste lärarprognos från 2021 visar att bristen på lärare och förskollärare riskerar att uppgå till 12 000 år 2035. I december 2024 publiceras nästa lärarprognos. Den påverkas av ett minskat elevunderlag, men också av färre nybörjare på lärarutbildningarna.

Intresset för lärarutbildningarna var historiskt stort under covid-19-pandemin. Antalet nybörjare på lärarutbildningarna har sedan dess minskat och är nu mindre än innan covid-19-pandemin. Detta ska dock ses i ljuset av minskade elevantal kommande år vilket kan komma att påverka efterfrågan på lärare.

2.9 Politikens inriktning

Målet med regeringens politik för utgiftsområdet är att stärka och utveckla Sveriges position som en ledande kunskaps- och forskningsnation. Huvudprioriteringarna för politiken är höjda kunskapsresultat, ökad kvalitet och en mer likvärdig utbildning i grund- och gymnasieskolan samt att ge goda förutsättningar för att studera på utbildningar av hög kvalitet inom den kommunala vuxenutbildningen, yrkeshögskolan och högskolan. Kompetensbrister ska mötas och det ska finnas goda möjligheter att utbilda sig, med likvärdig kvalitet, oavsett var i landet man bor. Den akademiska friheten ska aktivt främjas och värnas för att bidra till ett öppet samhälle. Utbildnings- och forskningspolitiken ska svara mot de globala och nationella samhällsutmaningarna. En tydlig inriktning mot hög internationell kvalitet ska prägla såväl forskning och innovation som utbildning. Vetenskaplig excellens är avgörande för att Sverige ska kunna stärka sin konkurrenskraft och bevara sin ställning som ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer. Regeringen avser att återkomma om den framtida inriktningen inom forskningsområdet i en forsknings- och innovationspolitisk proposition i slutet av 2024.

Utbildning och bildning ger kunskaper och perspektiv som ger möjlighet till personlig utveckling och skapar förutsättningar för ett aktivt deltagande i det demokratiska samhället. Alla barn, unga och vuxna ska oavsett bakgrund och uppväxtmiljö ges förutsättningar att lyckas med sin utbildning och bli rustade med kunskap, bildning och färdigheter. Kunskap och bildning tidigt i livet utgör basen för fortsatt lärande. Ett välfungerande utbildningssystem möjliggör ett livslångt lärande som ger varje människa möjlighet att fylla på med kunskap under hela livet oavsett var i landet man bor. Studiestödet spelar en betydande roll för möjligheterna till utbildning och omställningsstudiestödet ger goda möjligheter till vidareutbildning (utg.omr. 15). Genom folkhögskolors och studieförbunds olika verksamheter erbjuds även en bredd av möjligheter till utbildning och bildning (utg.omr. 17).

Även jämställdhetspolitikens delmål om jämställd utbildning präglar regeringens utbildningspolitik och arbetet inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Det innebär att kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

2.9.1 Stärkt kompetensförsörjning

Regeringens utbildningspolitik ska skapa förutsättningar för utbildning och forskning av hög kvalitet. Utbildning av hög kvalitet ger individen förutsättningar att utveckla sin kompetens och möjliggör etablering på arbetsmarknaden. För att Sverige ska stå starkt inför framtiden och fortsätta utvecklas som kunskapsnation är kompetensförsörj-

ningen avgörande. Genom stärkt kompetensförsörjning kan Sverige möjliggöra en effektiv klimatomställning, stärka industrins konkurrenskraft, stärka kvaliteten i skola och vård samt skydda och värna vårt demokratiska och öppna samhälle. Trots att det finns många som kan arbeta har välfärden och näringslivet svårt att hitta arbetskraft med rätt kompetens. Därför är det viktigt att arbetsmarknadens behov i större utsträckning får styra hur utbildningar inom gymnasieskolan och komvux dimensioneras. Därtill är det viktigt att universitet och högskolor i än högre grad använder sina resurser för att erbjuda utbildningar inom områden där det finns brist på kompetens. Information om satsningar på vuxnas lärande lämnas i respektive avsnitt samt i utgiftsområdena 15 Studiestöd och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

2.9.2 En strategi för fler STEM-utbildade (Science, Technology, Engineering and Mathematics)

Sverige är och har länge varit en framstående tekniknation, ett ingenjörsländ. Sverige behöver dock fler personer med gedigna kunskaper inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik för att klara konkurrensen med andra länder. Den snabba utvecklingen inom både teknik och naturvetenskap understryker vikten av att lösa den kompetensbrist som finns i dag inom flera områden. För att Sverige även framöver ska vara en innovativ tekniknation i framkant krävs tillgång på kompetens och förutsättningar för unga och yrkesverksamma att kunna skaffa och upprätthålla en god kompetens genom arbetslivet.

Det är i förskolan och grundskolan som grunden läggs för barns förmåga och intresse för dessa ämnen. I den gymnasiala utbildningen fortsätter eleverna att utveckla sina kunskaper. Därför är det viktigt att redan från tidig ålder arbeta med att stärka matematikämnet i skolan och att flickors och pojkars intresse för naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik i stort främjas. Det är även helt avgörande att barn och elever får en god grund för fortsatt lärande genom goda språk-, läs- och skrivförmågor. I Sverige behöver fler unga välja STEM-ämnen inom gymnasieskolan och komvux, och fler kvinnor och män behöver utveckla intresse och ha behörighet för att kunna studera vidare på STEM-utbildningar inom den eftergymnasiala utbildningen, t.ex. olika ingenjörsutbildningar. Regeringen ska därför ta fram en STEM-strategi som spänner över hela utbildningssystemet, från förskola till forskarutbildning.

2.9.3 Stärk lärarna och förskollärarna

Lärare och förskollärare är de enskilt viktigaste faktorerna för kvaliteten i utbildningen inom skolan och förskolan. Lärar- och förskolläraryrkena behöver därför vara attraktiva så att fler lämpliga och motiverade studenter väljer att bli lärare, fler väljer att stanna kvar i yrket och att lärare som lämnat yrket väljer att återvända. Det är av det skälet viktigt att minska den administrativa bördan och skapa en god arbetsmiljö för lärare och förskollärare. Lärare och förskollärare behöver även ges bättre förutsättningar att kunna fokusera på sitt kärnuppdrag – undervisningen. Regeringen beslutade därför den 1 juni 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska lärares och förskollärares administrativa börda (dir. 2023:72) och den 27 juni 2024 fick utredningen, genom ett tilläggsdirektiv, även i uppdrag att se över hur lärarnas undervisningstid och tid till för- och efterarbete kan regleras (dir 2024:64). Uppdraget ska redovisas senast den 3 mars 2025. Det är också viktigt att lärare, förskollärare och rektorer har möjligheter till relevant kompetensutveckling under hela sin karriär. Kopplat till detta redovisade Skolverket sitt regeringsuppdrag om det nationella professionsprogrammet den 14 maj 2024 (U2024/01380). Redovisningen remitteras under sommaren och hösten 2024.

Alla barn och elever ska få möta utbildade och kompetenta lärare och förskollärare som har djupa ämneskunskaper och kunskaper om inläring, praktisk metodik och undervisning i praktiken. En lärar- och förskollärarytbildning som håller hög kvalitet och attraherar de bäst lämpade studenterna är ett prioriterat område för regeringen. Senast den 29 november 2024 ska en särskild utredare föreslå åtgärder för att utveckla lärar- och förskollärarytbildningarna (dir. 2023:11).

2.9.4 Fortsatt internationellt engagemang

Regeringen stärker kunskapsbasen för det nationella arbetet inom utbildnings- och forskningsområdet genom att aktivt delta i EU och andra internationella samarbeten som Nordiska ministerrådet, Bolognaprocessen, OECD och Unesco.

På rymdområdet är det internationella samarbetet betydande och ca 70 procent av Rymdstyrelsens budget läggs på projekt som utförs i program inom Europeiska rymdorganisationen (ESA) där Sverige är en av 22 medlemsstater.

Förhandlingar om nästa programperiod för Erasmus+ planeras att inledas hösten 2025. Inför förhandlingarna kommer regeringen att arbeta fram ett svenskt förhandlingsunderlag. Inför framtagandet av EU:s nästa ramprogram för forskning och innovation, och kommande förhandlingar, har ett svenskt positionspapper tagits fram med huvudprinciper som Sverige ser behöver värnas eller förbättras för att programmet ska bidra till utveckling, konkurrenskraft och välbefinnande i Europa. Viktigt är att huvudkriteriet vid medelstildelning ska vara excellens, att den administrativa bördan för deltagare ska lättas och att regelverket inom ramprogrammet harmoniseras ytterligare.

Under 2025 kommer Unesco att anta ett nytt fyraårigt arbetsprogram. Regeringen bedömer att Unesco bör fortsätta utveckla sin verksamhet inom framför allt arbetet för mänskliga rättigheter med tonvikt på yttrandefrihet och rätten till en jämställd, likvärdig utbildning, samt fortsätta arbetet för en effektivare organisation. Allt i enlighet med strategin för Sveriges samarbete med Unesco 2022–2025.

De prioriterade OECD-studierna PISA (Programme for International Student Assessment) och PIAAC (Programme for the International Assessment of Adult Competencies) är viktiga för att följa politikens måluppfyllelse. Resultaten i den senaste PISA-studien publicerades i december 2023 och de första internationella resultaten från den andra PIAAC-undersökningen planeras att presenteras i december 2024. I slutet av 2024 kommer även resultat från IEA:s (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) studier TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) och ICILS (International Computer and Information Literacy Study) att publiceras. Även dessa blir viktiga underlag för att analysera svenska elevers kunskaper och färdigheter.

3 Barn- och ungdomsutbildning

3.1 Mål för området

Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer som redovisas nedan bedöms vara centrala för att mäta måluppfyllelse och resultat. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelad på verksamheter. Inom varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer och övriga resultat. All individbaserad statistik redovisas uppdelat på kön om de uppgifterna är tillgängliga. I bedömningen vägs det även in resultat från rapporter och undersökningar från t.ex. Statens skolverk.

Förskolan och fritidshemmet:

- Deltagande i förskola. Andelen barn i åldern 3–5 år som är inskrivna i förskola.
- Deltagande i fritidshem. Andelen barn i åldern 6–12 år som är inskrivna i fritidshem.

Grundskolan:

- Resultat på nationella prov i grundskolan.
- Andelen elever som uppnått betygsriterierna i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9.
- Andelen elever i årskurs 9 som uppnått behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram.
- Resultat i internationella studier i grundskolan som PISA, TIMSS och PIRLS i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition.

Specialskolan och sameskolan:

- Genomsnittligt meritvärde i årskurs 10 i specialskolan och andelen elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram.
- Resultat på nationella prov i årskurs 6 i sameskolan och andelen elever som uppnått minst betyget E i alla ämnen.

Gymnasieskolan:

- Resultat på nationella prov.
- Genomsnittlig betygspoäng.
- Andel elever som slutfört utbildningen inom tre år.
- Andel elever som uppnått kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år.

Samtliga skolformer inom skolväsendet inklusive fritidshemmet:

- Lärarbehörighet och personalens utbildning. Denna indikator redovisas i avsnitt 2.7.

3.3 Resultatredovisning

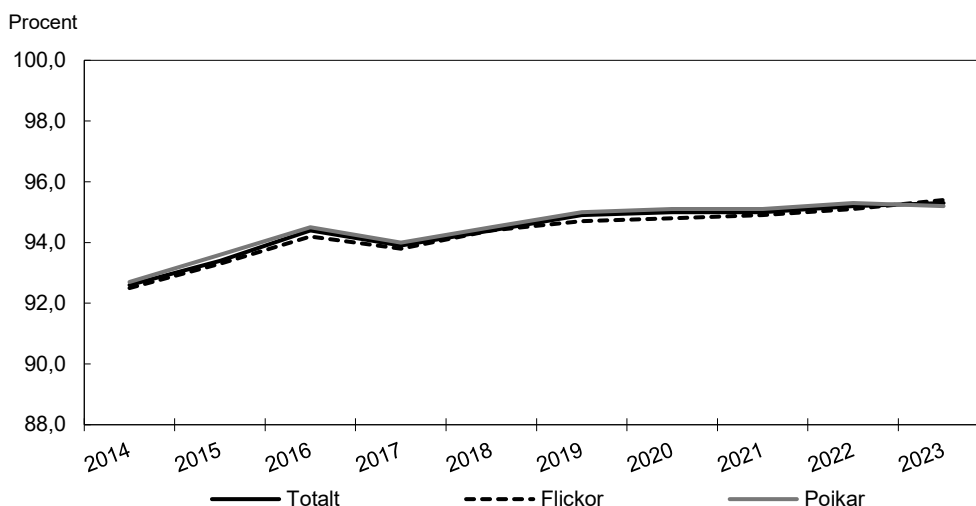
I avsnittet Barn- och ungdomsutbildning används följande definitioner när det gäller barns och elevers bakgrund.

- Med svensk bakgrund avses barn och elever födda i Sverige med minst en förälder född i Sverige.
- Med utländsk bakgrund avses barn och elever födda utomlands eller barn och elever födda i Sverige med båda föräldrarna födda utomlands.
- Med nyinvandrad avses enbart folkbokförda barn och elever som är födda utomlands, som har högst en förälder född i Sverige, och som har invandrat till Sverige under de senaste fyra åren.
- Med okänd bakgrund avses barn och elever som saknar personnummer i de register som används vid insamlingen. En anledning till att personnummer saknas kan vara att barnet eller eleven inte är folkbokförd i Sverige. Bland barn och elever med okänd bakgrund finns bl.a. de som nyligen kommit till Sverige genom anhöriginvandring eller som söker asyl. Även barn och elever som vistas i landet utan stöd av myndighetsbeslut eller författning finns i gruppen liksom barn och elever med skyddade personuppgifter.

3.3.1 Förskolan

Indikator: Deltagande i förskola

År 2023 var andelen inskrivna barn i åldern 3–5 år 95,3 procent (se diagram 3.1). Övertid har andelen pojkar som varit inskrivna i förskolan varit något större än andelen flickor, vilket hänger ihop med könsfördelningen bland barn i åldern 1–5 år. Under 2023 var andelen inskrivna flickor och pojkar ungefär lika stor, 95,4 procent respektive 95,2 procent.

Diagram 3.1 Andelen barn i åldern 3–5 år inskrivna i förskolan

Källa: Statens skolverk.

Ser man till hela målgruppen för förskolan var 86,6 procent av landets alla barn i åldersgruppen 1–5 år inskrivna i förskolan 2023. Med undantag för några marginella minskningar några enstaka år har andelen inskrivna barn i alla åldersgrupper ökat under den senaste tioårsperioden.

Överlag är barn med svensk bakgrund i högre utsträckning inskrivna i förskolan än barn med utländsk bakgrund. 2023 var 87,3 procent av barnen med svensk bakgrund i åldersgruppen 1–5 år inskrivna i förskolan, vilket är en marginell ökning från föregående år. För barn med utländsk bakgrund i denna åldersgrupp var 81,6 procent inskrivna i förskolan 2023, vilket är en liten ökning jämfört med 2022. Det fanns ingen större skillnad mellan flickor och pojkar (se vidare utg.omr.13 avsnitt 3.3.1).

Barn och barngrupper

Hösten 2023 var 501 000 barn inskrivna i förskolan, varav 48,5 procent var flickor och 51,5 procent var pojkar, vilket följer könsfördelningen i befolkningen för barn i förskoleålder. Av alla barn i förskolan 2023 gick drygt 22 procent i en fristående förskola, vilket är i nivå med 2022. Drygt hälften av alla inskrivna barn i förskolan var 1–3 år.

Hösten 2023 fanns det ungefär 14 200 nyinvandrade barn (ca 6 900 flickor och ca 7 300 pojkar) och ca 4 400 barn med okänd bakgrund inskrivna i förskolan, vilket motsvarar ungefär 3,7 procent av de inskrivna barnen i förskolan.

När det gäller barngruppernas storlek (antal inskrivna barn per barngrupp) gick det i genomsnitt 15,3 barn per grupp 2023 (15,5 i kommunala förskolor och 14,4 i fristående förskolor), vilket är i nivå med föregående år.

3.3.2 Annan pedagogisk verksamhet

Barn i pedagogisk omsorg

I takt med att en allt större andel barn går i förskolan har andelen barn i pedagogisk omsorg minskat. Andelen av alla barn i åldern 1–5 år som var inskrivna i pedagogisk omsorg var 0,9 procent under 2023. Andelen har stadigt minskat under flera år. Fem år tidigare uppgick andelen till 1,7 procent. Antalet barn i åldern 1–12 år som hösten 2023 var inskrivna i pedagogisk omsorg var 5 900, att jämföra med 11 700 barn hösten 2018. Det fanns ingen större skillnad mellan andelen flickor och pojkar som var inskrivna i pedagogisk omsorg 2023.

Öppen förskola och öppen fritidsverksamhet

Hösten 2023 fanns det totalt 527 öppna förskolor i landet. Antalet öppna förskolor har under den senaste tioårsperioden som lägst varit 439 enheter. Öppna förskolor erbjöds i 227 kommuner 2023, vilket är en ökning med 4 kommuner jämfört med föregående år.

Hösten 2023 fanns det 525 öppna fritidsverksamheter för 10–12-åringar i landet. Antalet har ökat med 6 verksamheter sedan 2022. Under den senaste tioårsperioden har antalet öppna fritidsverksamheter legat på i genomsnitt 577 stycken.

Kommuner som erbjuder omsorg under kvällar, nätter och helger

Hösten 2023 var drygt 5 400 barn i åldern 1–12 år inskrivna i omsorg under obekvämt arbetstid, dvs. vardagar klockan 19–06 och på helger. Det motsvarar ca 0,5 procent av alla barn i åldersgruppen som var inskrivna i fritidshem, förskola eller pedagogisk omsorg. Under den senaste tioårsperioden har antalet inskrivna i omsorg under obekvämt arbetstid varierat mellan ca 3 800 och 5 800 barn. Andelen inskrivna, av alla barn som var inskrivna i fritidshem, förskola eller pedagogisk omsorg, har i stort varit densamma under perioden, ca 0,4–0,6 procent.

Hösten 2023 erbjöd 167 kommuner omsorg under obekvämt arbetstid, vilket är 3 färre än 2022.

3.3.3 Förskoleklassen

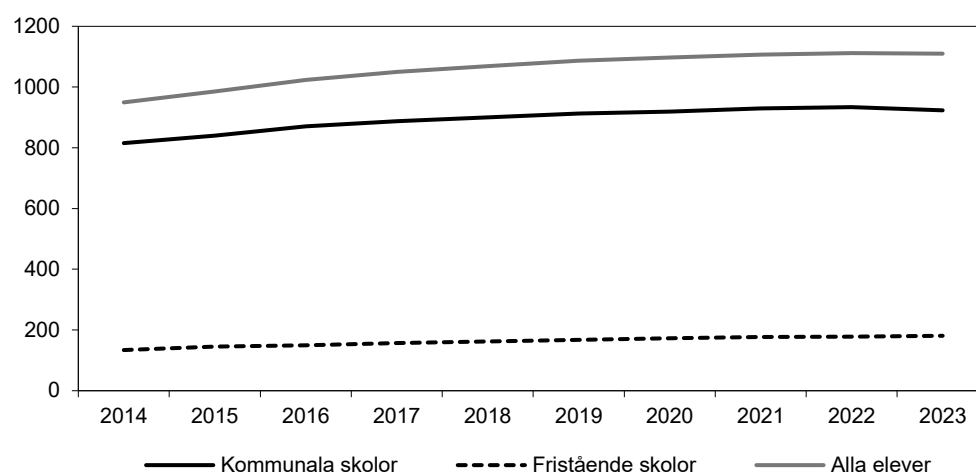
Läsåret 2023/24 gick det 119 081 elever i förskoleklass. Nästan samtliga, 99 procent, var elever som fyllde sex år under 2023. Av alla elever som var inskrivna i förskoleklassen var 49 procent flickor och 51 procent pojkar, vilket följer könsfördelningen i befolkningen för barn i förskoleklassålder. Av dessa gick 11,9 procent i en verksamhet med enskild huvudman, vilket är en marginell ökning jämfört med föregående år.

3.3.4 Grundskolan

För första gången på tio år har elevantalet i grundskolan inte ökat, utan i stället minskat marginellt, och uppgick läsåret 2023/24 till 1 110 263 elever, vilket var en minskning med drygt 0,1 procent jämfört med föregående läsår. Uppgiften är inklusive elever i sameskola och internationella skolenheter. I diagram 3.2 visas elevutveckling i grundskolan mellan läsåren 2014/15 och 2023/24.

Diagram 3.2 Elevutveckling i grundskolan

Antal elever, tusental

Källa: Statens skolverk.

Av alla elever i grundskolan läsåret 2023/24 var andelen flickor 48,7 procent och andelen pojkar 51,3 procent, vilket följer könsfördelningen för barn i grundskoleålder. I kommunala skolor var 48,4 procent flickor och 51,6 procent pojkar och i fristående skolor var 50,3 procent flickor och 49,7 procent pojkar. Det var alltså något fler flickor än pojkar som gick i en fristående grundskola läsåret 2023/24 och så såg det även ut föregående läsår. Andelen elever som gick i fristående grundskolor var 16,4 procent. Uppgifterna är exklusive elever i sameskola och internationella skolenheter.

Läsåret 2023/24 hade 73 procent av eleverna i grundskolan svensk bakgrund och 27 procent utländsk bakgrund vilket var i nivå med föregående läsår.

Antalet nyinvandrade elever i grundskolan uppgick läsåret 2023/24 till 28 780 (52,3 procent pojkar och 47,7 procent flickor), vilket motsvarar knappt 3 procent av det totala antalet grundskoleelever. Motsvarande antal och andel elever med okänd bakgrund uppgick till 12 067 och 1 procent. Både nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund var ojämnt fördelade över landet mellan olika huvudmän och skolenheter. Av de nyinvandrade eleverna gick 90 procent i kommunala skolenheter läsåret 2023/24. Även 90 procent av elever med okänd bakgrund gick i kommunala skolenheter läsåret 2023/24.

Läsåret 2023/24 fanns det 3 830 kommunala skolenheter och 816 skolenheter med enskild huvudman inom grundskolan.

Indikator: Resultat på nationella prov i grundskolan

Nationella prov genomförs i vissa ämnen i grundskolans årskurs 3, 6 och 9, specialskolans årskurs 4, 7 och 10 samt i sameskolans årskurs 3 och 6. Syftet med proven är att stödja betygssättningen, förutom i årskurserna 3 och 4 där syftet är att stödja bedömningen av elevernas kunskaper.

Provresultaten ger inte en heltäckande bild av elevernas kunskaper i ett ämne eftersom alla delar av kursplanen inte provas, men bidrar med underlag för en analys av i vilken utsträckning målen för utbildningen nås. Att urvalet av kunskapsområden som provas kan variera mellan åren är en faktor som påverkar resultatens jämförbarhet över tid, varför de resultat som redovisas endast avser 2023.

De nationella proven i årskurs 3 består av flera kortare delprov där resultaten bedöms utifrån om eleverna uppnått eller inte uppnått kravnivån på respektive delprov. Proven är inte konstruerade för en sammanvägning till ett samlat provresultat, alltså att eleven ska ha klarat ett visst antal delprov eller poäng för att anses ha klarat provet.

Som indikator på måluppfyllelse i årskurs 6 respektive 9 används andelen elever, uppdelat på flickor och pojkar, som har uppnått godkända provbetyg (A–E) på de nationella proven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik. För att få ett provbetyg i de olika ämnena måste eleven ha deltagit i alla delprov i ämnet. De redovisade provresultaten avser därmed elever som deltagit i samtliga delprov.

I flertalet av de redovisade provresultaten har flickor bättre resultat än pojkar. Vidare har bakgrundsfaktorer som föräldrarnas utbildningsnivå och i vilken årskurs elever födda utomlands har påbörjat sin skolgång i Sverige betydelse för resultaten.

Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att se över och utveckla kartläggningsmaterial och bedömningsstöd i syfte att ge en bättre bild av elevers kunskaper och av vilka arbetssätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid.

Årskurs 3

I svenska varierade andelen elever som uppnått kravnivån i de olika delproven läsåret 2022/23 mellan 87 och 97 procent. För de elever som följde kursplanen i svenska som andraspråk var andelen lägre och uppgick till mellan 61 och 90 procent. I båda ämnena var andelen elever som hade uppnått kravnivån störst i delprovet som prövar muntlig förmåga. I svenska hade minst andel elever uppnått kravnivån i delprovet om stavning och interpunktion medan det i svenska som andraspråk var minst andel elever som uppnått kravnivån i delprovet om läsning av berättande text. I båda ämnena hade flickor i högre grad än pojkar uppnått kravnivån i de olika delproven.

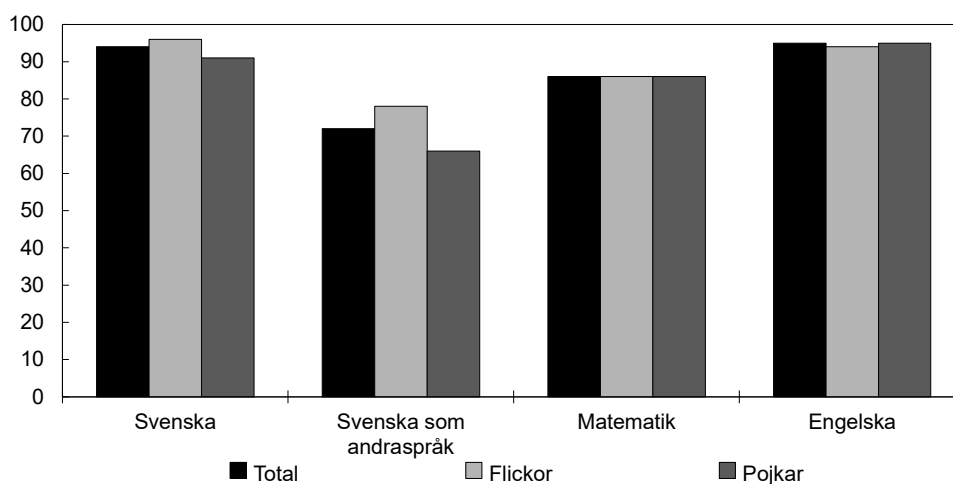
I matematik varierade andelen elever som uppnått kravnivån i de olika delproven mellan 79 och 95 procent. Andelen var störst i delprovet om muntlig kommunikation. Minst andel var det i delprovet om skriftliga räknemetoder – addition och subtraktion. Pojkar hade i högre grad uppnått kravnivån i fem av åtta delprov. Störst skillnad var det i delproven som handlar om uppdelning av tal, överslagsräkning och tal i bråkform samt huvudräkning och likhetstecknets betydelse där skillnaden mellan flickor och pojkar var 4,5 procentenheter.

Årskurs 6

Resultaten från de nationella proven i årskurs 6 i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska redovisas i diagram 3.3.

Diagram 3.3 Andel elever som fått minst provbetyget E i nationella prov i årskurs 6 våren 2023

Procent

Källa: Statens skolverk.

I svenska hade 94 procent av eleverna uppnått godkända provbetyg våren 2023. Motsvarande andel var 72 procent i svenska som andraspråk, 86 procent i matematik och 95 procent i engelska.

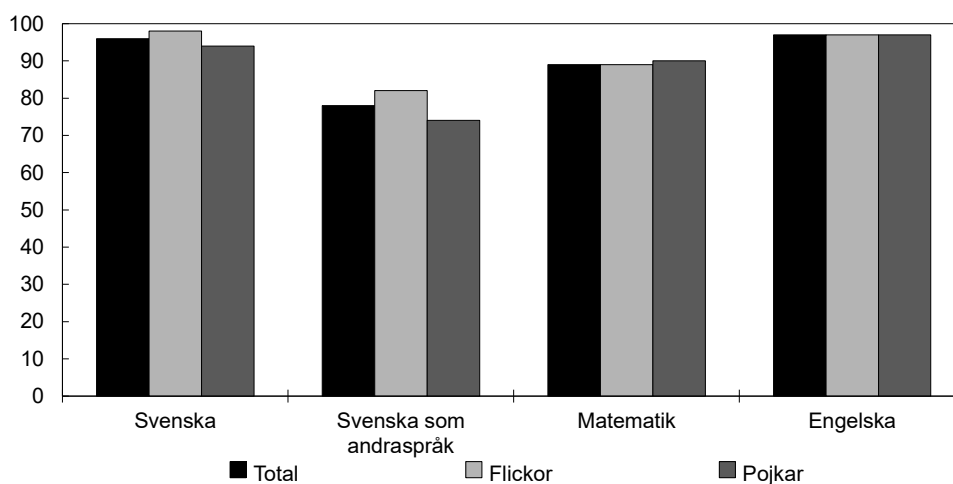
I ämnena svenska och svenska som andraspråk var det en större andel flickor än pojkar som hade uppnått godkända provbetyg. I ämnet matematik var skillnaden marginell. I ämnet engelska var det en något större andel pojkar än flickor som hade uppnått godkända provbetyg.

Årskurs 9

Resultaten från de nationella proven i årskurs 9 i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska redovisas i diagram 3.4.

Diagram 3.4 Andel elever som fått minst provbetyget E i nationella prov i årskurs 9 våren 2023

Procent

Källa: Statens skolverk.

Andelen elever i årskurs 9 som våren 2023 hade uppnått godkända provbetyg i svenska var 96 procent. Motsvarande andel var 78 procent i svenska som andraspråk,

89 procent i matematik och 97 procent i engelska. I ämnena svenska och svenska som andraspråk var det en större andel flickor än pojkar som hade uppnått godkända provbetyg. I ämnet matematik var det en något större andel pojkar som hade uppnått godkänt provbetyg och i ämnet engelska hade flickor och pojkar lika resultat.

Elever vars föräldrar har kortare utbildning hade generellt sämre resultat på nationella prov än elever vars föräldrar har en längre utbildning. Exempelvis varierade resultaten på proven i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska för årskurs 9 beroende på föräldrarnas utbildningsnivå. Tidpunkten för start i svensk skola för elever som är födda utomlands påverkar också. Resultaten på proven i svenska, svenska som andraspråk, matematik och engelska för elever i årskurs 9 var exempelvis generellt lägre för de elever som hade invandrat vid eller efter ordinarie skolstartsålder (sju års ålder) i jämförelse med de elever som hade invandrat före ordinarie skolstartsålder (se även utg.omr. 13, avsnitt 3.3.3.).

Elevernas kunskapsutveckling i årskurs 6 och årskurs 9

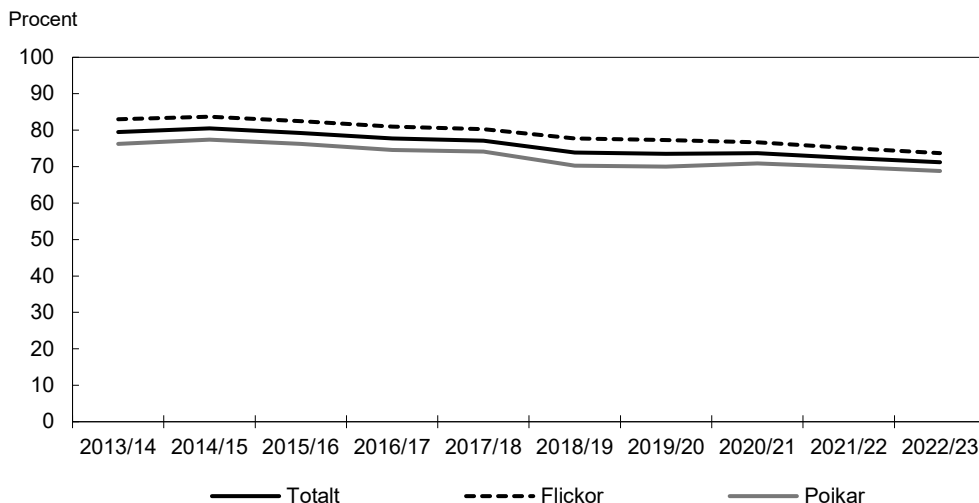
I målet för verksamhetsområdet ingår att utbildningen ska främja elevernas utveckling och lärande. Den indikator som används för att följa denna del av målet när det gäller grundskolan är andelen elever som fått minst betyget E i samtliga ämnen i slutbetyget i årskurs 9. Måluppfyllelsen har följts under många år för elever som avslutat årskurs 9. Måluppfyllelsen har även följts i årskurs 6 från läsåret 2012/13 när betyg i denna årskurs infördes i grundskolan.

En faktor att ta hänsyn till när det gäller betygsutvecklingen som indikator är att det finns konstaterade brister i likvärdigheten vid bedömning och betygssättning (Skolverkets rapport 475, 2019 och Skolinspektionens rapport 2024:2).

Årskurs 6 – andelen elever som fått minst betyget E i samtliga ämnen

Andelen elever i årskurs 6 som fått minst betyget E i samtliga ämnen som de har läst uppgick våren 2023 till 71,2 procent, vilket är en minskning med 1,2 procentenheter jämfört med 2022, då andelen var 72,4 procent. I diagram 3.5 framgår andelen elever i årskurs 6 som uppnått godkända betyg i alla ämnen. Det ska dock noteras att antalet betygsatta ämnen har ökat över tid. Detta beror delvis på att den timplan som infördes hösten 2018 slog fast att alla elever i årskurs 4–6 ska erbjudas undervisning i moderna språk. Andelen elever som efter ämnesövergripande undervisning i de natur- och samhällsorienterande ämnena har fått ett sammanfattande blockbetyg har även minskat över tid. Detta påverkar jämförbarheten i resultaten över tid.

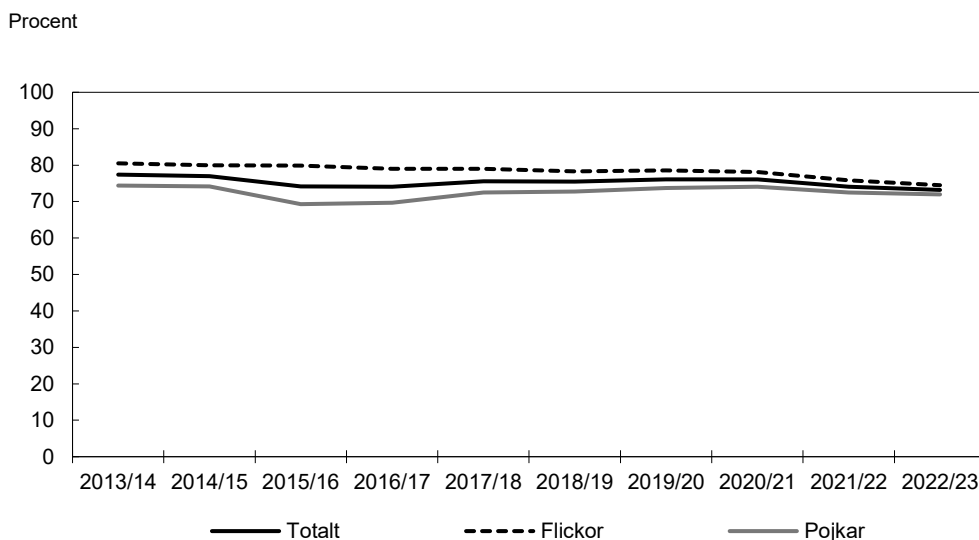
Flickor hade i högre utsträckning än pojkar godkända betyg i samtliga ämnen våren 2023, 73,7 procent jämfört med 68,8 procent. Andelen flickor som uppnått godkända betyg i samtliga ämnen minskade med 1,4 procentenheter medan motsvarande andel pojkar minskade med 1,1 procentenheter jämfört med våren 2022. Sedan betyg infördes i årskurs 6 läsåret 2012/13 har skillnaden mellan andelen flickor och andelen pojkar som uppnått godkända betyg i alla ämnen legat mellan ca 5 och 7 procentenheter.

Diagram 3.5 Andelen elever i årskurs 6 som uppnått godkända betyg i alla ämnen

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Andelen elever som uppnått betygskriterierna i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9

I diagram 3.6 visas andelen elever i årskurs 9 som fått ett godkänt betyg i alla ämnen.

Diagram 3.6 Andelen elever i årskurs 9 som uppnått godkända betyg i alla ämnen

Anm.: Den minskning som framgår läsåret 2015/16 när det gäller andelen pojkar som uppnått godkända betyg i alla ämnen hänger sannolikt samman med förändringar i elevsammansättningen, där andelen pojkar som var nyinvandrade eller hade okänd bakgrund – och därmed hade kortare tid i svensk skola – uppgick till 13 procent. Läsåret dessförinnan uppgick denna andel till 6 procent.

Källa: Statens skolverk.

Under de senaste fem läsåren har mellan 73 och 76 procent av eleverna avslutat årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen. Andelen elever som vårterminen 2023 fick minst betyget E i alla ämnen i årskurs 9 uppgick till 73,2 procent, vilket är en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med 2022. För elever med svensk bakgrund hade 78,6 procent avslutat årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen, för elever med utländsk bakgrund var siffran 59,8 procent. Våren 2023 uppnådde 74,5 procent av flickorna och 72,0 procent av pojkarna godkända betyg i alla ämnen, att jämföra med 78,3 respektive 72,8 våren 2019. Det innebär att andelen flickor med godkända betyg har minskat medan andelen pojkar med godkända betyg är i stort sett oförändrad sedan våren 2019.

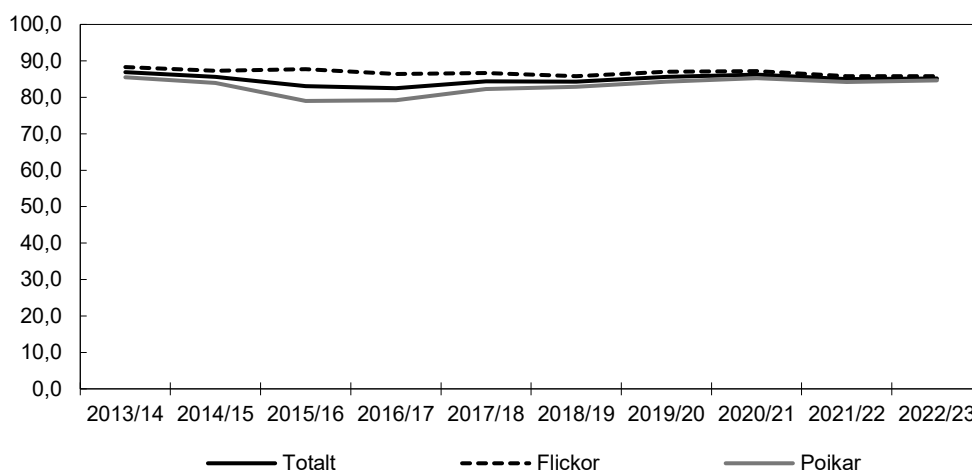
Det finns skillnader i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. De ämnen där störst andel av eleverna har uppnått betygsriterierna för ett godkänt betyg är slöjd följt av bild och moderna språk läst som elevens val. De ämnen där minst andel elever uppnått betygsriterierna är svenska som andraspråk och matematik. Det är bara i ämnet idrott och hälsa som fler pojkar än flickor har uppnått betygsriterierna.

Indikator: Andelen elever i årskurs 9 som uppnått behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

I gymnasieskolan finns nationella program som är yrkesprogram eller högskoleförberedande program. För att bli behörig till gymnasieskolans yrkesprogram krävs minst betyget E i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska samt i ytterligare fem ämnen, det är inte reglerat vilka. För högskoleförberedande program är kraven något högre och det krävs minst betyget E i ovanstående ämnen samt i ytterligare nio ämnen. Vilka ämnen det rör sig om varierar beroende på program, dock inte för det estetiska programmet där det inte är reglerat vilka de nio ämnena är. Som indikator används andelen behöriga elever till yrkesprogram, eftersom eleverna därmed är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.

Diagram 3.7 Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

Procent

Anm.: Den minskning som framgår läsåret 2015/16 när det gäller andelen pojkar som uppnått behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram hänger sannolikt samman med förändringar i elevsammansättningen, där andelen pojkar som var nyinvandrade eller hade okänd bakgrund – och därmed hade kortare tid i svensk skola – uppgick till 13 procent. Läsåret dessförinnan uppgick denna andel till 6 procent.

Källa: Statens skolverk.

I diagram 3.7 visas behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram läsåren 2013/14–2022/23. Våren 2023 var totalt 85,2 procent av eleverna som gick ut grundskolan behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, 85,8 procent av flickorna och 84,6 procent av pojkarna. Andelen behöriga är i stort sett oförändrad jämfört med våren 2022, både totalt och uppdelat på flickor och pojkar. Drygt 17 900 elever saknade vårterminen 2023 behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan.

Behörighet uppdelat på elevernas bakgrund

Genomgående för kunskapsresultaten är att de bakgrundsfaktorer som har störst betydelse för elevernas behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan är föräldrarnas utbildningsnivå och tiden i svensk skola. Exempelvis är de elever som har minst en förälder med en eftergymnasial utbildning i större utsträckning behöriga till ett nationellt program än de elever vars båda föräldrar högst har en gymnasie-

utbildning. Vidare är t.ex. elever som har invandrat till Sverige före sju års ålder i större utsträckning behöriga jämfört med elever som har färre år i svensk grundskola.

I tabell 3.1 redovisas andelen elever som efter att ha avslutat årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, uppdelat efter svensk och utländsk bakgrund. Av tabellen framgår att skillnaderna mellan grupperna är stora.

Tabell 3.1 Andelen elever som efter årskurs 9 var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram uppdelat efter elevernas bakgrund

Procent

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Svensk bakgrund ¹	91	92	91	91	90	91	91	90	89
Utländsk bakgrund, född i Sverige ²	84	87	84	86	83	85	86	84	84
Invandrat före skolstart ³	86	89	85	85	84	85	85	84	84
Invandrat under åk 1–5 ⁴	72	74	69	67	66	68	68	67	68
Nyinvandrat (åk 6–9) ⁵	26	30	28	30	29	32	34	32	34

¹ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 88 200 elever våren 2023.

² Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 13 900 elever våren 2023.

³ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 6 300 elever våren 2023.

⁴ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 8 600 elever våren 2023.

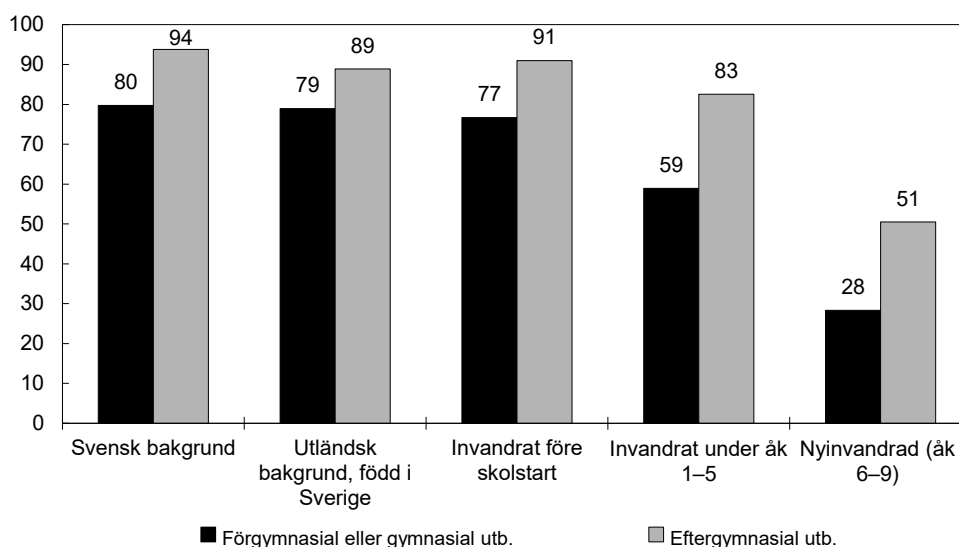
⁵ Elevgrupperna är olika stora och varierar mellan åren. I gruppen ingår ca 2 700 elever våren 2023.

Källa: Statens skolverk.

Elevernas förutsättningar att uppfylla behörighetskraven påverkas även av föräldrarnas utbildningsnivå. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program är genomgående större bland elever med minst en förälder som har en eftergymnasial utbildning, jämfört med elever vars båda föräldrar som högst har gymnasial utbildning. Detta förhållande gäller oavsett om eleven är född i Sverige eller har invandrat före respektive efter ordinarie skolstartsålder (sju års ålder). Störst skillnad sett till föräldrarnas utbildningsnivå är det bland elever som har börjat i svensk skola efter ordinarie skolstartsålder (se även utg.omr.13, avsnitt 3.3.3).

Diagram 3.8 Andel elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram, uppdelat efter elevernas bakgrund och föräldrarnas utbildningsnivå, vårterminen 2023

Procent

Anm.: Elevgrupperna blir olika stora när flera kategorier kombineras. Våren 2023 var antalet elever med föräldrar som har högst förgymnasial eller gymnasial utbildning 28 228 för kategorin född i Sverige, svenskfödda föräldrar, 6 799 för född i Sverige, utländsfödda föräldrar, 2 790 för invandrat före skolstart, 4 824 för invandrat under åk 1–5 och 1 196 för nyinvandrad åk 6–9. För elever med minst en förälder med eftergymnasial utbildning är motsvarande antal 60 868, 7 077, 2 790, 3 273 och 797. I diagrammet ingår inte de elever där uppgift om föräldrarnas utbildningsnivå saknas.

Källa: Statens skolverk.

Flickor var i högre grad än pojkar behöriga till gymnasieskolans nationella program 2023. Detta gällde både inom gruppen med utländsk bakgrund och för olika nivåer för föräldrarnas utbildning. Med avseende på elever med olika lång tid i svensk skola var skillnaden i behörighet som störst mellan pojkar och flickor som invandrat under årskurs 1–5 (se diagram 3.8).

Indikator: Resultat i internationella studier

Den internationella studien Programme for International Student Assessment (PISA) undersöker 15-åringars kunskaper i läsförståelse, matematik och naturvetenskap. Studien genomförs var tredje år, senast 2022 eftersom den studie som skulle genomförts 2021 flyttades fram på grund av covid-19-pandemin. Totalt deltog 81 länder eller regioner, varav 37 av länderna var OECD-länder. I Sverige deltog drygt 6 000 elever.

PISA 2022 visar att eleverna i Sverige har försämrat sina resultat i både matematik och läsförståelse jämfört med 2018. De svenska resultaten inom dessa ämnesområden är tillbaka på samma nivåer som 2012, då Sverige uppnådde sina hittills sämsta resultat. I naturvetenskap ligger Sverige kvar på samma nivå som i PISA 2018. Trots en försämring av de svenska resultaten ligger Sverige fortsatt över genomsnittet i OECD i alla tre ämnesområden.

När det gäller matematik, som var huvudområde i studien 2022, är det 27 procent av eleverna i Sverige som inte når upp till nivå 2, dvs. den nivå som enligt PISA utgör en basnivå för matematiskt kunnande. I PISA 2018 var andelen 19 procent. I OECD som helhet är motsvarande andel 31 procent 2022. Andelen elever som har ett mer avancerat matematiskt tänkande, nivå 5 och uppåt, uppgår till 10 procent. Det är en minskning med 6 procentenheter sedan 2018. OECD-genomsnittet 2022 är 9 procent.

Inom ämnesområdet läsförståelse är det 24 procent som inte når upp till nivå 2, dvs. den nivå som enligt PISA utgör en basnivå för läsförståelse som anses vara grundlägg-

gande för fortsatt lärande. I PISA 2018 var andelen 18 procent. I OECD som helhet är motsvarande andel 26 procent 2022. I Sverige är andelen elever med mycket god läsförmåga, nivå 5 och över, 10 procent. OECD-genomsnittet 2022 är 7 procent.

Resultaten i naturvetenskap är generellt sett oförändrade jämfört med 2018. I PISA 2022 når 24 procent av eleverna i Sverige inte upp till nivå 2, en nivå som innebär att elever kan förklara välkända samband och dra slutsatser utifrån enkla undersökningar. I PISA 2018 var andelen 19 procent. I OECD som helhet är motsvarande andel i genomsnitt på samma nivå som Sverige, dvs. 24 procent 2022. Andelen elever som visar upp ett mer avancerat naturvetenskapligt kunnande, nivå 5 och över, har ökat med 2 procentenheter och uppgår nu till 10 procent, men denna förändring är inte statistiskt signifikant. OECD-genomsnittet 2022 är 7 procent.

Flickor och pojkar presterar på samma nivå i matematik, ett mönster som följts sedan 2009. Det innebär att svenska pojkar och flickor försämrat sina genomsnittliga resultat lika mycket mellan 2018 och 2022. För flickor är denna nedgång jämnt fördelad på de hög- och lågpresterande eleverna men för pojkar är det främst de lågpresterande eleverna som försämrat sina resultat. För OECD i genomsnitt presterar pojkar 9 poäng bättre än flickor. I läsförståelse presterar flickor bättre än pojkar, både i Sverige och i OECD. Det är i Sverige också samma skillnad mellan könen som det var 2018. När det gäller naturvetenskap presterar flickor bättre än pojkar. I OECD som helhet presterar flickor och pojkar på samma nivå.

I både Sverige och OECD som helhet presterar elever med utländsk bakgrund, dvs. elever som är utrikes födda eller har två utrikes födda föräldrar, på en lägre genomsnittlig nivå jämfört med elever med inhemsk bakgrund, dvs. elever som har minst en inrikes född förälder. Jämfört med 2018 visar studien en ökning i elevers resultatspridning och en växande resultatskillnad mellan de med högst respektive lägst socioekonomisk bakgrund. Likvärdigheten i Sverige har försämrats i absoluta mått. Samma tendenser syns i övriga OECD, vilket sammantaget innebär att Sverige fortsätter att vara ett genomsnittligt land vad gäller likvärdigheten i grundskolan.

Sverige uppvisar fortsatt relativt goda resultat i den internationella mätningen som genomförts av kunskaper i medborgar- och samhällsfrågor (ICCS 2022). Jämfört med 2016 har dock kunskapsresultaten i Sverige sjunkit, vilket också gäller för många av de övriga deltagarländerna.

3.3.5 Anpassade grundskolan

Läsåret 2023/24 var drygt 16 000 elever mottagna i anpassade grundskolan. Det är en ökning med 4,4 procent jämfört med föregående läsår. Av eleverna var 34 procent flickor och 66 procent pojkar. Sedan läsåret 2019/20 har andelen elever i den obligatoriska skolan som är mottagna i anpassade grundskolan ökat kontinuerligt. Läsåret 2023/24 var andelen 1,4 procent. Andelen pojkar respektive flickor är i princip densamma som föregående läsår, 66 procent pojkar, 34 procent flickor. Läsåret 2023/24 var drygt 1 540 av eleverna integrerade i en grundskoleklass, vilket motsvarar 9,6 procent av samtliga elever i den anpassade grundskolan.

Av de elever som var mottagna i anpassade grundskolan gick drygt 5 procent i anpassade grundskolan med enskild huvudman.

För denna skolform saknas en indikator som mäter måluppfyllelse. Att redovisa betygsresultat i anpassade grundskolan som är tillförlitliga över tid innebär svårigheter. Det beror på att betyg i anpassade grundskolans ämnen endast sätts efter begäran från eleven och elevens vårdnadshavare, att betyg inte sätts för den elev som inte uppnår kraven för betyget E i ett ämne och att elever som läser ämnesområden inte ges betyg.

3.3.6 Specialskolan

Läsåret 2023/24 var 764 elever inskrivna i specialskolan, vilket är en minskning med 20 elever jämfört med föregående läsår. Minskningen avser främst regionala skolor. Av eleverna var 38 procent flickor och 62 procent pojkar. Pojkars överrepresentation i elevantalet kan förklaras av att grav språkstörning ofta uppmärksammas tidigare hos pojkar samt att språkstörning är vanligare bland pojkar än bland flickor.

Indikator: Genomsnittligt meritvärde i årskurs 10 och andelen elever med behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram

Våren 2023 avslutade 70 elever årskurs 10 i specialskolan med ett genomsnittligt meritvärde på 144,6 meritpoäng (beräknat på 16 ämnen). Detta är en minskning jämfört med föregående år, då den genomsnittliga meritpoängen var 172,8. Våren 2023 var flickornas genomsnittliga meritvärde 148,3 meritpoäng och pojkarnas 142,4. De lägre resultaten i år förklaras delvis av den relativt stora andelen av eleverna i avgångsklassen som började i specialskolan under högstadiet. Denna grupp utgjorde 24 procent av eleverna i avgångsklassen. Det genomsnittliga meritvärdet för elever i avgångsklassen som började före högstadiet var 168. Andelen elever som var behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram gick ner våren 2023 till 41,4 procent, vilket är en minskning jämfört med föregående år då andelen var 51,1 procent. Av flickorna var 42,3 procent behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram och av pojkarna var 40,9 procent behöriga.

3.3.7 Sameskolan

Det finns fem skolenheter inom sameskolan och under läsåret 2023/24 gick 195 elever i sameskolan, exklusive förskoleklass, vilket var något fler i förhållande till 2022/23. Av eleverna var 59 procent flickor och 41 procent pojkar. Utöver sameskola bedriver Sameskolstyrelsen integrerad samisk undervisning som anordnas i grundskolor och innebär att elever kan få undervisning med samiska inslag utöver modersmålsundervisningen. Av de 14 kommuner som beviljades medel för att bedriva integrerad samisk undervisning under läsåret 2023/24 har endast 11 kommuner bedrivit verksamhet under höstterminen 2023. Under höstterminen 2023 deltog 221 elever i den integrerade undervisningen, vilket var en minskning med 13 elever jämfört med höstterminen 2022. Antalet undervisningstimmar minskade från 5 110 under höstterminen 2022 till 4 688 timmar under höstterminen 2023.

Läsåret 2022/23 gick 135 barn i samisk förskola, vilket är en ökning med 19 barn jämfört med föregående läsår. Antalet elever i fritidshem vid sameskolorna uppgick till 114 elever, vilket är mindre ökning jämfört med föregående läsår.

Indikator: Resultat på nationella prov i årskurs 6 och andelen elever som uppnått minst betyget E i alla ämnen

Resultaten för eleverna på de nationella proven i årskurs 6 visar att 100 procent fick godkända provbetyg i engelska och svenska vilket är en ökning med 4 procentenheter i båda ämnena jämfört med föregående år. I matematikprovet minskade andelen godkända från 96 procent till 92 procent. Under läsåret 2022/23 gick 25 elever i årskurs 6 i sameskolan och andelen elever som fick minst betyget E i alla ämnen har även den minskat från 96 procent föregående läsår till 92 procent.

3.3.8 Fritidshemmet

Totalt uppgick antalet elever i fritidshem 2023/24 till ca 501 000, vilket är en ökning med omkring 7 500 elever sedan 2022/23. Andelen elever som gick i fritidshem med enskild eller statlig huvudman uppgick till 13,9 procent, vilket är i nivå med föregående

ende år. Antalet fritidshem uppgick totalt till 4 028. I det följande redovisas statistiken om elever i fritidshemmet fördelad på olika åldersgrupper. Från och med läsåret 2022/23 används en ny beräkningsmetod för att beräkna antalet avdelningar i fritidshem. Den nya beräkningsmetoden gör att antalet fritidshem och avdelningar minskar och därmed att det genomsnittliga antalet elever per avdelning ökar något. Från och med läsåret 2022/23 har även elever i fritidshemmet som saknar personnummer exkluderats i beräkningarna av andel inskrivna elever i fritidshemmet.

Indikator: Deltagande i fritidshem

Andelen av alla elever i åldern 6–12 år som var inskrivna i fritidshem 2023/24 var 57,1 procent jämfört med 55,6 procent 2022/23. Av eleverna var 48,3 procent flickor och 51,7 procent pojkar, vilket hänger samman med att andelen pojkar i befolkningen är större än andelen flickor.

Andelen elever i åldern 6–9 år som gick i fritidshem 2023/24 var 84 procent, jämfört med 82,9 procent 2022/23. Motsvarande andel barn bland elever i åldern 10–12 år var 21,6 procent, jämfört med 19,8 procent 2022/23.

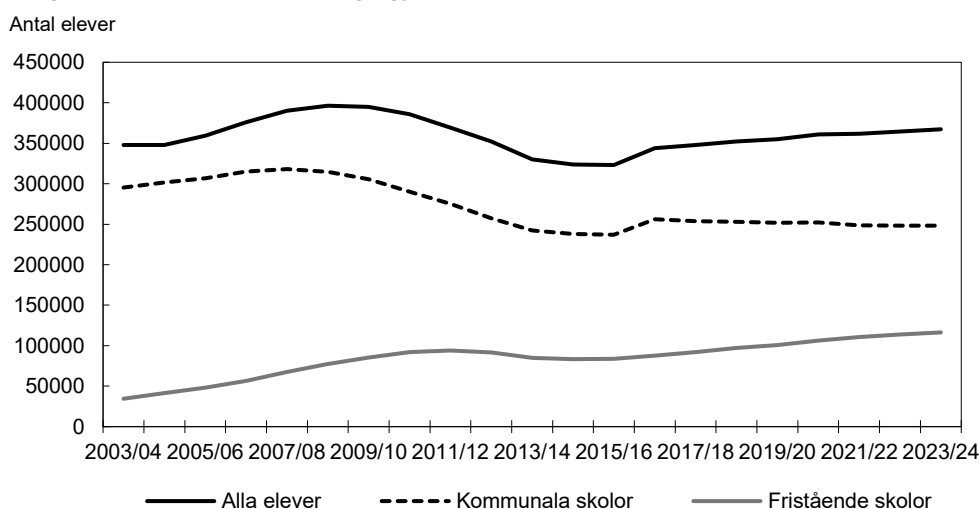
I genomsnitt var antalet elever per avdelning 36 under 2023/24, jämfört med 36,3 elever 2022/23.

3.3.9 Gymnasieskolan

Cirka 98 procent av alla ungdomar börjar i någon av de olika utbildningarna inom gymnasieskolan. Hösten 2023 gick ca 367 000 elever i gymnasieskolan, vilket är en ökning med 2 580 elever eller knappt en procent jämfört med året innan (se diagram 3.9).

Antalet elever i skolor med en kommun som huvudman ökade med 0,1 procent och uppgick hösten 2023 till ca 248 400 elever (118 330 kvinnor och 130 020 män). Antalet elever i fristående gymnasieskolor ökade med 2,2 procent och uppgick 2023 till 116 400 elever (59 000 kvinnor och 57 400 män). Antalet elever i skolor med en region som huvudman minskade och uppgick 2023 till 2 200 stycken (1 200 kvinnor och 1 000 män). Av alla elever i gymnasieskolan hösten 2023 gick 67,7 procent i en kommunal skola, 31,7 procent i en fristående skola och 0,6 procent i en skola som drevs av en region.

Diagram 3.9 Elevutveckling i gymnasieskolan

Källa: Statens skolverk.

Andelen kvinnor i gymnasieskolan hösten 2023 var 49 procent och andelen män 51 procent.

Läsåret 2023/24 gick 61 procent (66 procent av kvinnorna och 56 procent av männen) av eleverna i gymnasieskolan ett högskoleförberedande program, 29 procent (25 procent av kvinnorna och 34 procent av männen) ett yrkesprogram och 10 procent (9 procent av kvinnorna och 10 procent av männen) ett introduktionsprogram. Andelen elever på högskoleförberedande program, yrkesprogram och introduktionsprogram har inte förändrats jämfört med föregående läsår.

Hösten 2023 fanns det ca 17 500 lärlingar i gymnasieskolan varav 15 100 gick yrkesprogram och 2 400 gick introduktionsprogram. Totalt innebär det en ökning med ca 200 lärlingar jämfört med hösten 2022. Av lärlingarna var 39 procent kvinnor och 61 procent män. Jämfört med föregående läsår har andelen kvinnor ökat med en procentenhet.

Inför läsåret 2023/24 var det 37 procent som sökte ett yrkesprogram som sitt första handsval, vilket innebär en ökning med en procentenhet jämfört med året innan. Andelen nybörjarelever på yrkesprogram var en procentenhet högre än föregående läsår och uppgick till 31 procent.

Sammanlagt var det 117 636 elever (57 336 kvinnor och 60 300 män) som för första gången gick i gymnasieskolans årskurs 1 hösten 2023. Av dessa nybörjarelever började 27,7 procent på ett yrkesprogram, 61 procent på ett högskoleförberedande program och 11,3 procent på ett introduktionsprogram. Sedan hösten 2022 har andelen nybörjarelever på yrkesprogram i årskurs 1 ökat från 26,7 procent till 27,7 procent och andelen nybörjarelever på högskoleförberedande program i årskurs 1 minskat från 62,0 procent till 61,0 procent. Andelen nybörjarelever på introduktionsprogram är oförändrat och uppgick till 11,3 procent hösten 2023.

Indikator: Resultat på nationella prov

Sedan den 1 januari 2018 är det obligatoriskt med nationella prov i engelska, matematik och svenska eller svenska som andraspråk i den högsta avslutande kursen för programmet och inriktningen. Från och med höstterminen 2023 gäller att nationella prov på yrkesprogram ska användas i den inledande kursen i studievägen i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik samt i den högsta avslutande kursen i studievägen i dessa ämnen, med undantag för kursen svenska 2 eller svenska som andraspråk 2. Majoriteten av de nationella proven genomförs under våren. Nedan redovisas provresultat för elever som fått ett provbetyg våren 2023, dvs. för de elever som genomförde alla delprov i aktuellt obligatoriskt prov.

Prov i kursen engelska 5 var våren 2023 endast obligatoriskt för de elever på yrkesprogram och riksrekryterande utbildningar som inte läser kurserna engelska 6 och 7 (fr.o.m. höstterminen 2023 gäller att prov i kursen engelska 5 är obligatoriskt för alla elever på yrkesprogram och på riksrekryterande utbildningar). Prov i engelska 6 var obligatoriskt för elever på högskoleförberedande program, hotell- och turismprogrammet samt den riksrekryterande flygteknikutbildningen. I engelska 5 fick 93,5 procent av eleverna med provbetyg våren 2023 ett godkänt provbetyg, dvs. något av provbetygen A–E (91,9 procent av kvinnorna och 94,6 procent av männen). I engelska 6 var motsvarande andel 97,7 procent (97,2 procent av kvinnorna och 98,2 procent av männen).

Prov i kursen svenska 1 eller svenska som andraspråk 1 var obligatoriska för de elever på yrkesprogram och elever på riksrekryterande utbildningar som inte läser även svenska 3 (fr.o.m. höstterminen 2023 gäller att prov i svenska 1 eller svenska som and-

raspråk 1 är obligatoriskt för alla elever på yrkesprogram och på riksrekryterande utbildningar). Våren 2023 var det 88,8 procent av de elever som gjorde provet i svenska 1 (93,6 procent av kvinnorna och 85,5 procent av männen) som fick minst godkänt provbetyg. Av de elever som gjorde provet i svenska som andraspråk 1 var det 67,2 procent (70,3 procent av kvinnorna och 65,3 procent av männen) som fick godkänt provbetyg. Prov i svenska 3 eller svenska som andraspråk 3 är obligatoriska på samtliga högskoleförberedande program. Våren 2023 var det 95,5 procent av de elever som gjorde provet i svenska 3 (97,3 procent av kvinnorna och 93,3 procent av männen) som fick minst godkänt provbetyg. Motsvarande siffror för de som gjorde provet i svenska som andraspråk 3 är 90,1 procent (93,3 procent av kvinnorna och 86,8 procent av männen).

Prov i kursen matematik 1a är obligatoriskt för de elever på yrkesprogram och elever på riksrekryterande utbildningar som inte läser kurser på högre nivå inom ämnet (fr.o.m. höstterminen 2023 gäller att prov i matematik 1a är obligatoriskt för alla elever på yrkesprogram och på riksrekryterande utbildningar). Det var 63,3 procent av alla elever med provbetyg (61 procent av kvinnorna och 64,7 procent av männen) som fick minst ett godkänt provbetyg på detta prov våren 2023. Av eleverna på de estetiska och humanistiska programmen, för vilka det är obligatoriskt att genomföra prov i matematik 1b, fick 76 procent (76 procent av kvinnorna och 75,8 procent av männen) minst ett godkänt provbetyg. Eleverna på samhällsvetenskapsprogrammet och ekonomiprogrammet med inriktning mot juridik läser matematik 2 b som högsta obligatoriska avslutande kurs, och av dem fick 67,1 procent (69,4 procent av kvinnorna och 62,8 procent av männen) minst ett godkänt provbetyg på kursprovet. Andelen elever med godkända provresultat i matematik 1 våren 2023 var högre jämfört med våren 2022 efter att ha sjunkit året innan. I matematik 2 var andelen elever med godkända provresultat högre jämfört med våren 2022 vilket i sin tur var en förbättring jämfört med våren 2021. En tänkbar förklaring till denna utveckling kan vara de ändringar i ämnesplanen för matematik läsåret 2021/22 som påverkade innehållet i matematik 1 och matematik 2. För de elever som läser ekonomiprogrammet med inriktning mot ekonomi är det obligatoriskt att genomföra prov i matematik 3b, och 60,8 procent av dem (64,2 procent av kvinnorna och 58,5 procent av männen) fick minst godkänt provbetyg. För elever på naturvetenskapsprogrammet med inriktning mot naturvetenskap och elever på teknikprogrammet med inriktning mot teknikvetenskap är kursen matematik 4 högsta obligatoriska avslutande kurs medan elever på övriga inriktningar på dessa program har matematik 3c som högsta avslutande kurs. Det var 83,1 procent av eleverna (81,7 procent av kvinnorna och 84,4 procent av männen) som fick provbetygen A–E på provet i matematik 4, och 72,6 procent av eleverna (74,6 procent av kvinnorna och 71,8 procent av männen) som fick dessa provbetyg på provet i matematik 3c.

Indikator: Genomsnittlig betygspoäng

Alla elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen. Den genomsnittliga betygspoängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens examensbevis eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta gymnasiepoäng, är en indikator på i vilken mån det här målet har uppfyllts. Den genomsnittliga betygspoängen i gymnasieskolan läsåret 2022/23 var 14,5 av maximalt 20 poäng. Det är oförändrat jämfört med föregående läsår.

Det finns dock påtagliga skillnader mellan könen i uppnådda betygspoäng. Våren 2023 var den genomsnittliga betygspoängen för kvinnor 15,1 poäng och för män 13,9 poäng, vilket är en ökning med 0,1 poäng för män jämfört med föregående år och oförändrat för kvinnorna.

Kvinnor med svensk bakgrund hade i genomsnitt 15,4 poäng medan kvinnor med utländsk bakgrund i genomsnitt hade 14,1 poäng. Motsvarande resultat var för män 14,2 respektive 12,9 poäng.

Indikator: Andel elever som slutfört utbildningen inom tre år

Utbildningen i gymnasieskolans nationella program genomförs normalt på tre år. Av dem som började på ett nationellt program i gymnasieskolan hösten 2020 hade 86,5 procent slutfört utbildningen våren 2023, med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta gymnasiepoäng. Andelen har ökat med 0,4 procentenheter jämfört med den föregående elevkullen.

Av samtliga elever som började på ett nationellt program eller ett introduktionsprogram i gymnasieskolan hösten 2020, slutförde 77,0 procent gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 betygsatta gymnasiepoäng inom tre år. Kvinnor gjorde det i högre grad än männen, 78,6 procent jämfört med 75,6 procent. Elever med svensk bakgrund gjorde det i högre grad än de med utländsk bakgrund, 82,1 procent jämfört med 62,6 procent. Elever som började på ett högskoleförberedande program hösten 2020 slutförde gymnasieskolan inom tre år i större utsträckning än elever som påbörjade ett yrkesprogram. Av de som började på ett högskoleförberedande program slutförde 88,2 procent gymnasieskolan inom tre år. Motsvarande andel för yrkesprogram var 82,7 procent.

Orsaker till längre studietid än tre år

Att inte fler slutför gymnasieskolan inom tre år beror delvis på att nästan 10 procent av eleverna i gymnasieskolan byter program, vilket kan förlänga studietiden. Studietiden kan även bli längre om eleven gör ett studieuppehåll.

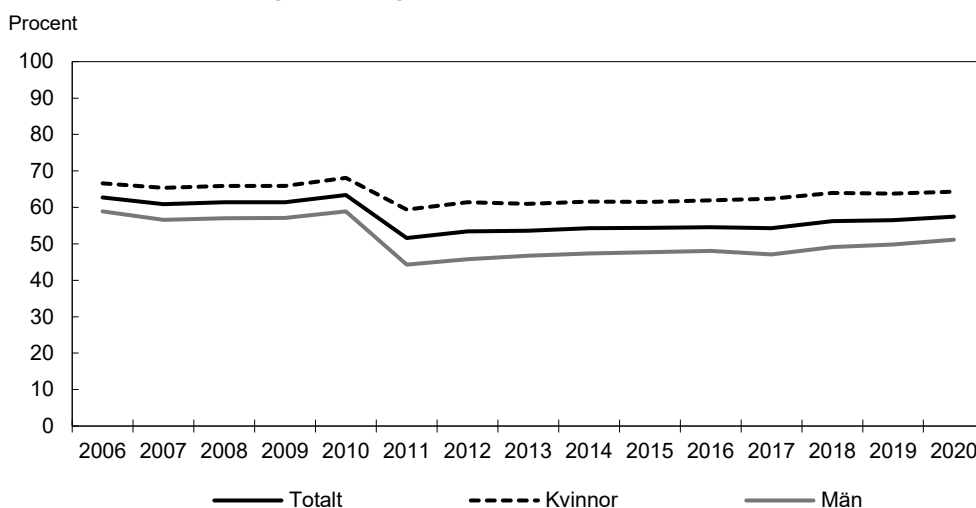
Att studietiden blir längre än tre år kan också till stor del förklaras av att ca 13 procent av nybörjarna i gymnasieskolan inte har varit behöriga till ett nationellt program och därför börjat sin gymnasietid på ett introduktionsprogram. Ungefär en femtedel av eleverna på introduktionsprogrammen är nyinvandrade eller har invandrat till Sverige under grundskolans senare årskurser. Av de elever som 2018 började på ett introduktionsprogram hade 10 procent (10,9 procent av kvinnorna och 9,4 procent av männen) slutfört gymnasieskolan med examen eller studiebevis om minst 2 500 gymnasiepoäng från ett nationellt program efter tre år, vilket är en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med nybörjare 2017. Av nybörjare 2018 hade 22,5 procent (24 procent för kvinnor och 21,5 procent för män) slutfört gymnasieskolan efter fyra år, vilket är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med nybörjare 2017, och 28,1 procent (30,5 procent för kvinnor och 26,5 procent för män) efter fem år, vilket är en minskning med 0,4 procentenheter jämfört med nybörjare 2017.

Indikator: Andel elever som har uppnått kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år

För att kunna antas till en högskoleutbildning på grundnivå som vänder sig till nybörjare krävs grundläggande behörighet. Det innebär att den sökande har nödvändiga kompetenser för att tillgodogöra sig en sådan utbildning. Sådana nödvändiga kompetenser anses t.ex. den sökande ha som har avlagt en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och den sökande som har avlagt en yrkesexamen i gymnasieskolan eller inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå samt har lägst betyget E i de kurser i svenska eller svenska som andraspråk och engelska som krävs för en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan.

Av eleverna som började gymnasieskolan hösten 2020 uppnådde 57,5 procent kraven för grundläggande behörighet inom tre år. Här ingår både elever på nationella program och introduktionsprogram. Det är en ökning med 1 procentenhet jämfört med den föregående elevkullen. Kvinnor uppnådde grundläggande behörighet i högre utsträckning än män, 64,3 procent jämfört med 51,1 procent (se diagram 3.10). Elever med utländsk bakgrund uppnådde kraven för grundläggande behörighet i lägre grad än elever med svensk bakgrund, 46,1 procent jämfört med 61,5 procent. Jämfört med föregående år har skillnaderna mellan grupperna minskat med 4,4 procentenheter.

Diagram 3.10 Andel nybörjare i gymnasieskolan som uppnått grundläggande behörighet till högskolan inom tre år

Källa: Statens skolverk.

Av de elever som påbörjade ett högskoleförberedande program hösten 2020 och som inte varit inskrivna i gymnasieskolan tidigare uppnådde 81,3 procent kraven för grundläggande behörighet efter tre år. Motsvarande andel av de som påbörjade ett yrkesprogram hösten 2020 var 28,4 procent. Skillnaden mellan olika yrkesprogram är dock stor.

Av de som påbörjade gymnasieskolan hösten 2020 uppnådde kvinnor kraven för grundläggande behörighet till högskolestudier i högre utsträckning än män. Det finns dock skillnader i resultat mellan könen inom respektive nationellt program.

Våren 2023 fick ungefär 96 500 elever ett examens- eller studiebevis omfattande minst 2 500 gymnasiepoäng, oavsett hur länge de hade gått i gymnasieskolan. Av dessa elever uppnådde 72,2 procent kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Det är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med föregående år. Andelen kvinnor som uppnådde kraven för grundläggande behörighet till högskoleutbildning var 79,6 procent, medan motsvarande andel för männen var 65,1 procent.

Sammantaget har 56,4 procent av dem som fyllde 20 år under 2023 uppnått kraven för grundläggande behörighet, vilket är 0,3 procentenheter lägre än för dem som fyllde 20 år under 2022. Av kvinnorna som fyllde 20 år under 2023 hade 63,3 procent uppnått kraven för grundläggande behörighet och för männen var andelen 49,9 procent.

Etableringen på arbetsmarknaden är högre bland ungdomar som slutfört gymnasieskolan

Skolverket publicerar årligen statistik över vad ungdomar gör efter gymnasieskolan, ungdomarnas grad av etablering på arbetsmarknaden, och om de studerar eller varken arbetar eller studerar. Totalt var det 80 436 elever som slutförde gymnasieskolan läså-

ret 2017/18 och som var folkbokförda i Sverige 2021. Av dessa slutförde 25 842 elever ett yrkesprogram medan 54 594 slutförde ett högskoleförberedande program. Tabell 3.2 visar etableringsstatus 2021 för de 22 883 ungdomar som fick yrkesexamen och de 2 959 ungdomar som slutförde ett yrkesprogram utan examen men med studiebevis på minst 2 500 poäng läsåret 2017/18. Tabell 3.3 visar etableringsstatus 2021 för de 50 002 ungdomar som fick examen från ett högskoleförberedande program och de 4 592 ungdomar som slutförde ett högskoleförberedande program utan examen men med studiebevis på minst 2 500 poäng läsåret 2017/18. Resultaten är i stora drag i linje med föregående år. Det har skett en ökning i andelen etablerade på arbetsmarknaden bland de elever som läsåret 2017/18 slutförde ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program med examen eller studiebevis.

Tabell 3.2 Andel etablerade på arbetsmarknaden respektive studerande inom högskolan utifrån studieresultat på yrkesprogram under 2021

Procent	Andel etablerade på arbetsmarknaden			Andel studerande			Varken arbetande eller studerande
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	
Tog examen	60 %	50 %	67 %	9 %	15 %	5 %	3 %
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om minst 2 500 poäng	48 %	43 %	51 %	1 %	2 %	0,7 %	7 %
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om färre än 2 500 poäng eller avbrutit under år 3	37 %	34 %	39 %	1 %	2 %	0,6 %	14 %
Avbrutit i förtid under år 1 eller år 2	19 %	16 %	21 %	0,9 %	1 %	0,6 %	21 %

Anm.: Etableringsstatus tre år efter avslutade gymnasiestudier bland ungdomar som slutförde gymnasieskolan läsåret 2017/18 alternativt påbörjade gymnasiestudier och är födda 1999. I statistiken som ligger till grund för redovisningen redovisas fler kategorier än de i tabellen.

Källa: Statens skolverk.

Tabell 3.3 Andel studerande inom högskolan respektive etablerade på arbetsmarknaden utifrån studieresultat på ett högskoleförberedande program under 2021

Procent	Andel studerande			Andel etablerade på arbetsmarknaden			Varken arbetande eller studerande
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	
Tog examen	59 %	62 %	55 %	22 %	20 %	23 %	2 %
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om minst 2 500 poäng	13 %	18 %	10 %	38 %	36 %	39 %	5 %
Slutförde studierna utan examen med studiebevis om färre än 2 500 poäng eller avbrutit under år 3	11 %	15 %	7 %	28 %	27 %	29 %	10 %
Avbrutit i förtid under år 1 eller år 2	7 %	10 %	5 %	16 %	16 %	17 %	19 %

Anm.: Etableringsstatus tre år efter avslutade gymnasiestudier bland ungdomar som slutförde gymnasieskolan läsåret 2017/18 alternativt påbörjade gymnasiestudier och är födda 1999. I statistiken som ligger till grund för redovisningen redovisas fler kategorier än de i tabellen.

Källa: Statens skolverk.

Företagande, och att få träna entreprenörskap, kan vara en väg till etablering på arbetsmarknaden. Under utgiftsområde 24 Näringsliv avsnitt 3.3.3 redovisas resultat av Skolverkets och andra aktörers stöd till organisationer för att främja entreprenörskap bland unga i bl.a. grundskolan och gymnasieskolan.

För mer statistik om unga som varken arbetar eller studerar, se utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid avsnitt 15.

Övergång till högskola och kommunal vuxenutbildning

Andelen elever som avslutade gymnasieskolan våren 2022 och påbörjade en högskoleutbildning under hösten 2022 eller våren 2023 var 20,0 procent, en minskning från föregående år då motsvarande siffra var 22,6 procent. Minskningen utgörs av elever med svensk bakgrund. Kvinnor fortsätter oftare än män att studera vidare på högskolan. Av de kvinnor som slutförde gymnasieskolan våren 2022 gick 23,4 procent direkt över till högskolestudier, jämfört med 16,8 procent av männen. Av de elever med utländsk bakgrund som avslutade gymnasieskolan 2022 började 29,2 procent studera på högskolan följande år, att jämföra med 17,3 procent av eleverna med svensk bakgrund. För elever med utländsk bakgrund var det en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med föregående elevkull. Av kvinnorna med utländsk bakgrund började 36,2 procent studera på högskolan året efter avslutad gymnasieskola. Motsvarande andel för männen med utländsk bakgrund var 22,3 procent. När det gäller elever med svensk bakgrund började 19,6 procent av kvinnorna studera på högskolan året efter avslutad gymnasieskola medan motsvarande andel för männen var 15,2 procent. Motsvarande andelar föregående år var 24,0 procent respektive 17,2 procent.

Andelen ungdomar som påbörjar en högskoleutbildning inom tre år efter avslutad gymnasieskola med examens- eller studiebevis om minst 2 500 gymnasiepoäng ökade något från 44,8 procent av de som avslutade gymnasieskolan våren 2019 till 45,5 procent av de som avslutade gymnasieskolan våren 2020. Det är således en fortsatt ökning även jämfört med de elever som avslutade gymnasieskolan våren 2018, då andelen var 43,8 procent.

Av alla elever som gick tredje året i gymnasieskolan läsåret 2021/22 gick 13,3 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) följande läsår, vilket är en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med läsåret 2020/21. Det är i stor utsträckning de som inte har fått en examen från gymnasieskolan som studerar på komvux. Av de elever som gick tredje året i gymnasieskolan hösten 2021 och som inte hade fått en examen våren 2022 var det totalt 27,3 procent som studerade på komvux läsåret 2022/23, att jämföra med 9,3 procent av de elever som fått examen.

Av de kvinnor som gick tredje året i gymnasieskolan hösten 2021 och som inte hade fått en examen eller motsvarande våren 2022 var det totalt 33,4 procent som studerade på komvux läsåret 2022/23. Motsvarande andel av männen var 22,7 procent.

Elever med utländsk bakgrund går över till komvux i större utsträckning än elever med svensk bakgrund. Av eleverna med utländsk bakgrund som gick tredje året i gymnasieskolan hösten 2021 och som inte hade fått en examen vårterminen 2022 läste totalt 36,8 procent vidare på komvux följande läsår. Av kvinnor med utländsk bakgrund läste 45,8 procent vidare på komvux, och för männen var motsvarande andel 30,5 procent. För elever med svensk bakgrund var denna andel 19,6 procent (24,0 procent av kvinnorna och 16,1 procent av männen).

Introduktionsprogram: Övergång till nationella program, annan utbildning och arbetsmarknaden

Syftet med introduktionsprogrammen är att ge elever som inte är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan möjlighet att bli behöriga till att studera på ett sådant program, gå vidare till annan utbildning eller förbereda sig för etablering på arbetsmarknaden.

Att en elev byter från ett introduktionsprogram till ett nationellt program är ett tecken på studieframgång och är därmed en önskvärd utveckling. Av nybörjarna på ett introduktionsprogram under första skolåret hösten 2022 hade 41,0 procent (41,0 procent av kvinnorna och 41,0 procent av männen) bytt utbildning ett år senare. Störst andel,

20,2 procent (19,3 procent av kvinnorna och 20,9 procent av männen), hade bytt till ett yrkesprogram, 6,6 procent (7,8 procent av kvinnorna och 5,6 procent av männen) hade bytt till ett högskoleförberedande program och 14,2 procent (13,8 procent av kvinnorna och 14,6 procent av männen) till ett annat introduktionsprogram. Skillnaderna är stora mellan introduktionsprogrammen eftersom programmen har skilda syften.

Ungefär hälften av eleverna som börjar på ett introduktionsprogram går ingen ytterligare utbildning i gymnasieskolan, eftersom de inte hinner uppnå behörighet till ett nationellt program före 20 års ålder eller för att de redan har etablerat sig på arbetsmarknaden genom att de exempelvis har läst ett nationellt yrkespaket. Skolverkets statistik över etablering efter gymnasieskolan våren 2019 inkluderar även dessa ungdomar. Det innebär att det genom Skolverkets statistik går att följa elevers sysselsättning efter att de har fullföljt eller avbrutit sin utbildning på ett introduktionsprogram och sedan lämnat gymnasieskolan, dvs. elever vars sista utbildning i gymnasieskolan var på ett introduktionsprogram. Av de elever som sist var registrerade på ett introduktionsprogram hade, ett år senare, 11,9 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden, 31,6 procent en osäker eller svag ställning på arbetsmarknaden, 27,3 procent studerade och 29,3 procent varken arbetade eller studerade. Andelen unga som varken arbetade eller studerade efter ett introduktionsprogram minskade med 2,8 procentenheter jämfört med föregående år. Männen hade i högre grad en etablerad ställning på arbetsmarknaden än kvinnorna, 14,5 procent jämfört med 8,0 procent. Kvinnor övergår i större uträkning än män till studier. Andelen kvinnor som studerade var 36,5 procent jämfört med 20,9 procent av männen.

3.3.10 Anpassade gymnasieskolan

Hösten 2023 gick ca 7 200 elever i anpassade gymnasieskolan, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med föregående år.

Drygt 89 procent av eleverna gick hösten 2023 i anpassade gymnasieskolan med en kommun som huvudman, medan ca 9 procent gick i en fristående anpassad gymnasieskola och 2 procent i skolor som drivs av en region.

Av eleverna i anpassade gymnasieskolan gick 58 procent ett nationellt program och 42 procent ett individuellt program.

Det är fler män än kvinnor som går i anpassade gymnasieskolan och så ser det ut både på de nationella och de individuella programmen. Läsåret 2023/24 var det 40 procent kvinnor och 60 procent män i anpassade gymnasieskolan. Könsfördelningen var i stort sett likadan både på de nationella programmen (40 procent kvinnor och 60 procent män) och på de individuella programmen (39 procent kvinnor och 61 procent män).

Det finns ingen indikator för att mäta måluppfyllelse i anpassade gymnasieskolan. Sedan 2019 finns möjlighet att samla in uppgifter om resultat på individnivå för elever i anpassade gymnasieskolan. År 2023 har Skolverket för andra gången kunnat följa upp och redovisa statistik om sysselsättning efter studier i anpassade gymnasieskolan. I uppföljningen ingick 2 825 ungdomar som avslutade sin utbildning inom anpassade gymnasieskolan våren 2020 och 2021. Hösten 2021 hade 56 procent av ungdomarna daglig verksamhet som sysselsättning, 11 procent studerade och 13 procent var i arbete. Ungefär var fjärde ungdom varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet. I statistiken kan en ungdom förekomma i flera sysselsättningskategorier.

Av ungdomarna i uppföljningen hade 44 procent studerat på ett individuellt program. Av dessa ungdomar deltog 79 procent i daglig verksamhet och 10 procent studerade

hösten 2021. Mycket få av ungdomarna hade ett arbete. Nästan var femte ungdom varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet efter att ha gått individuella program i anpassade gymnasieskolan.

Av ungdomarna hade 56 procent studerat på ett nationellt program. Av dessa ungdomar var det 30 procent som varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet hösten 2021. Ungefär 38 procent hade daglig verksamhet, 12 procent studerade och 24 procent hade ett arbete hösten 2021.

3.3.11 Kostnader för området Barn- och ungdomsutbildning

De uppgifter som redovisas i tabell 3.4 om kostnader för 2023 bygger på preliminär statistik.

Tabell 3.4 Kostnadstabell för skolformer i skolväsendet

Tusental kronor

	Total kostnad 2022	Total kostnad 2023
Förskolan	93 900 000	91 700 000
Annan pedagogisk verksamhet ¹	1 100 000	990 000
Förskoleklassen	9 500 000	9 200 000
Grundskolan	150 900 000	148 000 000
Anpassade grundskolan	7 000 000	7 300 000
Specialskolan	773 000	808 000
Sameskolan	107 000	114 000
Fritidshemmet	22 900 000	22 200 000
Gymnasieskolan	50 900 000	49 600 000
Anpassade gymnasieskolan	3 400 000	3 400 000

¹ Kostnaden innefattar endast barn i pedagogisk omsorg.

Källor: Statens skolverk och årsredovisning 2023 för Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen.

Tabell 3.5 Kostnad per barn/elev i genomsnitt per skolform

Kronor

	Kostnad per barn/elev i genomsnitt 2022	Kostnad per barn/elev i genomsnitt 2023
Förskolan	184 000	181 700
Annan pedagogisk verksamhet ¹	142 100	155 400
Förskoleklassen	77 500	75 600
Grundskolan	136 100	133 300
Anpassade grundskolan	529 700	518 500
Specialskolan	984 500	1 057 000
Sameskolan ²	291 000	294 000
Fritidshemmet	47 300	44 800
Gymnasieskolan	142 000	137 100
Anpassade gymnasieskolan	501 400	493 800

¹ Kostnaden innefattar endast barn i pedagogisk omsorg. Övrig verksamhet inom annan pedagogisk verksamhet redovisas inte per barn/elev.

² Genomsnittskostnaden per barn i förskolan uppgick 2023 till ca 268 000 kronor. För 2022 uppgick kostnaden till ca 272 000 kronor.

Källor: Statens skolverk och årsredovisning 2023 för Specialpedagogiska skolmyndigheten och Sameskolstyrelsen.

3.3.12 Andra bedömningsgrunder

Bedömningsgrund – Skolverkets lägesbedömning 2023

Skolverket tar återkommande fram en samlad bedömning av situationen i skolväsendet som beskriver utvecklingen i förskolan, skolan och vuxenutbildningen. Lägesbedömningen för 2023 ger en bild av att huvudmän och skolor har skilda förutsättningar att genomföra sitt uppdrag. Det finns många välfungerade huvudmän och skolor med goda förutsättningar och höga kunskapsresultat bland eleverna. Vidare beskriver Skolverket att det finns huvudmän och skolor med mindre gynnsamma förutsättningar där kvaliteten i utbildningen brister och kunskapsresultaten för många elever är låga.

Av lägesbedömningen framgår även att det finns skolor med en stor andel kvalificerade och behöriga lärare men att det också finns skolor där behörigheten bland lärarkåren är lägre. Skolor med mindre gynnsamma socioekonomiska förutsättningar har ofta färre behöriga och erfarna lärare. Det råder också en ojämn fördelning av tillgången till ändamålsenliga läromedel.

I lägesbedömningen lyfts det även fram att den höga omsättningen av rektorer på många håll kan utgöra ett hinder för lärares förutsättningar att utveckla och bedriva en undervisning av hög kvalitet.

Vidare konstateras att elever inte alltid får det stöd och den stimulans de har rätt till. Stödet sätts dessutom ofta in för sent. Det leder till att skolan inte alltid förmår att kompensera för elevernas skilda förutsättningar.

3.3.13 Tillkännagivanden

Studie- och yrkesvägledning

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen ska låta ta fram och uppdatera en digital studie- och yrkesvägledningsplattform och att studie- och yrkesvägledarnas roll i skolan måste stärkas och i högre grad integreras i skolans verksamhet (bet. 2016/17:UbU18 punkt 7, rskr. 2016/17:251).

Den 30 november 2017 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att ge alla elever inom skolväsendet möjlighet att göra väl övervägda utbildnings- och yrkesval fattade utifrån goda kunskaper om arbetsliv och utbildningsvägar. I uppdraget ingick frågan om hur studie- och yrkesvägledarens roll kan stärkas och i högre grad integreras i verksamheten samt hur nätbaserade och interaktiva studie- och yrkesvägledningstjänster används och kan utvecklas (dir. 2017:116). I januari 2019 lämnade utredningen betänkandet Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle (SOU 2019:4). Regeringen gick vidare med förslaget om digitala verktyg och den 19 december 2019 fick Skolverket i uppdrag att se över och utveckla befintliga digitala verktyg för studie- och yrkesvägledning. Skolverket redovisade uppdraget den 16 januari 2024. Skolverket har utvecklat och lanserat tolv digitala verktyg för studie- och yrkesvägledning på webbplatsen Utbildningsguiden. Målgrupperna är elever som ska välja grund- eller gymnasieskola, vårdnadshavare som söker förskola eller skola för sitt barn, vuxna som söker efter utbildning eller yrke samt studie- och yrkesvägledare. Regeringen bedömer att de digitala verktygen kommer att underlätta och förbättra såväl studie- och yrkesvägledningens arbete som målgruppernas möjlighet till val av utbildning.

Det finns vidare stöd på Skolverkets webbplats som ger exempel på hur studie- och yrkesvägledningen kan integreras i undervisningen. Dessa stöd kan bidra till att öka

elevernas motivation för skolan och till att minska elevernas avhopp. Enligt regeringen kan detta även leda till att studie- och yrkesvägledningen som helhet stärks.

Regeringen bedömer att ytterligare insatser inom området inte är nödvändiga utan anser att tillkännagivandet med dessa insatser är slutbehandlat.

Tillförlitlighet i PISA-undersökningar

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen ska säkra tillförlitligheten i genomförandet av internationella kunskapsmätningar i den svenska skolan samt genomföra en analys av hur förtroendet för PISA-studien kan återupprättas (bet. 2021/22:UbU5 punkt 4, rskr. 2021/22:145).

Den 9 juni 2022 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera och föreslå hur uppgifter om exkluderade elever kan särredovisas i PISA-undersökningen. Utredaren skulle även analysera och, vid behov, föreslå hur kunskapsresultaten för olika grupper av elever på andra sätt bättre kan följas upp i olika internationella undersökningar samt lämna nödvändiga författningsförslag (dir. 2022:73). Utredningen överlämnade den 18 december 2023 betänkandet Uppföljning för utveckling – ett hållbart system för samlad kunskap om villkoren för barn och elever med funktionsnedsättning i förskola och skola (SOU 2023:95). I betänkandet framför utredningen att Skolverket har vidtagit nödvändiga åtgärder för att exkluderingen av elever i PISA-undersökningen ska ske enligt gällande rätt. Av betänkandet framgår att de åtgärder Skolverket har vidtagit är en omprövning av den tidigare praxisen kring redovisning av exkluderingskriterier. I den tidigare bedömningen ansåg Skolverket att det inte var möjligt att registrera elever utifrån kategorier som kan definieras som hälsoaspekter, eftersom det är känsliga personuppgifter. Skolverket har emellertid fattat ett nytt beslut och den nya bedömningen är att särredovisning av exkluderade elever kan ske. Med hänvisning till detta har utredningen bedömt att frågan om särredovisning i PISA-undersökningen är besvarad och har lämnat frågan utan vidare åtgärd.

Regeringen bedömer därmed att tidigare problem med redovisningen av exkluderingen och därmed tillförlitligheten av PISA-undersökningen har åtgärdats. Regeringen har inte heller fått några signaler på att det finns problem med tillförlitligheten i genomförandet när det gäller andra internationella kunskapsmätningar. Regeringen bedömer därmed att tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.

Tillsyn över enskilda förskolor, fritidshem samt pedagogisk omsorg

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att överväga att se över för- och nackdelarna med att ge Statens skolinspektion ansvar för tillstånd och tillsyn även för enskilda förskolor, fritidshem samt pedagogisk omsorg (bet. 2022/23:UbU5 punkt 15, rskr. 2022/23:182).

En kommun prövar godkännande av enskilda huvudmän för och har tillsyn över fristående förskolor, pedagogisk omsorg och vissa fritidshem, vilket framgår av 2 kap. 7 § andra stycket och 26 kap. 4 § skollagen (2010:800). Enligt 26 kap. 3 § 4 skollagen har Skolinspektionen tillsyn över hur en kommun uppfyller sitt tillsynsansvar. Frågan om tillsyn över fristående förskolor och vissa fritidshem och behovet av statlig granskning har berörts av bl.a. Ägarprövningsutredningen i betänkandet Krav på privata aktörer i välfärden (SOU 2015:7) och av Skolmyndighetsutredningen i betänkandet Statliga skolmyndigheter – för elever och barn i en bättre skola (SOU 2018:41). Sistnämnda utredningsuppdrag bestod bl.a. i att klarlägga förutsättningarna för att flytta över ansvaret för tillsyn av fristående förskolor och vissa fritidshem från kommunerna

till Skolinspektionen. Betänkandet som lämnades i juni 2018 remitterades inte. I januari 2023 utökades efter förslag i propositionen Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning, bestämmelserna i skollagen om ägar- och lämplighetsprövning av enskilda som ansöker om att bli huvudmän inom skolväsendet med demokrativillkor (prop. 2021/22:157, bet. 2021/22:UbU29, rskr. 2021/22:397). Vidare gavs genom ändringar i förordningen (1999:1134) om belastningsregister Skolinspektionen och kommunerna rätt att vid ägar- och ledningsprövningen begära ut fler uppgifter från belastningsregistret. Dessutom skärptes regleringen i skollagen om konfessionella skolor och förskolor och det infördes krav på att enskilda som ansöker om att få bedriva verksamhet inom skolväsendet med konfessionell inriktning ska uppge det till tillsynsmyndigheten för att få tillstånd att bedriva verksamheten med konfessionell inriktning. När det gällde enskilda som redan hade fått ett godkännande som enskild huvudman krävdes att dessa, för att få fortsätta bedriva verksamheten med konfessionell inriktning, inom ett halvår efter ikraftträdandet skulle anmäla till tillsynsmyndigheten att verksamheten skulle ha en sådan inriktning. Vid samma tidpunkt infördes även skärpningar i skollagen som innebär att en kommun efter ansökan ska pröva om en enskild ska godkännas som huvudman för en pedagogisk omsorg som ska bedrivas i kommunen (prop. 2021/22:78, bet. 2021/22:UbU21, rskr. 2021/22:203). För godkännande ska det krävas att den enskilde har insikt i och förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten och i övrigt bedöms som lämplig. I fråga om juridiska personer ska det prövas att ledning och ägare uppfyller kraven. Om verksamheten ska bedrivas där en person som är 15 år eller äldre är folkbokförd ska han eller hon visa upp ett utdrag ur belastningsregistret. Efter ett godkännande ska det utövas tillsyn över att kraven fortlöpande är uppfyllda. Godkännandet ska vidare kunna återkallas utan föregående föreläggande om kraven inte längre är uppfyllda. Den 24 november 2022 fick Skolinspektionen, genom en ändring av myndighetens regleringsbrev, i uppdrag att i enlighet med vad som anges i propositionen Tydligare krav på fristående förskolor, skolor och fritidshem med konfessionell inriktning (prop. 2021/22:157) utarbeta ett stödmaterial för kommunernas ägar- och ledningsprövning. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) den 31 januari 2023.

En fördel med att ansvaret för tillsynen av alla förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg är samlat hos en och samma myndighet, i stället för fördelat mellan kommunerna, skulle vara att likvärdigheten i granskningen stärks. Skolinspektionens löpande tillsyn över kommunala förskolor, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet utövas dock i dag i huvudsak på huvudmannanivå, se 2 § tredje stycket förordningen (2011:556) med instruktion för Statens skolinspektion. Detta kan jämföras med att Skolinspektionen i fråga om förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg med enskild huvudman har tillsyn över att kommunerna uppfyller sitt tillsynsansvar över de enskilda huvudmännen. En viss likvärdighet i granskningen föreligger således redan. Om Skolinspektionen skulle ta över tillsynen och dessutom utöva den på såväl huvudmannanivå som enhetsnivå skulle myndighetens tillsynsansvar omfatta ytterligare ca 3 200 enheter med enskild huvudman. Kommunernas tillsyn kan omfatta årliga eller regelbundet återkommande kontroller av samtliga verksamheter till skillnad från Skolinspektionens nuvarande granskningsuppdrag som tar sin utgångspunkt i bl.a. en behovsanalys, se 2 § andra stycket förordningen med instruktion för Statens skolinspektion. För att Skolinspektionen ska kunna göra träffsäkra urval av granskningsobjekt krävs vidare tillgång till bl.a. tydliga indikatorer, något som inte finns för berörda verksamheter på samma sätt som för t.ex. grundskolan och gymnasieskolan. Regeringen bedömer att en ny organisation med tillsyn och kvalitetsgranskning i Skolinspektionens regi riskerar att kosta mer än den tillsyn som kommunerna utövar i dagsläget över berörda verksamheter. Vidare finns det svårigheter att uppnå likvärdig täckningsgrad respektive träffsäkra urval bland de berörda verksamheterna. Rege-

ringen bedömer att för- och nackdelarna med att ge Skolinspektionen ansvar för tillstånd och tillsyn även för enskilda förskolor, fritidshem och pedagogisk omsorg härmed har övervägts och att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

3.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Deltagandet i utbildning är överlag högt, men det finns stora variationer i verksamhetsområdets måluppfyllelse. Förskolan har en stor betydelse för barns utveckling och senare studieresultat i skolan och en stor majoritet av alla barn i målgruppen är inskrivna i förskolan. Däremot är deltagandet lägre bland barn med utländsk bakgrund i jämförelse med barn med svensk bakgrund, vilket kan innebära att barnens förutsättningar inför skolstarten blir olika.

Resultaten från de nationella proven i årskurs 3 är en viktig indikator då det är i de tidiga årskurserna som eleverna tillägnar sig grundläggande färdigheter som till exempel att läsa, skriva och räkna. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att se över och utveckla kartläggningsmaterial och bedömningsstöd i syfte att ge en bättre bild av elevers kunskaper och av vilka arbetssätt som kan användas för att ge eleven rätt stöd i rätt tid.

Regeringen bedömer att det fortfarande är alltför många elever som inte uppnår kravnivån på de olika delproven, även för grundskolans årskurs 6 och 9. Vidare noteras att det är betydande skillnader i resultatet beroende på kön och föräldrarnas utbildningsnivå. Resultaten är även lägre för elever som invandrat efter ordinarie skolstart. Statistik visar att resultaten på samtliga prov generellt är lägre för de elever som har varit en kortare tid i Sverige, vilket innebär att skolan fortsatt har stora utmaningar.

Resultat från internationella studier är en särskilt viktig indikator när det gäller kunskapsutvecklingen, inte minst eftersom dessa undersökningar är konstruerade för att mäta utvecklingen över tid. Regeringen ser därför allvarligt på att svenska elevers resultat i den senaste PISA-undersökningen från 2022 har försämrats i både matematik och läsförståelse. Det är dessutom fortfarande ungefär var fjärde elev som lämnar grundskolan utan godkänt betyg i alla ämnen och ca 15 procent av eleverna som inte är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan.

För gymnasieskolan är situationen relativt oförändrad jämfört med föregående år. Problemet kvarstår gällande det kompensatoriska uppdraget. Det finns för stora skillnader i studieresultat mellan elever med svensk bakgrund och elever med utländsk bakgrund samt mellan elever med olika socioekonomisk bakgrund. De generella skillnaderna i studieresultat mellan kvinnor och män kvarstår. Uppföljningen av sysselsättningen för elever som gått i anpassade gymnasieskolan visar att ungefär en fjärdedel av eleverna efter avslutad utbildning varken arbetade, studerade eller hade daglig verksamhet, vilket är en viss förbättring jämfört med föregående år. Resultaten för elever som gått i anpassade gymnasieskolan är dock inte tillfredsställande och visar på en risk för bristande integration av målgruppen i samhället.

Regeringen ser det som problematiskt att fördelningen mellan andelen elever som går ett högskoleförberedande program respektive ett yrkesprogram på gymnasieskolan inte har förändrats jämfört med föregående år. Denna fördelning har dessutom varit relativt konstant under flera år. Antalet elever som i dag väljer att gå ett yrkesprogram motsvarar inte arbetsmarknadens behov, vilket innebär att det underskott som finns i dag på yrkesutbildad arbetskraft troligen kommer att kvarstå även på längre sikt. Detta riskerar att hämma den svenska ekonomin och Sveriges konkurrenskraft.

3.5 Politikens inriktning

3.5.1 En skola som ger alla barn och elever förutsättningar att lyckas med sin utbildning

Få saker är så viktiga för såväl Sveriges framtid som för den enskilde eleven som skolan. Utgångspunkten är att alla elever ska ges förutsättningar att nå målen för utbildningen och alla elever tidigt ska få det stöd de behöver. Grunden för detta arbete läggs redan i förskolan och under de tidiga skolåren. De senaste internationella undersökningarna PISA och PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) visar dock att svensk skola har stora utmaningar. Sverige måste återupprätta en stark kunskapsskola och gå tillbaka till grunderna där fokus är på faktakunskaper och färdigheter som att läsa, skriva och räkna. Detta är centralt för hur väl eleverna lyckas med att nå utbildningens mål och sina fortsatta studier och yrkesliv. För att eleverna ska vara väl rustade för framtiden är det även avgörande att lärarna har förutsättningar att bedriva en undervisning av god kvalitet. För att barn och elever ska kunna tillgodogöra sig undervisningen behöver de också en trygg skola med tydliga förväntningar och där det råder studiero. Dessa insatser är bra för alla men särskilt för de barn som behöver skolan mest.

3.5.2 Insatser för ökad läsförståelse

Ökad tillgång till läromedel av hög kvalitet

Tillgången till läroböcker och övriga läromedel av hög kvalitet är viktiga för elevernas kunskapsutveckling och lärares arbete. Genom medel som avsattes i budgetpropositionen för 2023 infördes därför ett statsbidrag för inköp av vissa läromedel. Regeringen föreslår att satsningen på läromedel bör förstärkas i syfte att sträva mot principen om en lärobok per elev och ämne.

Användning av lärverktyg i skolan

Tillgång till ändamålsenliga läromedel har flera fördelar för elevers lärande och lärares arbete. Det finns dock forskning som visar på potentiella negativa effekter på yngre barns inläring, bl.a. när det gäller deras språkutveckling, vid användning av digitala verktyg. Skolverket har i uppdrag att bl.a. ta fram allmänna råd eller rekommendationer och stödmaterial om val och användning av lärverktyg i undervisningen i skolväsendet. Regeringen föreslår fortsatta insatser när det gäller elevers användning av lärverktyg, bl.a. för att minska användning av digitala enheter som kan påverka elevernas kunskapsutveckling negativt.

Utveckla undervisningen med stöd av läslistor samt särskild språksatsning på fritidshem

Skolverket och Statens kulturråd har i uppdrag att ta fram läslistor med olika typer av litteratur. Listorna ska vara ett stöd till förskollärare och lärare i arbetet med litteratur i undervisningen. Regeringen anser därför att insatsen behöver kompletteras med en del som avser hur arbetet med böckerna kan bedrivas och hur böckerna på läslistorna ska finnas att tillgå.

Nästan en fjärdedel av de 15-åringar som genomförde den internationella undersökningen PISA 2022 nådde inte upp till den nivå för läsförståelse som anses vara grundläggande för fortsatt lärande. Elever med utländsk bakgrund presterar på en genomsnittligt lägre nivå än elever med inhemsk bakgrund. Det finns stora möjligheter för fritidshemmet att bidra till att stärka elevers språkutveckling, läsinträsse och

läsförmåga. Regeringen föreslår därför att medel avsätts för att genomföra insatser för att stärka fritidshemmets arbete med läsning och höja elevers kunskaper i det svenska språket, med särskilt fokus på elever med utländsk bakgrund.

Intensivträning i svenska för elever som behöver det

Elevers förmåga att läsa och förstå vad de läser är en förutsättning för att klara av skolarbetet. För de elever som växer upp i områden där utanförskapet är stort och har föräldrar som inte har svenska som modersmål kan skolan vara en av få platser där de regelbundet möter det svenska språket. För att stärka kunskaperna i svenska avser regeringen att införa en försöksverksamhet med språkstärkande insatser för elever som har behov av intensivträning i svenska.

3.5.3 Insatser för ökad kompetens hos förskollärare och lärare

Fortbildning om metoder för grundläggande språk-, läs-, skriv- och matematikinlärning

Lärare och förskollärare behöver ha tillgång till vetenskapligt belagda metoder för att kunna undervisa i grundläggande språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling samt metoder för att undervisa barn och elever med annat modersmål än svenska. Skolverket har ett förberedande uppdrag att ta fram fortbildningsinsatser i form av uppdragsutbildning för förskollärare, lärare och speciallärare som avser ämnesdidaktisk fördjupning i barns och elevers språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling. Metoderna ska ha ett tydligt vetenskapligt stöd. Regeringen föreslår att insatsen förlängs och att det avsätts medel för framtagandet av fortbildningsinsatser.

Kompetensutveckling inom ramen för det nationella professionsprogrammet

Ett nationellt professionsprogram för rektorer, lärare och förskollärare kommer att införas under 2025. Rådet för professioner i skolväsendet ska bistå Skolverket i arbetet med att ta fram innehållet i en nationell struktur för kompetensutveckling. Som ett led i detta arbete föreslår regeringen att Skolverket stegvis tillförs medel för att, i samråd med Rådet för professioner i skolväsendet, proaktivt och utifrån identifierade behov tar fram fler relevanta insatser.

Förstärkning av statsbidraget för fortbildning av lärare och förskollärare

För att hålla en hög kvalitet i skolväsendet är det viktigt att det finns goda möjligheter till behörighetsgivande fortbildning. I dag finns medel avsatta för lärarlyftet inklusive speciallärarutbildningen, yrkeslärarutbildningen och fortbildning för förskollärare i förskoleklassen inför införandet av en tioårig grundskola. Enligt regeringen är det av stor vikt att det finns långsiktighet i den behörighetsgivande fortbildningen och därför beräknar regeringen en förstärkning av statsbidraget fr.o.m. 2026.

Tioårig grundskola

För att eleverna ska lyckas med sin utbildning och bli rustade för framtiden är det viktigt att de får tillräckligt med undervisning av god kvalitet. Forskning pekar mot att mängden undervisningstid kan vara en faktor som spelar roll för elevers kunskapsutveckling. Elever i Sverige har dock förhållandevis lite obligatorisk undervisningstid i grundskolan jämfört med många andra länder. Införandet av en tioårig grundskola – genom att förskoleklassen upphör och en ny årskurs 1 införs – skulle ge alla elever

mer undervisning i grundskolans ämnen. Det skulle även leda till färre övergångar mellan skolformer, som annars kan vara ett hinder för en kontinuerlig progression i lärandet. Vidare bör en mer strukturerad undervisning utifrån grundskolans kursplaner och med ett tydligt fokus på läs- och skrivinläring samt matematik kunna leda till förbättrade kunskapsresultat. I budgetpropositionen för 2024 beräknade regeringen att medel skulle behöva avsättas för 2025 och 2026 till Skolverket för att förbereda införandet av en tioårig grundskola. Regeringen beräknar nu även att medel avsätts till kommunerna för genomförandet av reformen från och med 2028.

3.5.4 En trygg skolmiljö för alla barn och elever

Nytt samlat statsbidrag för personalförstärkning för ökad trygghet och studiero

Otryggheten i den svenska skolan har ökat över tid. Av den senaste PISA-undersökningen från 2022 framgår att Sverige är ett av de deltagande länderna som har sämst disciplinärt klimat. Det finns flera arbetsuppgifter i skolan, som har koppling till det övergripande arbetet med att skapa trygghet i utbildningen och studiero i undervisningen, som skulle kunna utföras av andra än lärare. Det kan t.ex. handla om att skapa lugn och ro, trivsel och trygghet i och utanför klassrummen, att arbeta relationsbyggande, med konflikthantering eller med rastverksamhet. För att bl.a. stärka huvudmännens förutsättningar att öka tryggheten och studieron i skolan, förbättra elevhälsan och samtidigt avlasta lärare föreslår regeringen ett samlat statsbidrag för personalförstärkningar. Det samlade statsbidraget är även ett led i regeringens arbete för att minska antalet riktade statsbidrag för att underlätta huvudmännens administrativa arbete med statsbidragen.

Förstärkning av skolsociala team

En viktig förutsättning för att eleverna ska nå utbildningens mål är att de är i skolan och deltar i undervisningen. Elever med långvarig skolfrånvaro löper stor risk att misslyckas med sin utbildning. För att upptäcka och stödja dessa elever behövs ofta insatser från flera aktörer. Regeringen inrättade därför 2023 ett statsbidrag för skolsociala team där skolan och socialtjänsten samverkar för att bidra till trygghet och studiero, ökad närvaro och att elever får stöd i ett tidigt skede. En välfungerande samverkan mellan skolan och socialtjänsten är ett långsiktigt arbete som behöver ges tid och resurser. Regeringen föreslår därför att statsbidraget för personalkostnader för skolsociala team ska förlängas och förstärkas i syfte att öka elevers närvaro i skolan och förebygga utanförskap och kriminalitet.

Förstärkning av akutskolor

Att skolmiljön är trygg och lugn är avgörande för att eleverna ska må bra och lyckas i skolan. Det finns skolor som har mycket stora ordningsproblem och i dag saknas det ofta praktiska möjligheter att vid behov tillfälligt flytta elever utanför den egna skolan. Regeringen inrättade därför 2023 ett statsbidrag för personalkostnader i akutskolor i grundskolan, där elever kan placeras tillfälligt. Akutskolorna innebär en möjlighet för huvudmän att värna tryggheten och studieron i skolan, hantera ordningsproblem och säkra kontinuiteten i utbildningen för alla elever. För att ge ytterligare ökade förutsättningar för huvudmännen att inrätta akutskolor föreslår regeringen att statsbidraget för personalkostnader för akutskolor i grundskolan förstärks.

Skolverkets arbete som beredskapsmyndighet

Skolverket är sedan den 1 oktober 2022 beredskapsmyndighet, vilket innebär att det ställs särskilda krav på myndigheten. Exempelvis ska Skolverket ha god förmåga att motstå hot och risker, hantera fredstida krissituation och genomföra sina uppgifter vid höjd beredskap och ytterst krig. Regeringen föreslår därför att medel avsätts för att stärka myndighetens arbete som beredskapsmyndighet, bl.a. inom informations- och cybersäkerhet.

Bättre uppföljning av barn och elever med funktionsnedsättning

Det finns i dag för lite kunskap om hur det går i förskolan och skolan för barn och elever med funktionsnedsättning, vilket gör det svårt att utvärdera de insatser de får. Det finns även ett behov av att kunna följa dessa barns och elevers kunskapsutveckling. Ett utvecklat uppföljningssystem kan ge bättre förutsättningar för uppföljning samt för beslut inom funktionshinderområdet som bättre återspeglar de verkliga förhållandena för barn och elever med funktionsnedsättningar. Regeringen föreslår därför att medel avsätts för att utveckla ett sådant uppföljningssystem.

3.5.5 Ökad likvärdighet och förstärkt kunskapsutveckling över hela landet

Förstärkning av Kunskapsbidraget

De senaste internationella studierna visar att svenska elevers kunskaper behöver stärkas ytterligare. Samtidigt är många huvudmän i en fortsatt svår ekonomisk situation. Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling – Kunskapsbidraget – syftar till att huvudmännen utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet ska stärka utbildningens kvalitet så att eleverna i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Kunskapsbidraget har en hög nyttjandegrad jämfört med andra statsbidrag på skolområdet, eftersom bidraget bl.a. har ett brett användningsområde, vilket ger möjligheter till lokala anpassningar. Som ett ytterligare stöd till huvudmännen i arbetet med att stärka elevernas kunskapsutveckling föreslår regeringen därför att Kunskapsbidraget förstärks.

Förstärkning av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan

Förskolan är central för att ge barn goda förutsättningar att lyckas i livet. Förskolans positiva effekter på barns fortsatta lärande och kunskapsresultat i skolan förutsätter att verksamheten har god kvalitet. Olika undersökningar har dock visat att den pedagogiska kvaliteten i förskolan varierar alltför mycket och att det exempelvis finns brister när det gäller personalens kunskaper i svenska språket, vilket kan försvåra den pedagogiska verksamheten. Statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan är ett mycket viktigt stöd för god kvalitet och likvärdig utbildning i alla förskolor. Statsbidraget kan bl.a. användas för kompetensutveckling för förskollärare och annan personal som arbetar i barngrupper i förskolan och för att minska barngruppernas storlek, vilket kan vara åtgärder för att höja kvaliteten i förskolan. Regeringen föreslår att statsbidraget förstärks för att öka den pedagogiska kvaliteten i förskolan, så att alla barn ska kunna utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt oberoende av i vilken förskola barnet går, eller var i landet barnet bor.

Ytterligare förstärkning av Skolinspektionen

Skolinspektionen har det viktiga uppdraget att granska huvudmän, skolor och andra verksamheter. Syftet är att alla barn och elever ska få tillgång till en likvärdig utbild-

ning och annan verksamhet av god kvalitet i en trygg miljö. Regeringen har avsatt medel i budgetpropositionen för 2024 för att förstärka Skolinspektionens kapacitet. Nu vill regeringen stärka verksamheten ytterligare. Skolinspektionen behöver öka granskningen av kommunal vuxenutbildning, inklusive svenska för invandrare (sfi), i syfte att stärka kvaliteten i den skolformen. Regeringen föreslår därför att ytterligare medel avsätts för en permanent förstärkning av Skolinspektionen.

Införandet av digitala och centralt rättade nationella prov fortsätter

Det pågående arbetet med att införa digitala nationella prov och centralt rättade nationella prov i vissa ämnen är viktiga steg för att uppnå en mer likvärdig och rättssäker betygssättning. Kostnaderna för reformen beräknas bli högre än tidigare budgeterat. För regeringen är det prioriterat att denna reform fortsätter enligt plan. Regeringen föreslår därför att Skolverket tillförs ytterligare medel för myndighetens arbete med digitala och centralt rättade nationella prov.

I budgetpropositionen för 2024 bedömde regeringen att det är viktigt att all digitalisering i skolan sker på ett genomtänkt sätt och att det gynnar elevernas utveckling i de tidiga årskurserna att lära sig att läsa, skriva och räkna med papper och penna (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 3.5.2). Regeringen konstaterade att de nationella proven och bedömningsstöden bör vara anpassade utifrån detta och aviserade att Skolverkets uppdrag om att digitalisera de nationella proven m.m. (U2017/03739) skulle ändras så att de nationella proven och bedömningsstöden i lågstadiet inte ska digitaliseras. Efter att riksdagen behandlat budgetpropositionen (bet. 2023/24:UbU1, rskr. 2023/24:103) beslutade regeringen den 11 januari 2024 om en sådan ändring av uppdraget (U2024/00057).

I regleringsbrevet för 2024 fick Skolverket i uppdrag att ta fram en plan för utveckling av bl.a. de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklassen och bedömningsstöden i årskurs 1 i grundskolan och motsvarande skolformer (U2023/03701). Regeringen anser att det är viktigt att dessa kartläggningsmaterial och bedömningsstöd är tidseffektiva och vetenskapligt underbyggda samt utformas på ett ändamålsenligt sätt med en hög träffsäkerhet avseende de kunskaper och färdigheter som ska prövas. För att ge Skolverket bästa förutsättningar att ta fram sådana kartläggningsmaterial och bedömningsstöd avser regeringen att ändra myndighetens uppdrag om att digitalisera de nationella proven m.m. (U2017/03739) så att bedömningsstöden i lågstadiet utifrån behov kan digitaliseras. Det går enligt regeringen att förena en undervisning präglad av analoga lärverktyg med användning av kartläggningsmaterial och bedömningsstöd som utifrån behov är digitala.

3.5.6 Kompetensförsörjningen behöver stärkas för att utveckla Sveriges konkurrenskraft

Åtgärder för att öka antalet lärlingselever

Många branscher har svårt att hitta arbetskraft med rätt utbildning och kompetens. Det gäller inte minst de branscher som behöver personer med en gymnasial yrkesutbildning. Gymnasieskolans lärlingsutbildningar är ett viktigt komplement till de i huvudsak skolförlagda yrkesutbildningarna. De ger elever en nära anknytning till framtida arbetsplatser och arbetsgivare goda möjligheter att fylla framtida kompetensbehov. Regeringen avser att se över förordningen (2011:947) om statsbidrag för gymnasial lärlingsutbildning och lärlingsliknande utbildning inom introduktionsprogram i syfte att förbättra villkoren för arbetsgivare som tar emot lärlingar. Vidare föreslår regeringen att den ersättning som i dag lämnas till elever som går en lärlingsutbildning ska öka (se utg.omr. 15 avsnitt 2.10).

Medel till World Skills Sweden

För att förbättra yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft deltar den svenska staten i ett trepartssamarbete med Landsorganisationen i Sverige (LO) och Svenskt Näringsliv genom World Skills Sweden. Det är viktigt att World Skills Sweden fortsätter sina insatser. Regeringen föreslår därför att medel avsätts för en fortsatt statlig delfinansiering av World Skills Sweden.

Fortsatt finansiering av insatser för entreprenörskap i skolan

Genom riktade insatser i skolan stärks barns och ungdomars intresse och kunskaper om entreprenörskap. Insatserna stärker deras möjligheter till framtida sysselsättning som företagare eller anställda, genom att utveckla kompetenser som är efterfrågade på arbetsmarknaden. Elever som deltagit i insatser som genomförts av exempelvis organisationen Ung företagsamhet har bl.a. visat sig vara mer benägna att bli chefer och egenföretagare. Regeringen föreslår därför att medel avsätts till statsbidraget för entreprenörskap i skolan så att nuvarande nivå på statsbidraget kan upprätthållas även permanent.

3.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Skolverket har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen att Skolverket ingått åtaganden på två anslagsposter som saknar beställningsbemyndigande. De utestående åtagandena avser anslag 1:5, anslagspost 4 Bidrag till vissa organisationer, inom utgiftsområde 16, och anslag 1:5, anslagspost 2 Näringslivsutveckl – del till Statens skolverk, inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Åtagandena rör uppdraget om upphandling av tjänster för att stödja entreprenörskap inom skolväsendet. Skolverket har informerat Utbildningsdepartementet om att tillräckliga åtgärder har vidtagits för att undvika att felaktigheterna upprepas.

3.7 Budgetförslag

3.7.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 3.6 Anslagsutveckling 1:1 Statens skolverk

Tusental kronor

2023	Utfall	1 280 102	Anslagssparande	113 210
2024	Anslag	1 348 018 ¹	Utgiftsprognos	1 370 859
2025	Förslag	1 342 316		
2026	Beräknat	1 339 218 ²		
2027	Beräknat	1 359 647 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 308 754 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 306 869 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolverks förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.7 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:1 Statens skolverk

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 348 018	1 348 018	1 348 018
Pris- och löneomräkning ²	57 711	90 432	114 481
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-63 413	-99 232	-102 852
<i>varav BP25³</i>	<i>-30 500</i>	<i>-179 000</i>	<i>-160 000</i>
– Användning av digitala enheter i skolan och fritidshemmet	3 000		
– Ett utvecklat uppföljningssystem	1 000	2 000	2 000
– Uppföljning av betyg i gymnasieskolan		4 000	4 000
– Budgeterade reformer genomförs ej	-2 000	-110 000	-110 000
– Åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll	1 000		
– Utvecklat uppdrag om läslistor	1 500	3 000	3 000
– Lärverktyg i skolväsendet	2 000	2 000	2 000
– Ökade kostnader för digitala och centralt rättade nationella prov	40 000		33 000
– Ekonomisk redovisning i skolväsendet		2 000	2 000
– Civilt försvar: beredskapsmyndighet, Skolverket	3 000	3 000	4 000
– Effektivisering av Skolverket	-80 000	-85 000	-100 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 342 316	1 339 218	1 359 647

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att undersöka elevers användning av digitala enheter ökas anslaget med 3 000 000 kronor 2025 (se avsnitt 3.5.2).

För ett utvecklat uppföljningssystem för barn och elever med funktionsnedsättning ökas anslaget med 1 000 000 kronor 2025. Från och med 2026 beräknas anslaget öka med 2 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

För uppföljning av betyg i gymnasieskolan beräknas anslaget öka med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

Med anledning av att budgeterade reformer för förstärkning av undervisningen i anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola samt för ett gemensamt skolval inte genomförs minskas anslaget med 2 000 000 kronor 2025. Från och med 2026 beräknas anslaget minska med 110 000 000 kronor.

För åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll ökas anslaget med 1 000 000 kronor 2025 (se utg.omr. 9 avsnitt 6.5).

För utveckling av undervisningen med stöd av läslistor ökas anslaget med 1 500 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 3 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

För en förlängning av insatser om lärverktyg i skolväsendet ökas anslaget med 2 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp (se avsnitt 3.5.2).

För ökade kostnader för digitala och centralt rättade nationella prov ökas anslaget med 40 000 000 kronor 2025. För 2027 beräknas anslaget öka med 33 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 22 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.5).

För arbete med ekonomisk redovisning i skolväsendet beräknas anslaget öka med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

För att stärka Skolverkets arbete som beredskapsmyndighet, bl.a. inom informations- och cybersäkerhet, ökas anslaget med 3 000 000 kronor 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med 3 000 000 kronor, för 2027 beräknas anslaget öka med 4 000 000 kronor och fr.o.m. 2028 beräknas anslaget öka med 5 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

För en effektivisering av Skolverkets verksamhet minskas anslaget med 80 000 000 kronor 2025. För 2026 beräknas anslaget minska med 85 000 000 kronor och fr.o.m. 2027 beräknas anslaget minska med 100 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 1 342 316 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Statens skolverk* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 339 218 000 kronor respektive 1 359 647 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.8 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Statens skolverk

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2025
Utfärda och komplettera lärarlegitimationer ¹	-	-	20 428	-	-	-

¹ Eftersom det ekonomiska målet är obestämt redovisas endast intäkterna.

Statens skolverk tar ut avgifter som ersättning av den enskilde läraren eller förskolläraren för att utfärda och komplettera legitimationer. Intäkterna av avgiften för ansökan om utfärdande och komplettering av legitimationer ska bidra till att täcka kostnaderna för verksamheten. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel.

3.7.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 3.9 Anslagsutveckling 1:2 Statens skolinspektion

Tusental kronor

2023	Utfall	553 131	Anslagssparande	9 710
2024	Anslag	582 489 ¹	Utgiftsprognos	573 340
2025	Förslag	629 618		
2026	Beräknat	666 129 ²		
2027	Beräknat	681 166 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 652 135 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 654 055 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolinspektionens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för verksamhetsutgifter för Barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenämnd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.10 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:2 Statens skolinspektion

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	582 489	582 489	582 489
Pris- och löneomräkning ²	16 129	28 975	40 942
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	31 000	54 665	57 735
varav BP25 ³	7 000	10 000	12 000
– Förstärkning av Skolinspektionen	7 000	10 000	12 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	629 618	666 129	681 166

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att Skolinspektionen ska kunna stärka granskningen av kommunal vuxenutbildning ökas anslaget med 7 000 000 kronor 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor och fr.o.m. 2027 beräknas anslaget öka med 12 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.5).

Regeringen föreslår att 629 618 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 666 129 000 kronor respektive 681 166 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.11 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Statens skolinspektion

Tusental kronor

	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2025
Offentligrättslig verksamhet						
Ansökningar om godkännande som enskild huvudman	-1 846	-100	6 500	6 900	-400	- 2 346

Källa: Statens skolinspektion.

Skolinspektionens intäkter avseende offentligrättslig verksamhet avser avgifter för ansökningar om godkännande som enskild huvudman. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel.

3.7.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 3.12 Anslagsutveckling 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

2023	Utfall	817 888	Anslagssparande	3 594
2024	Anslag	839 768 ¹	Utgiftsprognos	829 417
2025	Förslag	894 119		
2026	Beräknat	913 718 ²		
2027	Beräknat	930 772 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 894 315 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 894 315 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för myndighetens verksamhet, produktionsstöd för läromedelsframställning och visst internationellt samarbete.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.13 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	839 768	839 768	839 768
Pris- och löneomräkning ²	33 573	52 521	69 175
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	20 778	21 429	21 829
varav BP25 ³	1 000	1 000	1 000
– Anpassning av nationella prov	1 000	1 000	1 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	894 119	913 718	930 772

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För anpassning av nationella prov för elever med svår synnedättning eller blindhet ökas anslaget med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2025.

Regeringen föreslår att 894 119 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 913 718 000 kronor respektive 930 772 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.14 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2024
Avgifter för elever i specialskolan m.m. ¹	-	-	485 000	-	-	-

¹ Eftersom det ekonomiska målet är obestämt redovisas endast intäkterna.

För elever i specialskolan tar Specialpedagogiska skolmyndigheten ut en avgift som ersättning från elevernas hemkommuner. Myndigheten tar även ut en avgift för försäljning av läromedel. Intäkterna ska delvis täcka kostnaderna för verksamheten. Myndigheten tar även ut en avgift från Folkbildningsrådet för administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor och ersättning lämnas även från hemkommunen för elever i förskoleklass och fritidshem inom specialskolan. Intäkterna disponeras av myndigheten.

3.7.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 3.15 Anslagsutveckling 1:4 Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

2023	Utfall	60 266	Anslagssparande	789
2024	Anslag	61 499 ¹	Utgiftsprognos	61 872
2025	Förslag	64 440		
2026	Beräknat	69 031 ²		
2027	Beräknat	70 262 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 67 572 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 67 573 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sameskolstyrelsens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för Sameskolstyrelsens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.16 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:4 Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	61 499	61 499	61 499
Pris- och löneomräkning ²	1 741	3 106	4 258
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 200	4 426	4 505
<i>varav BP25³</i>		3 000	3 000
<i>– Förstärkning Sameskolstyrelsen</i>		3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	64 440	69 031	70 262

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För en förstärkning av Sameskolstyrelsens förvaltningsanslag beräknas anslaget öka med 3 000 000 kronor 2026–2028 och med 1 000 000 kronor 2029.

Regeringen föreslår att 64 440 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 69 031 000 kronor respektive 70 262 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.17 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2025
Avgifter för elever i sameskolan m.m. ¹	-	-	56 621	-	-	-

¹ Eftersom det ekonomiska målet är obestämt redovisas endast intäkterna.

Sameskolstyrelsen tar ut avgifter som ersättning från kommuner för elever i sameskolan samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Ersättningens storlek ska beräknas utifrån samma grunder som elevens hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser i sin egen grundskola, förskoleklass eller fritidshem. Avgifter tas även ut som ersättning för fjärrundervisning och för förskola. Intäkterna ska bidra till att täcka kostnaderna för verksamheten. Intäkterna disponeras av myndigheten.

3.7.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 3.18 Anslagsutveckling 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

2023	Utfall	3 306 804	Anslagssparande	571 889
2024	Anslag	4 917 385 ¹	Utgiftsprognos	4 599 221
2025	Förslag	6 094 885		
2026	Beräknat	4 855 885		
2027	Beräknat	4 627 385		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja utveckling av skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet samt för insatser som syftar till att minska skolsegregation. Anslaget får även användas för utgifter för svenskt deltagande i internationella studier och tävlingar på utbildningsområdet. Anslaget får vidare användas för utgifter för administration av uppdrag, uppföljning och utvärdering av uppdrag och satsningar, utredningar samt statsbidrag och stipendier.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.19 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 417 385	4 417 385	4 417 385
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 677 500	438 500	210 000
<i>varav BP25</i>	<i>1 299 500</i>	<i>987 500</i>	<i>985 500</i>
– Medel till World Skills Sweden		10 000	10 000
– Medel till Allmänna Barnhuset	2 000	2 000	
– Förlängning och förstärkning av satsning på skolsociala team	25 000	150 000	150 000
– Förstärkning av statsbidrag för entreprenörskap i skolan	13 500	13 500	13 500
– Minskade medel för riktade insatser i skolväsendet		-100 000	-100 000
– Förstärkning av satsning på akutskolor	100 000	100 000	100 000
– Förstärkning statsbidrag för läroböcker och lärarhandledningar	200 000		
– Samlat statsbidrag för personalförstärkning	850 000	700 000	700 000

	2025	2026	2027
– Försöksverksamhet intensivträning i svenska	100 000	100 000	100 000
– Språksatsning i fritidshemmet	9 000	12 000	12 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	6 094 885	4 855 885	4 627 385

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att World Skills Sweden ska kunna fortsätta sitt arbete med att stärka yrkesutbildningens kvalitet och attraktionskraft beräknas anslaget öka med 10 000 000 kronor 2026–2028 (se avsnitt 3.5.6).

För tidiga och förebyggande insatser genom stiftelsen Allmänna Barnhuset ökas anslaget med 2 000 000 kronor 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

För en förstärkning och förlängning av statsbidraget för personalkostnader för skolsociala team ökas anslaget med 25 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 150 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

För en förstärkning av statsbidraget för entreprenörskap i skolan ökas anslaget med 13 500 000 kronor fr.o.m. 2025 (se avsnitt 3.5.6).

För en minskning av medel för riktade insatser i skolväsendet beräknas anslaget minska med 100 000 000 kronor fr.o.m. 2026.

För en förstärkning av statsbidraget för personalkostnader för akutskolor i grundskolan ökas anslaget med 100 000 000 kronor fr.o.m. 2025 (se avsnitt 3.5.4).

För en förstärkning av statsbidraget för inköp av läroböcker och lärarhandledningar ökas anslaget med 200 000 000 kronor 2025 (se avsnitt 3.5.2).

För ett samlat statsbidrag för personalförstärkning ökas anslaget med 850 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 700 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.4).

För en försöksverksamhet med intensivträning i svenska för elever som behöver det ökas anslaget med 100 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp (se avsnitt 3.5.2).

För en språksatsning i fritidshemmet ökas anslaget med 9 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 12 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.2).

Regeringen föreslår att 6 094 885 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 4 855 885 000 kronor respektive 4 627 385 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 625 780 000 kronor 2026–2029.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket behöver inom sin verksamhet kunna sluta fleråriga ekonomiska avtal. Vidare behöver myndigheten kunna lämna förhandsbesked till huvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under

2025 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 625 780 000 kronor 2026–2029.

Tabell 3.20 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028–2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	1 783 238	1 812 518	1 790 238			
Nya ekonomiska åtaganden	1 195 807	1 126 651	1 170 650			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-1 045 574	-1 148 931	-1 335 108	-1 324 547	-216 716	-84 517
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-120 953					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	1 812 518	1 790 238	1 625 780			
Beslutat/förslaget bemyndigande	1 874 745	2 023 000	1 625 780			

3.7.6 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tabell 3.21 Anslagsutveckling 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tusental kronor

2023	Utfall	224 417	Anslagssparande	35 420
2024	Anslag	269 837 ¹	Utgiftsprognos	253 008
2025	Förslag	269 837		
2026	Beräknat	269 837		
2027	Beräknat	324 837		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning som är mottagna vid någon av de riksrekryterande utbildningarna i Göteborgs kommun, Kristianstads kommun, Linköpings kommun, Stockholms kommun och Örebro kommun.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.22 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	269 837	269 837	269 837
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			55 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			

	2025	2026	2027
Förslag/beräknat anslag	269 837	269 837	324 837

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 269 837 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 269 837 000 kronor respektive 324 837 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag för omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:6 *Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 35 000 000 kronor 2026.

Tabell 3.23 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:6 Statligt stöd till särskild utbildning i gymnasieskolan

Tusental kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Ekonomiska åtaganden vid årets början	32 121	33 050	36 000	
Nya ekonomiska åtaganden	33 050	36 000	35 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-32 121	-33 050	-36 000	-35 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	33 050	36 000	35 000	
Beslutat/förslaget bemyndigande	36 500	36 000	35 000	

3.7.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tabell 3.24 Anslagsutveckling 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tusental kronor			
2023	Utfall	4 978 575	Anslagssparande 20 425
2024	Anslag	4 960 000 ¹	Utgiftsprognos 4 922 468
2025	Förslag	4 560 000	
2026	Beräknat	4 260 000	
2027	Beräknat	4 260 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan, fritidshemmet och pedagogisk omsorg. Anslaget får vidare

användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera omsorg under kvällar, nätter och helger. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.25 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 960 000	4 960 000	4 960 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-400 000	-700 000	-700 000
<i>varav BP25</i>	<i>900 000</i>	<i>600 000</i>	<i>600 000</i>
– Förstärkning av kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan	900 000	600 000	600 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 560 000	4 260 000	4 260 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För en förstärkning av statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan ökas anslaget med 900 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 600 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.5).

Regeringen föreslår att 4 560 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 4 260 000 000 kronor respektive 4 260 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 586 000 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan beviljas per kalenderår (bidragsår). Huvudmännen behöver information om bidragsramarnas storlek och beslut om bidragsram behöver därför fattas året före bidragsåret. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 586 000 000 kronor 2026.

Tabell 3.26 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola

Tusental kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 024 927	2 786 000	1 986 000	
Nya ekonomiska åtaganden	2 786 000	1 986 000	2 586 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-2 023 601	-2 786 000	-1 986 000	-2 586 000

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-1 326			
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 786 000	1 986 000	2 586 000	
Beslutat/förslaget bemyndigande	2 786 000	1 986 000	2 586 000	

3.7.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tabell 3.27 Anslagsutveckling 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tusental kronor

2023	Utfall	205 114	Anslagssparande	5 606
2024	Anslag	205 720 ¹	Utgiftsprognos	200 438
2025	Förslag	204 720		
2026	Beräknat	204 720		
2027	Beräknat	204 720		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning,
- statsbidrag för avgifter till International Baccalaureate Office och för viss International Baccalaureateutbildning,
- statsbidrag och särskilt stöd för utbildningsverksamhet med särskild inriktning,
- statsbidrag för riksrekryterande gymnasiala utbildningar,
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever, och
- statsbidrag för utlandssvenska elever samt barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige eller som vistas i landet utan tillstånd.

Anslaget får även användas för utgifter för arbete med administration och uppföljning av statsbidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.28 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	205 720	205 720	205 720
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 000	-1 000	-1 000
varav BP25	14 000	14 000	14 000
– Tillskott rättighetsstyrda bidrag	14 000	14 000	14 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	204 720	204 720	204 720

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att täcka en hög efterfrågan på medel från anslaget ökas anslaget med 14 000 000 kronor fr.o.m. 2025.

Regeringen föreslår att 204 720 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 204 720 000 kronor respektive 204 720 000 kronor.

3.7.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 3.29 Anslagsutveckling 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

2023	Utfall	106 978	Anslagssparande	5 104
2024	Anslag	112 082 ¹	Utgiftsprognos	111 333
2025	Förslag	118 582		
2026	Beräknat	118 582		
2027	Beräknat	118 582		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Anslaget får även användas för utgifter inom ramen för Statens skolverks utvecklingsinsatser för svensk undervisning i utlandet och för stöd för undervisning i svenska vid utländska skolor. Anslaget får vidare användas för utgifter för anställda vid Europaskolorna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.30 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	112 082	112 082	112 082
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	6 500	6 500	6 500
varav BP25	6 500	6 500	6 500
– Tillskott rättighetsstyrda bidrag	6 500	6 500	6 500
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	118 582	118 582	118 582

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att täcka en hög efterfrågan på medel från anslaget ökas anslaget med 6 500 000 kronor fr.o.m. 2025.

Regeringen föreslår att 118 582 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 118 582 000 kronor respektive 118 582 000 kronor.

3.7.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 3.31 Anslagsutveckling 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

2023	Utfall	646 917	Anslagssparande	504 609
2024	Anslag	1 078 526 ¹	Utgiftsprognos	701 890
2025	Förslag	1 097 526		
2026	Beräknat	1 109 526		
2027	Beräknat	1 144 526		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag och andra utgifter för fortbildning och annan kompetensutveckling av lärare, förskollärare, rektorer och annan pedagogisk personal.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.32 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 078 526	1 078 526	1 078 526
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	19 000	31 000	66 000
varav BP25	31 000	314 000	349 000
– Utveckling av det nationella professionsprogrammet	14 000	64 000	84 000
– Fortbildning för lärare och förskolepersonal		200 000	200 000
– Fortbildning för grundläggande språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling	17 000	50 000	65 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 097 526	1 109 526	1 144 526

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För kompetensutveckling inom ramen för det nationella professionsprogrammet ökas anslaget med 14 000 000 kronor 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med 64 000 000 kronor och fr.o.m. 2027 beräknas anslaget öka med 84 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.3).

För en förstärkning av statsbidraget för fortbildning av lärare och förskollärare beräknas anslaget öka med 200 000 000 kronor fr.o.m. 2026 (se avsnitt 3.5.3).

För fortbildningsinsatser som avser ämnesdidaktisk fördjupning i barns och elevers språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling ökas anslaget med 17 000 000 kronor 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med 50 000 000 kronor och för 2027–2030 beräknas anslaget öka med 65 000 000 kronor (se avsnitt 3.5.3).

Regeringen föreslår att 1 097 526 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 109 526 000 kronor respektive 1 144 526 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 576 333 000 kronor 2026–2028.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket behöver ingå fleråriga avtal med lärosäten om uppdragsutbildning och lämna förhandsbesked till huvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 576 333 000 kronor 2026–2028.

Tabell 3.33 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Ekonomiska åtaganden vid årets början	521 898	382 878	460 000			
Nya ekonomiska åtaganden	180 068	331 007	454 969			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-271 286	-253 885	-338 636	-331 165	-145 828	-99 340
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-47 802					
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	382 878	460 000	576 333			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	546 202	460 000	576 333			

3.7.11 1:11 Skolforskningsinstitutet

Tabell 3.34 Anslagsutveckling 1:11 Skolforskningsinstitutet

Tusental kronor

2023	Utfall	25 572	Anslagssparande	905
2024	Anslag	35 699 ¹	Utgiftsprognos	34 766
2025	Förslag	47 007		
2026	Beräknat	48 058 ²		
2027	Beräknat	27 730 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 007 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 640 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skolforskningsinstitutets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.35 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:11 Skolforskningsinstitutet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	35 699	35 699	35 699
Pris- och löneomräkning ²	1 308	2 135	2 822
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	10 000	10 224	-10 791
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	47 007	48 058	27 730

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 47 007 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Skolforskningsinstitutet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 48 058 000 kronor respektive 27 730 000 kronor.

3.7.12 1:12 Praktiknära skolforskning

Tabell 3.36 Anslagsutveckling 1:12 Praktiknära skolforskning

Tusental kronor

2023	Utfall	36 025	Anslagssparande	18
2024	Anslag	36 043 ¹	Utgiftsprognos	35 802
2025	Förslag	36 043		
2026	Beräknat	36 043		
2027	Beräknat	36 043		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas till finansieringsbidrag inom den praktiknära skolforskningen. Anslaget disponeras och fördelas av Skolforskningsinstitutet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.37 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:12 Praktiknära skolforskning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	36 043	36 043	36 043
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	36 043	36 043	36 043

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 36 043 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Praktiknära skolforskning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 36 043 000 kronor respektive 36 043 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:12 *Praktiknära skolforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 100 000 kronor 2026–2028.

Skälen för regeringens förslag: För att kunna utlysa och fördela medel för praktiknära forskning för en längre period behövs ett bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:12 *Praktiknära skolforskning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 72 100 000 kronor 2026–2028.

Tabell 3.38 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:12 Praktiknära skolforskning

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028
Ekonomiska åtaganden vid årets början	71 801	70 709	72 100			
Nya ekonomiska åtaganden	34 933	36 489	36 043			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-36 025	-35 098	-36 043	-36 043	-24 057	-12 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	70 709	72 100	72 100			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	72 100	72 100	72 100			

3.7.13 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tabell 3.39 Anslagsutveckling 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tusental kronor

2023	Utfall	4 190 621	Anslagssparande	684 379
2024	Anslag	4 875 000 ¹	Utgiftsprognos	4 207 182
2025	Förslag	4 875 000		
2026	Beräknat	4 875 000		
2027	Beräknat	4 859 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till höjda löner för lärare och förskollärare i fritidshemmet, förskolan, förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan. Anslaget får även användas för karriärstegsreformen och för särskild kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.40 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 875 000	4 875 000	4 875 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			-16 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 875 000	4 875 000	4 859 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 4 875 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 4 875 000 000 kronor respektive 4 859 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 426 000 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Skolverket behöver kunna lämna förhandsbesked till huvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:13 *Bidrag till lärarlöner* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 426 000 000 kronor 2026.

Tabell 3.41 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:13 Bidrag till lärarlöner

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 425 905	2 425 905	2 426 000	
Nya ekonomiska åtaganden	2 425 905	2 426 000	2 426 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-2 090 895	-2 425 905	-2 426 000	-2 426 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-335 010			
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 425 905	2 426 000	2 426 000	
Beslutat/förslaget bemyndigande	2 426 000	2 426 000	2 426 000	

3.7.14 1:14 Särskilda insatser inom skolområdet

Tabell 3.42 Anslagsutveckling 1:14 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

2023	Utfall	218 841	Anslagssparande	4 577
2024	Anslag	203 418 ¹	Utgiftsprognos	200 684
2025	Förslag	163 418		
2026	Beräknat	163 418		
2027	Beräknat	163 418		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för insatser för elever med funktionsnedsättning eller med andra särskilda behov.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.43 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:14 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	203 418	203 418	203 418
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-40 000	-40 000	-40 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	163 418	163 418	163 418

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 163 418 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Särskilda insatser inom skolområdet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 163 418 000 kronor respektive 163 418 000 kronor.

3.7.15 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tabell 3.44 Anslagsutveckling 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tusental kronor

2023	Utfall	6 608 442	Anslagssparande	49 558
2024	Anslag	7 478 000 ¹	Utgiftsprognos	7 346 801
2025	Förslag	8 243 000		
2026	Beräknat	7 563 000		
2027	Beräknat	6 743 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som syftar till att stärka kunskapsutvecklingen i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.45 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	7 478 000	7 478 000	7 478 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	765 000	85 000	-735 000
<i>varav BP25</i>	<i>700 000</i>		
<i>– Förstärkning av Kunskapsbidraget</i>	<i>700 000</i>		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			

	2025	2026	2027
Förslag/beräknat anslag	8 243 000	7 563 000	6 743 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För en förstärkning av Kunskapsbidraget ökas anslaget med 700 000 000 kronor 2025 (se avsnitt 3.5.5).

Regeringen föreslår att 8 243 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 7 563 000 000 kronor respektive 6 743 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 563 000 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Bidraget lämnas för ett kalenderår i sänder och bidragsramarna varierar i storlek för huvudmännen med hänsyn till förändringar i elevantal och elevernas bakgrund. Huvudmännen behöver därför information om bidragsramarnas storlek inför sina egna budgetprocesser, vilket innebär att beslut om bidragsram behöver fattas året före bidragsåret. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:15 *Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 7 563 000 000 kronor 2026.

Tabell 3.46 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:15 Statligt stöd för stärkt kunskapsutveckling

Tusental kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Ekonomiska åtaganden vid årets början	6 658 000	6 628 000	7 543 000	
Nya ekonomiska åtaganden	6 628 000	7 543 000	7 563 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-6 608 414	-6 628 000	-7 543 000	-7 563 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-49 586			
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	6 628 000	7 543 000	7 563 000	
Beslutat/förslaget bemyndigande	6 628 000	7 543 000	7 563 000	

4 Kommunal vuxenutbildning och yrkeshögskola

4.1 Mål för området

Kommunal vuxenutbildning

I skollagen (2010:800) anges att målen för kommunal vuxenutbildning (komvux) är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utbildningen ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För komvux på gymnasial nivå och komvux som anpassad utbildning på gymnasial nivå ska de som har störst behov av utbildning prioriteras.

Yrkeshögskolan

Målen för yrkeshögskolan finns i lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. Bestämmelserna i lagen om yrkeshögskolan syftar till att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd för eftergymnasiala yrkesutbildningar fördelas effektivt och att utbildningarna håller hög kvalitet. När det gäller smala yrkesområden syftar bestämmelserna till att tillgodose behov av eftergymnasiala yrkesutbildningar som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke. Utbildningarna ska vidare bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

4.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Följande indikatorer används för att bedöma måluppfyllelsen i komvux och yrkeshögskolan.

Komvux:

- Antal elever som deltagit i en eller flera kurser.
- Antal heltidsstuderande i komvux på grundläggande och gymnasial nivå.
- Antal kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi).
- Sysselsättning efter avslutade studier i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i sfi.
- Andel kursdeltagare som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov i sfi.

Yrkeshögskolan:

- Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning.

- Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet året efter avslutad utbildning.

Strukturen och innehållet i texterna om komvux och yrkeshögskolan i detta avsnitt och avsnitt 4.3 har justerats jämfört med tidigare år. Syftet är att öka kvaliteten i avsnitten genom att ge dem en mer enhetlig struktur och anpassa dem efter de förändringar som skett inom respektive utbildningsform. Till exempel är sfi sedan 2016 en del av komvux och 2020 infördes korta utbildningar inom yrkeshögskolan. Riksdagen har också efterfrågat mer information om yrkesutbildning inom komvux och långa tidsserier för data. Data har därför flyttats från löptext till tabeller och diagram. Namn på flera indikatorer har ändrats för bättre enhetlighet och för att bättre spegla den data som samlas in av myndigheterna.

4.3 Resultatredovisning

4.3.1 Resultat för komvux

Indikator: Antal elever som deltagit i en eller flera kurser

Indikatorn är omformulerad fr.o.m. denna budgetproposition för 2025 och omfattar nu hela komvux, men uppgifterna har redovisats tidigare. Totalt studerade 65 944 elever på grundläggande nivå och 220 096 elever på gymnasial nivå under 2023, se tabell 4.1. Tabellen är ny. Antalet elever som studerade på grundläggande nivå minskade med 1 procent medan antalet elever på gymnasial nivå minskade med 4 procent jämfört med 2022. Andelen kvinnor på grundläggande nivå ökade med 2 procentenheter medan andelen kvinnor på gymnasial nivå var i stort sett oförändrad jämfört med 2022. Totalt studerade 122 891 elever i sfi under 2023. Det är en minskning med 583 elever eller knappt 0,5 procent jämfört med 2022. Under 2023 var 58 416 elever nyinskrivna i sfi. Av dessa var 61 procent kvinnor och 39 procent män. Eftersom en elev kan läsa flera kurser under ett år var det totala antalet kursdeltagare i sfi under året 152 675. Av eleverna i sfi är en försumbar andel inrikes födda. Totalt studerade 362 665 elever i komvux på grundläggande nivå, i komvux på gymnasial nivå och i sfi under 2023. Det är en minskning med 2 procent jämfört med 2022.

Tabell 4.1 Elever i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i sfi

Antal elever	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt	326 158	337 526	354 039	376 014	384 881	387 437	400 392	413 590	371 697	362 665
varav utrikes födda %	62	64	66	69	69	70	67	65	67	67
varav kvinnor %	60	58	57	57	59	59	60	61	62	63
varav män %	40	42	43	43	41	41	40	39	38	37
Grundläggande nivå	46 976	48 839	51 679	59 408	68 304	75 705	74 928	74 285	66 616	65 944
varav utrikes födda %	91	92	93	94	95	96	95	94	95	94
varav kvinnor %	65	63	60	58	59	60	62	64	66	68
varav män %	35	37	40	42	41	40	38	36	34	32
Gymnasial nivå	187 741	184 684	190 011	198 089	208 138	215 706	242 654	259 812	229 247	220 096
varav utrikes födda %	35	36	38	41	44	47	46	46	47	47
varav kvinnor %	63	63	62	62	62	61	61	62	63	63
varav män %	37	37	38	38	38	39	39	38	37	37
Sfi	124 750	138 386	150 142	163 175	159 127	153 003	136 940	132 753	123 474	122 891
varav kvinnor %	54	52	51	51	54	57	59	60	61	63
varav män %	46	48	49	49	46	43	41	40	39	37

Anm: Antal personer som studerade i komvux oavsett hur många kurser personen deltog i.
Källa: Statens skolverk.

Totalt studerade 2 956 elever i komvux som anpassad utbildning hösten 2023, vilket var 115 färre än föregående år, se tabell 4.2. Tabellen är ny. Antalet skolkommuner, dvs. kommuner som erbjuder komvux som anpassad utbildning, var något lägre än föregående år. Läsåret 2023/24 var antalet skolkommuner 161. Skolkommunerna tog emot elever från 218 andra kommuner, vilket även det var något lägre än tidigare år.

Tabell 4.2 Elever i komvux som anpassad utbildning 2023

	Totalt	Gymnasial nivå	Grundläggande nivå
Antal elever	2 956	1 068	2 106
varav <i>kvinnor</i> %	52	56	50
varav <i>män</i> %	48	44	50

Anm: En enskild elev kan återkomma på flera studienivåer.
Källa: Statens skolverk.

Indikator: Antal heltidsstuderande i komvux på grundläggande och gymnasial nivå

Många elever inom komvux studerar inte på heltid, vilket gör det svårt att jämföra hur antalet studerande utvecklas över tid. Därför redovisas uppgifter om antalet studerande omräknat till årsstudieplatser. Inom komvux på grundläggande och gymnasial nivå används måttet verksamhetspoäng för att beskriva omfattningen av utbildningen. Inom komvux på grundläggande och gymnasial nivå beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier och 800 poäng motsvarar en årsstudieplats. Inom sfi används inte verksamhetspoäng för att beskriva studiernas omfattning. Det finns inget mått för heltid och årsstudieplatser beräknas därför inte. Antalet årsstudieplatser i komvux på grundläggande och gymnasial nivå uppgick 2023 till 104 754, se tabell 4.3. Tabellen är ny. Det innebär att antalet årsstudieplatser har minskat med 7 163 sedan 2022, vilket motsvarar en minskning med 6 procent. Antalet årsstudieplatser på grundläggande nivå minskade med 1 procent medan antalet årsstudieplatser på gymnasial nivå minskade med 8 procent jämfört med 2022.

Tabell 4.3 Årsstudieplatser i komvux på grundläggande och gymnasial nivå

Antal årsstudieplatser

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Grundläggande nivå	18 571	19 878	21 254	24 475	27 988	30 246	27 913	26 608	22 858	22 590
Gymnasial nivå	80 139	74 647	75 585	78 987	84 154	86 687	93 167	103 435	89 059	82 164
Totalt	98 711	94 526	96 839	104 462	112 143	116 934	121 082	130 044	111 917	104 754

Anm: Totalsummorna för helårsplatser kan avvika från summan av delsummer till följd av avrundning. Årsstudieplatser beräknas inte för sfi.
Källa: Statens skolverk.

Indikator: Antal kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi)

Av de som avslutade eller avbröt en kurs inom komvux på grundläggande nivå, komvux på gymnasial nivå och sfi under 2023 var det totalt 67 procent av kursdeltagarna som avslutade kursen med godkänt betyg, 11 procent som avslutade kursen utan godkänt betyg och 23 procent som avbröt kursen. Andelen som avbröt en kurs har minskat med 2 procentenheter jämfört med 2022. Män avbryter kurser i högre grad än kvinnor. Det finns dock en variation mellan de olika skolformsdelarna.

Totalt 95 382 kursdeltagare (exklusive deltagare i orienteringskurser) avslutade eller avbröt en kurs inom komvux på grundläggande nivå under 2023, se tabell 4.4. Tabellen är ny. Av dessa var det 67 procent som avslutade kursen med godkänt betyg, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2022.

Totalt 664 068 kursdeltagare (exklusive deltagare i individuella kurser och orienteringskurser) avslutade eller avbröt en kurs inom komvux på gymnasial nivå under 2023, se tabell 4.4. Av dessa var det 69 procent som avslutade kursen med godkänt betyg, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med 2022.

Totalt 92 383 kursdeltagare avslutade eller avbröt en kurs inom sfi under 2023, se tabell 4.4. Av dessa var det 51 procent som avslutade kursen med godkänt betyg, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2022.

Tabell 4.4 Kursdeltagare som avslutat respektive avbrutit en kurs under 2023

	Totalt	Kvinnor	Män	Inrikes födda	Utrikes födda
Totalt	851 833	551 351	300 482	339 249	512 584
Grundläggande nivå	95 382	66 783	28 599	5 275	90 107
Avslutat med godkänt betyg %	67	70	60	57	68
Avslutat utan godkänt betyg %	13	12	14	17	13
Avbrutit %	20	18	25	26	20
Gymnasial nivå	664 068	426 748	237 320	333 656	330 412
Avslutat med godkänt betyg %	69	70	65	68	69
Avslutat utan godkänt betyg %	11	11	13	11	12
Avbrutit %	20	19	22	21	21
Sfi	92 383	57 820	34 563	318	92 065
Avslutat med godkänt betyg %	51	56	43	63	51
Avslutat utan godkänt betyg %	3	4	3	1	3
Avbrutit %	45	40	54	36	45

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Sysselsättning efter avslutade studier i komvux på grundläggande och gymnasial nivå och i sfi

Indikatorn är omformulerad fr.o.m. denna budgetproposition för 2025, men uppgifterna är av samma typ som tidigare. Sysselsättning följs upp efter avslutade eller avbrutna studier, men det görs ingen åtskillnad i statistiken mellan om studierna avslutats eller avbrutits. Uppgifterna avser de som avslutat eller avbrutit studier under 2020 och visar om de är etablerade på arbetsmarknaden eller om de studerar 2021, se tabell 4.5. Tabellen är ny. Se även utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet avsnitt 3.3.1, där sysselsättningen efter avslutade studier för utrikes födda redovisas.

Tabell 4.5 Etableringsstatus efter avslutade eller avbrutna studier inom komvux

Andel

	Etablerad ställning	Osäker ställning	Svag ställning	Högskolestudier	Övriga studier	Varken studerar/arbetar
Samtliga (grundläggande och gymnasial nivå) %	39	12	14	16	8	12
varav utrikes födda %	36	15	16	10	6	17
varav kvinnor %	39	11	13	18	8	12
varav män %	39	13	14	14	9	12
Grundläggande nivå	30	15	20	1	4	31
varav kvinnor %	25	12	19	1	4	38

	Etablerad ställning	Osäker ställning	Svag ställning	Högskolestudier	Övriga studier	Varken studerar/arbetar
varav män %	34	18	20	1	3	23
Gymnasial nivå	40	11	13	18	9	9
varav kvinnor %	40	11	13	19	8	9
varav män %	39	12	13	16	10	10
Sfi	28	11	13	2	25	20
varav kvinnor %	20	8	12	3	34	23
varav män %	37	16	14	2	15	16

Anm: Etableringsstatusen avser 2021, ett år efter avslutade studier. Elever som har läst både på grundläggande och gymnasial nivå redovisas i tabellen på gymnasial nivå.

Källa: Statens skolverk.

Eleverna som avslutade komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2020 hade i lika stor utsträckning en etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier, jämfört med eleverna som avslutade komvux 2019. Totalt 39 procent hade en etablerad ställning medan 12 procent varken studerade eller arbetade.

Eleverna som avslutade sfi 2020 hade en något högre etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier, jämfört med eleverna som avslutade sfi 2019. Av de som avslutade sfi 2020 hade 28 procent en etablerad ställning ett år efter utbildningen. Motsvarande siffra var 25 procent för de elever som avslutade sfi 2019.

Totalt 20 procent av kvinnorna som avslutade sfi 2020 var etablerade på arbetsmarknaden året därpå, vilket kan jämföras med 37 procent för männen. Vidare var det 23 procent av kvinnorna som varken studerade eller arbetade medan bara 16 procent av männen hörde till den kategorin. Kvinnor studerade dock i större utsträckning än männen, 37 procent av kvinnorna som avslutade sfi 2020 studerade året därpå jämfört med 17 procent av männen.

Indikator: Andel kursdeltagare som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov i sfi

I sfi finns det nationella prov för kurserna B, C och D. Totalt uppnådde 86 procent godkänt resultat på ett nationellt prov 2023, vilket är 2 procentenheter mer än 2022. Totalt 9 303 kursdeltagare deltog i B-provet 2023, medan 18 108 deltog i C-provet och 15 597 deltog i D-provet. Andelen som uppnått godkänt betyg var i stort sett oförändrad för B-provet, medan den ökade med 1 respektive knappt 3 procentenheter för C-provet respektive D-provet, se tabell 4.6. Tabellen är ny. Kvinnor och män presterade i stort sett likvärdigt på de nationella proven, det skiljer ca 1 procentenhet mellan andelen kvinnor och män som har fått ett godkänt provbetyg.

Tabell 4.6 Andel kursdeltagare som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov

Andel som uppnått godkänt betyg på ett nationellt prov i procent

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kurs B	91	92	92	93	94	92	-	-	87	87
Kurs C	87	86	85	85	86	85	-	-	86	87
Kurs D	83	84	85	86	86	85	-	-	82	84

Anm: På grund av covid-19-pandemin ställdes de nationella proven in under 2020 och våren 2021.

Kostnader för komvux

Den totala kostnaden för komvux på grundläggande och gymnasial nivå uppgick 2023 till drygt 6 900 miljoner kronor, vilket är en minskning med 5,1 procent jämfört med 2022. Kostnaden per heltidsstuderande på grundläggande nivå i komvux var 66 300 kronor 2023. Kostnaden per heltidsstuderande på gymnasial nivå i komvux

uppgick till 65 700 kronor 2023. Den totala kostnaden för komvux som anpassad utbildning uppgick 2023 till knappt 302 miljoner kronor, vilket är en minskning med 10,1 procent jämfört med 2022. Den genomsnittliga kostnaden per elev uppgick 2023 till 100 100 kronor. Den totala kostnaden för sfi uppgick till drygt 3 500 miljoner kronor 2023, vilket är en minskning med 5,4 procent jämfört med 2022. Kostnaden per heltidsstuderande var ca 75 100 kronor 2023.

4.3.2 Resultat för yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan omfattar ca 50 000 årsplatser

Yrkeshögskolan är en högt efterfrågad utbildningsform med nära samverkan med arbetslivet som omfattar mer än 50 000 årsplatser. Totalt inkom 1 207 ansökningar om att få bedriva utbildning inom yrkeshögskolan i ansökningsomgången 2023, vilket innebar en minskning med 3 procent jämfört med ansökningsomgången 2022. Genom beslut i januari 2023 beviljade Myndigheten för yrkeshögskolan 420 ansökningar, vilket resulterade i närmare 35 100 nya utbildningsplatser med start 2023–2029. Omkring en tredjedel av platserna var distansutbildning. Andelen utbildningar som beviljats statligt stöd för tre eller fler utbildningsomgångar har ökat sedan 2016 som ett led i arbetet med att göra yrkeshögskolan mer stabil och långsiktig. Under 2023 fick 87 procent av utbildningarna beslut om tre eller fler utbildningsomgångar, vilket kan jämföras med 79 procent 2022.

Antalet behöriga sökande och studerande

Totalt fanns 34 300 platser på de utbildningsomgångar inom s.k. program, dvs. långa examensgivande utbildningar inom yrkeshögskolan, som startade 2023. Det motsvarar en ökning med ca 500 platser jämfört med 2022. Antalet behöriga sökande uppgick 2023 till 70 150, vilket är en ökning med 4 procent jämfört med 2022. Totalt 73 procent av de sökande var behöriga till minst en utbildning 2023, jämfört med 74 procent 2022.

Tabell 4.7 Antal studerande i och behöriga sökande till yrkeshögskolan

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal studerande	44 929	46 633	47 983	50 373	52 912	61 582	75 637	82 750	84 862	84 470
varav utrikes födda %	16	16	17	18	19	21	22	22	23	25
varav kvinnor %	52	52	52	53	55	55	54	53	53	52
varav män %	48	48	48	47	45	45	46	47	47	48
Behöriga sökande	38 261	38 266	39 041	40 259	43 612	53 079	69 356	71 071	67 191	70 150
varav kvinnor %	58	57	59	59	60	60	59	60	59	57
varav män %	42	43	41	41	40	40	41	40	41	43
Antal behöriga sökande per plats	2,0	2,0	1,9	1,9	1,8	1,8	2,0	2,2	2,0	2,0
Behörighet efter bedömning av s.k. reell kompetens %	-	-	13	13	13	15	15	14	12	13

Källa: Statistiska centralbyrån.

Totalt fanns det knappt 84 500 studerande inom yrkeshögskolan 2023, se tabell 4.7. Tabellen är ny. Det är en minskning med ca 400 studerande jämfört med året innan. Andelen utrikes födda av samtliga studerande inom yrkeshögskolan var 25 procent, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med föregående år.

Könsfördelningen är ojämn inom de största utbildningsområdena

Könsfördelningen är totalt sett relativt jämn inom yrkeshögskolan, men könsfördelningen är fortsatt ojämn inom de största utbildningsområdena, se tabell 4.8. Andelen kvinnor är större på utbildningar inom områdena ekonomi, administration och försäljning och hälso- och sjukvård samt socialt arbete. Andelen män är större på utbildningar inom data/it, teknik och tillverkning samt samhällsbyggnad och byggteknik.

Tabell 4.8 Studerande i yrkeshögskolan 2023

Antal studerande

Utbildningsområde	Kvinnor	%	Män	%	Totalt
Data/it	4 571	30	10 536	70	15 107
Ekonomi, administration och försäljning	12 311	71	5 027	29	17 338
Friskvård och kroppsvård	429	93	32	7	461
Hotell, restaurang och turism	2 111	77	640	23	2 751
Hälso- och sjukvård samt socialt arbete	11 101	89	1 411	11	12 512
Journalistik och information	581	77	174	23	755
Juridik	307	89	39	11	346
Kultur, media och design	2 371	53	2 080	47	4 451
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog och fiske	1 475	71	617	29	2 092
Pedagogik och undervisning	961	64	552	36	1 513
Samhällsbyggnad och byggteknik	4 217	34	8 338	66	12 555
Säkerhetstjänster	396	47	439	53	835
Teknik och tillverkning	2 629	22	9 081	78	11 710
Transporttjänster	494	31	1 118	69	1 612
Övrigt	276	64	156	36	432
Totalt	44 230	52	40 240	48	84 870

Källa: Statistiska centralbyrån.

Sju av tio uppnår en examen

Examensgraden 2022 var 67 procent avrundat till heltal, vilket var en lägre examensgrad än den som uppnåddes 2021, se tabell 4.9. Tabellen är ny. För 2023 finns ännu inte det slutliga resultatet, men preliminärt väntas examensgraden då ha varit mellan 68 och 69 procent, vilket är något högre än den som uppnåddes 2022. Utbildningsområdet kultur, media och design hade 2022 högst examensgrad med 81 procent. Därefter följde friskvård och kroppsvård samt säkerhetstjänster där examensgraden var 78 respektive 76 procent. Det område som hade lägst examensgrad 2022 var teknik och tillverkning med 58 procent.

Under 2022 avslutade totalt 23 822 studerande sin yrkeshögskoleutbildning med en examen, varav 13 613 kvinnor och 10 209 män.

Tabell 4.9 Examensgraden i yrkeshögskolan

Andel examinerade

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totalt %	74	73	73	72	72	70	67
Kvinnor %	80	79	79	77	76	75	72
Män %	68	67	66	65	67	65	62

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Utrikes födda %	63	63	62	63	63	60	58

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och Statistiska centralbyrån.

Resultat för kurser inom yrkeshögskolan

Under 2023 beviljades 17 500 utbildningsplatser på 380 korta yrkeshögskoleutbildningar i form av kurser och kurspaket, med utbildningsstart 2023 och 2024. Det var 15 400 studerande som påbörjade en sådan utbildning under 2023, varav 64 procent kvinnor och 36 procent män. Av dem som avslutade en kort yrkeshögskoleutbildning 2023 var det 55 procent som fick godkända betyg i utbildningens samtliga delar. Av dem som påbörjade en kort utbildning under 2023 var det 99 procent som påbörjade utbildningen på distans. Av de studerande bedrev 20 procent sin utbildning på heltid medan 80 procent gjorde det på deltid.

Snabbare och mer flexibla vägar till en yrkeshögskoleexamen

Hösten 2022 beslutade Myndigheten för yrkeshögskolan att s.k. yh-flex ska bli en permanent del av yrkeshögskolan efter att ha bedrivits som en försöksverksamhet under 2020–2022. Yh-flex är till för studerande som redan har yrkeskunskaper som motsvarar en betydande del av en yrkeshögskoleutbildning. Syftet är att skapa snabbare och mer flexibla vägar till en yrkeshögskoleexamen. Verksamheten omfattar tillgodoräkning av kunskaper, färdigheter och kompetenser samt kompletterande utbildning. Under 2023 beviljades 612 yh-flex-platser på 87 utbildningar och 68 procent av platserna utnyttjades. I snitt fick de studerande tillgodoräkna sig 43 procent av yrkeshögskoleutbildningen efter validering. Motsvarande siffror för 2022 var 562 beviljade platser på 78 utbildningar. Av dessa platser utnyttjades 66 procent och 41 procent av utbildningen tillgodoräknades.

Åtta av tio kvalitetsgranskade utbildningar bedöms hålla hög eller mycket hög kvalitet

Under 2023 kvalitetsgranskades 115 yrkeshögskoleutbildningar, vilket är 5 fler än 2022. Av de granskade utbildningarna bedömdes 8 procent hålla mycket hög kvalitet och 75 procent hålla hög kvalitet medan 15 procent inte bedömdes nå tillräckligt hög kvalitet. Av utbildningarna bedömdes 2 ha bristande kvalitet. Studerande ges generellt goda möjligheter att nå utbildningarnas mål, men i vissa fall kan kommunikationen och tydligheten gentemot de studerande utvecklas, särskilt i fråga om kursplaner och återkoppling när det gäller examinerande moment. Liksom tidigare år noteras att en del utbildningsanordnare behöver stärka den pedagogiska kompetensen hos den undervisande personalen. För de utbildningar där lärande i arbete (LIA) behöver utvecklas handlar det oftast om att utbildningsanordnaren behöver utöka nätverket av LIA-platser och stötta studerande som har svårt att hitta en LIA-plats på egen hand. Årets kvalitetsgranskningar visar att det i 9 av 10 utbildningar finns ett välfungerande värdegrunds- och jämställdhetsarbete. Ett väl fungerande systematiskt kvalitetsarbete är avgörande för hög kvalitet i utbildningen.

Arbete efter yrkeshögskolan

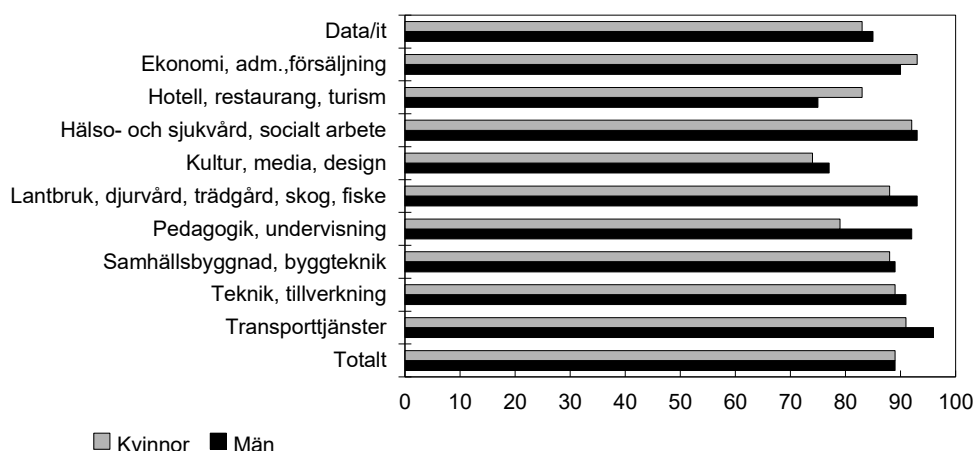
Indikator: Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning

En regelbunden enkätundersökning av examinerade från en yrkeshögskoleutbildning visar att av de som examinerades 2022 hade 89 procent arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad yrkeshögskoleutbildning, se diagram 4.1 och tabell 4.10. Detta var 2 procentenheter mindre än föregående år. Kvinnor och män

hade i likhet med tidigare år arbete i lika stor utsträckning. Inrikes födda hade arbete i högre grad än utrikes födda, 90 procent jämfört med 83 procent. Skillnaden mellan andelen i arbete före och efter utbildningen bland inrikes födda var 14 procentenheter. Motsvarande förändring bland utrikes födda var 17 procentenheter.

Liksom tidigare år var det drygt hälften, 54 procent, av de examinerade 2022 som arbetade hos en arbetsgivare där de genomfört någon kurs i LIA. Av dem som examinerades 2022 hade 74 procent ett arbete innan de påbörjade utbildningen. Kvinnor hade i högre grad än män ett arbete innan utbildningen påbörjades, 75 procent respektive 71 procent. Av de utrikes födda hade 66 procent ett arbete innan de påbörjade utbildningen och skillnaden mellan utrikes födda kvinnor och män var försumbar.

Diagram 4.1 Andel examinerade från yrkeshögskolan 2022 som har ett arbete året efter avslutad utbildning – kvinnor respektive män

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

Tabell 4.10 Andel examinerade från yrkeshögskolan 2022 som har ett arbete året efter avslutad utbildning inom olika utbildningsområden

Uppföljningsår	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Totalt %	91	93	93	93	87	89	91	89
Data/it %	84	91	90	90	84	84	90	85
Ekonomi, adm., försäljning %	93	94	94	96	91	90	93	92
Hotell, restaurang, turism %	88	89	86	91	74	76	83	81
Hälsa- och sjukvård, socialt arbete %	96	95	95	93	93	94	93	92
Kultur, media, design %	83	86	84	80	79	80	84	75
Lantbruk, djurvård, trädgård, skog, fiske %	87	92	92	96	92	94	94	90
Pedagogik, undervisning %	97	96	87	91	75	81	90	83
Samhällsbyggnad, byggt teknik %	95	95	96	94	90	91	92	89
Teknik, tillverkning %	89	93	93	92	84	86	90	91
Transporttjänster %	93	96	97	93	87	92	90	95

Källa: Statistiska centralbyrån.

I den yngsta åldersgruppen (24 år och yngre) var skillnaden när det gäller andelen i arbete före utbildningen och andelen i arbete efter utbildningen som störst. I denna

grupp hade 57 procent ett arbete innan de påbörjade utbildningen och 85 procent hade ett arbete ett år efter examen. Ökningen av andelen i arbete efter utbildningen jämfört med före utbildningen var större bland utrikes födda (17 procentenheter) än bland inrikes födda (14 procentenheter). Varken när det gäller gruppen utrikes födda eller inrikes födda var det någon större skillnad i andel kvinnor respektive män i arbete efter utbildningen.

Indikator: Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet året efter avslutad utbildning

Av de examinerade inom yrkeshögskolan 2022 som året därefter hade ett arbete angav 66 procent att de hade ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen, vilket är 1 procentenhet mer än för dem som examinerades 2021. Det finns inte heller någon större skillnad mellan män och kvinnor i detta avseende, se tabell 4.11.

Om man summerar alla som anser att arbetet helt, till största delen eller till viss del överensstämmer med den genomgångna utbildningen blir andelen som har ett arbete inom utbildningsområdet året efter avslutad utbildning 91 procent. Av de examinerade angav 9 procent att arbetet inte alls stämmer överens med utbildningen, vilket är en minskning jämfört med uppföljningsåret 2022 som avsåg de som examinerades 2021. De utrikes födda svarade dock i något lägre utsträckning (59 procent jämfört med 68 procent av de inrikes födda) att deras arbete helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen. För de utrikes födda kvinnorna var andelen 62 procent jämfört med 56 procent av männen. Av de utrikes födda var det 11 procent som angav att arbetet inte alls överensstämmer med utbildningen.

Tabell 4.11 Andel examinerade från yrkeshögskolan som uppger att de har ett arbete som överensstämmer med den genomgångna utbildningen året efter avslutad utbildning

Andel	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arbetet överensstämmer helt eller till största delen	67	68	69	71	67	65	65	66
Kvinnor	69	69	69	71	67	65	66	67
Män	65	67	69	71	67	64	64	65
Arbetet överensstämmer till viss del	23	23	22	21	22	22	25	25
Kvinnor	22	22	21	21	21	21	24	24
Män	25	24	23	22	23	24	25	26
Arbetet överensstämmer inte alls	10	9	8	7	10	13	10	9
Kvinnor	9	9	9	8	11	13	10	9
Män	10	9	8	7	10	12	10	9

Anm: Uppföljning sker året efter examen.

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och Statistiska centralbyrån.

Kostnader

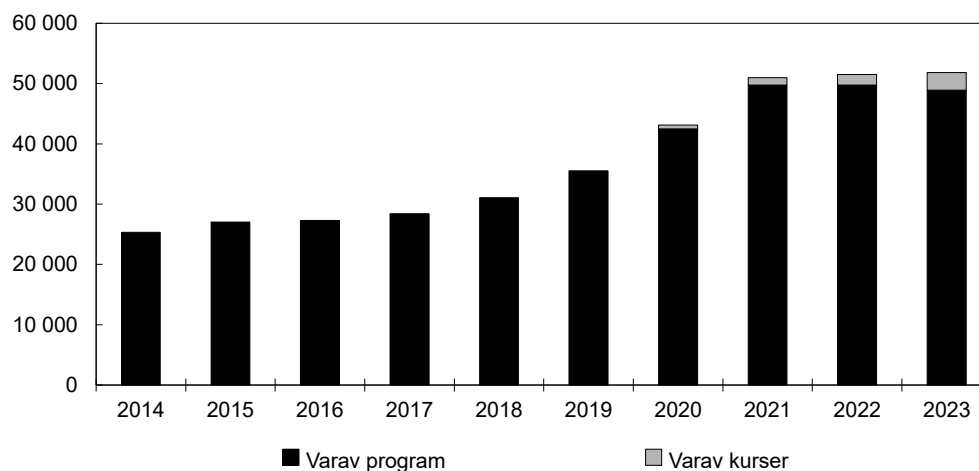
Myndigheten för yrkeshögskolan betalade 3 362 miljoner kronor för 2023 i statlig finansiering för s.k. program inom yrkeshögskolan, 212 miljoner kronor för kurser (korta utbildningar) och 10 miljoner kronor för yh-flex. Därutöver betalade myndigheten ut 17,1 miljoner kronor för särskilt pedagogiskt stöd till studerande med funktionsnedsättning och 38,5 miljoner kronor i form av riktat startbidrag för att göra det möjligt att genomföra utbildningar som annars riskerade att ställas in. Myndigheten betalade dessutom ut totalt 20,5 miljoner kronor för behörighetsgivande förutbildning,

kursplatser som annars skulle ha stått tomma, studerandeförsäkring, genomförande- bidrag och undervisning i svenska med yrkesinriktning. Sammantaget utbetalades drygt 3 660 miljoner kronor i statligt stöd för 2023 när det gäller yrkeshögskolan.

Sedan 2020 finns kurser och kurspaket (korta utbildningar) inom yrkeshögskolan och fr.o.m. nu redovisas dessa både för sig och tillsammans med övriga yrkeshögskoleut- bildningar, program, se diagram 4.2. Diagrammet är nytt. Totalt utbetalades stats- bidrag för ca 48 900 årsplatser på program inom yrkeshögskoleutbildning 2023, vilket är något färre än 2022. En årsplats omfattar 40 studieveckor på heltid. Det genom- snittliga bidraget per årsplats för program inom yrkeshögskolan 2023 var 68 800 kronor, vilket är en ökning med 300 kronor jämfört med året innan. I detta be- lopp ingår inte pedagogiskt stöd och andra stöd och insatser. För korta utbildningar utbetalades statsbidrag för ca 2 900 årsplatser, vilket är nästan dubbelt så många som för 2022. Sedan de korta utbildningarna infördes har de utgjort en växande andel av årsplatserna inom yrkeshögskolan. Det genomsnittliga bidraget per årsplats för korta utbildningar inom yrkeshögskolan 2023 var 72 300 kronor, vilket är en minskning med 700 kronor jämfört med året innan.

Diagram 4.2 Antal utbetalda årsplatser för 2014–2023 inom yrkeshögskolan

Antal platser

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

Konst- och kulturutbildningar

Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området är vanligast

Under 2023 bedrevs totalt 124 konst- och kulturutbildningar enligt förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar, varav 62 procent var av högskoleförberedande karaktär. Av dem genomfördes, i likhet med tidigare år, flest utbildningar inom kategorin bild- och formkonstnärlig utbildning följd av konsthantverk och musik. Drygt hälften av utbildningarna fanns i Stockholms län (56 procent) och totalt fanns 77 procent av de pågående utbildningarna i någon av de tre storstadsregionerna. Av de utbildningar som bedrevs under 2023 berättigade 60 procent både till studiestöd till de studerande och till statsbidrag till utbildnings- anordnarna, 32 procent berättigade enbart till studiestöd och 8 procent enbart till statsbidrag. De flesta av utbildningarna som bara berättigade till statsbidrag var korta utbildningar.

Totalt var det 5 636 studerande inom konst- och kulturutbildningarna under 2023, se tabell 4.12. Tabellen är ny. Antalet beslutade årsplatser uppgick till totalt 3 344 under 2023 jämfört med 3 121 årsplatser 2022. Antalet årsplatser som berättigar de stu- derande till studiestöd uppgick till 3 275. Det motsvarar 98 procent av alla årsplatser.

Under 2023 nyttjades totalt 76 procent av de beviljade årsplatserna för konst- och kulturutbildningar, vilket är 9 procentenheter mindre än 2022.

Tabell 4.12 Studerande i och studerande som slutfört konst- och kulturutbildningar

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Antal antagna som påbörjat studier	3 080	3 106	2 941	2 525	2 943	3 060	2 881
varav utrikes födda %	14	14	15	13	14	15	17
varav kvinnor %	75	75	77	76	77	78	78
varav män %	25	25	23	24	23	22	22
Antal studerande	5 505	5 700	5 522	5 245	5 701	5 880	5 636
varav utrikes födda %	13	13	14	13	14	15	15
varav kvinnor %	73	74	75	75	75	75	76
varav män %	27	26	25	25	25	25	24
Antal studerande som slutförde utbildningen	2 380	2 562	2 311	2 016	2 398	2 646	2 436
varav kvinnor %	75	78	77	78	78	77	77
varav män %	25	22	23	22	22	23	23
Slutförandegrad %	82	81	82	80	84	83	81
varav kvinnor %	84	83	84	83	85	84	82
varav män %	78	75	74	71	80	81	78

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan och Statistiska centralbyrån.

Andelen antagna som påbörjade studier på en kort konst- och kulturutbildning var 42 procent 2023, samma andel som 2022. Kvinnor utgjorde 78 procent och män 22 procent av dem som påbörjade studier på en sådan utbildning 2023, samma andelar som föregående år.

Andelen utrikes födda som påbörjade en konst- och kulturutbildning 2023 var 17 procent. Mellan 2015 och 2022 varierade andelen utrikes födda som påbörjade studier mellan 10 och 18 procent för korta utbildningar och mellan 13 och 15 procent för längre utbildningar.

Åtta av tio studerande slutför utbildningen

Under 2023 slutförde totalt 2 436 studerande en konst- och kulturutbildning, vilket var ca 200 färre än 2022. För yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga eller kulturella området var slutförandegraden 80 procent och för högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området var den 72 procent. För utbildningar inom kulturarvsområdet, som generellt är korta, var slutförandegraden 93 procent.

Kostnader

Statsbidraget för konst- och kulturutbildningar uppgick 2023 till 166 miljoner kronor för 1 968 årsplatser. Utöver statsbidraget tillkommer kostnaderna för studiestöd.

4.3.3 Övriga insatser

Regionalt yrkesvux

Stora satsningar har fortsatt gjorts på regional yrkesinriktad utbildning på gymnasial nivå inom komvux (regionalt yrkesvux). Behovet av personer med en yrkesutbildning på gymnasial nivå kommer att fortsätta vara mycket stort. Det råder brist på utbildade personer inom många yrken, exempelvis undersköterska, kock, industritekniker, elektriker och yrkesföreare. Antalet ansökningar om statsbidrag för att bedriva yrkesutbild-

ningar i komvux har ökat markant under senare år. Våren 2022 ansökte kommunerna om totalt 4 975 miljoner kronor i statsbidrag för 2023. Inklusiva tillfälliga förstärkningar avsattes det 4 210 miljoner kronor för ändamålet för 2023. Totalt beviljade Statens skolverk 3 897 miljoner kronor för 2023, vilket motsvarar ca 70 800 årsstudieplatser. Kommunerna redovisade sedan platser för 2 369 miljoner kronor för året, vilket motsvarar en nyttjandegrad av statsbidraget på ca 56 procent.

Statsbidrag för lärcentrum

Intresset för statsbidraget för lärcentrum är stort och söktrycket är högt. Etableringen och utvecklingen av lärcentrum har ökat tillgången till utbildning i hela landet. För 2023 ansökte kommunerna om totalt 162 miljoner kronor, vilket är ungefär dubbelt så mycket som de 85 miljoner kronor som avsattes.

Stöd till validering och branschvalidering

Under 2023 fördelade Myndigheten för yrkeshögskolan 11,3 miljoner kronor i statsbidrag för utveckling av kvalifikationer i arbetslivet och branschmodeller för validering. De 14 projekten som beviljades handlade om att revidera branschmodeller samt att utveckla nya yrkesprofiler, digitala valideringsplattformar och nya branschmodeller. Järnvägsbranschen är en ny bransch i sammanhanget där insatserna handlade om att utveckla en kvalifikation för signaltekniker.

Nivåplacering av kvalifikationer i Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

Myndigheten för yrkeshögskolan fattade 33 beslut om nivåplacering i Sveriges referensram för kvalifikationer för livslångt lärande 2023, vilket är en ökning jämfört med föregående år. Det innebär att Myndigheten för yrkeshögskolan nu har nivåplacerat sammanlagt 79 kvalifikationer.

4.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Komvux

Trots att arbetslösheten fortfarande är hög fortsätter antalet elever i komvux att minska. Jämfört med 2022 är minskningen störst i komvux på gymnasial nivå. Den totala minskningen av antal elever är en trend över flera år och komvux har nu ungefär samma omfattning som före pandemin. En bidragande orsak kan vara den minskade invandringen till Sverige eftersom utrikes födda utgör en stor andel av eleverna i komvux.

Komvux ska ge en god grund för elevernas fortsatta utbildning och utgöra en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen till arbetslivet. Mot bakgrund av den fortsatt stora efterfrågan på arbetskraft med rätt kompetens är det oroande att färre går en yrkesutbildning eller en gymnasieutbildning som leder till fortsatta studier.

Som framgår av avsnitt 4.3.1 avslutade ungefär två tredjedelar av eleverna i komvux på grundläggande och gymnasial nivå en kurs med godkänt betyg 2023. Inom sfi var det ungefär hälften. Övriga elever har antingen avbrutit kursen eller inte fått godkänt betyg. Kvinnor slutför utbildningar med godkänt betyg i högre grad än män. I stort är dessa mönster desamma som föregående år. Av de elever som avslutade komvux på grundläggande eller gymnasial nivå 2020 hade fyra av tio en etablerad ställning på arbetsmarknaden ett år efteråt. Ungefär en tiondel varken arbetade eller studerade. För eleverna som avslutade sfi 2020 var det endast en knapp tredjedel som var etablerade

på arbetsmarknaden ett år efter att utbildningen avslutats. Det är oroande att en relativt stor grupp varken arbetar eller studerar ett år efter sina studier i komvux. Det finns när det gäller elever i sfi en markant könsskillnad där endast var femte kvinna var etablerad på arbetsmarknaden ett år efter avslutade studier. För männen är nivån ungefär dubbelt så hög. Kvinnor studerade dock i större utsträckning än män året efter att de avslutat sfi vilket delvis förklarar skillnaderna i etablering.

De stora satsningarna på regionalt yrkesvux inom komvux är viktiga för att förbättra matchningen av kompetens med behoven på arbetsmarknaden. Regeringen kan dock konstatera att nyttjandegraden är för låg. Medel som avsätts för statsbidraget har bedömts vara anpassade efter de behov av utbildningsplatser som finns. Det finns flera förklaringar till den låga nyttjandegraden. Det främsta skälet till att utbildningar inte blir av är bristande efterfrågan från elever. Ett annat är brist på platser för arbetsplatsförlagt lärande (APL). Kommunernas förutsättningar för långsiktig planering och finansiering kan också vara en begränsande faktor. Regeringen bedömer att arbetsgivares tillgång till arbetskraft med yrkesutbildning på gymnasial nivå är en fortsatt prioriterad fråga.

Yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan fungerar väl och den uppfyller sitt syfte att säkerställa att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd. Yrkeshögskolan kan bidra till kompetensförsörjningen för den gröna omställningen. Det visar antalet ansökningar om att få starta en utbildning inom området. Söktrycket från de som vill gå utbildningarna är också fortsatt högt. Andelen utrikes födda studerande fortsätter att öka. Kön fördelningen är totalt sett relativt jämn inom yrkeshögskolan, men könsfördelningen är fortsatt ojämn inom de största utbildningsområdena. Andelen examinerade från yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning är fortsatt mycket hög.

Antalet studerande och antalet årsplatser inom yrkeshögskolan har varit ganska konstant under de senaste åren. Samtidigt har det skett en liten förskjutning från långa program till korta utbildningar sedan de korta utbildningarna infördes 2020. Det visar på att det fanns ett behov av breddning av yrkeshögskolans utbildningsutbud och att utbudet kunnat utvecklas. De närmaste åren kommer yrkeshögskolan också att kunna växa på totalen igen med de satsningar som planeras framöver.

Examensgraden inom yrkeshögskolan har fortsatt att minska. De senaste åren har Myndigheten för yrkeshögskolan beviljat allt fler utbildningar inom utbildningsområden som historiskt sett haft en lägre examensgrad, men där arbetslivets behov är stort. Examensgraden är också generellt sett lägre i utbildningar på distans och andelen studerande på distans har ökat. Mot denna bakgrund är utvecklingen av examensgraden väntad. Examensgraden är dock ett viktigt mått på yrkeshögskolans kvalitet och regeringen fortsätter att följa utvecklingen.

Myndigheten för yrkeshögskolan utövar tillsyn över utbildningarna. Under 2023 har det framgått att utbildningsanordnarna har större problem än tidigare att hitta och kvalitetssäkra platser för LIA. Utbildningsanordnarna uppger att detta bl.a. beror på plötsliga nedgångar i efterfrågan på kompetens inom vissa branscher eller på bristande kunskap hos nyanställd personal hos anordnarna. Det är en oroande utveckling eftersom LIA är en central del i utbildningens utformning.

4.5 Politikens inriktning

4.5.1 Vuxenutbildning för att komma i arbete

Vuxenutbildning ger människor en chans att få de kompetenser som krävs för vidare studier och för att få ett arbete. Genom utbildning för vuxna ges också människor chans att växla yrke. Många branscher har svårt att hitta arbetskraft med rätt utbildning och kompetens samtidigt som arbetslösheten nu bedöms bli högre än vad som tidigare har beräknats. En väl fungerande matchning på arbetsmarknaden minskar risken för att arbetslösheten stiger och ökar sysselsättningen. Den bristande matchningen på arbetsmarknaden beror delvis på att arbetssökande inte har den yrkeskompetens som efterfrågas. Möjligheten till omställning och utbildning behöver därför stärkas, samtidigt som arbetslinjen behålls. Det är avgörande både för Sveriges konkurrenskraft och för att människor ska få bättre möjlighet att komma i arbete. Samhället och arbetsmarknaden präglas i en allt högre grad av omställningen till ett fossilfritt samhälle och en cirkulär ekonomi. Den pågående omställningen innebär att efterfrågan på arbetskraft med kompetens inom bl.a. digitalisering, automatisering och elektrifiering ökar, inte minst utifrån behoven till följd av att företag etablerar sig och expanderar i t.ex. norra Sverige. Regeringen har beslutat om en samlad strategi för nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län (se utg.omr. 24). Ett av strategins målområden är ökad kapacitet och flexibilitet i utbildning samt bättre kompetensförsörjning.

Yrkesutbildning är också viktigt för utrikes födda som ännu inte har kommit in på den svenska arbetsmarknaden. För dem är satsningar på yrkesutbildning för vuxna av stor betydelse eftersom de kan påskynda ekonomisk integration och leda till att fler utrikes födda försörjer sig själva och minskar risken för långtidsarbetslöshet och utanförskap.

Tillsynen över utbildningen i komvux behöver också stärkas i syfte att höja kvaliteten i utbildningen. Regeringen föreslår därför en förstärkning av Statens skolinspektion (se avsnitt 3.5.5).

4.5.2 Yrkesutbildningarna behöver förstärkas

Det behövs fler utbildningsplatser inom yrkesutbildning för att möta en ökad efterfrågan på människor med yrkeskompetens i hela Sverige. Vuxna som saknar rätt utbildning behöver ökad tillgång till gymnasial yrkesutbildning som möter näringslivets behov. Statsbidraget för regionalt yrkesvux spelar en viktig roll för kompetensförsörjningen på både kortare och längre sikt. Regeringen föreslår därför medel för fler platser inom regionalt yrkesvux. För att ge kommunerna bättre planeringsförutsättningar föreslår regeringen även att kommunerna ska kunna beviljas statsbidrag för upp till två år framåt i tiden.

De administrativa systemen inom yrkeshögskolan måste understödja den fortsatta utbyggnaden av platser. I betänkandet Framtidens yrkeshögskola – stabil, effektiv och hållbar (SOU 2023:31) lämnas förslag om att införa ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan och ett nytt system för studiedokumentation. Ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan behövs för att stärka rättssäkerheten för den studerande i ansöknings- och antagningsprocessen, möjliggöra en effektiv administration och hantering av ansökningar för utbildningsanordnare och bidra till bättre planeringsförutsättningar för samtliga aktörer i systemet. De aktuella systemen behöver också kunna hantera externa krav, exempelvis enligt EU-rätten. Regeringen bedömer därför att förvaltningsanslaget för Myndigheten för yrkeshögskolan bör förstärkas.

I dag uppgår antalet lärlingar inom komvux till ca fem tusen. Det är relativt lågt jämfört med gymnasieskolan och med andra länder. I betänkandet Växla yrke som vuxen

– en reformerad vuxenutbildning och en ny yrkesskola för vuxna (SOU 2024:16) bedöms att det finns potential för lärlingsutbildning att växa. I betänkandet lämnas flera förslag som syftar till att stärka lärlingsutbildningen. En flaskhals som hindrar utbyggnad är bristen på handledare. Ersättningen till handledare inom komvux är lägre och annorlunda utformad än i gymnasieskolan. Det är rimligt att det är mer likvärdiga villkor för handledare oavsett om det är fråga om lärlingar inom komvux eller gymnasieskolan. Regeringen bedömer att om ersättningen för handledare i komvux förbättras kommer lärlingsutbildningen för vuxna att kunna växa.

4.5.3 Språkträning i välfärden

Både inom förskola och äldreomsorg är det nödvändigt att personal inte bara kan tala med och förstå varandra utan att man kan kommunicera med dem som är målgruppen för arbetet, dvs. barn i förskolan och brukare inom äldreomsorgen. Inom förskolan är det också centralt att personalen har en språklig nivå som gör att de kan bidra till barnens språkutveckling i enlighet med kraven i styrdokumenterna. För att det även fortsatt ska vara möjligt att genomgå språkträning inom satsningen Äldreomsorgslyftet bör satsningen på språkträning i välfärden förlängas till och med 2026. Denna riktade och särskilt anpassade satsning är ett viktigt komplement till reguljär utbildning inom komvux för personal i äldreomsorgen och förskolan.

4.6 Budgetförslag

4.6.1 1:16 Bidrag till vissa studier

Tabell 4.13 Anslagsutveckling 1:16 Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

2023	Utfall	10 746	Anslagssparande	6 779
2024	Anslag	17 525 ¹	Utgiftsprognos	11 920
2025	Förslag	17 525		
2026	Beräknat	17 525		
2027	Beräknat	17 525		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som lämnas för studier om funktionsnedsättningar, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionsnedsättningar och studier inom kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.14 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:16 Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	17 525	17 525	17 525
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	17 525	17 525	17 525

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 17 525 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Bidrag till vissa studier* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 17 525 000 kronor respektive 17 525 000 kronor.

4.6.2 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 4.15 Anslagsutveckling 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

År	Utfall	Belopp	Utgiftstyp	Belopp
2023	Utfall	4 154 523	Anslagssparande	339 899
2024	Anslag	4 698 622 ¹	Utgiftsprognos	4 308 744
2025	Förslag	4 156 422		
2026	Beräknat	3 562 422		
2027	Beräknat	3 522 422		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning samt för motsvarande äldre utbildningar, och annan utbildning som motsvarar kommunal vuxenutbildning,
- statsbidrag för lärcentrum,
- att främja utveckling av vuxenutbildning och öka deltagandet i sådan utbildning,
- en försöksverksamhet med yrkesutbildning på gymnasial nivå med utgångspunkt i den modell som tillämpas för yrkeshögskolan, och
- att främja språkutveckling för personal på arbetsplatser.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.16 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 568 622	4 568 622	4 568 622
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-412 200	-1 006 200	-1 046 200
<i>varav BP25</i>	<i>634 000</i>	<i>40 000</i>	
– <i>Fler platser på regionalt yrkesvx</i>	<i>594 000</i>		
– <i>Språkträning i välfärden</i>	<i>40 000</i>	<i>40 000</i>	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 156 422	3 562 422	3 522 422

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 594 000 000 kronor för 2025 eftersom det finns en hög efterfrågan på gymnasial yrkesutbildning för vuxna.

Anslaget ökas med 40 000 000 kronor för 2025 för att förlänga satsningen på språkträning i välfärden. Anslaget beräknas öka med 40 000 000 kronor för 2026 för samma ändamål.

Regeringen föreslår att 4 156 422 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 3 562 422 000 kronor respektive 3 522 422 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 100 000 000 kronor 2026 och 2027.

Skälen för regeringens förslag: Statens skolverk beslutar om statsbidrag för bl.a. kommunal vuxenutbildning (komvux). För att förbättra förutsättningarna för kommunernas planering av komvux bör statsbidrag få beviljas för upp till två år framåt i tiden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:17 *Statligt stöd till vuxenutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 6 100 000 000 kronor 2026 och 2027.

Tabell 4.17 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:17 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	3 707 001	3 344 349	3 447 422		
Nya ekonomiska åtaganden	3 344 349	3 447 422	6 000 000		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-3 693 286	-3 344 349	-3 347 422	-3 472 422	-2 627 578
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-13 715				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	3 344 349	3 447 422	6 100 000		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	3 583 422	3 622 422	6 100 000		

4.6.3 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 4.18 Anslagsutveckling 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor			
2023	Utfall	141 759	Anslagssparande 3 322
2024	Anslag	152 245 ¹	Utgiftsprognos 149 990
2025	Förslag	171 383	
2026	Beräknat	203 046 ²	
2027	Beräknat	182 035 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 198 798 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 174 792 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.19 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:18 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	152 245	152 245	152 245
Pris- och löneomräkning ²	4 138	7 480	10 618
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	15 000	43 321	19 172
<i>varav BP25³</i>	<i>5 000</i>	<i>28 000</i>	<i>3 000</i>
– <i>Gemensamt antagningssystem för Yrkeshögskolan</i>	<i>5 000</i>	<i>28 000</i>	<i>3 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	171 383	203 046	182 035

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 5 000 000 kronor för 2025 för att utveckla ett gemensamt system för ansökan till yrkeshögskolan. För samma ändamål beräknas anslaget öka med 28 000 000 kronor för 2026 och 3 000 000 kronor för 2027.

Regeringen föreslår att 171 383 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 203 046 000 kronor respektive 182 035 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.20 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Verksamhetens intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat utgående 2025	
Verksamhet där intäkterna disponeras							
Offentligrättslig verksamhet							
<i>varav ansökningsavgifter för referensramen för kvalifikationer (SeQF)</i>		251	-251	400	400	0	0
Verksamhet där intäkterna inte disponeras							
Uppdragsverksamhet	-397	0	90	90	0	-397	

Myndigheten för yrkeshögskolan disponerar intäkter för offentligrättslig verksamhet som avser ansökningsavgift för inplacering i den nationella referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande (SeQF). Myndigheten för yrkeshögskolan tar också ut avgifter från anordnare som bedriver uppdragsutbildningar. Myndigheten disponerar inte dessa avgifter.

4.6.4 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tabell 4.21 Anslagsutveckling 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tusental kronor

2023	Utfall	3 828 104	Anslagssparande	26 132
2024	Anslag	4 010 383 ¹	Utgiftsprognos	4 006 362
2025	Förslag	4 010 383		
2026	Beräknat	4 302 666		
2027	Beräknat	4 302 666		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan,
- statsbidrag för konst- och kulturutbildningar,
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd eller för att främja samisk utbildningsverksamhet, och
- stöd för framtagande av modeller för branschvalidering.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.22 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 010 383	4 010 383	4 010 383
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		292 283	292 283
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 010 383	4 302 666	4 302 666

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 4 010 383 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 4 302 666 000 kronor respektive 4 302 666 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:19 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 11 300 000 000 kronor 2026–2031.

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om stöd för bl.a. yrkeshögskoleutbildningar. Regeringen har bedömt att ett beslut om att en utbildning ska ingå i yrkeshögskolan i regel bör omfatta fler än två utbildningsomgångar. Utbildningar som omfattas av förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar kan också pågå under en längre

tid. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:19 *Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 11 300 000 000 kronor 2026–2031.

Tabell 4.23 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:19 Statligt stöd till yrkeshögskoleutbildning

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028–2031
Ekonomiska åtaganden vid årets början	9 079 197	9 273 542	10 650 000			
Nya ekonomiska åtaganden	4 299 829	5 501 000	4 450 000			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-3 425 583	-3 546 400	-3 800 000	-3 992 000	-3 694 000	-3 614 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-679 901	-578 142				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	9 273 542	10 650 000	11 300 000			
Beslutat/förslaget bemyndigande	9 700 000	11 300 000	11 300 000			

5 Universitet och högskolor

5.1 Mål för området

Målet för området är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98).

5.2 Kort beskrivning av verksamhetsområdet

Höstterminen 2023 studerade 383 000 studenter i högskolan, vilket var en ökning med 11 000 studenter jämfört med året innan. Av dessa var 62 procent kvinnor och 38 procent män. Högskolesektorn är den största statliga verksamheten sett till antalet anställda. År 2023 var antalet anställda ca 70 000, motsvarande 55 700 årsarbetskrafter, varav 55 procent var kvinnor och 45 procent män. Antalet årsarbetskrafter beräknas utifrån omfattningen av personens anställning med hänsyn tagen till tjänstledigheter. De totala kostnaderna för verksamheten vid statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare med tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina (examenstillståndslagen) uppgick 2023 till 89,0 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,4 procent av Sveriges BNP.

Verksamheten omfattar utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning. De direkta statliga anslagen till lärosätena uppgick under 2023 till 52,0 miljarder kronor. Utöver dessa finansierar staten verksamhet vid universitet och högskolor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammanslaget är strax under 77 procent av verksamheten vid statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare statligt finansierad. Statliga universitet och högskolor styrs i första hand av högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). Regeringen styr också statliga universitet och högskolor via årliga regleringsbrev. År 2023 fanns det 16 statliga universitet och 15 statliga högskolor. För enskilda utbildningsanordnare ställs i examenstillståndslagen motsvarande krav på utbildningen som gäller för statliga universitet och högskolor enligt 1 kap. högskolelagen. Relationerna med de enskilda utbildningsanordnarna regleras utöver i examenstillståndslagen genom avtal med vissa av utbildningsanordnarna och villkor för medel i regleringsbrev till Kammarkollegiet.

Rätten att utfärda examina följer antingen av författning eller av särskilda beslut av regeringen eller Universitetskanslersämbetet. Inom de ramar som ges i gällande regelverk har samtliga lärosäten stor frihet att bestämma över sin verksamhet. Lärosätena återrappporterar utfallet av sin verksamhet till regeringen i första hand i sina årsredovisningar. Merparten av återrappporteringen inom verksamhetsområdet ansvarar dock Universitetskanslersämbetet för. Myndigheten publicerar varje år en årsrapport som syftar till att ge en samlad bild av utvecklingen inom högskoleområdet. För en fördjupad beskrivning av verksamheten under 2023 hänvisas till denna och till övrig statistik från Universitetskanslersämbetet.

5.3 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De centrala indikatorerna som används för att redovisa resultat inom området är följande:

- andel med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal
- prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå
- genomströmning i utbildning på forskarnivå
- andelen etablerade på arbetsmarknaden 1,5 år efter examen
- vetenskaplig produktion
- förmåga att attrahera externa medel för forskning.

5.4 Resultatredovisning

Indikator: Andel med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal

Andelen med doktorsexamen bland forskande och undervisande personal uppgick 2023 till 62 procent, vilket är en ökning med 2 procentenheter jämfört med andelen för tio år sedan. En högre andel män än kvinnor är disputerade, men skillnaden är mindre än den var för 10 år sedan. Andelen kvinnor bland forskande och undervisande personal som är disputerade har ökat från 55 procent 2013 till 59 procent 2023. Under samma period har andelen män som är disputerade ökat från 63 procent till 66 procent.

Indikator: Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Prestationsgraden är ett mått som beräknas som antalet avklarade högskolepoäng omräknade till helårsprestationer dividerade med antalet helårsstudenter. Prestationsgraden beräknas så att varje students avklarade poäng kan kopplas till den individens registrerade poäng. I måttet ingår de poäng som de aktuella studenterna har tagit under registreringsterminen och de tre därpå följande terminerna.

För samtliga helårsstudenter var prestationsgraden 82 procent läsåret 2021/22. Detta var en liten minskning jämfört med läsåret innan. Prestationsgraden skiljer sig mellan olika studieformer och kvinnor uppvisar generellt en högre prestationsgrad än män i alla studieformer. För program som leder till en yrkesexamen var prestationsgraden 90 procent läsåret 2021/22. De lägsta prestationsgraderna uppvisar fristående kurser som studeras på distans, där genomsnittet var 51 procent för samtliga studenter. Det är en lägre andel jämfört med året innan. Prestationsgraden skiljer sig också mellan olika ämnesområden. Läsåret 2021/22 var prestationsgraden högst inom ämnesområdet vård och omsorg (92 procent), och lägst var den inom ämnesområde humaniora (69 procent), se tabell 5.1. Prestationsgraden bland män har ökat under en längre period, men under de senaste två läsåren har sjunkit inom flera områden.

Tabell 5.1 Prestationsgrad

Procent

Ämnesområde	19/20	20/21	21/22	Ämnesområde	19/20	20/21	21/22
Humaniora (inkl. teologi)	70	72	69	Teknik	85	83	83
Kvinnor	72	73	71	Kvinnor	86	84	84
Män	67	68	65	Män	84	83	82
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	86	86	84	Medicin och odontologi	92	91	91
Kvinnor	88	88	86	Kvinnor	93	91	91
Män	82	82	80	Män	92	90	91
Vård och omsorg	92	91	92	Konstnärligt område	87	88	86
Kvinnor	93	92	93	Kvinnor	87	88	87
Män	90	88	90	Män	88	88	86

Ämnesområde	19/20	20/21	21/22	Ämnesområde	19/20	20/21	21/22
Naturvetenskap	78	77	76	Övrigt område	83	83	83
Kvinnor	81	81	80	Kvinnor	84	84	84
Män	74	73	72	Män	83	82	82

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Indikator: Genomströmning i utbildning på forskarnivå

Doktorsexamen och licentiatexamen omfattar 240 respektive 120 högskolepoäng, dvs. en studietid på 4 respektive 2 år. De som under 2023 avlade en doktorsexamen hade en genomsnittlig nettostudietid på 4,3 år. Nettostudietiden till doktorsexamen var 4,2 år för kvinnor och 4,3 år för män. För doktorander som avlade licentiatexamen under samma period uppgick den genomsnittliga nettostudietiden till 2,8 år. Nettostudietiden till licentiatexamen var 2,8 år för kvinnor och 2,7 år för män. Jämfört med 2014 har nettostudietiden för licentiatexamen ökat för både män och kvinnor. För doktorsexamen har nettostudietiden ökat något för män men varit oförändrad för kvinnor.

Under 2023 var bruttostudietiden, dvs. den totala tiden i utbildningen utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad, i genomsnitt 6,0 år för doktorsexamen och 3,5 år för licentiatexamen. Till licentiatexamen hade kvinnor och män längre genomsnittlig bruttostudietid än männen, 4,0 år respektive 3,5 år. Även till doktorsexamen hade kvinnor något längre genomsnittlig bruttostudietid än männen, 6,0 år respektive 5,5 år. Detta kan delvis förklaras av att kvinnor i större utsträckning är föräldralediga.

Av de doktorandnybörjare som påbörjade sina studier 2018 hade 46 procent, 42 procent av kvinnorna och 51 procent av männen, avlagt doktorsexamen inom 5 år, dvs. 2023. Det är en ökning med en procentenhet jämfört med de doktorandnybörjare som påbörjade sina studier 2015. Sett över en längre tidsperiod har genomströmningen ökat väsentligt. Detta har skett mot bakgrund av 1998 års reform då reglerna om antagning till utbildning på forskarnivå förändrades med bl.a. krav på finansiering för hela studietiden. Bland dem som var doktorandnybörjare 1990 avlade 22 procent doktorsexamen inom 5 år. Kvinnors och mäns examensfrekvens jämnas ut över tid. År 2023 var det 73 procent av kvinnorna och 78 procent av männen bland doktorandnybörjarna 2015 som hade avlagt doktorsexamen. I andra nybörjarkullar har skillnaden i examensfrekvens mellan kvinnor och män varit liten eller obefintlig efter åtta år.

Indikator: Andelen etablerade på arbetsmarknaden 1,5 år efter examen

Av dem som examinerades från högskolan läsåret 2020/21 hade 86 procent etablerat sig på arbetsmarknaden 1–1,5 år efter att de tog ut sin examen. Med etablering avses att individen hade ett förvärvsarbete i november månad, en arbetsinkomst som översteg en viss nivå samt inte hade varit arbetslös någon gång under uppföljningsåret. Etableringen för män var något högre än för kvinnor. På grund av att SCB använder en ny källa för uppgifterna om etablering finns det inga jämförande uppgifter för tidigare läsår. För indikatorer om sysselsättningsgrad, förvärvsgrad och matchad förvärvsgrad för personer med eftergymnasial utbildning, se avsnitt 2.5.

Indikator: Vetenskaplig produktion

För uppgifter i fråga om vetenskaplig produktion, se avsnitt 6.3.

Indikator: Förmåga att attrahera externa medel för forskning

Lärosätenas intäkter för forskning från nationella och internationella forskningsfinansierare uppgick 2023 till 25,0 miljarder kronor och intäkterna från uppdrags-

forskning och övriga avgifter uppgick till 4,6 miljarder kronor. Jämfört med föregående år var detta en ökning med 0,1 miljarder kronor från nationella och internationella forskningsfinansiärer samt en intäktsökning med 0,4 miljarder kronor från uppdragsforskning och avgifter.

Under perioden 2013–2023 har lärosätenas forskningsintäkter ökat 4,7 miljarder kronor i 2023 års priser. Majoriteten av intäktsökningen under perioden utgörs av ökade externa medel, men även de direkta statsanslagen har ökat. Lärosätenas intäkter från externa finansiärer utgör därmed en större andel av de totala forskningsintäkterna.

Kvalitetssäkring av universitetens och högskolornas verksamhet

Universitetskanslersämbetet ansvarar för att kvalitetssäkra universitetens och högskolornas verksamhet genom fyra olika slags granskningar: granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete, utbildningsutvärdering, tematisk utvärdering och examenstillståndsprövning. Universitetskanslersämbetet tillgängliggör resultatet av kvalitetsutvärderingarna på sin webbplats, vilket ger studenter möjlighet att inhämta information bl.a. om utbildningars kvalitet.

Universitetskanslersämbetet har sammanfattat utfallet av det nationella kvalitetssäkringssystemet under 2018–2023. Utfallet visar att lärosätenas kvalitetssystem har utvecklats positivt under perioden. I de allra flesta fall där brister har identifierats visar uppföljningarna att bristerna sedan åtgärdas. Sammantaget konstateras att granskningarna har varit resurskrävande men kvalitetsdrivande.

Under 2023 har tolv granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete beslutats, varav sju gällande utbildningar och fem gällande forskning. Dessa granskningar utgjorde de sista i den cykel som påbörjades 2016. I två av årets granskningar gavs det högsta omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete. I övriga granskningar gavs omdömet godkänt med förbehåll. I dessa fall kommer en uppföljning att göras på de bedömningsområden som inte bedömdes vara tillfredsställande.

Universitetskanslersämbetet har under året även beslutat om sex uppföljningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete. Samtliga lärosäten fick omdömet godkänt kvalitetssäkringsarbete.

Under året har 40 utbildningar som leder till specialistsjuksköterskeexamen utvärderats. Av dessa fick 27 utbildningar omdömet hög kvalitet och 13 omdömet ifrågasatt kvalitet. Resultaten pekar bland annat på utmaningar med att säkerställa kvalitet i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen.

Lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt får ett år på sig för att åtgärda bristerna och lämna in en åtgärdsredovisning till Universitetskanslersämbetet. Efter en uppföljande utvärdering fattas ett nytt beslut. Kvarstår bristerna återkallas examenstillståndet.

Under 2023 gjorde Universitetskanslersämbetet elva uppföljande utvärderingar av utbildningar som leder till licentiat- och doktorsexamen i kemi, psykoterapeutexamen och skogsteknikerexamen vilka tidigare fått omdömet ifrågasatt kvalitet. Samtliga fick omdömet hög kvalitet i uppföljningen.

Antalet beslut om tillstånd att utfärda examina minskade

Under 2023 fattade Universitetskanslersämbetet 8 beslut om tillstånd att utfärda examina, vilket är en minskning med 5 beslut jämfört med föregående år, se tabell 5.2. Volymen är beroende av hur många ansökningar som inkommer till myndigheten.

Tabell 5.2 Examenstillståndsprövningar per examen och utfall 2023

Examen	Varav	
	Tillfredsställande	Inte tillfredsställande
Generell examen på grundnivå		1
Yrkesexamen på grundnivå	1	2
Generell examen på avancerad nivå		
Yrkesexamen på avancerad nivå	1	1
Konstnärlig examen på avancerad nivå	1	
Generell examen på forskarnivå		1
Konstnärlig examen på forskarnivå		
Totalt	3	5

Anm.: Universitetskanslersämbetet beviljar eller avslår examenstillståndsansökningar från statliga lärosäten och ger utlåtandet tillfredsställande eller inte tillfredsställande rörande ansökningar från enskilda utbildningsanordnare.

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Verksamhetens ekonomiska omfattning har minskat

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå tilldelas respektive lärosäte varje år ett s.k. takbelopp som är den ersättning lärosätet kan få för att utbilda studenter.

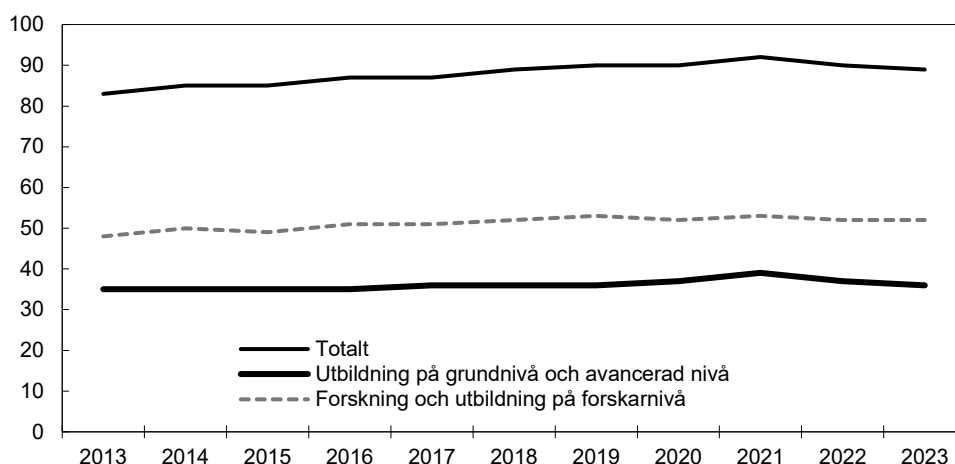
Ersättningen beräknas dels utifrån antalet registrerade studenter, dels utifrån det antal högskolepoäng som studenterna presterar under ett år. Ersättningen beror också på vilket utbildningsområde som helårsstudenterna och helårsprestationerna hänförs till. Olika utbildningsområden genererar olika ersättningsbelopp och respektive kurs klassificeras av lärosätet till ett utbildningsområde beroende på kursens ämnesinnehåll.

Summan av universiteten och högskolornas takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till 26,7 miljarder kronor under 2023. År 2022 var motsvarande summa ca 28,3 miljarder kronor i 2023 års priser. Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå till de lärosäten som inte har ett takbelopp uppgick till 1,4 miljarder kronor. Därutöver tilldelades universitet och högskolor 0,5 miljarder kronor för särskilda åtaganden. Ett särskilt åtagande är en uppgift som statliga universitet och högskolor har särskild finansiering för och som inte avräknas mot takbeloppet. De totala intäkterna till utbildning på grundnivå och avancerad var ca 35,5 miljarder under 2023, se diagram 5.1.

Lärosätenas totala intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå var 52,4 miljarder kronor 2023, se diagram 5.1. Jämfört med 2022 har de totala kostnaderna minskat med 0,1 miljarder kronor i fasta priser. Lärosätenas intäkter från statsanslag för forskning och utbildning på forskarnivå var 22,0 miljarder kronor 2023. Jämfört med 2022 har dessa intäkter minskat med 0,8 miljarder kronor i fasta priser. Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå utgjorde 42 procent av lärosätenas alla intäkter för forskning under 2023. Lärosätenas forskningsintäkter från externa finansörer uppgick till 29,3 miljarder kronor 2023 och utgjorde 56 procent av lärosätenas totala forskningsintäkter. Övrig del utgörs av finansiella intäkter.

Diagram 5.1 Lärosätenas intäkter

Miljarder kronor (2023 års priser)

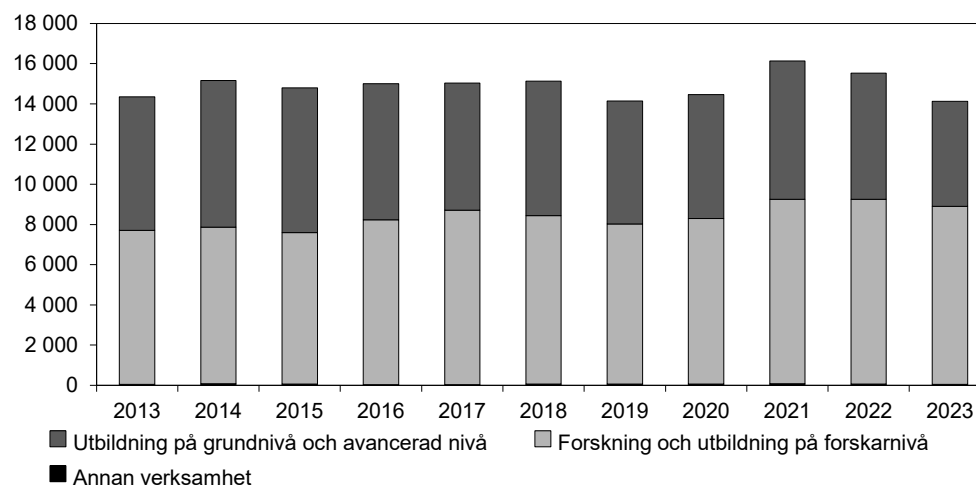
Källa: Universitetskanslersämbetet.

Myndighetskapitalet minskade under 2023

Vid utgången av 2023 uppgick de statliga lärosätenas skattade myndighetskapital (summan av lärosätenas balanserade kapitalförändring och årets kapitalförändring) till 14,1 miljarder kronor, en minskning med drygt 1,4 miljarder kronor i 2023 års priser från föregående år. Detta var andra året i rad som myndighetskapitalet minskade, se diagram 5.2. Av myndighetskapitalet återfanns 5,2 miljarder kronor inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå och 8,9 miljarder kronor inom forskning och utbildning på forskarnivå. Det skattade myndighetskapitalet minskade i relation till lärosätenas kostnader från föregående år, från 18,9 procent till 17,2 procent. Myndighetskapitalet minskade inom både forskning och utbildning på forskarnivå, och utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Den stora minskningen var inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Utbildningsdepartementet har återkommande följt upp myndighetskapitalet vid de årliga myndighetsdialogerna och understrukit vikten av att det används.

Diagram 5.2 Skattat myndighetskapital vid statliga universitet och högskolor (2023 års priser)

Miljoner kronor

Källa: Universitetskanslersämbetet

Antalet sökande och antagna ökade under höstterminen

Det totala antalet sökande till utbildningsprogram och kurser ökade med 3 procent höstterminen 2023 jämfört med höstterminen 2022, medan antalet sökande utan tidigare högskolestudier ökade med 2 procent. Det totala antalet antagna till högskoleutbildning hösten 2023 ökade med 5 procent jämfört med föregående hösttermin. Könsfördelningen bland de sökande och antagna har varit i stort sett oförändrad under de senaste åren, dvs. fler kvinnor än män söker respektive blir antagna. Att fler kvinnor antas bero bl.a. på att kvinnor i genomsnitt har högre betyg än män från gymnasieskolan. Söktrycket, antal sökande per antagen, har de senaste höstterminerna varit runt 2,0 för yrkesexamensprogram. Samtliga lärarutbildningar hade hösten 2023 ett söktryck som var lägre än det totala söktrycket för yrkesexamensprogram, medan det var högre på sjuksköterskeprogrammet.

Tabell 5.3 Antal helårsstudenter samt resurser för utbildning och forskning vid universitet och högskolor 2023

Universitet/Högskola	Antal helårsstudenter (andel kvinnor/män)	Takbelopp i mnkr	Utfall i mnkr (utfall i procent inom parentes)	Överproduktion (+) eller anslagssparande (-) i mnkr	Akkumulerad överproduktion (+) eller anslagssparande (-) i mnkr (andelen ackumulerad överproduktion (+) eller anslagssparande (-) inom parentes)	Indrag ¹	Anslag för forskning och utbildning på forskarnivå i mnkr
Uppsala universitet	28 033 (60/40)	2 028	2078 (102)	49,8	190 (+9 %)	-	2 366
Lunds universitet	28 914 (57/43)	2 350	2415 (103)	64,7	235 (+10 %)	-	2 466
Göteborgs universitet	27 802 (66/34)	2 380	2372 (100)	-8,0	42 (+2 %)	-	1 768
Stockholms universitet	29 569 (64/36)	1 965	1933 (98)	-31,6	-180 (-9 %)	-	1 804
Umeå universitet	17 340 (63/27)	1 593	1529 (96)	-63,6	-144 (-9 %)	-	1 249
Linköpings universitet	19 168 (56/44)	1 745	1722 (99)	-23,4	-175 (-10 %)	- 20	1 082
Karolinska institutet	6 714 (73/27)	802	785 (98)	-17,2	-74 (-9 %)	-	1 774
Kungl. Tekniska högskolan	13 346 (34/66)	1 327	1270 (96)	-57,3	-133 (-10 %)	- 34	1 869
Luleå tekniska universitet	7 574 (51/49)	761	705 (93)	-56,4	-76 (-10 %)	- 17	440
Karlstads universitet	9 361 (63/37)	775	776 (100)	1,5	116 (+15 %)	- 3	289
Linnéuniversitetet	15 466 (63/37)	1 205	1234 (102)	29,5	108 (+9 %)	-	396
Örebro universitet	9 594 (64/36)	900	881 (98)	-18,9	-55 (-6 %)	-	327
Mittuniversitetet	8 049 (68/32)	638	649 (102)	11,3	69 (+11 %)	-	291
Malmö universitet	13 145 (69/31)	1 079	1046 (97)	-32,6	-108 (-10 %)	- 3	304
Mälardalens universitet	7 623 (66/34)	696	668 (96)	-27,6	18 (+3 %)	-	287
Blekinge tekniska högskola	3 125 (39/61)	286	291 (102)	4,9	-22 (-8 %)	-	111
Försvarshögskolan ²	1 193 (40/60)			0,0		-	40
Gymnastik- och idrottshögskolan	763 (38/62)	125	118 (94)	-7,0	13 (+10 %)	-	35
Högskolan i Borås	6 411 (71/29)	570	573 (101)	3,3	22 (+4 %)	-	108
Högskolan Dalarna	5 954 (65/35)	488	453 (93)	-35,3	-9 (-2 %)	-	111
Högskolan i Gävle	6 380 (67/33)	528	518 (98)	-10,5	3 (+1 %)	-	118
Högskolan i Halmstad	5 809 (62/38)	462	452 (98)	-9,5	36 (+8 %)	-	105
Högskolan Kristianstad	5 380 (74/26)	456	448 (98)	-8,1	21(+4 %)	-	101
Högskolan i Skövde	3918 (57/43)	354	348 (99)	-5,6	9 (+2 %)	-	68
Högskolan Väst	5347 (64/36)	426	423 (99)	-2,7	11 (+3 %)	-	95

Konstfack	684 (76/24)	183	185 (102)	2,1	16 (+9 %)	-	23
Kungl. Konsthögskolan	220 (65/35)	71	71 (101)	0,3	4 (+5 %)	-	13
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	678 (41/59)	147	142 (97)	-5,4	-12 (-8 %)	-	23
Stockholms konstnärliga högskola	458 (68/32)	219	228 (104)	9,2	33 (+15 %)	- 10	56
Södertörns högskola	7 498 (69/31)	481	487 (101)	6,4	60 (+12 %)	-	127
Sveriges lantbruksuniversitet ²	4 295 (70/30)			0,0		-	1 290
Chalmers Tekniska Högskola AB	10 329 (33/67)	1 031	1 036 (101)	4,9	95 (-9 %)	-	1 013
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	7 692 (62/38)	629	624 (99)	-5,2	-14 (-2 %)	-	148
Summa	317 845	26 698	26 460	- 238			20 297

Anm.: I tabellen redovisas inte vissa mindre enskilda utbildningsanordnare. Vid dessa lärosäten fanns under 2023 ca 5 400 helårsstudenter varav ca 64 procent var kvinnor och ca 36 procent män.

¹ Indrag av överproduktion som överstiger 15 % av takbelopp eller anslagssparande som överstiger 10 % av takbelopp i mnkr.

²Försvårshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet har inga takbelopp varför inte detta redovisas i tabellen.

Källor: Universitetskanslersämbetet, regleringsbrev, Sveriges lantbruksuniversitets årsredovisning.

Antalet nybörjare i högskolan minskade

Även om antalet sökande och antagna ökade under höstterminen 2023 minskade antalet högskolenybörjare, dvs. studenter som för första gången registreras vid högskoleutbildning i Sverige. Antalet minskade med 2 100 studenter läsåret 2022/23 jämfört med läsåret före, se tabell 5.4, men var fortfarande högre än under perioden 2014–2019. Av högskolenybörjarna var 58 procent kvinnor och 42 procent var män. Under läsåret 2022/23 var medianåldern för alla högskolenybörjare, inklusive inresande studenter, 22 år för både kvinnor och män. Bland svenska högskolenybörjare läsåret 2022/23 var medianåldern något lägre.

Färre studenter i högskolan

Under covid-19-pandemin ökade antalet studenter kraftigt i högskolan för att under de senaste två läsåren börjat minska. Läsåret 2022/23 fanns det 319 300 helårsstudenter i högskolan, vilket var 6 500 helårsstudenter färre jämfört med läsåret före. Antalet registrerade studenter minskade läsåret 2022/23 till 441 100, vilket var 9 300 färre än läsåret före. Av alla studenter är 62 procent kvinnor och 38 procent är män. Andelen kvinnor i högskolan har ökat under de senaste åren, se tabell 5.4.

Tabell 5.4 Antal högskolenybörjare, helårsstudenter, registrerade studenter

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Högskolenybörjare ¹	87 500	86 000	85 800	85 800	86 500	87 700	92 000	92 200	93 700	91 600
Kvinnor %	57	57	57	57	58	58	58	59	59	58
Män %	43	43	43	43	42	42	42	41	41	42
Helårsstudenter	295 400	294 400	293 900	295 200	298 700	300 500	321 600	303 601	325 800	319 300
Kvinnor %	59	59	60	59	60	60	60	60	61	61
Män %	41	41	40	41	40	40	40	40	39	39
Registrerade studenter ¹	405 900	403 900	402 800	402 200	405 400	409 900	428 700	454 100	450 400	441 100
Kvinnor %	60	60	60	60	61	61	61	62	62	62
Män %	40	40	40	40	39	39	39	38	38	38

¹ Uppgifterna avser läsår, 2023 innebär läsåret 2022/23.

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Övergången till högskolan

Föräldrarnas utbildningsnivå spelar stor roll

Föräldrarnas utbildningsnivå spelar stor roll för benägenheten att påbörja högskolestudier. I årskullen födda 1998 hade 24 procent påbörjat högskolestudier senast vid 25 års ålder om föräldrarna hade en förgymnasial utbildning. Motsvarande siffra var 84 procent om föräldrarna hade en forskarutbildning. Det grundläggande mönstret är tydligt, skillnaden i övergång till högskolan varierar stort beroende på vilken utbildningsnivå som föräldrarna har. Kvinnor hade en högre övergång till högskolestudier än män i alla grupper.

Stora regionala skillnader i övergången till högskolan

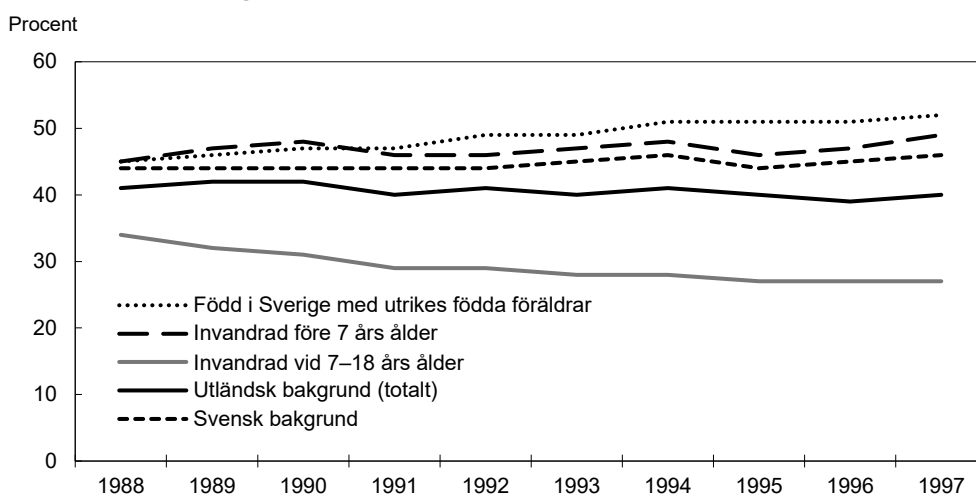
Övergångsfrekvensen till högskoleutbildning, dvs. hur stor andel av en viss årskull som påbörjar högskolestudier, varierar i landet. I genomsnitt för hela landet hade 44 procent påbörjat högskolestudier vid 24 års ålder 2022. Detta var på samma nivå som året innan. Universitetskanslersämbetet studerar varje år skillnaderna i övergångsfrekvensen mellan olika regioner och kommuner, som i många fall är stor. För 2022 var andelen högst i Stockholms län (53 procent) och lägst i Jämtlands län (33 procent). I Danderyds kommun var andelen högst i landet (82 procent), medan den i de tio kommunerna med lägst övergångsfrekvens varierar mellan 10 procent och 20 procent. De flesta av dessa kommuner har en liten ungdomsbefolkning, vilket innebär att resultaten bör tolkas med försiktighet. I samtliga län är övergångsfrekvensen högre bland kvinnor än bland män. Skillnaden mellan länen beror på flera bakomliggande faktorer. Universitetskanslersämbetet har tidigare lyft fram den sociala sammansättningen av befolkningen i länen, geografisk närhet till en ort med högskoleutbildning och situationen på den lokala och regionala arbetsmarknaden som skäl.

Övergångsfrekvensen har varit stabil under de senaste tio åren, men utvecklingen har varit olika i regionerna. I Stockholms län, som hade högst övergångsfrekvens 2023, har det skett en ökning med 3 procentenheter jämfört med 2012. I Jämtlands län har däremot övergångsfrekvensen minskat med 5 procentenheter under samma period.

Personer med utländsk bakgrund har högst och lägst övergångsfrekvens

Universitetskanslersämbetet har analyserat andelen som har påbörjat en svensk högskoleutbildning senast vid 25 års ålder bland personer födda åren 1988–1997 med svensk respektive utländsk bakgrund, se diagram 5.3. Svensk bakgrund definieras som född i Sverige med minst en svenskfödd förälder eller född utomlands med två svenska föräldrar. Utländsk bakgrund redovisas i tre kategorier: personer som är födda i Sverige med utrikesfödda föräldrar, personer som har invandrat före 7 års ålder och personer som har invandrat efter skolstart mellan 7 års och 18 års ålder. Av alla personer födda 1997 som var folkbokförda i Sverige vid 18 års ålder hade 53 procent av kvinnorna börjat i högskolan senast vid 25 års ålder, och 36 procent av männen. Övergången till högskolestudier bland personer med utländsk bakgrund (totalt för de tre grupperna) var 40 procent, jämfört med 46 procent bland dem med svensk bakgrund. Högst övergång bland personer med utländsk bakgrund hade kvinnor födda i Sverige med utrikes födda föräldrar, 62 procent. Även för männen var övergången högst i denna grupp, 44 procent. Män som har invandrat någon gång i åldern 7–18 år påbörjar högskolestudier i lägst utsträckning. I årskullen 1997 var deras övergångsandel 21 procent medan den var 36 procent bland kvinnorna som hade invandrat i motsvarande åldrar. En större andel av kvinnorna jämfört med männen fortsätter till högskolan i samtliga grupper.

Diagram 5.3 Andel som har påbörjat svensk högskoleutbildning senast vid 25 års ålder av personer födda 1988–1997 med svensk eller utländsk bakgrund

Anm. Uppgifterna i diagrammet redovisas ej uppdelade på kön, redovisning per kön finns i text ovan.

Källa: Universitetskanslersämbetet.

Minskning av antalet examina och examinerade

Läsåret 2022/23 utfärdades 84 100 examina på grundnivå och avancerad nivå vid universitet och högskolor, en minskning med 1 500 examina jämfört med föregående läsår, se tabell 5.5. Detta var andra läsåret i rad som antalet examina minskade i högskolan. Av de utfärdade examina var 65 procent till kvinnor och 35 procent till män. Antalet personer som examinerades uppgick till 72 500, inklusive dem som sedan tidigare hade en eller flera examina. Jämfört med föregående läsår innebar detta en minskning med 1 100 personer. Kvinnor har varit i majoritet bland de examinerade sedan 1977. Läsåret 2022/23 utfärdades 12 500 masterexamina, vilket var en liten ökning mot året innan. Av dessa utfärdades 53 procent till kvinnor och 47 procent till män. Ungefär 41 procent av dem som tog ut en masterexamen var personer från andra länder som kommit till Sverige för att studera.

Tabell 5.5 Antal examina och examinerade personer, kvinnor och män

	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22	22/23
Examina	78 300	81 400	81 300	76 100	78 000	77 600	84 200	87 100	85 600	84 100
Kvinnor %	64	63	64	64	64	64	65	64	64	65
Män %	36	37	36	36	36	36	35	36	36	35
Examinerade	65 700	68 300	68 300	63 400	65 600	65 900	72 000	74 700	73 600	72 500
Kvinnor %	64	63	64	64	64	64	65	63	64	64
Män %	36	37	36	36	36	36	35	37	36	36

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Antalet personer som tog ut en yrkesexamen minskade

Läsåret 2022/23 tog 35 500 personer ut en yrkesexamen, varav 70 procent kvinnor och 30 procent män. Könsskillnaderna beror bl.a. på att en stor del av de utbildningar som leder till yrkesexamina förbereder för yrken som i dag domineras av kvinnor, t.ex. sjuksköterska och förskollärare. Antalet personer som tog ut yrkesexamina totalt sett minskade med 1 000 personer jämfört med läsåret innan, bl.a. minskade antalet högskoleingenjörsexamina med 400 och antalet civilingenjörsexamina med 100. Däremot ökade antalet specialistsjuksköterskeexamina med 100, medan antalet sjuksköterskeexamina var på samma nivå som föregående läsår, se tabell 5.6. För en

beskrivning av utvecklingen av lärarutbildningen, se avsnittet lärar- och förskolläraryrkesutbildning i avsnitt 2.7.

Tabell 5.6 Antal programnybörjare och examina inom vissa yrkesexamensprogram

	Programnybörjare				Examina			
	19/20	20/21	21/22	22/23	19/20	20/21	21/22	22/23
Civilingenjörsexamen	7 400	8 300	8 200	7 800	4 400	4 800	4 400	4 300
Kvinnor %	31	33	31	31	35	35	35	35
Män %	69	67	69	69	65	65	65	65
Högskoleingenjörsexamen	4 000	4 500	4 500	4 100	2 500	2 600	2 400	2 000
Kvinnor %	25	25	27	25	29	30	30	28
Män %	75	75	73	75	71	70	70	72
Läkarexamen	1 800	1 600	1 600	1 700	1 500	1 500	1 500	1 400
Kvinnor %	58	60	60	60	56	57	58	61
Män %	42	40	40	40	44	43	42	39
Tandläkarexamen	400	400	400	400	300	300	300	300
Kvinnor %	69	66	66	65	64	70	71	67
Män %	31	34	34	35	36	30	29	33
Sjuksköterskeexamen	5 600	5 900	5 700	5 700	4 500	4 600	4 400	4 400
Kvinnor %	85	85	85	84	87	88	88	87
Män %	15	15	15	16	13	12	12	13
Specialistsjuksköterskeexamen	2 300	2 700	2 700	2 700	2 600	2 400	2 600	2 700
Kvinnor %	87	87	87	86	87	86	87	88
Män %	13	13	13	14	13	14	13	12
Barmorskeexamen	400	400	300	400	400	400	300	300
Kvinnor %	100	99	98	99	100	100	100	99
Män %	0	1	2	1	0	0	0	1

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

Studenternas internationella rörlighet

Studenternas internationella rörlighet ökar efter covid-19-pandemin

De senaste två läsåren, 2021/22 och 2022/23, har antalet inresande och utresande studenter ökat kraftigt. Detta efter en stor minskning av både antalet inresande och utresande under läsåret 2020/21 på grund av covid-19-pandemin. Det var främst antalet utbytesstudenter som minskade under pandemin.

Antalet inresande studenter ökade med 5 procent jämfört med läsåret innan och var under 2022/23 högre än innan pandemin. Skillnaden var dock stor mellan utbytesstudenter och fritt resande studenter (s.k. freemover-studenter). De förra ökade med nästan 12 procent, medan de fritt inresande studenterna ökade med 2 procent.

Fler studerar utomlands

Under läsåret 2022/23 studerade 20 900 svenskar utomlands via utbytesprogram eller som fritt inresande studenter. Det motsvarar en ökning på 4 procent jämfört med föregående läsår. Antalet utbytesstudenter ökade med 28 procent medan fritt resande studenter minskade med 5 procent jämfört med läsåret innan. Majoriteten av de utresande studerade i Europa och då främst i Storbritannien, Nederländerna och Frankrike. Även Nordamerika och i synnerhet USA lockade många svenska studenter. USA och Storbritannien var de enskilt största mottagarländerna läsåret 2022/23. Förutsättningarna för studenter från Storbritannien att komma till Sverige för studier

samt för svenska studenter att åka till Storbritannien har förändrats till följd av Storbritanniens utträde ur EU. Precis som för övriga länder minskade antalet utresande studenter till Storbritannien under pandemin, men till skillnad mot många andra länder har antalet inte ökat igen under de två senaste läsåren. Under läsåret 2022/23 minskade antalet utresande studenter till Storbritannien till totalt 1 600, vilket var en minskning med 20 procent jämfört med året innan.

Av de studenter i svensk högskoleutbildning som tog examen för första gången läsåret 2022/23 hade 8 procent studerat utomlands någon gång under de senaste tolv terminerna inklusive examensterminen. Detta går att jämföra med 9 procent föregående läsår och 14 procent läsåret 2012/13. Det är en högre andel bland män än bland kvinnor som har studerat utomlands.

Ökning av antalet nya inresande studenter

Lsåret 2022/23 var det totalt 41 700 inresande studenter som studerade vid svenska universitet och högskolor. Av dem var 28 700 fritt inresande studenter medan 12 800 studerade inom ramen för ett utbytesprogram. Antalet nya inresande ökade med 7 procent jämfört med förra läsåret, från 23 900 till 25 500. Det är fler än de var innan covid-19-pandemin, både gällande nya inresande utbytesstudenter och fritt inresande studenter.

Könsfördelningen var jämnare bland inresande studenter än utresande, med 55 procent kvinnor och 45 procent män bland inresande studenter och 59 procent kvinnor och 41 procent män bland utresande studenter.

Av de nya inresande utbytesstudenterna läsåret 2022/23 kom 76 procent från Europa. De enskilt största länderna var Tyskland, Frankrike och Spanien. Av dessa var 55 procent kvinnor och 45 procent män. Utanför Europa var det flest nya inresande utbytesstudenter från Singapore och USA.

Antalet avgiftsbetalande studenter ökar

Personer som inte är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz (s.k. tredjelandsmedborgare) är som huvudregel skyldiga att betala anmälnings- och studieavgifter vid studier i Sverige.

Antalet avgiftsbetalande studenter har ökat stadigt sedan studieavgifterna för vissa tredjelandsmedborgare infördes 2011. Av de 29 220 inresande freemover-studenterna läsåret 2022/23 betalade 9 660 studieavgifter. Bland de betalande freemover-studenterna var 45 procent kvinnor och 55 procent män.

Efter införandet av studieavgifter minskade antalet inresande studenter som tar examen i Sverige under några läsår. Läsåret 2015/16 skedde dock en ökning för första gången sedan studieavgifterna infördes. Läsåret 2022/23 examinerades 7 930 inresande studenter, en ökning med 400 personer jämfört med läsåret innan. Av dessa var 4 250 kvinnor och 3 680 män.

Färre läser kompletterande utbildningar

Under 2023 utbetalades ca 152 miljoner kronor för kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning som motsvarar en svensk högskoleutbildning.

Utbildningen syftar till att studenterna ska avlägga en examen som kan ges efter en högskoleutbildning som motsvarar deras utländska utbildning eller kunna få

behörighet, alternativt kunskaper för att i Sverige utöva ett yrke som den utländska utbildningen är relevant för, se tabell 5.7.

Tabell 5.7 Antal helårsstudenter vid kompletterande utbildningar i regeringens särskilda satsning 2023

Kompletterande utbildning		Kompletterande utbildning		Kompletterande utbildning	
Läro- och förskolläroarbldning	380	Juristutbildning	37	Socionomutbildning	21
Läkarutbildning	92	Biomedicinsk analytikerutbildning	41	Fysioterapeututbildning	10
Tandläkarutbildning	48	Apotekar- och receptarieutbildning	111	Arkitektutbildning	0
Sjuksköterskeutbildning	86	Psykologutbildning	36	Ingenjörutbildning	0
Barnmorskeutbildning	10				
Totalt antal helårsstudenter¹					872

¹Antal helårsstudenter är avrundat.

Källa: Särskild redovisning från lärosätena.

Antal bedömningar av utländska utbildningar fortsätter att öka

Universitets- och högskolerådet ansvarar för bedömning av utländska utbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. Antalet ansökningar om bedömning ökade med 8 procent 2023 jämfört med 2022. Totalt inkom ca 25 200 ärenden 2023 varav 59 procent rörde kvinnor och 27 procent män (de resterande hade inte uppgett kön, saknar svenskt personnummer eller har uppgett ”annat” i ansökan). Under året avgjordes totalt närmare 26 500 ärenden och antalet avgjorda ärenden ökade med 14 ärenden jämfört med 2022. Den genomsnittliga handläggningstiden minskade jämfört med 2022 och uppgick under 2023 till 76 dagar.

Liten ökning av antalet doktorandnybörjare

Antalet doktorandnybörjare 2023 var 3 170 vilket var 150 personer fler jämfört med föregående år. Bland doktorandnybörjarna var det fler kvinnor än män, med 52 procent kvinnor och 48 procent män. I början av 1990-talet var ungefär en tredjedel kvinnor. Könsfördelningen bland doktorandnybörjarna skiljer sig dock mellan olika forskningsämnesområden. Andelen utländska doktorandnybörjare var 41 procent under 2023, varav 45 procent kvinnor och 55 procent män.

Antalet doktorander uppgick hösten 2023 till 17 600 vilket är 530 färre doktorander än föregående höst. Av doktoranderna var 53 procent kvinnor och 47 procent män. Antalet utfärdade doktorsexamina var ungefär på samma nivå som föregående år. Under den senaste tioårsperioden har antalet examina varit relativt stabilt, se tabell 5.8, men i ett längre perspektiv har antalet doktorsexamina ökat kraftigt.

Av dem som avlade doktorsexamen 2023 var 50 procent kvinnor och 50 procent män. Det finns dock skillnader i könsfördelningen mellan olika ämnesområden, t.ex. utfärdades 38 procent av doktorsexamina inom teknik till kvinnor och 62 procent till män. Medicin och hälsovetenskap var det område som hade högst andel kvinnor, 62 procent var kvinnor och 38 procent var män. Det var även det området med totalt flest utfärdade doktorsexamina. Antalet licentiatexamina var 415 vilket var 12 färre än föregående år. Andelsmässigt togs 43 procent av alla licentiatexamina 2023 ut av kvinnor och 57 procent av män. Detta beror bl.a. på att mer än hälften av alla licentiatexamina avläggs i teknik där männen är i majoritet.

Tabell 5.8 Antal doktorandnybörjare och doktorsexamina

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nybörjare	3 200	3 100	3 000	3 200	3 300	3 200	3 300	3 200	3 000	3 200
Kvinnor %	47	47	46	48	50	51	51	51	54	52

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Män %	53	53	54	52	50	49	49	49	46	48
Examina	2 900	2 900	3 000	2 800	2 800	2 700	2 600	2 700	2 700	2 800
Kvinnor %	49	47	46	48	48	48	47	47	49	50
Män %	51	53	54	52	52	52	53	53	51	50

Anm.: Uppgifterna för 2023 är preliminära då inrapporteringen från lärosätena sker med viss eftersläpning.

Källor: Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet.

5.5 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Skillnaderna i övergången till högskolan, i fråga om kön, geografi och utländsk bakgrund verkar bestå. Den långsiktiga trenden att män är underrepresenterade i högskoleutbildningen fortsätter. På vissa utbildningar, som t.ex. förskollärare, sjuksköterska och vissa inriktningar bland civilingenjörer är könsfördelningen fortfarande mycket ojämn. Ungdomar som är födda i Sverige av föräldrar med utländsk bakgrund, eller har invandrat före 7 års ålder, påbörjar högskolan i högre grad än ungdomar med svenskfödda föräldrar. Samtidigt påbörjar ungdomar som invandrat efter 7 års ålder i betydligt lägre omfattning högskolestudier.

Den sammantagna prestationsgraden för utbildning på grundnivå och avancerad nivå har legat på en jämn nivå under de senaste åren även om prestationsgraden har utvecklats olika beroende på ämnesområde. På längre sikt har dock prestationsgraden ökat och är numera på en högre nivå. En bakomliggande orsak till den ökade prestationsgraden bedöms bl.a. vara den ökade andelen programutbildningar i utbildningsutbudet. Särskilt hög är prestationsgraden på program som leder till en yrkesexamen. Kvinnor fortsätter generellt att ha en högre prestationsgrad än män i alla studieformer.

Etableringen på arbetsmarknaden bland de studenter som examineras från högskolan är fortsatt hög. Efter en viss nedgång initialt under covid-19 pandemin återhämtade sig arbetsmarknaden. Universitetskanslersämbetets senaste uppgifter visar att 86 procent av både kvinnor och män etablerade sig på arbetsmarknaden efter 1–1,5 år efter avslutad utbildning. Bristen på utbildade personer är dock stor inom vissa områden och högskolan måste fortsätta att arbeta för att möta en ökad efterfrågan. Examinerade från utbildningar där behovet av högskoleutbildade är stort har också en hög etableringsgrad, t.ex. var 94 procent av de som tog en civilingenjörsexamen och 92 procent av de som tog en sjuksköterskeexamen etablerade på arbetsmarknaden 1–1,5 år efter examen.

Söktrycket, dvs. antal sökande per antagen, varierar på utbildningar där bristen på utbildade är stor. Samtliga lärarutbildningar hade hösten 2023 ett söktryck som var lägre än det totala söktrycket för yrkesexamensprogram. Däremot var söktrycket högre än genomsnittet på vissa utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet så som program mot sjuksköterskeexamen och specialistsjuksköterskeexamen. Regeringen har tillsatt en utredning som ska föreslå hur antagningskraven till lärar- och förskollärarytbildningarna kan höjas och hur ämneslärarutbildningen kan stärkas.

Under flera år har vissa utbildningar byggts ut, bl.a. vård-, lärar- och ingenjörsutbildningar. För många av utbildningarna gav detta också resultat i form av fler examinerade under ett par läsår. För andra läsåret i rad var det dock färre personer som tog ut yrkesexamina. Men på flera av dessa utbildningar började många nya studenter under covid-19-pandemin, dvs. 2020–2021, vilket kan medföra att antalet examinerade kommer öka igen kommande år. Antalet nya studenter ökade under pandemin bl.a. på program mot civilingenjörsexamen, högskoleingenjörsexamen och specialistsjuksköterskeexamen. Regeringen inledde under 2024 en satsning på

ingenjörutbildningar som kan leda till fler programnybörjare och examinerade de närmaste läsåren.

Under året har lärosätena fortsatt att arbeta för att uppfylla sina lärosätesspecifika mål för antal examina inom vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar och lärar- och förskollärarytbildningar. Det finns fortfarande utmaningar med dimensioneringen av utbildningar mot bristyrken, inte minst inom vårdområdet. Antalet personer som avlade sjuksköterskeexamen var på samma nivå som läsåret före och andelen män är fortsatt låg. För att universitet och högskolor ska kunna ta emot och examinera fler studenter krävs bl.a. att det finns fler platser för verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Åtgärder har vidtagits för att fler VFU-platser ska finnas tillgängliga, t.ex. har regeringen fortsatt den särskilda satsningen på att öka tillgången till VFU i vårdutbildningar, bl.a. sjuksköterskeutbildningar. Den nationella VFU-samordnaren, som tillsattes 2023, har överlämnat sitt betänkande vilket bereds inom Regeringskansliet.

Genomströmningen varierar mellan olika utbildningar och inom vissa lärarutbildningar och ingenjörutbildningar är genomströmningen fortsatt låg. Genomströmningen i utbildning på forskarnivå har varit stabil under flera år. Sett över en längre tidsperiod har genomströmningen dock ökat.

Vid svenska lärosäten ökar andelen med doktorsexamen bland den forskande och undervisande personalen. Under de senaste tio åren är det framför allt en större andel bland kvinnorna som har en doktorsexamen, men även bland männen har andelen ökat.

Utbildningsdepartementet har återkommande följt upp myndighetskapitalet vid de årliga myndighetsdialogerna och understrukt vikten av att det används. Lärosätenas myndighetskapital minskade jämfört med året innan och det var andra året i rad som myndighetskapitalet minskade.

5.6 Politikens inriktning

5.6.1 Utbildning och forskning för stärkt konkurrenskraft

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt. Kunskap, utbildning och bildning är grunden för samhällsutveckling och välbefinnande. Den akademiska friheten och lärares och forskares självbestämmande över den egna forskningen och undervisningen ska aktivt främjas och värnas.

Utbildning och forskning inom högskolan ska genomsyras av hög kvalitet. Vetenskaplig excellens är avgörande för att Sverige ska kunna stärka sin konkurrenskraft och ställning som en av världens främsta forskningsnationer. Detta gäller såväl grundforskningen som den tillämpade forskningen, oavsett forskningsområde och ämnesinriktning. Det ska finnas ett nära samband mellan forskning och utbildning och en god samverkan med det omgivande samhället för ömsesidigt utbyte.

Att också utbildningen håller hög kvalitet är avgörande för att Sverige ska fortsätta att utvecklas som kunskapsnation. Högskoleutbildningar ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet. Utbildning av hög kvalitet ökar vårdens, skolans och näringslivets tillgång till välutbildad personal och stärker individens möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Det ger också goda förutsättningar för en god genomströmning i högskolan och rustar studenterna väl för ett långt arbetsliv. För att uppnå det bör lärosätena säkerställa att utbildningsutbudet ger förutsättningar för studenterna att tillgodogöra sig kunskaper på bästa sätt. Det kan

också stärka genomströmningen och stärka att det finns en tydlig progression under studietiden.

Det finns goda skäl att utbildning på campus har varit kärnan i den akademiska traditionen under lång tid. Regeringen menar att det bör vara så även fortsatt. Distansutbildning kan vara viktigt för att t.ex. möjliggöra vidareutbildning och för att studenter ska kunna kombinera arbete och familjeliv med studier. Detta gäller särskilt studenter som studerat tidigare. Samtidigt ställer distansutbildning av hög kvalitet stora krav på både pedagogik och tekniska lösningar. Det är t.ex. svårt att på distans skapa en dynamisk miljö där studenter och lärare träffas över ämnes- och programgränser. Fristående kurser på distans har också generellt lägre prestationsgrad än campusbaserad utbildning. De senaste årens utveckling, som förstärktes under pandemin, har inneburit att vissa lärosäten har fått en stor tillströmning av studenter på distans. Det finns lärosäten där mer än var fjärde student studerar på distans och inom fristående kurs är denna utveckling särskilt tydlig. Att tillgängligheten till högre utbildning och formerna för utbildning utvecklas är positivt, men mot bakgrund av den lägre prestationsgraden är det en utveckling som regeringen följer. Oavsett i vilken form som utbildningen ges, har universitet och högskolor i uppgift att hålla hög utbildningskvalitet och bibehålla viktiga värden inom utbildning och forskning så att det alljämt finns plats för det akademiska samtalet och att studenter, lärare och forskare möts och med kunskap i fokus kan utveckla perspektiv på utbildningen som berikar hela samhället.

Regeringen framhåller att det är viktigt att värna den campusbaserade utbildningen för att upprätthålla en kvalitativ utbildnings- och forskningsmiljö samt ett kvalitativt utbildningsutbud på alla universitet och högskolor. För att stärka förutsättningarna för god kvalitet i utbildning och utbildningsutbud höjer regeringen ersättningen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi inom ramen för nuvarande resurser. Det är en viktig signal om att fokus är hög kvalitet snarare än en fortsatt expansion av antalet studenter i högskolan inom dessa områden.

Utbildningar i högskolan bidrar till bildning och till enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande. Universitet och högskolor ansvarar för att organisera och utveckla verksamheten och utbildningsutbudet för att uppnå hög kvalitet i utbildningen, stärka kompetensförsörjningen för arbetsmarknadens behov och säkerställa att resurserna utnyttjas effektivt. Enligt högskolelagen ska jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas i högskolornas verksamhet.

Vid universitet och högskolor bedrivs i dag en omfattande och betydelsefull internationell verksamhet som är väsentlig för att Sverige ska nå målen inom området. Ökad rörlighet genom internationalisering såväl som ökad rörlighet för forskare och studenter inom högskolesektorn och mellan högskolan och omgivande samhälle är en förutsättning för att uppnå excellens och internationell konkurrenskraft. Tydliga karriärvägar krävs för att svenska lärosäten ska kunna konkurrera om toptalanger och ge förutsättningar för utbildning och forskning av hög kvalitet. Det är viktigt att många forskare och lärare har internationell erfarenhet. En promemoria med förslag som syftar till att främja mobilitet tidigt i den akademiska karriären (U2024/00229) har remitterats och bereds i Regeringskansliet. Förutsättningarna för doktorander och forskare att verka i Sverige behöver förbättras för att stärka Sveriges konkurrenskraft som forskningsnation. En utredare har därför fått i uppdrag att bl.a. föreslå åtgärder som förbättrar möjligheterna att attrahera och behålla utländska doktorander och forskare i Sverige (HR2024/00827). Uppdraget ska redovisas senast den 9 december 2024.

5.6.2 Stärkt akademisk frihet

För att bedriva utbildning och forskning av hög kvalitet behöver forskare och lärare ha förutsättningar för att dels fritt söka kunskap och kunna utforska det omgivande samhället, dels fritt sprida kunskap. Den akademiska friheten bidrar till ett öppet samhälle och ska främjas och värnas.

Ökad frihet ger förutsättningar för hög kvalitet

Akademisk frihet är en viktig beståndsdel i ett demokratiskt och starkt samhälle. Den kan dock inte tas för given utan behöver aktivt främjas och värnas. Fritt kunskaps-sökande och fri kunskapsspridning måste kunna involvera att ställa kontroversiella frågor och presentera oväntade resultat, utan att bli utsatt för hat och hot. I Universitetskanslersämbetets rapport Akademisk frihet i Sverige – Regeringsuppdrag om lärosätenas arbete med att främja och värna akademisk frihet (111-00127-23) framgår att ca hälften av de tillfrågade lärarna, forskarna och doktoranderna anser att den akademiska friheten vid svenska lärosäten är utmanad. Dessutom uppger bl.a. en tredjedel av de respondenter som svarat att deras egen akademiska frihet har utmanats och att de bytt fokus för sin forskning som en konsekvens av detta. Rapporten visar att det finns ett behov av att stärka stödet för den akademiska friheten för forskare och lärare. Konflikter i omvärlden och ett hårdare klimat i den offentliga debatten har ökat polariseringen i samhället. Personer som deltar i det offentliga samtalet och som engagerar sig i samhällsfrågor är särskilt utsatta för hat, hot och trakasserier, inte minst forskare. Regeringen följer därför utvecklingen noga.

Kärnverksamheten i högskolan är utbildning och forskning. Verksamheten vid universitet och högskolor skiljer sig i många avseenden från flertalet andra statliga förvaltningsmyndigheter, inte minst mot bakgrund av principerna om forskningens frihet och akademisk frihet. Det är viktigt att se över hur t.ex. detaljreglering genom regelverk och uppdrag kan undvikas för att på så vis minska den administrativa överbyggnaden och ge förutsättningar för lärosätena att fokusera på kärnverksamheten. Regeringen har därför gett Statskontoret i uppdrag att analysera konsekvenserna av universitets och högskolors administrativa uppgifter (U2024/01755). Uppdraget ska redovisas i september 2025.

För att stärka universitets och högskolors möjligheter att bedriva forskning av hög kvalitet föreslår regeringen en satsning på ökade forskningsanslag till universitet och högskolor (se även avsnitt 6.5.2 Satsningar på forskning av högsta kvalitet).

5.6.3 Samhällets och näringslivets kompetensförsörjning

Utbildning och forskning av hög kvalitet är helt avgörande för Sveriges välbefinnande. Genom gröna och andra banbrytande innovationer och världsledande utbildning och forskning skapas förutsättningar för framtidens nya jobb och stärkt konkurrenskraft i industrin. Utbildning och praktisk forskning av hög kvalitet möjliggör också stärkt kvalitet i skola och vård. För att Sverige ska stå starkt och konkurrenskraftigt inför framtiden och fortsätta att utvecklas som kunskapsnation är kompetensförsörjningen avgörande.

Regeringen gav under 2023 Universitetskanslersämbetet i uppdrag att analysera hur AI kan påverka högskolans utbildningsutbud i relation till arbetsmarknadens framtida kompetensbehov. Universitetskanslersämbetet lyfter i sin redovisning av uppdraget bl.a. att det finns ett behov av ökat samarbete mellan lärosätena för att utveckla utbudet inom AI (U2023/02126, 1.1.1-00324-23). Regeringen följer fortsatt behovet av anpassningar av utbildningsutbudet i ljuset av den snabba utvecklingen inom området.

Det är viktigt att de resurser som avsätts för utbildning används effektivt. Lärosätenas myndighetskaper har ökat under flera år vilket medför behov av att se över detta. För att uppnå ett effektivt resursutnyttjande och ett utbildningsutbud av hög kvalitet som är relevant för samhällets och arbetsmarknadens behov av högskoleutbildning bedömer regeringen att styrningen behöver utvecklas. Regeringen avser därför att tillsätta en utredning för att utveckla styrningen mot prioriterade områden samt se över resurstilldelningssystemet för utbildning vid universitet och högskolor för att möjliggöra en ökad effektivitet i resursfördelningssystemet samtidigt som lärosätenas autonomi och rådighet värnas. Utredningen ska också lämna förslag som kan förbättra uppföljning och kontroll av myndighetskapalet.

De kommande årens samhällsutveckling och omställning kommer innebära att fler yrkesverksamma behöver kompetensutveckling. Genom det nya omställningsstudiestöd som införts kan omställning eller vidareutbildning underlättas. Det innebär även att efterfrågan på utbildning bland yrkesverksamma väntas öka och det är därför viktigt att det finns ett relevant, kvalificerat och effektivt utbildningsutbud som kan erbjudas till personer i behov av omställning och fortbildning. Lärosätenas ersättningsystem kan i vissa delar behöva anpassas för att ge lärosätena bättre förutsättningar att utveckla ett sådant flexibelt och kvalificerat utbildningsutbud. En utredare ska biträda Utbildningsdepartementet genom att lämna förslag på en ersättningsmodell för hur universitet och högskolors utbildningsutbud kan utvecklas för att möta de nya behoven som en föränderlig arbetsmarknad skapar (U2024/01160). Omställningsstudiestödet finansieras inom utgiftsområde 15 Studiestöd, se avsnitt 2.9.

Regeringen förstärker Handelshögskolan i Stockholm så att den kan fortsätta att förse näringslivet med hög kompetens inom det samhällsvetenskapliga området (se 5.8.63).

STEM-strategin stärker möjligheten till förstärkt kompetensförsörjning

För att möta den snabba utvecklingen inom teknik och naturvetenskap och för att Sverige även framöver ska vara en innovativ tekniknation i framkant krävs fler utbildade inom STEM-ämnena.

Regeringen har redan i budgetpropositionen för 2024 genomfört åtgärder för att stärka ingenjörsländet Sverige. Under 2024 har regeringen därtill initierat ytterligare åtgärder för att stärka det ämnesdidaktiska arbetet inom civilingenjörsutbildningarna och inom försöksverksamheten med en kortare KPU (se även 5.6.5). Regeringen har även inlett arbetet för ökad genomströmning bl.a. genom att ge fyra lärosäten i uppdrag att vidta åtgärder för högskolepedagogisk utveckling i ingenjörsutbildningarna, med särskild inriktning på att öka kvaliteten i matematikkurserna. I budgetpropositionen för 2024 inleddes också en stegvis ökning av ersättningen för utbildningsområdena natur och teknik som totalt beräknas uppgå till 305 miljoner kronor fr.o.m. 2026 (se 5.8).

Den snabba utvecklingen inom naturvetenskap och teknik kan dock inte enbart mötas med utökade utbildningsplatser. Det krävs också åtgärder för att höja kvaliteten i utbildningen genom stärkt rekrytering och ökade resurser att bygga högkvalitativa utbildningsmiljöer. Grunden för detta arbete läggs redan i förskolan och grundskolan, och den gymnasiala utbildningen behöver sedan ge förutsättningar för att elevernas kunskaper ska kunna utvecklas (se även avsnitt 2.9.2 om STEM-strategin). Universitet och högskolor behöver bidra till detta arbete liksom andra offentliga aktörer, näringsliv och civilsamhälle. Regeringens arbete med den kommande STEM-strategin som spänner över hela utbildningssystemet från förskola till forskarutbildning ger förutsättningar för ett samordnat och fokuserat arbete kring området. För att skapa långsiktiga strukturer som stöd för det fortsatta arbetet med att stärka STEM-utbildningar i Sverige avser regeringen även inrätta en STEM-delegation.

5.6.4 Starka och robusta samhällen

En föränderlig och osäker omvärld där en konflikt pågår i Sveriges närområde kräver utvecklad kunskap inom försvar, säkerhet och krisberedskap. Svenska lärosäten måste stå rustade för att möta det allvarliga säkerhetsläget och samtidigt bidra till att stärka förutsättningarna för försvaret och totalförsvaret.

Regeringen satsar på Campus totalförsvaret

En av de mest gränssättande faktorerna i totalförsvarets tillväxt är kompetensförsörjningen. Det civila försvaret kommer omfatta fler aktörer i framtiden och efterfrågan på kunskap och personal med sådan kompetens bedöms öka kraftigt. Sveriges medlemskap i Nato medför även krav på det civila försvarets förmåga. Universitet och högskolor har en viktig roll för att försörja Sveriges totalförsvaret med nödvändig kompetens och bidra till kunskapsutveckling inom området. Genom en särskild satsning på Campus totalförsvaret kan en plattform utvecklas för en kraftsamling av lärosäten inom totalförsvaret i samverkan med nyckelaktörer från myndigheter och näringsliv. Campus totalförsvaret ska verka för att lärosätenas utbildning och forskning inom området samordnas och ökar i syfte att stärka myndigheters och näringslivs pågående uppbyggnad av totalförsvaret (se även utg.omr. 6 avsnitt 5.5.1).

Judiskt liv

Utbildning om judisk kultur och judiskt liv kan bidra till att stärka kunskaperna om den judiska minoriteten i Sverige och Europa. Det kan också bidra till ökade kunskaper hos den judiska minoriteten och underlätta överföringen av judiskt liv till yngre generationer. Därför avser regeringen att öka stödet till Paideia 2025–2027, ett fristående institut för judiska studier, för fortsatt arbete med utbildning och forskning (se även utg.omr. 1 avsnitt 12.5).

5.6.5 Utbildning för att höja kvaliteten i skolan

Lärares kompetens spelar en avgörande roll för elevernas framgång i skolan. För att få fler skickliga lärare är det viktigt att personer med tidigare högskoleutbildning kan ställa om till läraryrket genom attraktiva utbildningsvägar.

Försöksverksamheten med kortare kompletterande pedagogisk utbildning s.k. kort KPU, är en effektiv åtgärd för att förse skolan med behöriga och kompetenta lärare, särskilt inom matematik, naturvetenskapliga ämnen och teknik. Satsningen bör utökas så att fler studenter kan antas. Satsningen bör även förstärkas för att möjliggöra fördjupade ämnesstudier inom svenska och matematik så att blivande lärare som läser kort KPU har goda förutsättningar att bedriva undervisning av hög kvalitet.

Genom sitt samarbete med Luleå tekniska universitet kan nu insamlingsstiftelsen Teach for Sweden även stödja studenter inom kort KPU, bl.a. genom tillgång till det ledarskapsprogram som stiftelsen erbjuder. För att förstärka stiftelsen i detta arbete satsar regeringen på utökade resurser till Teach for Sweden under försöksverksamheten.

5.6.6 Utbildning för att höja kvaliteten genom fler anställda i hälso- och sjukvården

För hälso- och sjukvården är en god kompetensförsörjning en nyckelfråga. Tillgången till personal är bl.a. en förutsättning för fler vårdplatser och minskade väntetider.

I mars 2019 fattades beslut om en ny läkarexamen. Beslutet innebär att utbildningen till läkarexamen förlängs med 30 högskolepoäng, vilket motsvarar en termins heltids-

studier. Den nya utbildningen startade höstterminen 2021. Som en följd av förlängningen beräknas antalet helårsstudenter på läkarutbildningen öka fr.o.m. 2027. Regeringen beräknar därför medel som motsvarar de ökade kostnaderna till följd av den tolfte terminen avseende utbildning samt ersättning för klinisk utbildning och forskning.

5.7 Den årliga revisionens iakttagelser

Lunds universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen att Lunds universitet har redovisat avtalet Lund Östra Torn 27:12 avseende MAX IV laboratoriet som ett hyresavtal. Universitetet redovisar dessutom en övrig ansvarsförbindelse om 2 075 238 000 kronor som utgör det restvärde som universitetet är skyldiga att erlägga om avtalet avslutas innan den 31 maj 2040. Avtalet är ett finansiellt leasingavtal enligt Ekonomistyrningsverkets (ESV:s) föreskrifter och allmänna råd till 4 kap. 2 § i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Ett finansiellt leasingavtal ska redovisas som en anläggningstillgång och förpliktelsen att i framtiden betala leasingavgifter som en skuld. Värdet i balansräkningen ska motsvara anskaffningskostnaden för leasingobjektet. Lunds universitet har informerat Utbildningsdepartementet om att de för en dialog med ESV om föreskrifterna.

Linköpings universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen att Linköpings universitet har ingått åtaganden på en anslagspost som saknar beställningsbemyndigande. Riksrevisionen menar att det inte är förenligt med 17 § anslagsförordningen (2011:223). Utestående åtaganden uppgår till cirka 125 000 000 kronor och avser anslag utgiftsområde 16 anslag 2:14 *Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* anslagspost 4 Basresurs. Sveriges universitets och högskoleförbund har som företrädare för bland annat Linköpings universitet skickat en skrivelse till Riksrevisionen i frågan.

Karlstads universitet har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen att Karlstads universitet under flera års tid har upparbetat ett överskott i avgiftsområdet uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet uppgår per den 31 december 2023 till 59 000 000 kronor. Det avviker från det ekonomiska målet om full kostnadsäckning i 5 § avgiftsförordningen (1992:191) samt 5 § förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor. Karlstads universitet har under flera års tid överfört överskottet från avgiftsområdet uppdragsutbildning till det helägda dotterbolaget Karlstads universitets uppdrags AB. Överföringen av överskottet innebär att universitetet förvarat medel på konto utanför myndigheten utan särskilt medgivande från regeringen. Detta strider mot 3 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) och ökar risken för staten. Karlstads universitet har i en skrivelse till regeringen redogjort för de åtgärder universitet avser att göra med anledning av Riksrevisionens iakttagelser.

Högskolan i Kristianstad har fått en revisionsberättelse med reservation avseende sin årsredovisning för 2023. Som grund för uttalande om reservation anger Riksrevisionen att Högskolan Kristianstad under flera års tid har byggt upp ett överskott om 64 695 000 kronor i avgiftsområdet Uppdragsutbildning. Det ackumulerade överskottet i avgiftsområdet avviker från det ekonomiska målet enligt 5 § avgiftsförordningen och Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till bestämmelsen. Avgifter ska beräknas så att intäkterna täcker verksamhetens kostnader på ett eller några års sikt. En dialog mellan högskolan och Utbildningsdepartementet förs i frågan.

5.8 Budgetförslag

Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Samtliga ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer räknas upp med pris- och löneomräkningen på 3,43 procent. Ersättningsbeloppet per helårsstudent för naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt utbildningsområde höjs även med ytterligare 992 kronor i enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.6.3).

För 2025 förstärks ersättningsbeloppet för humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt utbildningsområde med 1 050 kronor per helårsprestation utöver pris- och löneomräkningen i syfte att stärka kvaliteten i utbildningen. För 2026 beräknas ersättningsbeloppet öka med ytterligare 1 050 kronor per helårsprestation och för 2027 med 525 kronor. Totalt innebär det en ökning fr.o.m. 2027 om 2 625 kronor per helårsprestation. Ökningen finansieras inom ramen för befintliga resurser vilket innebär ett minskat antal helårsstudenter. Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2025 uppgå till de belopp som presenteras i tabell 5.9.

De konstnärliga högskolorna har relativt liten verksamhet vilket innebär en större ekonomisk sårbarhet. För att långsiktigt säkerställa hög kvalitet i utbildning vid de konstnärliga lärosätena avser regeringen analysera hur resurstilldelningssystemet bättre kan anpassas för att stödja detta.

Tabell 5.9 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSSOMRÅDE	HST	HPR
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, samhällsvetenskapligt	36 687	24 956
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	64 575	52 756
Vård	66 507	57 602
Odontologiskt	54 998	64 067
Medicinskt	74 319	90 398
Undervisning ¹	44 623	46 746
Verksamhetsförlagd utbildning ²	63 238	61 355
Övrigt ³	50 239	40 810
Design	177 270	108 005
Konst	251 664	108 043
Musik	152 935	96 697
Opera	364 458	218 023
Teater	352 423	175 538
Media	359 649	288 093
Dans	247 860	136 957
Idrott	129 158	59 769

¹Avser utbildning inom det allmänna utbildningsområdet och den utbildningsvetenskapliga kärnan.

²Avser verksamhetsförlagd utbildning inom lärar- och förskolläraryt utbildning.

³Avser utbildning i vissa ämnen inom humanistiskt utbildningsområde enligt uppdrag i regleringsbrev, journalistutbildning, bibliotekarieutbildning samt praktiska och estetiska kurser inom lärarutbildning med inriktning mot tidigare år, inom grundläraryt utbildning och inom förskolläraryt utbildning.

Medlen till försöksverksamheten med kortare kompletterande pedagogisk utbildning ökas med sammanlagt 20 miljoner kronor från och med 2025. Av ökningen avser ca

11 miljoner kronor medel till fler studenter vilket beräknas motsvara ca 100 ytterligare helårsstudenter och ca 9 miljoner kronor medel till bl.a. en kvalitetssatsning.

I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16 avsnitt 5.7) aviserades en omfördelning av takbelopp för att finansiera tillskott till universitet och högskolor. Omfördelningen innebär att flertalet takbelopp föreslås dras ned i denna proposition. I budgetpropositionen för 2024 framgår att syftet med omfördelningen är att stärka drivkrafterna för ett utbildningsutbud av hög kvalitet för att förse arbetsmarknaden med den kompetens som behövs inom bl.a. STEM-området. Den baseras på utbildningar med låg aktivitet och genomströmning samt på omfattningen av fristående kurser inom områden där det inte bedöms råda motsvarande brist på arbetsmarknaden.

För att finansiera tillkommande studenter i läkarutbildningen till följd av att utbildningen förlängs beräknas berörda lärosätens takbelopp öka 2027. Även anslaget 2:66 *Ersättning för klinisk utbildning och forskning* beräknas öka 2027 av samma skäl.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

För att öka överskådligheten och minska omfattningen av budgetavsnittet redovisas de statliga universitetens och högskolornas avgiftsbelagda verksamhet samlad i tabell 5.10. Den offentligrättsliga verksamheten avser den del av avgiften för högskoleprovet som lärosätena disponerar. Lärosäten med intäkter från avgiftsbelagd verksamhet som understiger 5 miljoner konor redovisas inte i tabellen.

Tabell 5.10 Avgiftsbelagd verksamhet

Tusental kronor	Offentlig- rättslig verksamhet		Uppdragsverksamhet						
	Obestämt ekonomiskt mål	Obestämt ekonomiskt mål	Bestämt ekonomiskt mål	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kost- nader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat utgående 2025
Universitet/högskola	Intäkter 2025	Intäkter 2025							
Uppsala universitet	2 100			20 229	-5 000	340 000	345 000	-5 000	10 229
Lunds universitet	5 500	100 000		-14 937	4 000	430 000	425 000	5 000	-5 937
Göteborgs universitet	5 500	24 000		33 770	2 000	440 000	440 000	0	35 770
Stockholms universitet	18 500			5 071	0	310 000	310 000	0	5 071
Umeå universitet	1 000			52 310	-8 000	320 000	328 000	-8 000	36 310
Linköpings universitet	1 900	9 270		13 464	-7 500	112 500	118 500	-6 000	-36
Karolinska Institutet		160 225		158 557	-20 000	485 000	500 000	-15 000	123 557
Kungl. Tekniska högskolan		94 700		46 481	-5 800	376 000	373 000	3 000	43 681
Luleå tekniska universitet	546			9 905	-364	102 599	103 010	-411	9 130
Karlstads universitet	860			1 128	-140	75 576	75 716	-140	848
Linnéuniversitetet	1 650	400		48 311	-22 000	350 000	365 000	-16 000	10 311
Örebro universitet	1 000			-1 472	-343	25 500	25 797	-297	-2 112
Mittuniversitetet	1 000			23 862	-6 525	38 143	45 400	-7 257	10 080
Malmö universitet		51 978		48 801	-8 245	221 186	230 552	-9 366	31 190
Mälardalens universitet	2 000			18 786	-5 000	37 000	42 000	-5 000	-8 786
Blekinge tekniska högskola	950			1 410	0	41 100	41 100	0	1 410
Försvarshögskolan				28 285	-506	375 554	376 054	-500	27 279
Högskolan i Borås	667	1 000		10 199	1 000	178 000	178 000	0	11 199

Högskolan Dalarna	900		4 378	-500	40 500	41 000	-500	3 378
Högskolan i Gävle	800	6 000	2 537	-1 000	27 000	27 000	0	1 537
Högskolan i Halmstad	900	3 900	908	0	52 000	52 000	0	908
Högskolan Kristianstad	650		61 130	6 500	48 000	56 000	-8 000	59 630
Högskolan i Skövde	600		-810	100	29 700	29 500	200	-510
Högskolan Väst	735		5 952	-2 135	74 500	76 500	-2 000	1 817
Södertörns högskola			21 187	1 106	206 361	206 361	0	22 293

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025–2035 göra sådana utfästelser som krävs för att Lunds universitet och Uppsala universitet ska kunna administrera och utbetala studiemedel till amerikanska studenter för amerikanska statens (Amerikas förenta stater) räkning inom ramen för Free Application for Federal Student Aid (FAFSA).

Skälen för regeringens förslag: Lunds universitet och Uppsala universitet har sedan många år tillbaka varit godkända utbetalare av federala amerikanska studielån inom låneprogrammet William D. Ford Federal Direct Loan Program. Detta hanteras genom Free Application for Federal Student Aid (FAFSA) som hanteras av amerikanska Department of Education (ED). Mottagarna av dessa lån är amerikanska studenter som studerar vid svenska universitet, främst hela program. ED införde 2021 nya redovisningsregler där dokumentationen utgör grunden för beviljandet av FAFSA. För att Lunds universitet och Uppsala universitet ska kunna uppfylla de nya kraven och bli godkända som utbetalare bör regeringen bemyndigas att under 2025–2035 göra sådana utfästelser som krävs för att till amerikanska myndigheter intyga de svenska lärosätenas ekonomiska ställning. Regeringen bedömer inte att deltagande i programmet innebär ökade utgifter för universitetet, men för det fall det uppstår mindre administrativa kostnader kommer sådana hanteras inom respektive universitets anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

5.8.1 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tabell 5.11 Anslagsutveckling 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tusental kronor

2023	Utfall	178 228	Anslagssparande	433
2024	Anslag	176 022 ¹	Utgiftsprognos	180 520
2025	Förslag	173 554		
2026	Beräknat	166 571 ²		
2027	Beräknat	169 479 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 162 856 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 162 856 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitetskanslersämbetets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.12 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:1 Universitetskanslersämbetet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	176 022	176 022	176 022
Pris- och löneomräkning ²	6 709	10 877	14 140
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-9 177	-20 328	-20 683
varav BP25 ³	-4 000	-9 000	-9 000
– Effektivisering av UKÄ	-4 000	-9 000	-9 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	173 554	166 571	169 479

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Regeringens inriktning är att effektiviteten inom statsförvaltningen ska öka. Regeringen bedömer att Universitetskanslersämbetet har möjlighet att genomföra sina uppgifter med något minskade resurser. Anslaget minskas därför med 4 000 000 kronor 2025. Från och med 2026 beräknas anslaget minska med 9 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 173 554 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Universitetskanslersämbetet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 166 571 000 kronor respektive 169 479 000 kronor.

5.8.2 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tabell 5.13 Anslagsutveckling 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

2023	Utfall	236 135	Anslagssparande	14 231
2024	Anslag	220 435 ¹	Utgiftsprognos	226 217
2025	Förslag	227 348		
2026	Beräknat	232 193 ²		
2027	Beräknat	236 376 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 227 348 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 227 348 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitets- och högskolerådets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.14 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	220 435	220 435	220 435
Pris- och löneomräkning ²	6 913	11 758	15 941

	2025	2026	2027
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	227 348	232 193	236 376

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 227 348 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 232 193 000 kronor respektive 236 376 000 kronor.

Budget för avgiftsfinansierad verksamhet

Tabell 5.15 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Verksamhetens intäkter 2025	Kostnader som ska täckas 2025	Resultat 2025	Ack. resultat utgående 2025
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
<i>Högskoleprovet</i>			32 000	42 000		
Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras av myndigheten och finansierar en bestämd del av verksamheten						
<i>Uppdragsverksamhet</i>	19 781	-8 395	281 605	282 000	-395	10 991

5.8.3 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.16 Anslagsutveckling 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	2 028 199	Anslagssparande
2024	Anslag	2 117 826 ¹	Utgiftsprognos 2 117 826
2025	Förslag	2 182 340	
2026	Beräknat	2 209 996 ²	
2027	Beräknat	2 267 602 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 167 824 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 2 189 472 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.17 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 117 826	2 117 826	2 117 826
Pris- och löneomräkning ²	72 969	115 588	151 146
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-8 455	-23 418	-1 370
<i>varav BP25³</i>	<i>-6 500</i>	<i>-13 400</i>	<i>1 141</i>
– T12 i läkarutbildningen			16 941
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-6 500	-13 400	-15 800
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 182 340	2 209 996	2 267 602

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 6 500 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 13 400 000 kronor 2026 och med 15 800 000 kronor fr.o.m. 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 16 941 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 2 182 340 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 209 996 000 kronor respektive 2 267 602 000 kronor.

5.8.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.18 Anslagsutveckling 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	2 366 674	Anslagssparande
2024	Anslag	2 451 337 ¹	Utgiftsprognos 2 451 337
2025	Förslag	2 535 797	
2026	Beräknat	2 585 128 ²	
2027	Beräknat	2 626 285 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 535 797 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 2 535 797 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.19 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 451 337	2 451 337	2 451 337
Pris- och löneomräkning ²	84 460	133 791	174 948
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 535 797	2 585 128	2 626 285

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 535 797 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 585 128 000 kronor respektive 2 626 285 000 kronor.

5.8.5 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.20 Anslagsutveckling 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor			
2023	Utfall	2 350 343	Anslagssparande
2024	Anslag	2 457 847 ¹	Utgiftsprognos 2 457 847
2025	Förslag	2 533 879	
2026	Beräknat	2 575 130 ²	
2027	Beräknat	2 643 191 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 525 990 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 2 552 120 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.21 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 457 847	2 457 847	2 457 847
Pris- och löneomräkning ²	84 685	134 147	175 414
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-8 653	-16 864	9 930
varav BP25 ³	-4 900	-10 200	9 034
– T12 i läkarutbildningen			21 134

	2025	2026	2027
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-4 900	-10 200	-12 100
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 533 879	2 575 130	2 643 191

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 4 900 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 10 200 000 kronor 2026 och med 12 100 000 kronor fr.o.m. 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 21 134 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 2 533 879 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 575 130 000 kronor respektive 2 643 191 000 kronor.

5.8.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.22 Anslagsutveckling 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	2 466 462	Anslagssparande	
2024	Anslag	2 554 257 ¹	Utgiftsprognos	2 554 257
2025	Förslag	2 642 263		
2026	Beräknat	2 693 665 ²		
2027	Beräknat	2 736 550 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 642 263 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 642 263 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.23 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 554 257	2 554 257	2 554 257
Pris- och löneomräkning ²	88 006	139 408	182 293
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 642 263	2 693 665	2 736 550

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 642 263 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 693 665 000 kronor respektive 2 736 550 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom klimatområdet under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Climate-KIC) på högst 350 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Sedan 2020 är Lunds universitet medlem i EIT Climate-KIC (prop. 2019/20:99 utg.omr. 16, bet. 2019/20:FiU21, rskr. 2019/20:340). De årliga medlemsavgifterna till EIT Climate-KIC är fastställda i euro. På grund av den försvagade svenska kronkursen ryms de årliga medlemsavgifterna till innovationsplattformen inte inom det befintliga bemyndigandet. Bemyndigandet om årlig medlemsavgift för 2025 för anslagen 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* bör därför ökas till 350 000 kronor.

5.8.7 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.24 Anslagsutveckling 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	2 379 997	Anslagssparande	
2024	Anslag	2 455 086 ¹	Utgiftsprognos	2 435 086
2025	Förslag	2 510 004		
2026	Beräknat	2 545 652 ²		
2027	Beräknat	2 603 225 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 497 074 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 513 531 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.25 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 455 086	2 455 086	2 455 086
Pris- och löneomräkning ²	84 589	133 995	175 216
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-29 671	-43 429	-27 077

	2025	2026	2027
varav BP25 ³	-6 600	-13 400	3 431
– T12 i läkarutbildningen			20 031
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-6 600	-13 400	-16 600
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 510 004	2 545 652	2 603 225

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 6 600 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 13 400 000 kronor 2026 och med 16 600 000 kronor fr.o.m. 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 20 031 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 2 510 004 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 545 652 000 kronor respektive 2 603 225 000 kronor.

5.8.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.26 Anslagsutveckling 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 767 794	Anslagssparande	
2024	Anslag	1 819 634 ¹	Utgiftsprognos	1 819 634
2025	Förslag	1 882 329		
2026	Beräknat	1 918 947 ²		
2027	Beräknat	1 949 499 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 882 329 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 882 329 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.27 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 819 634	1 819 634	1 819 634
Pris- och löneomräkning ²	62 695	99 313	129 865
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			

	2025	2026	2027
Förslag/beräknat anslag	1 882 329	1 918 947	1 949 499

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 882 329 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 918 947 000 kronor respektive 1 949 499 000 kronor.

5.8.9 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.28 Anslagsutveckling 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 937 135	Anslagssparande	179 700
2024	Anslag	2 032 470 ¹	Utgiftsprognos	2 028 347
2025	Förslag	2 069 522		
2026	Beräknat	2 093 961 ²		
2027	Beräknat	2 120 240 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 054 003 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 2 047 187 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.29 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 032 470	2 032 470	2 032 470
Pris- och löneomräkning ²	70 028	110 930	145 055
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-32 976	-49 439	-57 285
varav BP25 ³	-11 200	-21 400	-28 800
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-11 200	-21 400	-28 800
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 069 522	2 093 961	2 120 240

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 11 200 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 21 400 000 kronor 2026 och med 28 800 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 2 069 522 000 kronor anvisas under anslaget 2:9 *Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 093 961 000 kronor respektive 2 120 240 000 kronor.

5.8.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.30 Anslagsutveckling 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 803 777	Anslagssparande
2023	Utfall	1 803 777	Anslagssparande
2024	Anslag	1 856 651 ¹	Utgiftsprognos 1 856 651
2025	Förslag	1 920 621	
2026	Beräknat	1 957 984 ²	
2027	Beräknat	1 989 157 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 920 621 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 920 621 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.31 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 856 651	1 856 651	1 856 651
Pris- och löneomräkning ²	63 970	101 333	132 506
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 920 621	1 957 984	1 989 157

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 920 621 000 kronor anvisas under anslaget 2:10 *Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 957 984 000 kronor respektive 1 989 157 000 kronor.

5.8.11 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.32 Anslagsutveckling 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 532 577	Anslagssparande	143 825
2023	Utfall	1 532 577	Anslagssparande	143 825

2024	Anslag	1 647 203 ¹	Utgiftsprognos	1 607 396
2025	Förslag	1 680 969		
2026	Beräknat	1 696 170 ²		
2027	Beräknat	1 734 940 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 663 803 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 675 163 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.33 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 647 203	1 647 203	1 647 203
Pris- och löneomräkning ²	56 754	89 903	117 559
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-22 988	-40 936	-29 822
varav BP25 ³	-9 600	-18 700	-7 232
– T12 i läkarutbildningen			18 168
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-9 600	-18 700	-25 400
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 680 969	1 696 170	1 734 940

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 9 600 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 18 700 000 kronor 2026 och med 25 400 000 kronor fr.o.m. 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 18 168 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 1 680 969 000 kronor anvisas under anslaget 2:11 *Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 696 170 000 kronor respektive 1 734 940 000 kronor.

5.8.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.34 Anslagsutveckling 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 249 048	Anslagssparande	
2024	Anslag	1 285 682 ¹	Utgiftsprognos	1 285 682
2025	Förslag	1 329 980		

2026	Beräknat	1 355 853 ²
2027	Beräknat	1 377 440 ³

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 329 980 tkr i 2025 års prishivå.

³ Motsvarar 1 329 981 tkr i 2025 års prishivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.35 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 285 682	1 285 682	1 285 682
Pris- och löneomräkning ²	44 298	70 171	91 758
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 329 980	1 355 853	1 377 440

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 329 980 000 kronor anvisas under anslaget 2:12 *Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 355 853 000 kronor respektive 1 377 440 000 kronor.

5.8.13 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.36 Anslagsutveckling 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 725 965	Anslagssparande	194 246
2024	Anslag	1 812 289 ¹	Utgiftsprognos	1 778 032
2025	Förslag	1 860 065		
2026	Beräknat	1 897 052 ²		
2027	Beräknat	1 942 974 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 860 851 tkr i 2025 års prishivå.

³ Motsvarar 1 876 029 tkr i 2025 års prishivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.37 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 812 289	1 812 289	1 812 289
Pris- och löneomräkning ²	62 442	98 912	129 341
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-14 666	-14 149	1 344
<i>varav BP25³</i>	<i>-4 900</i>	<i>-10 100</i>	<i>5 458</i>
– T12 i läkarutbildningen			18 758
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-4 900	-10 100	-13 300
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 860 065	1 897 052	1 942 974

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 4 900 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 10 100 000 kronor 2026 och med 13 300 000 kronor fr.o.m. 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 18 758 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 1 860 065 000 kronor anvisas under anslaget 2:13 *Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 897 052 000 kronor respektive 1 942 974 000 kronor.

5.8.14 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.38 Anslagsutveckling 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 081 958	Anslagssparande
2024	Anslag	1 113 565 ¹	Utgiftsprognos 1 113 565
2025	Förslag	1 149 738	
2026	Beräknat	1 172 104 ²	
2027	Beräknat	1 190 766 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 149 737 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 149 738 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.39 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 113 565	1 113 565	1 113 565
Pris- och löneomräkning ²	38 367	60 776	79 473
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 194	-2 237	-2 272
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 149 738	1 172 104	1 190 766

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 149 738 000 kronor anvisas under anslaget 2:14 *Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 172 104 000 kronor respektive 1 190 766 000 kronor.

5.8.15 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.40 Anslagsutveckling 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	790 224	Anslagssparande	73 694
2024	Anslag	826 842 ¹	Utgiftsprognos	814 206
2025	Förslag	849 860		
2026	Beräknat	860 819 ²		
2027	Beräknat	901 792 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 844 392 tkr i 2025 års prispivå.

³ Motsvarar 870 721 tkr i 2025 års prispivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.41 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	826 842	826 842	826 842
Pris- och löneomräkning ²	28 489	45 128	59 011
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 471	-11 151	15 939
<i>varav BP25³</i>			27 268
<i>– T12 i läkarutbildningen</i>			27 268

	2025	2026	2027
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	849 860	860 819	901 792

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 27 268 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 849 860 000 kronor anvisas under anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 860 819 000 kronor respektive 901 792 000 kronor.

5.8.16 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.42 Anslagsutveckling 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 773 802	Anslagssparande
2024	Anslag	1 825 779 ¹	Utgiftsprognos 1 825 779
2025	Förslag	1 888 686	
2026	Beräknat	1 925 428 ²	
2027	Beräknat	1 956 083 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 888 686 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 1 888 686 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.43 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 825 779	1 825 779	1 825 779
Pris- och löneomräkning ²	62 907	99 649	130 304
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 888 686	1 925 428	1 956 083

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 888 686 000 kronor anvisas under anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 925 428 000 kronor respektive 1 956 083 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till Cancer Core Europe på högst 800 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till den ideella föreningen Ebrains på högst 350 000 kronor.

Regeringen bemyndigas att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT Health) på högst 900 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Sedan 2017 är Karolinska institutet medlem i Cancer Core Europe (prop. 2016/17:1 utg.omr. 16, bet. 2016/17:FiU21, rskr. 2016/17:350). Då verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i Cancer Core Europe förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till Cancer Core Europe på högst 800 000 kronor.

Sedan 2022 är Karolinska institutet medlem i den ideella föreningen Ebrains (prop. 2022/23:2 utg.omr. 16, bet. 2022/23:FiU11, rskr. 2022/23:56). Då verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i den ideella föreningen Ebrains förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till den ideella föreningen Ebrains på högst 350 000 kronor.

Sedan 2023 är Karolinska institutet medlem EIT Health (prop. 2022/23:1 utg.omr. 16, bet. 2022/23:UbU1, rskr. 2022/23:108). Då verksamheten kommer att fortsätta bedrivas bör regeringens bemyndigande att besluta om medlemsavgift i EIT Health förlängas. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025–2027 för anslaget 2:16 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* besluta om en årlig medlemsavgift till EIT Health på högst 900 000 kronor.

5.8.17 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.44 Anslagsutveckling 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 290 508	Anslagssparande	166 379
2024	Anslag	1 384 540 ¹	Utgiftsprognos	1 397 246
2025	Förslag	1 415 763		
2026	Beräknat	1 437 218 ²		
2027	Beräknat	1 454 904 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 409 792 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 1 404 775 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.45 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 384 540	1 384 540	1 384 540
Pris- och löneomräkning ²	47 704	75 567	98 812
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-16 481	-22 889	-28 448
varav BP25 ³	-15 229	-30 929	-36 629
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-16 000	-31 700	-37 400
– Utökad satsning kort KPU	771	771	771
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 415 763	1 437 218	1 454 904

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För satsningen på kortare kompletterande pedagogisk utbildning ökas anslaget med 771 000 kronor fr.o.m. 2025. Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 16 000 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 31 700 000 kronor 2026 och med 37 400 000 kronor fr.o.m. 2027. Det minskade anslaget till Kungl. Tekniska högskolan är också en följd av att lärosätet har beslutat att upphöra med utbildning i Södertälje. I enlighet med riksdagens beslut tilldelades universitetet medel för utbildningsplatser i Södertälje 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 16, bet. 2014/15:UbU1, rskr. 2014/15:90).

Regeringen föreslår att 1 415 763 000 kronor anvisas under anslaget 2:17 *Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 437 218 000 kronor respektive 1 454 904 000 kronor.

5.8.18 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.46 Anslagsutveckling 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 879 222	Anslagssparande
2024	Anslag	1 944 253 ¹	Utgiftsprognos 1 944 253
2025	Förslag	2 011 242	
2026	Beräknat	2 050 369 ²	

2027	Beräknat	2 083 012 ³
------	----------	------------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 011 243 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 011 242 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.47 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 944 253	1 944 253	1 944 253
Pris- och löneomräkning ²	66 989	106 116	138 759
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 011 242	2 050 369	2 083 012

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 2 011 242 000 kronor anvisas under anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 2 050 369 000 kronor respektive 2 083 012 000 kronor.

5.8.19 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.48 Anslagsutveckling 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	709 373	Anslagssparande	93 594
2024	Anslag	791 425 ¹	Utgiftsprognos	718 248
2025	Förslag	815 936		
2026	Beräknat	833 409 ²		
2027	Beräknat	846 678 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 817 505 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 817 506 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.49 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	791 425	791 425	791 425
Pris- och löneomräkning ²	27 269	43 195	56 483
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 758	-1 211	-1 230
<i>varav BP25³</i>	<i>551</i>	<i>551</i>	<i>551</i>
<i>– Utökad satsning kort KPU</i>	<i>551</i>	<i>551</i>	<i>551</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	815 936	833 409	846 678

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För satsningen på kortare kompletterande pedagogisk utbildning ökas anslaget med 551 000 kronor fr.o.m. 2025.

Regeringen föreslår att 815 936 000 kronor anvisas under anslaget 2:19 *Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 833 409 000 kronor respektive 846 678 000 kronor.

5.8.20 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.50 Anslagsutveckling 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	439 523	Anslagssparande
2024	Anslag	452 185 ¹	Utgiftsprognos 452 185
2025	Förslag	467 765	
2026	Beräknat	476 865 ²	
2027	Beräknat	484 457 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 467 765 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 467 765 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.51 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	452 185	452 185	452 185

	2025	2026	2027
Pris- och löneomräkning ²	15 580	24 680	32 272
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	467 765	476 865	484 457

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 467 765 000 kronor anvisas under anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 476 865 000 kronor respektive 484 457 000 kronor.

5.8.21 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.52 Anslagsutveckling 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	774 514	Anslagssparande
2023	Utfall	774 514	Anslagssparande
2024	Anslag	800 766 ¹	Utgiftsprognos 800 766
2025	Förslag	818 759	
2026	Beräknat	825 231 ²	
2027	Beräknat	837 827 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 809 483 tkr i 2025 års prinsnivå.

³ Motsvarar 808 960 tkr i 2025 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.53 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	800 766	800 766	800 766
Pris- och löneomräkning ²	27 590	43 704	57 149
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-9 597	-19 239	-20 088
varav BP25 ³	-1 800	-3 600	-4 200
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-1 800	-3 600	-4 200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	818 759	825 231	837 827

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 1 800 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 3 600 000 kronor 2026 och med 4 200 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 818 759 000 kronor anvisas under anslaget 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 825 231 000 kronor respektive 837 827 000 kronor.

5.8.22 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.54 Anslagsutveckling 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	289 358	Anslagssparande	
2024	Anslag	297 629 ¹	Utgiftsprognos	297 629
2025	Förslag	307 884		
2026	Beräknat	313 874 ²		
2027	Beräknat	318 871 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 307 884 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 307 884 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.55 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	297 629	297 629	297 629
Pris- och löneomräkning ²	10 255	16 245	21 242
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	307 884	313 874	318 871

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 307 884 000 kronor anvisas under anslaget 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 313 874 000 kronor respektive 318 871 000 kronor.

5.8.23 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.56 Anslagsutveckling 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	1 204 546	Anslagssparande
2024	Anslag	1 246 264 ¹	Utgiftsprognos 1 237 932
2025	Förslag	1 274 706	
2026	Beräknat	1 284 722 ²	
2027	Beräknat	1 300 434 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 260 206 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 1 255 628 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.57 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 246 264	1 246 264	1 246 264
Pris- och löneomräkning ²	42 940	68 020	88 945
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-14 498	-29 562	-34 775
<i>varav BP25³</i>	<i>-4 195</i>	<i>-11 795</i>	<i>-16 795</i>
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-8 600	-16 200	-21 200
– Utökad satsning kort KPU	4 405	4 405	4 405
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 274 706	1 284 722	1 300 434

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För satsningen på kortare kompletterande pedagogisk utbildning ökas anslaget med 4 405 000 kronor fr.o.m. 2025. Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 8 600 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 16 200 000 kronor 2026 och med 21 200 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 1 274 706 000 kronor anvisas under anslaget 2:23 *Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 284 722 000 kronor respektive 1 300 434 000 kronor.

5.8.24 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.58 Anslagsutveckling 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	395 801	Anslagssparande	
2024	Anslag	406 967 ¹	Utgiftsprognos	406 967
2025	Förslag	420 989		
2026	Beräknat	429 179 ²		
2027	Beräknat	436 012 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 420 989 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 420 989 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.59 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	406 967	406 967	406 967
Pris- och löneomräkning ²	14 022	22 212	29 045
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	420 989	429 179	436 012

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 420 989 000 kronor anvisas under anslaget 2:24 *Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 429 179 000 kronor respektive 436 012 000 kronor.

5.8.25 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.60 Anslagsutveckling 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	882 694	Anslagssparande	55 425
2024	Anslag	932 155 ¹	Utgiftsprognos	949 179
2025	Förslag	956 771		
2026	Beräknat	967 300 ²		
2027	Beräknat	992 105 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 948 841 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 957 922 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.61 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	932 155	932 155	932 155
Pris- och löneomräkning ²	32 118	50 877	66 528
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-7 502	-15 732	-6 578
varav BP25 ³	-600	-1 300	8 083
– T12 i läkarutbildningen			9 783
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-600	-1 300	-1 700
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	956 771	967 300	992 105

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 600 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 1 300 000 kronor 2026 och med 1 700 000 kronor fr.o.m. 2027. Anslaget beräknas fr.o.m. 2027 öka med 9 783 000 kronor till följd av att läkarutbildningen förlängts.

Regeringen föreslår att 956 771 000 kronor anvisas under anslaget 2:25 *Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 967 300 000 kronor respektive 992 105 000 kronor.

5.8.26 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.62 Anslagsutveckling 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	326 772	Anslagssparande
2024	Anslag	336 081 ¹	Utgiftsprognos 336 081
2025	Förslag	347 661	
2026	Beräknat	354 424 ²	
2027	Beräknat	360 067 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 347 661 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 347 661 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.63 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	336 081	336 081	336 081
Pris- och löneomräkning ²	11 580	18 343	23 986
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	347 661	354 424	360 067

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 347 661 000 kronor anvisas under anslaget 2:26 *Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 354 424 000 kronor respektive 360 067 000 kronor.

5.8.27 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.64 Anslagsutveckling 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor			
2023	Utfall	637 737	Anslagssparande
2024	Anslag	661 282 ¹	Utgiftsprognos
2025	Förslag	671 582	
2026	Beräknat	673 065 ²	
2027	Beräknat	680 816 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 660 221 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 657 359 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.65 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	661 282	661 282	661 282
Pris- och löneomräkning ²	22 785	36 093	47 195
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-12 485	-24 310	-27 661
<i>varav BP25³</i>	<i>-7 400</i>	<i>-14 800</i>	<i>-18 000</i>
<i>– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte</i>	<i>-7 400</i>	<i>-14 800</i>	<i>-18 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	671 582	673 065	680 816

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 7 400 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 14 800 000 kronor 2026 och med 18 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 671 582 000 kronor anvisas under anslaget 2:27 *Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 673 065 000 kronor respektive 680 816 000 kronor.

5.8.28 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.66 Anslagsutveckling 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	291 374	Anslagssparande
2024	Anslag	299 667 ¹	Utgiftsprognos 299 667
2025	Förslag	309 992	
2026	Beräknat	316 023 ²	
2027	Beräknat	321 054 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 309 992 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 309 992 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.67 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	299 667	299 667	299 667
Pris- och löneomräkning ²	10 325	16 356	21 387
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	309 992	316 023	321 054

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 309 992 000 kronor anvisas under anslaget 2:28 *Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 316 023 000 kronor respektive 321 054 000 kronor.

5.8.29 2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.68 Anslagsutveckling 2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor			
2023	Utfall	1 050 673	Anslagssparande 110 646
2024	Anslag	1 114 403 ¹	Utgiftsprognos 1 108 565
2025	Förslag	1 139 603	
2026	Beräknat	1 149 214 ²	
2027	Beräknat	1 165 429 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 127 284 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 125 274 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.69 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:29 Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 114 403	1 114 403	1 114 403
Pris- och löneomräkning ²	38 396	60 822	79 533
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-13 196	-26 011	-28 507
varav BP25 ³	-3 500	-7 400	-9 600
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-3 500	-7 400	-9 600

	2025	2026	2027
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 139 603	1 149 214	1 165 429

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 3 500 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 7 400 000 kronor 2026 och med 9 600 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 1 139 603 000 kronor anvisas under anslaget 2:29 *Malmö universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 149 214 000 kronor respektive 1 165 429 000 kronor.

5.8.30 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.70 Anslagsutveckling 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	304 322	Anslagssparande	
2024	Anslag	312 903 ¹	Utgiftsprognos	312 903
2025	Förslag	323 684		
2026	Beräknat	329 981 ²		
2027	Beräknat	335 235 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 323 684 tkr i 2025 års prinsnivå.

³ Motsvarar 323 685 tkr i 2025 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.71 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:30 Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	312 903	312 903	312 903
Pris- och löneomräkning ²	10 781	17 078	22 332
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	323 684	329 981	335 235

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 323 684 000 kronor anvisas under anslaget 2:30 *Malmö universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 329 981 000 kronor respektive 335 235 000 kronor.

5.8.31 2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.72 Anslagsutveckling 2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	695 645	Anslagssparande	
2024	Anslag	722 581 ¹	Utgiftsprognos	698 300
2025	Förslag	738 969		
2026	Beräknat	746 993 ²		
2027	Beräknat	758 051 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 732 738 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 731 932 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.73 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:31 Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	722 581	722 581	722 581
Pris- och löneomräkning ²	24 897	39 438	51 570
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-8 509	-15 026	-16 100
<i>varav BP25³</i>	<i>-2 000</i>	<i>-4 100</i>	<i>-5 000</i>
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-2 000	-4 100	-5 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	738 969	746 993	758 051

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 2 000 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 4 100 000 kronor 2026 och med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 738 969 000 kronor anvisas under anslaget 2:31 *Mälardalens universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 746 993 000 kronor respektive 758 051 000 kronor.

5.8.32 2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.74 Anslagsutveckling 2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	286 544	Anslagssparande	
2024	Anslag	294 743 ¹	Utgiftsprognos	294 743
2025	Förslag	304 899		
2026	Beräknat	310 831 ²		
2027	Beräknat	315 780 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 304 900 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 304 900 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.75 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:32 Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	294 743	294 743	294 743
Pris- och löneomräkning ²	10 156	16 088	21 037
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	304 899	310 831	315 780

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 304 899 000 kronor anvisas under anslaget 2:32 *Mälardalens universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 310 831 000 kronor respektive 315 780 000 kronor.

5.8.33 2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.76 Anslagsutveckling 2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	293 042	Anslagssparande	21 982
2024	Anslag	300 720 ¹	Utgiftsprognos	306 835
2025	Förslag	310 692		
2026	Beräknat	317 553 ²		
2027	Beräknat	322 609 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 311 493 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 311 494 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.77 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:33 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	300 720	300 720	300 720
Pris- och löneomräkning ²	10 361	16 413	21 462
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-389	420	427
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	310 692	317 553	322 609

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 310 692 000 kronor anvisas under anslaget 2:33 *Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 317 553 000 kronor respektive 322 609 000 kronor.

5.8.34 2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.78 Anslagsutveckling 2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	111 348	Anslagssparande
2024	Anslag	114 436 ¹	Utgiftsprognos 114 436
2025	Förslag	118 379	
2026	Beräknat	120 682 ²	
2027	Beräknat	122 604 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 118 379 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 118 380 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.79 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:34 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	114 436	114 436	114 436
Pris- och löneomräkning ²	3 943	6 246	8 168
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	118 379	120 682	122 604

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 118 379 000 kronor anvisas under anslaget 2:34 *Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 120 682 000 kronor respektive 122 604 000 kronor.

5.8.35 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.80 Anslagsutveckling 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	218 801	Anslagssparande	
2024	Anslag	225 049 ¹	Utgiftsprognos	223 544
2025	Förslag	232 369		
2026	Beräknat	236 013 ²		
2027	Beräknat	239 770 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 231 509 tkr i 2025 års prishöjning.

³ Motsvarar 231 509 tkr i 2025 års prishöjning.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.81 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	225 049	225 049	225 049
Pris- och löneomräkning ²	7 754	12 283	16 061
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-434	-1 319	-1 340
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			

	2025	2026	2027
Förslag/beräknat anslag	232 369	236 013	239 770

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 232 369 000 kronor anvisas under anslaget 2:35 *Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 236 013 000 kronor respektive 239 770 000 kronor.

5.8.36 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.82 Anslagsutveckling 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	56 410	Anslagssparande	
2024	Anslag	58 092 ¹	Utgiftsprognos	58 092
2025	Förslag	60 094		
2026	Beräknat	61 263 ²		
2027	Beräknat	62 238 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 60 094 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 60 094 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.83 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	58 092	58 092	58 092
Pris- och löneomräkning ²	2 002	3 171	4 146
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	60 094	61 263	62 238

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 60 094 000 kronor anvisas under anslaget 2:36 *Stockholms konstnärliga högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 61 263 000 kronor respektive 62 238 000 kronor.

5.8.37 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.84 Anslagsutveckling 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	124 960	Anslagssparande
2024	Anslag	127 982 ¹	Utgiftsprognos 127 982
2025	Förslag	131 673	
2026	Beräknat	131 572 ²	
2027	Beräknat	133 668 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 129 061 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 129 062 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.85 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	127 982	127 982	127 982
Pris- och löneomräkning ²	4 410	6 985	9 135
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-719	-3 395	-3 449
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	131 673	131 572	133 668

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 131 673 000 kronor anvisas under anslaget 2:37 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 131 572 000 kronor respektive 133 668 000 kronor.

5.8.38 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.86 Anslagsutveckling 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	35 379	Anslagssparande
2024	Anslag	36 434 ¹	Utgiftsprognos 36 434
2025	Förslag	37 689	
2026	Beräknat	38 422 ²	

2027	Beräknat	39 034 ³
------	----------	---------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 689 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 37 689 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.87 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	36 434	36 434	36 434
Pris- och löneomräkning ²	1 255	1 988	2 600
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	37 689	38 422	39 034

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 37 689 000 kronor anvisas under anslaget 2:38 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 38 422 000 kronor respektive 39 034 000 kronor.

5.8.39 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.88 Anslagsutveckling 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	569 707	Anslagssparande
2024	Anslag	590 289 ¹	Utgiftsprognos 590 289
2025	Förslag	605 687	
2026	Beräknat	612 373 ²	
2027	Beräknat	621 466 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 600 687 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 600 053 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.89 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	590 289	590 289	590 289
Pris- och löneomräkning ²	20 338	32 217	42 128
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-4 940	-10 133	-10 951
<i>varav BP25³</i>	<i>-1 400</i>	<i>-2 700</i>	<i>-3 400</i>
<i>– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte</i>	<i>-1 400</i>	<i>-2 700</i>	<i>-3 400</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	605 687	612 373	621 466

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 1 400 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 2 700 000 kronor 2026 och med 3 400 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 605 687 000 kronor anvisas under anslaget 2:39 *Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 612 373 000 kronor respektive 621 466 000 kronor.

5.8.40 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.90 Anslagsutveckling 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	107 553	Anslagssparande
2024	Anslag	110 758 ¹	Utgiftsprognos 110 758
2025	Förslag	114 574	
2026	Beräknat	116 803 ²	
2027	Beräknat	118 663 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 114 574 tkr i 2025 års prishnivå.

³ Motsvarar 114 574 tkr i 2025 års prishnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.91 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	110 758	110 758	110 758
Pris- och löneomräkning ²	3 816	6 045	7 905
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	114 574	116 803	118 663

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 114 574 000 kronor anvisas under anslaget 2:40 *Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 116 803 000 kronor respektive 118 663 000 kronor.

5.8.41 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.92 Anslagsutveckling 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	479 536	Anslagssparande	8 740
2024	Anslag	505 826 ¹	Utgiftsprognos	492 000
2025	Förslag	513 824		
2026	Beräknat	514 089 ²		
2027	Beräknat	520 417 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 504 279 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 502 486 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.93 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	505 826	505 826	505 826
Pris- och löneomräkning ²	17 428	27 607	36 100
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-9 430	-19 344	-21 509
varav BP25 ³	-4 300	-9 000	-11 000
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-4 300	-9 000	-11 000

	2025	2026	2027
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	513 824	514 089	520 417

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 4 300 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 9 000 000 kronor 2026 och med 11 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 513 824 000 kronor anvisas under anslaget 2:41 *Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 514 089 000 kronor respektive 520 417 000 kronor.

5.8.42 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.94 Anslagsutveckling 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	110 949	Anslagssparande	
2024	Anslag	114 256 ¹	Utgiftsprognos	114 256
2025	Förslag	118 193		
2026	Beräknat	120 492 ²		
2027	Beräknat	122 411 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 118 193 tkr i 2025 års prinsnivå.

³ Motsvarar 118 193 tkr i 2025 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.95 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	114 256	114 256	114 256
Pris- och löneomräkning ²	3 937	6 236	8 155
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	118 193	120 492	122 411

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 118 193 000 kronor anvisas under anslaget 2:42 *Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 120 492 000 kronor respektive 122 411 000 kronor.

5.8.43 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.96 Anslagsutveckling 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	528 472	Anslagssparande	
2024	Anslag	548 352 ¹	Utgiftsprognos	539 316
2025	Förslag	560 129		
2026	Beräknat	564 830 ²		
2027	Beräknat	572 797 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 554 052 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 553 061 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.97 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	548 352	548 352	548 352
Pris- och löneomräkning ²	18 893	29 929	39 135
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-7 116	-13 451	-14 690
<i>varav BP25³</i>	-2 400	-4 800	-5 900
<i>– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte</i>	-2 400	-4 800	-5 900
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	560 129	564 830	572 797

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 2 400 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 4 800 000 kronor 2026 och med 5 900 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 560 129 000 kronor anvisas under anslaget 2:43 *Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 564 830 000 kronor respektive 572 797 000 kronor.

5.8.44 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.98 Anslagsutveckling 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	117 807	Anslagssparande
2024	Anslag	121 318 ¹	Utgiftsprognos 121 318
2025	Förslag	125 498	
2026	Beräknat	127 939 ²	
2027	Beräknat	129 977 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 125 498 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 125 499 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.99 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	121 318	121 318	121 318
Pris- och löneomräkning ²	4 180	6 621	8 659
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	125 498	127 939	129 977

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 125 498 000 kronor anvisas under anslaget 2:44 *Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 127 939 000 kronor respektive 129 977 000 kronor.

5.8.45 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.100 Anslagsutveckling 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	461 501	Anslagssparande
2024	Anslag	481 161 ¹	Utgiftsprognos 481 161
2025	Förslag	493 750	
2026	Beräknat	497 870 ²	
2027	Beräknat	505 345 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 488 369 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 487 933 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.101 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	481 161	481 161	481 161
Pris- och löneomräkning ²	16 578	26 261	34 340
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-3 989	-9 552	-10 156
varav BP25 ³	-619	-2 119	-2 619
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-1 500	-3 000	-3 500
– Utökad satsning kort KPU	881	881	881
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	493 750	497 870	505 345

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För satsningen på kortare kompletterande pedagogisk utbildning ökas anslaget med 881 000 kronor fr.o.m. 2025. Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 1 500 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 3 000 000 kronor 2026 och med 3 500 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 493 750 000 kronor anvisas under anslaget 2:45 *Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 497 870 000 kronor respektive 505 345 000 kronor.

5.8.46 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.102 Anslagsutveckling 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	104 587	Anslagssparande
2024	Anslag	107 704 ¹	Utgiftsprognos 107 704
2025	Förslag	111 415	
2026	Beräknat	113 582 ²	
2027	Beräknat	115 391 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 111 415 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 111 415 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.103 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	107 704	107 704	107 704
Pris- och löneomräkning ²	3 711	5 878	7 687
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	111 415	113 582	115 391

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 111 415 000 kronor anvisas under anslaget 2:46 *Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 113 582 000 kronor respektive 115 391 000 kronor.

5.8.47 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.104 Anslagsutveckling 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	456 061	Anslagssparande
2024	Anslag	472 278 ¹	Utgiftsprognos 472 278
2025	Förslag	481 860	
2026	Beräknat	484 480 ²	
2027	Beräknat	491 274 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 475 235 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 474 347 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.105 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	472 278	472 278	472 278
Pris- och löneomräkning ²	16 272	25 776	33 705
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 690	-13 574	-14 709
<i>varav BP25³</i>	<i>-2 500</i>	<i>-5 100</i>	<i>-6 100</i>
<i>– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte</i>	<i>-2 500</i>	<i>-5 100</i>	<i>-6 100</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	481 860	484 480	491 274

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 2 500 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 5 100 000 kronor 2026 och med 6 100 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 481 860 000 kronor anvisas under anslaget 2:47 *Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 484 480 000 kronor respektive 491 274 000 kronor.

5.8.48 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.106 Anslagsutveckling 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	100 773	Anslagssparande
2024	Anslag	103 776 ¹	Utgiftsprognos 103 776
2025	Förslag	107 351	
2026	Beräknat	109 439 ²	
2027	Beräknat	111 182 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 107 351 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 107 351 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.107 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	103 776	103 776	103 776
Pris- och löneomräkning ²	3 575	5 663	7 406
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	107 351	109 439	111 182

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 107 351 000 kronor anvisas under anslaget 2:48 *Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 109 439 000 kronor respektive 111 182 000 kronor.

5.8.49 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.108 Anslagsutveckling 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	353 644	Anslagssparande	
2024	Anslag	371 028 ¹	Utgiftsprognos	371 028
2025	Förslag	381 919		
2026	Beräknat	386 436 ²		
2027	Beräknat	392 307 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 379 062 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 378 790 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.109 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	371 028	371 028	371 028
Pris- och löneomräkning ²	12 784	20 251	26 480
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 893	-4 843	-5 201
varav BP25 ³	-600	-1 200	-1 500
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-600	-1 200	-1 500

	2025	2026	2027
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	381 919	386 436	392 307

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 600 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 1 200 000 kronor 2026 och med 1 500 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 381 919 000 kronor anvisas under anslaget 2:49 *Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 386 436 000 kronor respektive 392 307 000 kronor.

5.8.50 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.110 Anslagsutveckling 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	67 509	Anslagssparande	
2024	Anslag	69 521 ¹	Utgiftsprognos	69 521
2025	Förslag	71 916		
2026	Beräknat	73 315 ²		
2027	Beräknat	74 482 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 71 916 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 71 916 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.111 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	69 521	69 521	69 521
Pris- och löneomräkning ²	2 395	3 794	4 961
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	71 916	73 315	74 482

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 71 916 000 kronor anvisas under anslaget 2:50 *Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 73 315 000 kronor respektive 74 482 000 kronor.

5.8.51 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.112 Anslagsutveckling 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	425 654	Anslagssparande	
2024	Anslag	444 839 ¹	Utgiftsprognos	444 839
2025	Förslag	454 954		
2026	Beräknat	456 826 ²		
2027	Beräknat	463 654 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 448 109 tkr i 2025 års prishöjning.

³ Motsvarar 447 679 tkr i 2025 års prishöjning.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.113 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	444 839	444 839	444 839
Pris- och löneomräkning ²	15 327	24 279	31 747
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-5 212	-12 292	-12 932
<i>varav BP25³</i>	<i>-1 700</i>	<i>-3 500</i>	<i>-4 000</i>
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	-1 700	-3 500	-4 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	454 954	456 826	463 654

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 1 700 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 3 500 000 kronor 2026 och med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 454 954 000 kronor anvisas under anslaget 2:51 *Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 456 826 000 kronor respektive 463 654 000 kronor.

5.8.52 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.114 Anslagsutveckling 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	94 996	Anslagssparande
2024	Anslag	97 827 ¹	Utgiftsprognos 97 827
2025	Förslag	101 197	
2026	Beräknat	103 165 ²	
2027	Beräknat	104 808 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 101 196 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 101 197 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.115 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	97 827	97 827	97 827
Pris- och löneomräkning ²	3 370	5 338	6 981
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	101 197	103 165	104 808

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 101 197 000 kronor anvisas under anslaget 2:52 *Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 103 165 000 kronor respektive 104 808 000 kronor.

5.8.53 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.116 Anslagsutveckling 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	182 851	Anslagssparande
2024	Anslag	189 433 ¹	Utgiftsprognos 189 433
2025	Förslag	195 309	
2026	Beräknat	196 712 ²	
2027	Beräknat	199 844 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 192 958 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 192 958 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.117 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	189 433	189 433	189 433
Pris- och löneomräkning ²	6 527	10 340	13 520
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-651	-3 061	-3 109
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	195 309	196 712	199 844

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 195 309 000 kronor anvisas under anslaget 2:53 *Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 196 712 000 kronor respektive 199 844 000 kronor.

5.8.54 2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.118 Anslagsutveckling 2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	22 530	Anslagssparande
2024	Anslag	23 201 ¹	Utgiftsprognos 23 201
2025	Förslag	24 000	
2026	Beräknat	24 467 ²	
2027	Beräknat	24 856 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 24 000 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 24 000 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.119 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:54 Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	23 201	23 201	23 201
Pris- och löneomräkning ²	799	1 266	1 655
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	24 000	24 467	24 856

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 24 000 000 kronor anvisas under anslaget 2:54 *Konstfack: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 24 467 000 kronor respektive 24 856 000 kronor.

5.8.55 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.120 Anslagsutveckling 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor		
2023	Utfall	70 663 Anslagssparande
2024	Anslag	73 485 ¹ Utgiftsprognos 73 485
2025	Förslag	75 800
2026	Beräknat	76 830 ²
2027	Beräknat	78 052 ³

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 75 364 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 75 363 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.121 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	73 485	73 485	73 485
Pris- och löneomräkning ²	2 532	4 011	5 244
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-217	-666	-677
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			

	2025	2026	2027
Förslag/beräknat anslag	75 800	76 830	78 052

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 75 800 000 kronor anvisas under anslaget 2:55 *Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 76 830 000 kronor respektive 78 052 000 kronor.

5.8.56 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.122 Anslagsutveckling 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	13 217	Anslagssparande	
2024	Anslag	13 610 ¹	Utgiftsprognos	13 610
2025	Förslag	14 079		
2026	Beräknat	14 353 ²		
2027	Beräknat	14 581 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 14 079 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 14 079 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.123 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	13 610	13 610	13 610
Pris- och löneomräkning ²	469	743	971
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	14 079	14 353	14 581

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 14 079 000 kronor anvisas under anslaget 2:56 *Kungl. Konsthögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 14 353 000 kronor respektive 14 581 000 kronor.

5.8.57 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.124 Anslagsutveckling 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	144 240	Anslagssparande	11 464
2024	Anslag	150 661 ¹	Utgiftsprognos	154 376
2025	Förslag	154 795		
2026	Beräknat	156 917 ²		
2027	Beräknat	159 417 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 153 923 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 153 924 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.125 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	150 661	150 661	150 661
Pris- och löneomräkning ²	5 191	8 222	10 753
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 057	-1 966	-1 997
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	154 795	156 917	159 417

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 154 795 000 kronor anvisas under anslaget 2:57 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 156 917 000 kronor respektive 159 417 000 kronor.

5.8.58 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.126 Anslagsutveckling 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	22 667	Anslagssparande	
2024	Anslag	23 342 ¹	Utgiftsprognos	23 342
2025	Förslag	24 146		
2026	Beräknat	24 616 ²		

2027	Beräknat	25 008 ³
------	----------	---------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 24 146 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 24 146 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.127 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	23 342	23 342	23 342
Pris- och löneomräkning ²	804	1 274	1 666
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	24 146	24 616	25 008

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 24 146 000 kronor anvisas under anslaget 2:58 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 24 616 000 kronor respektive 25 008 000 kronor.

5.8.59 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.128 Anslagsutveckling 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	480 644	Anslagssparande
2024	Anslag	495 123 ¹	Utgiftsprognos 495 123
2025	Förslag	505 232	
2026	Beräknat	509 766 ²	
2027	Beräknat	517 416 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 500 038 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 499 589 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.129 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	495 123	495 123	495 123
Pris- och löneomräkning ²	17 059	27 022	35 336
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-6 950	-12 379	-13 043
<i>varav BP25³</i>	<i>-900</i>	<i>-2 100</i>	<i>-2 600</i>
<i>– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte</i>	<i>-900</i>	<i>-2 100</i>	<i>-2 600</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	505 232	509 766	517 416

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 900 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 2 100 000 kronor 2026 och med 2 600 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 505 232 000 kronor anvisas under anslaget 2:59 *Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 509 766 000 kronor respektive 517 416 000 kronor.

5.8.60 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.130 Anslagsutveckling 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	127 207	Anslagssparande
2024	Anslag	130 998 ¹	Utgiftsprognos 130 998
2025	Förslag	135 511	
2026	Beräknat	138 147 ²	
2027	Beräknat	140 347 ³	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 135 511 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 135 511 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.131 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	130 998	130 998	130 998
Pris- och löneomräkning ²	4 513	7 149	9 349
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	135 511	138 147	140 347

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 135 511 000 kronor anvisas under anslaget 2:60 *Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 138 147 000 kronor respektive 140 347 000 kronor.

5.8.61 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 5.132 Anslagsutveckling 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2023	Utfall	39 680	Anslagssparande	
2024	Anslag	40 921 ¹	Utgiftsprognos	40 921
2025	Förslag	47 430		
2026	Beräknat	47 084 ²		
2027	Beräknat	48 018 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 46 102 tkr i 2025 års prinsnivå.

³ Motsvarar 46 102 tkr i 2025 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.133 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	40 921	40 921	40 921
Pris- och löneomräkning ²	2 170	3 088	3 961
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	4 339	3 075	3 136
varav BP25 ³	5 000	5 000	5 000
– Campus Totalförsvaret	5 000	5 000	5 000

	2025	2026	2027
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	47 430	47 084	48 018

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För satsningen på Campus totalförsvaret ökas anslaget med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2025.

Regeringen föreslår att 47 430 000 kronor anvisas under anslaget 2:61 *Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 47 084 000 kronor respektive 48 018 000 kronor.

5.8.62 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 5.134 Anslagsutveckling 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2023	Utfall	39 611	Anslagssparande	
2024	Anslag	44 646 ¹	Utgiftsprognos	44 348
2025	Förslag	46 185		
2026	Beräknat	47 083 ²		
2027	Beräknat	47 833 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 46 185 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 46 185 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.135 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	44 646	44 646	44 646
Pris- och löneomräkning ²	1 539	2 437	3 187
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	46 185	47 083	47 833

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 46 185 000 kronor anvisas under anslaget 2:62 *Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 47 083 000 kronor respektive 47 833 000 kronor.

5.8.63 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tabell 5.136 Anslagsutveckling 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tusental kronor

2023	Utfall	3 851 722	Anslagssparande	9 764
2024	Anslag	4 041 143 ¹	Utgiftsprognos	4 005 238
2025	Förslag	4 210 776		
2026	Beräknat	4 336 151 ²		
2027	Beräknat	4 412 289 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 253 407 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 260 264 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till enskilda utbildningsanordnare för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till forskning och utbildning på forskarnivå.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.137 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 041 143	4 041 143	4 041 143
Pris- och löneomräkning ²	139 237	220 562	288 411
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	30 396	74 446	82 735
<i>varav BP25³</i>	<i>19 305</i>	<i>61 505</i>	<i>60 905</i>
– <i>Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte</i>	<i>-1 100</i>	<i>-2 300</i>	<i>-2 900</i>
– <i>Utbildningsplatser till Handelshögskolan i Stockholm</i>	<i>16 000</i>	<i>19 400</i>	<i>19 400</i>
– <i>Mervärdesskatteskostnader för Handelshögskolan i Stockholm</i>		<i>40 000</i>	<i>40 000</i>
– <i>Utökad satsning kort KPU</i>	<i>4 405</i>	<i>4 405</i>	<i>4 405</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 210 776	4 336 151	4 412 289

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 16 000 000 kronor 2025 och beräknas öka med 19 400 000 kronor fr.o.m. 2026 för ökat bidrag till utbildning på grund- och avancerad nivå vid Handelshögskolan i Stockholm. Anslaget beräknas öka med 40 000 000 kronor fr.o.m. 2026 för ökade utgifter för mervärdesskatteskostnader för enskilda

utbildningsanordnare. Inom ramen för ökningen avser regeringen att i dialog med Handelshögskolan i Stockholm utforma en modell för ersättning för mervärdesskattekostnader till lärosätet. I detta ingår att överväga vilka förändringar i regleringen som föranleds av det ökade statliga åtagandet. För satsningen på kortare kompletterande pedagogisk utbildning vid Stiftelsen Högskolan i Jönköping ökas anslaget med 4 405 000 kronor fr.o.m. 2025. Till följd av omfördelning av takbelopp minskas anslaget med 1 100 000 kronor 2025. Av samma anledning beräknas anslaget minska med 2 300 000 kronor 2026 och med 2 900 000 kronor fr.o.m. 2027.

Regeringen föreslår att 4 210 776 000 kronor anvisas under anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 4 336 151 000 kronor respektive 4 412 289 000 kronor.

Fördelning på anslagsposter

Beräknade bidrag för de enskilda utbildningsanordnare som erhåller bidrag från anslaget framgår av tabell 5.138. I det beräknade bidraget för 2025 till Chalmers Tekniska Högskola Aktiebolag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ingår medel till särskilda åtaganden avseende bidrag för utrustning m.m. till sjöbefälsutbildningen och bidrag för studenthälsa. Av det beräknade bidraget till Stiftelsen Högskolan i Jönköping för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ingår medel för studenthälsa.

Mervärdesskattekostnader för enskilda utbildningsanordnare

Under anslagsposten har mervärdesskattekostnader beräknats för Stiftelsen Chalmers Tekniska Högskola, Chalmers Tekniska Högskola Aktiebolag och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten, stiftelsen och bolaget respektive staten och stiftelsen. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor. Under anslagsposten har även medel beräknats för höjda kostnader för mervärdesskatt inom utbildningen för övriga enskilda utbildningsanordnare som tilldelas bidrag från detta anslag.

För budgetåret 2023 anvisades 449 873 000 kronor när det gäller ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda beloppet som utbetalades för 2023 var 453 009 667 kronor. Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2024 att uppgå till 436 572 000 kronor.

Tabell 5.138 Beräknad fördelning per anslagspost

Tusental kronor

Anslagspost	2025	2026	2027
Chalmers Tekniska Högskola Aktiebolag	2 261 707	2 318 601	2 363 284
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 167 633	1 203 238	1 230 258
- Forskning och utbildning på forskarnivå	1 094 074	1 115 363	1 133 026
Handelshögskolan i Stockholm	131 789	134 684	137 148
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	833 961	844 772	857 592
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	676 535	684 283	694 561
- Forskning och utbildning på forskarnivå	157 426	160 489	163 031
Enskilda Högskolan Stockholm AB	23 802	24 265	24 649
Akademi för Ledarskap och Teologi	9 280	9 461	9 611
Johannelunds teologiska högskola AB	7 850	8 003	8 130
Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	14 547	14 830	15 065
Ericastiftelsen	8 730	8 900	9 041
Marie Cederschiöld högskola AB	147 113	148 285	150 625

Anslagspost	2025	2026	2027
Stiftelsen Röda Korsets Högskola	115 588	116 413	118 247
Sophiahemmet, Ideell förening	125 952	127 157	129 165
Beckmans skola Aktiebolag	36 457	37 166	37 755
Newmaninstitutet AB	7 248	7 389	7 506
Brunnsviks folkhögskola	7 509	7 655	7 776
Mervärdesskattekostnader för enskilda utbildningsanordnare	479 243	528 570	536 695
Summa	4 210 776	4 336 151	4 412 289

5.8.64 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tabell 5.139 Anslagsutveckling 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor

2023	Utfall	775 184	Anslagssparande	244 577
2024	Anslag	928 935 ¹	Utgiftsprognos	909 726
2025	Förslag	1 332 722		
2026	Beräknat	1 669 219		
2027	Beräknat	1 906 769		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser för högskoleutbildning och forskning inom högskoleområdet. Anslaget får även användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.140 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	928 935	928 935	928 935
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	363 987	620 484	858 034
varav BP25	485 987	835 987	1 042 987
– T12 i läkarutbildningen			-220 000
– Omfördelning takbelopp: fördelning per lärosäte	100 000	200 000	250 000
– Forsknings- och innovationspolitiska propositionen	377 000	627 000	1 004 000
– Utökad satsning kort KPU: kvalitetssatsning	8 987	8 987	8 987
Överföring till/från andra anslag	-200	119 800	119 800
Övrigt	40 000		
Förslag/beräknat anslag	1 332 722	1 669 219	1 906 769

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen ökas anslaget med 377 000 000 kronor 2025 för en förstärkning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. Av samma anledning beräknas anslaget öka med 627 000 000 kronor 2026, 1 004 000 000 kronor 2027 och med

1 632 000 000 kronor fr.o.m. 2028. Anslaget ökas vidare med 100 000 000 kronor 2025 och beräknas öka med 200 000 000 kronor 2026 och med 250 000 000 fr.o.m. 2027 till följd av att den omfördelning av takbelopp som i budgetpropositionen för 2024 har beräknats på anslaget nu fördelas till berörda universitet och högskolor. Anslaget beräknas minska med 220 000 000 kronor fr.o.m. 2027 till följd av att de medel som i tidigare budgetpropositioner beräknats för att finansiera den förlängda läkarutbildningen fördelas till berörda anslag. Anslaget ökas med 8 987 000 kronor 2025 för satsning på ökad kvalitet inom kort KPU samt för att möjliggöra ökat bidrag till Teach for Sweden. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp för dessa satsningar. Anslaget minskas med 200 000 kronor fr.o.m. 2025 då medel för medlemsavgiften i kvalitetsnätverket European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) överförs till anslaget 2:67 *Särskilda bidrag inom högskoleområdet*.

Regeringen föreslår att 1 332 722 000 kronor anvisas under anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 669 219 000 kronor respektive 1 906 769 000 kronor.

Satsningar som finansieras under anslaget

Från anslaget finansieras bl.a. vissa särskilda utbildningsinsatser såsom vidareutbildning av obehöriga lärare (VAL), stöd till waldorflärläroverutbildningen och särskild KPU inklusive Teach for Sweden. För Teach for Sweden beräknas 15 900 000 kronor årligen 2025–2027. Inom anslaget finansieras också kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning. Från anslaget fördelas även medel till övningsskolor, praktiktäna forskning, universitetens innovationskontor, idébanksmedel till Chalmers Tekniska Högskola Aktiebolag, kulturskolekliv och till Svenska institutet för informationsinsatser och svenskundervisning i utlandet.

5.8.65 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tabell 5.141 Anslagsutveckling 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor

2023	Utfall	566 118	Anslagssparande	12 900
2024	Anslag	636 143 ¹	Utgiftsprognos	636 143
2025	Förslag	703 061		
2026	Beräknat	659 681 ²		
2027	Beräknat	669 180 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 647 093 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 646 124 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter vid universitet och högskolor för särskilda åtaganden och för utgifter för bidrag till insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå. Anslaget får även användas för kapitaltillskott för finansiering av idébanksmedel efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.142 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	636 143	636 143	636 143
Pris- och löneomräkning ²	21 917	34 714	45 395
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	45 000	-11 180	-12 358
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	703 061	659 681	669 180

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 703 061 000 kronor anvisas under anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 659 681 000 kronor respektive 669 180 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel på högst 11 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att göra det möjligt att öka kommersialiseringen av forskningsresultat bör uppbyggnad av idébanker fortsätta. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* besluta om kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet för finansiering av idébanksmedel på högst 11 000 000 kronor.

Satsningar som finansieras under anslaget

Från anslaget finansieras bl.a. tandvårdscentraler, stöd till studenter med funktionshinder, tolk- och översättarutbildning, medel till studenthälsa och medel till korta kurser. Inom anslaget finansieras också medel till Cybercampus och utrustning till sjöfartsutbildning. Medel för att ansvara för en webbportal för studenthälsovården omfördelas från Stockholms universitet till Linköpings universitet. Medel under posten för Kammarkollegiet avser bidrag till Chalmers Tekniska Högskola Aktiebolag och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. För att minska omfånget på budgetavsnittet redovisas ingen detaljerad tabell över fördelningen. Utöver de förändringar som aviserats i tidigare budgetpropositioner avser regeringen att göra fördelningen av medel till respektive lärosäte på samma sätt som tidigare år.

5.8.66 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 5.143 Anslagsutveckling 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

2023	Utfall	2 815 236	Anslagssparande
2024	Anslag	2 884 576 ¹	Utgiftsprognos 2 884 576
2025	Förslag	2 983 963	
2026	Beräknat	3 042 013 ²	

2027	Beräknat	3 162 360 ³
------	----------	------------------------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 983 963 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 3 053 401 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag enligt avtal mellan svenska staten och landsting om samarbete om högskoleutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till landsting enligt avtal om samarbete om högskoleutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.144 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	2 884 576	2 884 576	2 884 576
Pris- och löneomräkning ²	99 386	157 435	205 867
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			71 917
<i>varav BP25³</i>			71 917
– T12 i läkarutbildningen			71 917
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 983 963	3 042 013	3 162 360

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Ett avtal om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet, slöts 2014 mellan staten och företrädare för de sju berörda landstingen Stockholms läns landsting, Uppsala läns landsting, Östergötlands läns landsting, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting och Västerbottens läns landsting. Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården slöts 2004 mellan staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting (TUA-avtalet). Från och med 2020 ersattes beteckningen landsting med regioner.

Anslaget beräknas öka med 71 917 000 kronor fr.o.m. 2027 till följd av tillkommande studenter inom läkarutbildningen i och med att utbildningen förlängts

Regeringen föreslår att 2 983 963 000 kronor anvisas under anslaget 2:66 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 3 042 013 000 kronor respektive 3 162 360 000 kronor.

Utgiftsutvecklingen

Enligt ALF-avtalet ersätter staten berörda regioner för medverkan i verksamhetsintegrerad utbildning av läkare per helårsstudent och för klinisk forskning. Fördelning enligt ALF-avtalet 2024 framgår av tabell 5.145.

Tabell 5.145 Fördelning av anslagsmedel 2025 för utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (ALF)

Tusental kr

Universitet	Ersättning för antal HST ¹	Grundbelopp för forskning	Ersättning kvalitet i klinisk forskning	SUMMA
Uppsala universitet	94 210	194 248	59 548	348 006
Lunds universitet	117 525	319 584	57 060	494 169
Göteborgs universitet	111 394	337 295	107 311	556 000
Umeå universitet	101 032	174 002	40 467	315 501
Linköpings universitet	104 313	133 513	23 838	261 665
Karolinska institutet	151 634	445 070	117 555	714 259
Örebro universitet	31 605	67 901	12 123	111 629
Summa	711 713	1 671 613	417 903	2 801 229

1 Ersättning per helårsstudent på läkarutbildningen som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning beräknas för 2025 till 86 352 kronor.

Regeringen har vid beräkningen utgått från följande antal helårsstudenter på läkarutbildningen. Det ökade antalet helårsstudenter 2027 är en följd av att läkarutbildningen förlängts.

Tabell 5.146 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter

Universitet	2025	2026	2027
Uppsala universitet	1 091	1 091	1 190
Lunds universitet	1 361	1 361	1 485
Göteborgs universitet	1 290	1 290	1 407
Umeå universitet	1 170	1 170	1 276
Linköpings universitet	1 208	1 208	1 318
Karolinska institutet	1 756	1 756	1 916
Örebro universitet	366	366	423
Summa	8 242	8 242	9 015

Enligt TUA-avtalet ersätter staten berörda regioner för medverkan i grundutbildning av tandläkare per helårsstudent, basorganisation och kliniskt inriktad odontologisk forskning. Fördelning enligt TUA-avtalet framgår av tabell 5.147

Tabell 5.147 Fördelning av anslagsmedel 2025 för grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården (TUA)

Tusental kr

Universitet	Ersättning för antal HST ¹	Ersättning för forskning och basorganisation	SUMMA
Göteborgs universitet	41 315	53 056	94 371
Umeå universitet	31 986	48 919	80 905
Summa	73 301	101 974	175 276

1 Ersättning per helårsstudent på tandläkarutbildningen som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning beräknas för 2025 till 88 850 kronor.

Regeringen har vid beräkningen utgått från följande antal helårsstudenter på tandläkarutbildningen.

Tabell 5.148 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter

Universitet	2025	2026	2027
Göteborgs universitet	465	465	465
Umeå universitet	360	360	360
Summa	825	825	825

5.8.67 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Tabell 5.149 Anslagsutveckling 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Tusental kronor

2023	Utfall	67 753	Anslagssparande	27
2024	Anslag	67 780 ¹	Utgiftsprognos	67 780
2025	Förslag	70 980		
2026	Beräknat	50 980		
2027	Beräknat	50 980		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 5.150 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:67 Särskilda bidrag inom högskoleområdet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	67 780	67 780	67 780
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	3 000	-17 000	-17 000
<i>varav BP25</i>	3 000	3 000	3 000
– Ökat bidrag till Paideia	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag	200	200	200
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	70 980	50 980	50 980

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 200 000 kronor fr.o.m. 2025 då medel för medlemsavgiften i kvalitetsnätverket European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) överförs till anslaget från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor*.

Anslaget ökas med 3 000 000 kronor 2025 för att möjliggöra ett ökat stöd till Paideia, ett fristående institut för judiska studier, för fortsatt arbete med utbildning och forskning. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 70 980 000 kronor anvisas under anslaget 2:67 *Särskilda bidrag inom högskoleområdet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 50 980 000 kronor respektive 50 980 000 kronor.

6 Forskning

6.1 Mål för området

I den forsknings- och innovationspolitiska propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60) presenterades mål och delmål för forskningspolitiken. Målet för forskningspolitiken är att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Följande uppföljningsbara delmål har pekats ut för tioårsperioden 2017–2026:

- Sverige ska vara ett internationellt attraktivt land för investeringar i forskning och utveckling. De offentliga och privata investeringarna i forskning och utveckling bör även i fortsättningen överskrida EU:s mål.
- En övergripande kvalitetsförstärkning av forskningen ska ske och jämställdheten ska öka.
- Samverkan och samhällspåverkan ska öka.

Ovanstående mål inbegriper även forskningspolitik inom utgiftsområdena 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 20 Klimat, miljö och natur, 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel samt 24 Näringsliv.

6.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer för forskning som används för att redovisa resultaten inom verksamhetsområdet är följande:

- finansiering av forskning och utveckling
- andel forskare i befolkningen
- antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare
- andel artiklar med svenska författare som tillhör de tio procent högst citerade inom sina respektive områden
- könsfördelning för professorer, lektorer och meriteringsanställda.

Statistiska centralbyrån (SCB) publicerar årliga beräkningar av de statliga anslagen för forskning och utveckling (FoU) och vartannat år beräkningar för avsättningar vid universitet och högskolor, inom näringslivet och offentlig sektor samt översiktliga prognoser åren däremellan. OECD publicerar vartannat år rapporten Science, Technology and Innovation Outlook med data inklusive landsjämförelser inom området. Under resultatredovisningen nedan anges senast tillgängliga data.

Sverige jämförs med de nordiska grannländerna (Danmark, Finland och Norge), liknande forskningsnationer i Europa (Nederländerna och Schweiz) och andra forskningsintensiva länder i världen (Kina, Storbritannien och USA).

6.3 Resultatredovisning

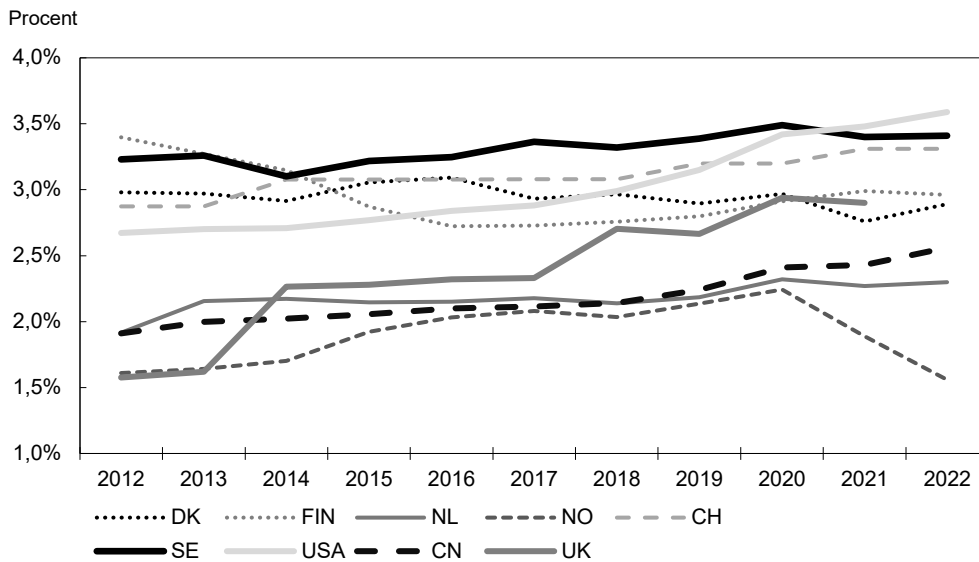
6.3.1 Finansiering av forskning och utveckling ökar något i Sverige

Ett av de uppföljningsbara målen är att Sverige ska vara ett internationellt attraktivt land för investeringar i forskning och utveckling. Detta kan bl.a. mätas genom storleken på finansiering av FoU. Vidare bör de offentliga och privata investeringarna i forskning och utveckling överskrida EU:s mål på 3 procent av bruttonationalprodukt (BNP).

Indikator: Finansiering av forskning och utveckling

De totala utgifterna för FoU i Sverige uppgick 2023 till ca 221,8 miljarder kronor vilket är en ökning jämfört med 2022 med cirka 5,9 miljarder kronor i fasta priser. Det motsvarar 3,57 procent av BNP vilket innebär en ökning med 0,1 procent sedan 2022. Sveriges finansiering av forskning och utveckling översteg därmed EU:s mål på 3 procent av BNP.

Diagram 6.1 Forskning- och utvecklingskostnader som andel av BNP

Anm.: Avser aktuellt år eller närmast tillgängliga. Data för Storbritannien 2022 är inte tillgängligt.

Källa: Vetenskapsrådet och OECD.

I internationell jämförelse ligger Sverige bland de främsta länder när det gäller investeringar i FoU. I diagram 6.1 visas investeringar i FoU för det urval av länder som gjorts. Forskningsintensiva länder såsom Storbritannien och USA har gjort betydande investeringar sedan 2010. Den utvecklingen har inte skett i Sverige i samma omfattning.

De statliga anslagen för FoU uppgår 2024 till 48,2 miljarder kronor enligt SCB:s statsbudgetanalys. Förutom de statliga anslagen fördelas medel från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfondsmedel. Under 2023 omfattade dessa 1,3 miljarder kronor. Av bidragen från EU:s forskningsmedel har 2,2 miljarder kronor fördelats 2023 till projekt vid svenska universitet och högskolor, vilket är en ökning med ca 0,2 miljarder kronor sedan 2022. Enligt SCB:s preliminära data för FoU i Sverige avsatte kommuner och regioner ca 5,5 miljarder kronor för FoU under 2023, vilket är en ökning med knappt 0,3 miljarder kronor jämfört med 2022 mätt i fasta priser.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. SCB uppskattar att företagens investeringar i FoU 2023 uppgick till 164,2 miljarder kronor. Det motsvarar en andel av BNP på 2,6 procent. År 2023 uppgick utgifterna för FoU inom universitet och högskolor till 48 miljarder kronor, inom övrig offentlig sektor till 9,1 miljarder kronor och inom den privata icke-vinstdrivande sektorn till 0,4 miljarder kronor.

6.3.2 Fördelning av statliga medel till forskning

Av de totala statliga FoU-medlen för 2024 om 48,2 miljarder kronor tilldelades universitet och högskolor 21 miljarder kronor som direkta forskningsanslag. De fyra forskningsfinansiärerna Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte), Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad (Formas), Verket för innovationssystem (Vinnova) och Vetenskapsrådet tilldelades sammantaget 14 miljarder kronor 2024. FoU-medlen har ökat med 1,4 miljarder kronor jämfört med 2023, se tabell 6.1 nedan. Statlig finansiering av FoU för försvarsändamål är det område som ökat mest.

Tabell 6.1 Medel för forskning från statsbudgeten efter mottagare

Miljarder kronor i löpande priser

Mottagare	2023	2024
Universitet och högskolor ¹	20,0	21,0
Vetenskapsrådet	7,4	7,9
Vinnova	3,4	3,5
Formas	1,8	1,8
Forte	0,8	0,8
Statens energimyndighet	1,4	1,4
Övriga myndigheter ²	12,0	11,8
Totalt	46,8	48,2

Källor: Budgetpropositioner och regleringsbrev.

¹ Avser i denna proposition samtliga universitet och högskolor.

² Övriga myndigheter innefattar Försvarsmakten, Sida, Trafikverket, MSB, Naturvårdsverket m.fl.

6.3.3 Förutsättningar för svensk forskning i internationell jämförelse

Nedan redovisas utvecklingen och måluppfyllelsen när det gäller förutsättningar för forskning genom andel forskare i befolkningen och antalet vetenskapliga artiklar som publiceras med författare verksamma i Sverige.

Indikator: Andel forskare i befolkningen

Andelen forskare är en indikator som visar på förutsättningar för forskning i Sverige. Sverige utmärker sig med en hög andel forskare och var ett av fem toppländer 2020 enligt Världsbanken med 8 130 forskare per miljoner invånare. Högst andel forskare i relation till befolkningen har Sydkorea, följt av Sverige, Finland, Danmark och Norge. Sverige har en högre andel forskare jämfört Nederländerna och Schweiz. År 2023 var enligt SCB antalet forskande heltidsekvivalenter i Sverige 106 807, vilket är en ökning med ca 1 100 heltidsekvivalenter sedan 2022. En stor andel av forskarna är sysselsatta inom företagssektorn med 79 091 heltidsekvivalenter för 2023. Den forskande personalen inom högskolesektorn har under det senaste året ökat med drygt 600 personer, till ca 21 589 heltidsekvivalenter 2023.

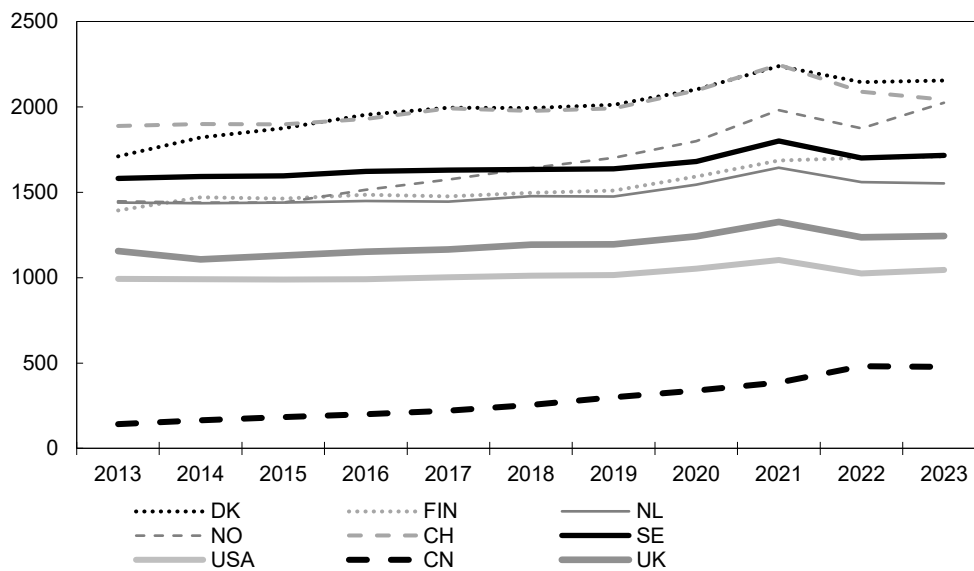
Indikator: Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare

Andelen artiklar som publiceras är också en indikator som visar på förutsättningar för forskning i Sverige. Sverige, Danmark och Schweiz är jämförbara länder i avsättningar

till FoU och hör till de länder i världen som producerar flest artiklar per miljon invånare. Svenska forskare publicerade 1 715 (1 700) artiklar per miljon invånare 2023 (2022 inom parentes). Med samma mått publicerade forskare i Danmark 2 155 artiklar respektive i Schweiz 2 042 artiklar vardera 2023. Även Norge, med 2 024 artiklar publicerad 2023 fler artiklar än Sverige räknat per miljon invånare. Andra jämförbara länder är Finland som publicerade ca 1 710 artiklar och Nederländerna som publicerade 1 551 artiklar per miljon invånare, se diagram 6.2 nedan.

Diagram 6.2 Antal vetenskapliga artiklar per miljon invånare som ett mått på vetenskaplig produktivitet i Sverige jämfört med andra länder

Antal artiklar per miljon invånare

Källa: Vetenskapsrådet och Världsbanken.

Totalt sett publicerades störst antal artiklar i Kina, 675 034 artiklar 2023, vilket fördelat per miljon invånare är 478 artiklar. Det land som publicerade näst flest är USA, 350 482 artiklar, drygt 1 040 artiklar per miljon invånare. Bland de mest forskningsintensiva länderna i världen har Storbritannien flest artiklar per miljon invånare, 1 244 artiklar per miljon invånare.

Det område som flest artiklar i Sverige publiceras inom är medicin, där antalet 2022 uppgick till knappt 708 artiklar per miljon invånare. Därefter följer samhällsvetenskap med 315 artiklar per miljon invånare. Inom teknik och naturvetenskap publicerades 269 respektive 266 artiklar per miljon invånare 2023.

6.3.4 Den svenska forskningens vetenskapliga genomslag har sjunkit något det senaste decenniet

Som mått på vetenskapligt genomslag redovisas andelen vetenskapliga artiklar från forskare i Sverige som är bland de 10 procent högst citerade inom sina respektive områden och hur detta har förändrats.

Indikator: Andel artiklar med svenska författare som tillhör de tio procent högst citerade inom sina respektive områden

Andelen vetenskapliga artiklar som är bland de 10 procent högst citerade är en indikator som visar på vetenskapligt genomslag för forskning genomförd i Sverige. Andelen från Sverige uppgick 2022 till 11 procent, vilket är en svag minskning jämfört med 2012. Sverige ligger på en något högre nivå än Norge och Finland, men lägre än

övriga jämförda länder (se tabell 6.2). En majoritet av dessa länder har dock också sjunkit det senaste decenniet då Kina har ökat sitt genomslag markant.

Tabell 6.2 Andel vetenskapliga artiklar som är bland de 10 procent högst citerade

Procent

	2012	2022
Storbritannien	14,4	14,0
Schweiz	15,3	13,0
Nederländerna	15,5	13,6
Kina	8,9	12,3
USA	15,0	12,0
Danmark	14,1	11,7
Sverige	11,8	11,0
Norge	10,9	10,9
Finland	10,6	10,6

Källa: Vetenskapsrådet.

6.3.5 Jämställdhet inom forskningen

Indikator: Könsfördelning för professorer, lektorer och meriteringsanställda

Jämställdhet inom forskningen vid universitet och högskolor kan bl.a. mätas genom andelen kvinnor och män som är anställda som professorer, lektorer och i meriteringsanställningar, dvs. forskarassistenter, biträdande lektorer och postdoktorer.

Det senaste decenniet har andelen kvinnor bland den forskande och undervisande personalen ökat inom i stort sett alla anställningskategorier och forskningsämnesområden. 2023 var 48 procent kvinnor och 52 procent män. Av professorerna var 33 procent kvinnor och 67 procent män 2023, vilket är en procents förändring jämfört med 2022. Professorer är den anställningskategori där könsfördelningen har ändrats mest sedan 2012, då andelen professorer som är kvinnor var 24 procent. Även andelen kvinnor som är lektorer har ökat med en procent jämfört med 2022 och uppgår 2023 till 49 procent. I kategorin meriteringsanställningar är andelen kvinnor 45 procent och andelen män 55 procent 2023, vilket är samma fördelning som 2022. Rekryteringsmålet för perioden 2021–2023 är att hälften av de nyrekryterade professorerna vid universitet och högskolor ska vara kvinnor 2030.

Jämställdhetsintegrering

Vetenskapsrådet ska stödja den forskning som har högst vetenskaplig kvalitet och som bäst främjar förnyelse samt de allra bästa forskarna. I jämställdhetsperspektivet är till stora delar fortsatt väl integrerat i Vetenskapsrådets verksamhet. Under året har myndigheten utvecklat sina riktlinjer för jämställdhet i forskningsfinansieringsprocessen med den övergripande målsättningen att säkerställa att beredningen av ansökningar om forskningsmedel är jämställd.

Vidare har myndigheten i en rapport sammanställt resultatet av jämställdhetsobservationer i ett urval beredningsgrupper med syftet att användas för diskussion och utveckling som kan bidra till kvalitetsförbättringar i myndighetens processer.

Beviljandegraden för Vetenskapsrådets forskningsmedel inom olika ämnesområden är fortsatt tämligen jämn mellan könen inom de respektive forskningsämnesområdena. För det totala antalet ansökningar är beviljandegraden 18 procent för kvinnor och 20 procent för män. Inom humaniora och samhällsvetenskap ligger beviljandegraden på

11 procent för såväl kvinnor som män. Inom medicin och hälsa ligger beviljandegraden på 24 procent för kvinnor och 26 procent för män och inom naturvetenskap och teknikvetenskap på 25 procent för kvinnor och 22 procent för män. För vissa områden, såsom utbildningsvetenskap, konstnärlig forskning och klinisk behandlingsforskning, varierar siffrorna mer mellan åren, vilket i huvudsak beror på förhållandevis få ansökningar.

6.3.6 Forskning för att möta samhällets utmaningar

Satsningar på forskning om nationella och globala samhällsutmaningar gjordes i den forsknings- och innovationspolitiska propositionen 2020, *Forskning, Frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige* (prop. 2020/21:60). Nedan redovisas vissa satsningar som genomförs för att möta samhällsutmaningarna, såväl nationella som internationella. Redovisningar finns även inom utgiftsområdena 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg avsnitt 8, 20 Klimat, miljö och natur avsnitt 4.3.2, 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel avsnitt 2.8.2 samt 24 Näringsliv avsnitt 3.3.2.

Regeringen har inrättat 13 nationella forskningsprogram, varav Vetenskapsrådet ansvarar för 6. Dessa program är omfattande, tioåriga initiativ som syftar till att samordna forskningen inom specifika områden. Varje program sammanför forskningsfinansierare, forskare och samhällsaktörer för att gemensamt öka möjligheterna att lösa de samhällsutmaningar som regeringen har identifierat. Programmen främjar tvärvetenskaplig forskning och syftar också till att stärka kopplingen mellan forskning och högre utbildning samt internationella forsknings-samarbeten.

Det nationella forskningsprogrammet antibiotikaresistens har stöttat yngre forskare genom etablerings- och konsolideringsbidrag samt möjliggjort forskning i klinisk miljö. En strategisk forskningsagenda är under uppdatering för att identifiera kunskapsluckor och forskningsbehov. Det har genomförts EU-högnivåmöten och samarbete internationellt för att främja innovativa lösningar för diagnostik och övervakning av antimikrobiell resistens.

Forskningsprogrammet om brottslighet har identifierat tre centrala aktiviteter: skapa mötesplatser för forskare och praktiker, initiera forskning och stödja forskningsfältets långsiktiga utveckling. En seminarieverksamhet och kunskapsöversikter om ungdomsbrottslighet och kriminella nätverk har påbörjats. Bidrag till forskning om brottslighet beviljades till sju projekt.

Programmet digitaliseringens samhällskonsekvenser har publicerat en strategisk forskningsagenda och samarbetat med Internetstiftelsen för att främja spridning av forskning. En utlysning för forskningsmiljöer resulterade i sex beviljade bidrag. Forskningsöversikter och kartläggningar av kunskapsluckor inom digitaliseringens effekter har också genomförts.

Inom programmet migration och integration har projektbidrag beviljades till 13 ansökningar. Programmet har bidragit till nordiska och internationella forskningsprogram och arrangerat en tvärvetenskaplig konferens. Ett webinarium och policy briefs om integration och utbildning har producerats, med fokus på ungas integration och civilsamhällets roll.

En strategisk forskningsagenda om segregation har publicerats. Vetenskapsrådet tar fram årliga kunskapsöversikter och seminarier om segregation. Bidrag om 88 miljoner kronor har beviljats till fem forskningsmiljöer.

En strategisk forskningsagenda för virus och pandemier har publicerats för att hantera både pandemier och mellanpandemiska perioder. En akutplan för snabb forskning vid

pandemihot har utvecklats. Projektbidrag för forskning om virus och pandemier har beviljats för att täcka grundläggande mekanismer till medicinska interventioner.

Vetenskapsrådet bidrar även till att vidareutveckla en infrastruktur som skapar förutsättningar för att bedriva kliniska studier med hög kvalitet inom den svenska hälso- och sjukvården. Insatserna görs främst inom ramen för Kliniska Studier Sverige, som är ett samarbete mellan Sveriges sex samverkansregioner för hälso- och sjukvård. Via samarbetets sex regionala noder vidareutvecklas såväl nationell samordning i gemensamma utvecklingsfrågor som processer och funktioner i respektive sjukvårdsregion. Noderna utvecklar och erbjuder stöd till forskare, forskningspersonal och life science-företag, i enlighet med flera av målsättningarna i den nationella strategin för life science. Under 2023 har Vetenskapsrådet finansierat noderna med två olika typer av stöd, driftsbidrag och samverkansbidrag.

6.3.7 Forskningssamarbete inom EU

Ramprogrammet för forskning och innovation, Horisont Europa, pågår mellan 2021 och 2027 och har en total budget på ca 94 miljarder euro för sjuårsperioden. En ny strategisk plan för Horisont Europa 2025–2027 förhandlades under 2023. I och med antagandet av den strategiska planen för 2025–2027, ökades de 49 pågående europeiska partnerskapen med nio nya som kommer att implementeras under 2025 och 2026. Bland de 22 pågående partnerskapen som medlemsländerna kan välja att delta i och koordinera har Sverige valt att delta i 21 partnerskap.

Av den tillgängliga budgeten för programmet har svenska organisationer hittills kontrakterat 3,4 procent av samtliga beviljade medel i Horisont Europa, vilket motsvarar ca 1 022,2 miljoner euro, och haft 1 994 deltaganden i europeiska projekt. Sverige ligger därmed på tionde plats bland deltagande länder utifrån beviljade medel, vilket är en försämring med en placering från tidigare år. Det mest omfattande svenska deltagandet i Horisont Europa står lärosätena för och som har tilldelats 59,6 procent av de medel (netto) som hittills beviljats till Sverige.

En andel av budgeten inom programmets pelare två, Globala utmaningar och europeisk industriell konkurrenskraft, ska implementeras genom fem uppdrag, så kallade missions. När man betraktar deltagande i missions som instrument ligger Sverige på nionde plats, vad gäller att få finansiering. Svenska aktörer har under 2023 mottagit 22,9 miljoner euro i nettomedfinansiering, motsvarande 3,4 procent av den totala nettomedfinansieringen som har tilldelats projekt inom missions i öppen konkurrens.

Under 2023 antogs ändringen av förordning (EU) 2021/2085 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa, vad gäller det gemensamma företaget för halvledare. Det gemensamma företaget är ett europeiskt trepartspartnerskap som ska främja utvecklingen och införandet av teknik och system med avancerade nanoelektroniska chip som tillverkas i Europa. Det svenska deltagandet innebär finansiering av svenska aktörers deltagande i programmets initiativ, t.ex. samverkansprojekt och kompetenscenter.

6.3.8 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdverksamhet är internationell

Svensk rymdforskning och rymdindustri håller hög internationell klass, vilket bl.a. illustreras av att Sverige och svenska aktörer är efterfrågade i internationella och bilaterala rymdsamarbeten. En stor del av de svenska statliga satsningarna på rymdverksamhet finansierar projekt som genomförs i internationella samarbeten. Forsk-

ningsresultat och dess tillämpningar är ofta av globalt intresse. Sverige deltar i både EU:s och den europeiska rymdorganisationens (ESA) rymdprogram som bidrar till samhällsnytta genom forskning och olika tjänster.

I april 2023 gav regeringen Rymdstyrelsen i uppdrag att inom ramen för deltagandet i den europeiska rymdorganisationen ESA samordna och möjliggöra att en svensk projektastronaut får delta i en rymdfärd till den internationella rymdstationen. Därmed kunde Rymdstyrelsen och ESA ingå en avsiktsförklaring med det amerikanska företaget Axiom Space om deltagande i en planerad rymdfärd som senare genomfördes i januari 2024. På den internationella rymdstationen utfördes två svenska experiment, ett om stamceller för Uppsala universitet och ett om ergonomi för Kungl. Tekniska högskolan (KTH) samt ett tjugotal internationella experiment inom materialfysik, life science och bioteknologi.

Strategi för svensk rymdverksamhet

Den nationella strategin för svensk rymdverksamhet (skr. 2017/18:259) innehåller långsiktiga strategiska mål för att stärka svensk rymdverksamhet. Genomförande av rymdstrategin har fortsatt under 2023 och 2024, exempelvis när det gäller informationsspridning om rymddata och innovationsfrämjande insatser för användningen av sådan data. Sverige är genom Rymdstyrelsen och Totalförsvarets forskningsinstitut med i EU:s program för rymdövervakning och spårning (Space Surveillance and Tracking) genom ett regeringsuppdrag (U2022/03185) sedan hösten 2022 där de bidrar med analyskapacitet. Strategin framhåller även vikten av rymdforskning bl.a. för att bättre kunna studera jorden, och den svenska forskningssatelliten MATS som sändes upp i november 2022. MATS har under 2023 och 2024 levererat värdefulla mätningar och data för jordens övre atmosfär. Detta bidrar till grundforskning om dynamiken i mesosfären, vilket kommer att öka förståelsen för det globala klimatsystemet och klimatförändringarna. ESA-projektet Arctic Weather Satellite startade på initiativ av Sverige och leds av OHB Sweden AB. Satelliten färdigställdes under 2023 och sändes upp från USA i augusti 2024.

Utveckling av Esrange för rymdverksamhet

Utvecklingen av forskningsinfrastrukturen vid rymdbasen Esrange, som den nationella rymdstrategin anger som en viktig satsning, fortsätter. Konstruktionen av en ny uppskjutningsanläggning som möjliggör uppskjutningar av satelliter till omloppsbana kunde invigas i samband med Europeiska kommissionens besök i Kiruna i januari 2023 i början av det svenska EU-ordförandeskapet. Under 2023 och 2024 har arbetet fortsatt för att anläggningen ska kunna bli operationell 2025. Den testbädd som öppnades 2020 för test- och utvecklingsverksamhet vid Esrange inom återanvändningsbar uppskjutningsteknik och för teknikdemonstrationer har sedan dess varit väl belagd med internationella kunder som utför tester. Inom det nationella ballong- och raketprogrammet genomförs projekt vid Esrange av betydelse bl.a. för klimatforskning.

6.3.9 Forskningens infrastruktur

Forskarsamhällets behov av infrastruktur förändras

Med forskningens infrastruktur avses t.ex. forskningsanläggningar, superdatorer, bibliotek och databaser. God tillgång till forskningsinfrastruktur är en förutsättning för att bedriva forskning av hög kvalitet. Vetenskapliga framsteg och teknikutveckling gör att forskarsamhällets krav på forskningsinfrastruktur förändras över tid.

De stora forskningsinfrastrukturerna i Sverige, såsom den europeiska spallationskällan ESS, SciLifeLab, synkrotronen MAX IV och lagrings- och beräkningsinfrastrukturen NAISS, är centrala för svensk forsknings internationella konkurrenskraft. Detta bekräftades i juni 2023, när en högnivåkonferens om forskningsinfrastrukturer och forskningsdata, arrangerades i Lund inom ramen för det svenska ordförandeskapet i EU.

Vetenskapsrådets guide till forskningsinfrastrukturen 2023 redovisar behov av framtida satsningar på forskningsinfrastruktur. Här understryks att behovet av e-infrastruktur är stort idag och kommer att öka framöver. Det innefattar bland annat tillgång till beräkningsresurser, lagring av data, tillgängliggörande av data och utveckling av användarstöd. Flera svåra frågor har under året hanterats i de internationella forskningsinfrastrukturer som Vetenskapsrådet eller Sverige är medlem i. Exempel inkluderar hantering av Rysslands delägarskap i vissa av infrastrukturerna samt fördyringar på grund av den svaga kronkursen, inflation och höga energipriser.

Sedan 2022 ska de som beviljats bidrag inom Vetenskapsrådets utlysning Forskningsinfrastruktur av nationellt intresse inkomma med en jämställdhetsplan. I planen ska de beskriva bl.a. hur infrastrukturen avser att arbeta för att öka medvetenheten om vikten av jämställdhet inom den egna verksamheten.

Flera forskningsinfrastrukturer fortsätter att utvecklas

Användningen av MAX IV ökar

MAX IV är en synkrotronljusanläggning för material- och livsvetenskaplig forskning som i dag har 16 instrument, s.k. strålrör. MAX IV ger ett intensivt röntgenljus, som gör det möjligt att se extremt små detaljer och strukturer i olika material. Experimenttid tilldelas i konkurrens och vetenskaplig excellens prioriteras.

Under 2023 har MAX IV gjort ett betydande vetenskapligt avtryck, och antalet användare ökade med ca 30 procent i förhållande till året innan. Antalet vetenskapliga publikationer som baserats på forskning vid MAX IV var ca 150, en ökning med 51 procent. Forskningen kan ofta kopplas till FN:s globala hållbarhetsmål, och har t.ex. handlat om avgaspartiklars storlek vilket kan ge kunskap om katalysatorers effektivitet.

Den europeiska neutronkällan, ESS

ESS är en forskningsanläggning i Lund baserad på världens mest kraftfulla neutronkälla. ESS kommer att generera upp till 100 gånger fler neutroner för forskning än dagens liknande anläggningar. Under 2023 har flera viktiga komponenter testats och ESS förbereds nu för att kunna starta provdrift. Installation av vetenskaplig utrustning pågår inför 2028, då anläggningen beräknas öppna för forskning.

SciLifeLab är ett nav inom livsvetenskaplig forskning

SciLifeLab är ett nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning med flera anknutna universitet. Under 2023 har SciLifeLab bl.a. utvecklat kapaciteten inom laboratorieberedskap för pandemier och inom datadriven livsvetenskaplig forskning. Forskningsinfrastrukturen gav stöd till drygt 4 000 forskningsprojekt fördelade på ca 1800 unika användare.

Stöd för registerbaserad forskning

För att stödja registerbaserad forskning har Vetenskapsrådet utvecklat metadataverktyget Register Utiliser Tool (RUT) som nu innehåller 39 anslutna register varav ett flertal är kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården. Ytterligare 49 register är på väg att anslutas. Användare av verktyget ökar stadigt och systemet har nu drygt 1 200

externa användare. I samarbete med Statistiska centralbyrån (SCB) har Vetenskapsrådet vidtagit flera åtgärder för att tillgängliggöra samtliga av SCB:s register i RUT, vilket kan förenkla SCB:s hantering av registerdatauttag.

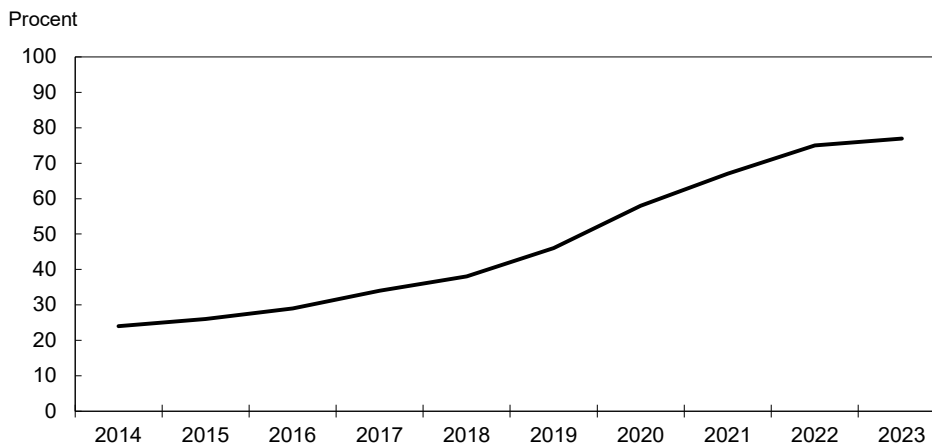
6.3.10 Ett öppet vetenskapssystem

Vetenskapliga publikationer som är ett resultat av forskning som har finansierats med offentliga medel ska vara omedelbart öppet tillgängliga med verkan fr.o.m. 2021. När det gäller forskningsdata ska omställningen vara genomförd fullt ut senast 2026, vilket innebär att forskningsdata ska göras tillgängligt så öppet som möjligt och så begränsat som nödvändigt (prop.2020/21:60).

För att påskynda omställningen till ett öppet vetenskapssystem och säkra kontinuitet i det nationella arbetet har Kungl. biblioteket enligt sin instruktion som uppgift att samordna, följa upp och främja samverkan i arbetet för öppen tillgång till vetenskapliga publikationer. Kungl. biblioteket ska varje år publicera en rapport om det nationella arbetet med öppen tillgång till vetenskapliga publikationer. Vetenskapsrådet har enligt sin instruktion motsvarande uppgift gällande öppna forskningsdata. Myndigheterna redovisar sitt arbete årligen. Vidare har universitet och högskolor fått förnyat uppdrag att utveckla arbetet med öppen vetenskap (U2023/00413).

Vetenskapsrådet har tagit fram indikatorer för att kunna mäta uppfyllanden av öppen tillgång till forskningsdata över tid samt kunna identifiera områden där extra insatser kan behövas. En analys visar att arbetet med att etablera strategiska inriktningar för öppen tillgång till forskningsdata pågår, men att arbetet behöver utvecklas hos flertalet berörda aktörer. Även om forskningsdata tillgängliggörs öppet är det i dagsläget svårt att göra en uppskattning av i vilken utsträckning det sker. I maj 2023 antog Sverige och EU:s medlemsländer rådslutsatser som uppmanar medlemsländerna att uppdatera sina nationella strategier och riktlinjer för öppen tillgång för att göra akademiska publikationer omedelbart tillgängliga med öppna licenser och tillämpa FAIR-principerna. FAIR är ett internationellt erkänt begrepp som är uppbyggt av 15 vägledande principer för forskningsdata och datahantering. Enligt de s.k. FAIR-principerna ska forskningsdata vara sökbara (Findable), tillgängliga (Accessible), kompatibla (Interoperable) och återanvändningsbara (Reusable). Kungl. biblioteket har redovisat sitt uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för öppen vetenskap. I redovisningen konstateras att behov finns att regelbundet följa upp det nationella arbetet med öppen vetenskap på ett samordnat sätt för stärkt helhetssyn och påskyndad gemensam utveckling. En sådan samordning bör innefatta såväl kunskaps- och erfarenhetsbyte mellan aktörerna som samarbete kring uppföljning och vidareutveckling av riktlinjerna.

Andelen öppet tillgängliga artiklar fortsätter att öka. Statistik för 2023 visar ca 77 procent av de vetenskapliga artiklarna registrerade i Swepub, som är en söktjänst för vetenskapliga publikationer vid svenska lärosäten, publicerades omedelbart öppet tillgängliga. Utvecklingen de senaste tio åren framgår av diagram 6.3.

Diagram 6.3 Andel publikationer som publiceras öppet tillgängliga

Källa: Kungl. biblioteket.

Kungl. bibliotekets sammanställning av de totala utgifterna för vetenskaplig publicering visar att kostnaderna för 2023 uppgick till ca 799 miljoner kronor, vilket är en ökning med ca 61 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnaderna 2023 kan jämföras med 2020 då de totala kostnaderna var 709 miljoner kronor. Ökningen beror främst på att övervägande delen av lärosätenas utgifter är kopplade till avtal med kommersiella vetenskapliga förlag, som inkluderar såväl kostnader för prenumerationer som för öppet tillgängliga publikationer. Dessa förlag tillämpar i regel årliga procentuella prisökningar.

6.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

6.4.1 Svensk forskning i internationell jämförelse

Sverige är en framstående forskningsnation och de svenska investeringarna i FoU överstiger EU:s mål på 3 procent av BNP. Under perioden 2014–2023 har de statliga anslagen för forskning och utveckling ökat med ca 13,9 miljarder kronor i löpande priser, men i relation till BNP har statens andel sjunkit något. Samtidigt har de svenska investeringarna i FoU på totalen ökat till 3,57 procent som andel av BNP för 2023, en ökning på 0,47 procentenheter under samma tidsperiod. Denna ökning utgörs till största andel av näringslivets investeringar. Detta gör att Sveriges totala FoU-investeringar överstiger EU:s mål på 3 procent av BNP med drygt 0,5 procentenheter.

Huvuddelen av ökningen av statliga medel har tillförts universitet och högskolor, antingen som direkta anslag för forskning och utbildning på forskarnivå eller via forskningsfinansierarna. Andra forskningsintensiva länder, exempelvis Sydkorea och USA, har gjort större investeringar under den senaste 10-årsperioden. Den vetenskapliga synligheten mätt som antalet artiklar som citeras bland de tio procent högst citerade har inte ökat trots att statliga medel har tillförts. Dessa citeringar har istället minskat jämfört med ett genomsnitt för de senaste tio åren och i relation till andra länder.

I strategin för svenskt deltagande i Horisont Europa anges ett antal långsiktiga mål och delmål för att stärka svenskt deltagande i programmet. Ett av målen är att Sverige ska beviljas mer än 3,7 procent av totalt beviljade medel, vilket är en ambitionsökning från tidigare ramprogram Horisont 2020. Statistik för den inledande perioden av Horisont Europa visar dock att deltagandet inte ökat jämfört med Horisont 2020 utan ligger kvar på ca 3,4 procent. För att bidra till att målsättningen i den nationella

strategin ska nås är bedömningen att forskningsfinansiärer, lärosäten och andra aktörer behöver göra fortsatta ansträngningar.

6.4.2 Jämställdhet

Jämställdhet i forskningen är både en rättvisefråga och en kvalitetsfråga, vilket innebär att alla ska ha samma möjligheter och förutsättningar att forska, att satsa på en forskarkarriär samt att leda och ansvara för forskningsmiljöer och forskningsinfrastrukturer.

Fördelningen av forskningsmedel behöver regelbundet följas upp och analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Beviljandegraden för Vetenskapsrådets forskningsmedel är relativt jämn för män och kvinnor. Det är viktigt att bevara det resultat som arbetet har bidragit till och att fortsätta arbeta aktivt för ökad jämställdhet.

Under de senaste tio åren har andelen kvinnor ökat inom samtliga anställningskategorier inom den forskande och undervisande personalen vid universitet och högskolor med undantag för meriteringsanställningar på totalnivå.

6.4.3 Forskning för att möta samhällets utmaningar

Vetenskapsrådet genomför ett antal riktade satsningar och program som syftar till att möta olika samhällsutmaningar, såväl nationellt som globalt. Ett flertal av satsningarna har sitt ursprung i de forsknings- och innovationspolitiska propositionerna 2016 och 2020. De nationella forskningsprogrammen på Vetenskapsrådet skapar ny och betydelsefull kunskap, men det finns ytterligare möjligheter att skapa mervärden genom att fler projekt tar sin utgångspunkt i de strategiska forskningsagendor som tagits fram för respektive program.

6.4.4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Svensk rymdforskning bidrar med kunskap inom ett flertal samhälls- och forskningsområden och samhällets beroende av satellitdata för t.ex. telekommunikation gör att rymdverksamhetens betydelse för olika samhällsfunktioner ökar. Hög kompetens, erfarenhet och kvalitet inom t.ex. instrumentutveckling, kommersiell rymdteknik, deltagande i rymdmissioner och publicering av forskningsresultat samt ett ansvarsfullt och säkerhetsmedvetet arbetssätt är avgörande för svensk konkurrenskraft inom rymdverksamheten. De senaste åren har Sverige dock tappat något i konkurrenskraft som leverantör till den europeiska rymdsektorn, då det svenska bidraget till ESA har minskat i relation till andra länders bidrag. Sveriges deltagande i det obligatoriska vetenskapsprogrammet inom ESA möjliggör för svenska forskare att i samarbete med europeiska kollegor studera yttre rymden i projekt som är för kostsamma att genomföra med enbart nationell finansiering. Det är därför värdefullt för mindre länder, såsom Sverige, att delta i de stora ESA-projekten liksom i andra internationella rymdsamarbeten. Ett exempel är det svenskledda projektet Arctic Weather Satellite som finansierats av ESA där en forskningssatellit byggdes klart i Sverige under 2023 av flera svenska företag i samarbete med närmare trettio europeiska företag. Satelliten sändes upp från USA i augusti 2024. Insatserna inom rymdforskning och rymdverksamhet bidrar till målet om att Sverige ska vara ett internationellt attraktivt land för investeringar i forskning och utveckling samt att det bidrar till samverkan.

6.4.5 Forskningens infrastruktur

Forskningsinfrastruktur har bidragit till att svenska forskare inom flera områden ligger i forskningsfronten. Den globala konkurrensen inom forskning och innovation hårdnar samtidigt som inflation, ökade energipriser och situationen i omvärlden innebär

utmaningar. Gjorda satsningar på svensk forskningsinfrastruktur bedöms komma att bidra till hög kvalitet inom svensk forskning samt öka det internationella samarbetet. ESS och MAX IV är forskningsinfrastrukturer som förväntas bli banbrytande inom sina respektive områden och strategiskt viktiga för framtida forskning och innovation.

6.4.6 Ett öppet vetenskapssystem

För att öka användningen av forskning behöver den effektivt kunna användas i samarbeten inom såväl vetenskapssamhället som att spridas till samhället i övrigt. Att forskningsresultat, och så långt som möjligt digitala objekt i forskningsprocessen, uppfyller FAIR-principerna och kan återanvändas av alla eller i särskilda fall de som har relevant behörighet är en förutsättning för att kunna möta samhällsutmaningar. Det har betydelse för forskares integritet och meritering, för samhällets förtroende för forskning samt att forskning av hög kvalitet kommer till nytta för alla i samhället. Sedan 2021 är öppen vetenskap en förordningsstadgad skyldighet inom EU:s forsknings- och innovationsprogram där principen är att forskning ska vara så öppen som möjligt och så stängd som nödvändigt, vilket innebär att resultat och data kan hållas konfidentiella när det finns legitima intressen. Öppna vetenskapliga praktiker, såsom öppen tillgång till publikationer och forskningsdata (som är obligatoriska inom EU:s forskningsprogram), bidrar till ökad transparens vilket främjar god forsknings- sed, genomslag och validering av kunskap. Det är positivt att det sker en stadig ökning av omedelbart öppet tillgängliga publikationer och att forskningsdata görs återanvändbara enligt FAIR-principerna och delas öppet inom alla forskningsområden, samtidigt som avvägningar görs vilka data som inte kan delas öppet. Det finns fortsatt ett stort behov av att forskningsutförande och forskningsfinansierande organisationer tar ett samordnat och gemensamt ansvar för att verka för att den nationella riktningen för öppen tillgång följs och uppnås. De nationella riktlinjer för öppen vetenskap som har redovisats av Kungl. biblioteket bör ses som vägledande och stödjande för alla berörda aktörer. För att stärka det gemensamma arbetet att nå målbilden för öppen vetenskap är det angeläget att riktlinjerna implementeras på ett effektivt sätt i bred samverkan med ett delat ansvar mellan alla berörda aktörer för att Sverige ska bli mer attraktivt för internationella samarbeten, att svensk forskningskvalitet och genomslag ökar samt att forskningen bidrar till ökad samverkan och samhällspåverkan med högkvalitativ kunskap. Det finns därför behov att på ett samordnat sätt regelbundet följa upp det praktiska genomförandet av det nationella arbetet med öppen vetenskap.

6.5 Politikens inriktning

6.5.1 Sverige ska vara en ledande forskningsnation

Forskning och innovation är avgörande för Sveriges konkurrenskraft, välbild och förmåga att hantera samhällsutmaningar. Tydlig inriktning mot excellens, dvs. forskning som internationellt bedöms hålla hög kvalitet, och hög kvalitet ska prägla såväl forskning och innovation som utbildning. Fortsatta investeringar i forskning och innovation behövs för ökad tillväxt och välfärd samt för att attrahera och behålla nyckelkompetens i Sverige.

Med ökade FoU-investeringar i excellent forskning, forskning och innovation för banbrytande teknik och forskningsinfrastruktur har Sverige möjlighet att fortsatt vara ett attraktivt land för ny kunskap, där excellent och banbrytande forskning bidrar till en internationell tätposition i utvecklingen mot ett hållbart samhälle nationellt och globalt. Ett kunskaps- och teknikintensivt näringsliv är motorn för innovation och svensk konkurrenskraft.

Pandemi, krig och ökad geopolitisk konkurrens har lett till minskad globalisering och ökad nationell protektionism. Forskning och innovation har i och med denna utveckling fått en mer framskjuten roll och många länder gör nu kraftfulla FoU-investeringar. Sveriges begränsade storlek medför att vi måste agera smart och strategiskt. Genom strategiska internationella samarbeten och nätverk kan Sverige ligga i forskningsfronten, dela ny kunskap, utveckla kompetens och synliggöra Sverige globalt. Sverige har ett strategiskt intresse av att ha en stark närvaro i Arktis, särskilt i ljuset av ett nytt säkerhetspolitiskt läge och Natomedlemskapet. Sveriges ledande position inom polarforskning och oberoende tillträde till Arktis behöver säkras.

Trots Sveriges relativt stora satsningar på forskning och innovation är svenskt deltagande i EU:s ramprogram för forskning och innovation svagt i jämförelse med liknande länder och utvecklingen är nedåtgående. Denna utveckling behöver vändas så att Sverige kan dra nytta av de fördelar som det innebär att samarbeta på europeisk nivå. Under det senaste decenniet har länder i Asien, framför allt Kina, etablerat sig som mycket starka forskningsaktörer. Öppenhet bör utgöra grunden i internationellt samarbete, samtidigt som det behöver finnas en medvetenhet om behovet av att skydda nationella intressen, kunskap och teknik. Internationella forskningssamarbeten måste därför ske ansvarsfullt och kunna bedrivas så öppet som möjligt, men också så säkert som nödvändigt.

Som ett led i att stärka Sverige som ledande forskningsnation avser regeringen att under hösten 2024 presentera en samlad forsknings- och innovationspolitisk proposition. Propositionens fokus är excellens, internationalisering och innovation och pekar ut den framtida inriktningen för politiken. I denna budgetproposition föreslår regeringen att de statliga anslagen för forskning och innovation bör öka med 1,5 miljarder kronor 2025. För 2026, 2027 och 2028 beräknas satsningarna till knappt 2,5 miljarder kronor, 4 miljarder kronor respektive drygt 6,5 miljarder kronor. Utöver satsningar som övergripande beskrivs nedan presenteras även satsningar inom utgiftsområdena 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, 20 Klimat, miljö och natur, 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och 24 Näringsliv. Den närmre inriktningen för satsningarna kommer att presenteras i den forsknings- och innovationspolitiska propositionen hösten 2024.

6.5.2 Satsningar på forskning av högsta kvalitet

Forskning av högsta kvalitet är en avgörande förutsättning för att Sverige ska fortsätta att vara en ledande välfärds- och kunskapsnation. Erfarenhet visar att excellenssatsningar kan leda till högkvalitativ forskning, nya forskningsperspektiv, ökat risktagande, nya angreppssätt och nya samarbeten, varav många är internationella.

Liksom i flera andra framstående forskningsländer finansieras forskningen i Sverige med en blandning av direkta anslag till lärosätena (basanslag) och externa bidrag från offentliga och privata finansiärer. Ökade basanslag bör fördelas på ett sådant sätt att inriktningen mot excellens, internationalisering och innovation får genomslag. Det innebär en ökad konkurrensutsättning så att medel ska gå till de mest framstående lärosätena.

Satsningar som innebär att forskare söker medel i konkurrens är nödvändiga för att höja kvaliteten i svensk forskning. Satsningarna bör vara långsiktiga och möjliggöra högt risktagande kombinerat med högsta vetenskapliga internationella kvalitet, något som också möjliggör för forskare att vara viktiga samarbetspartners med forskare i andra länder och med forskningsintensiva företag. Öppen vetenskap möjliggör att forskningsresultat effektivt kan tillgängliggöras och kan också bidra till att upprätthålla och stärka forskningens kvalitet, integritet och trovärdighet.

Regeringen avser att samla ansvaret för utlysning och fördelning av extern statlig forskningsfinansiering hos de primära forskningsfinansiärerna. En översyn kommer därför att ske. Vidare avser regeringen se över antalet myndigheter som bedriver forskning för att säkerställa att den forskning som bedrivs av statliga aktörer håller god kvalitet.

6.5.3 Forskning som grund för innovation och konkurrenskraft

Forskning och starka forskningsmiljöer stärker förutsättningarna för innovation. För att Sverige fortsatt ska vara ett av världens ledande innovationsländer behöver det svenska innovationssystemet stärkas på flera områden där den globala konkurrensen är tilltagande som exempelvis forskning och innovation inom banbrytande teknik. En viktig förutsättning för att utveckla nya innovationer är också en välutvecklad forsknings- och innovationsinfrastruktur.

6.5.4 Framväxande och banbrytande tekniker

Teknologiskt ledarskap har länge varit en viktig komponent för att bygga ekonomiskt välstånd och säkerhet men också för att möjliggöra nya lösningar inom exempelvis klimat- och miljöområdet samt för den digitala omställningen inklusive AI. Utvecklingen av banbrytande teknik präglas av geopolitisk konkurrens mellan å ena sidan Kina och andra sidan USA och dess likasinnade. EU, USA och Kina har nyligen tagit initiativ för att stärka inhemska förmågor inom forskning, teknologi och innovation. För att Sverige ska kunna stå sig i den globala teknikkapplöpning som nu pågår och fortsatt vara konkurrenskraftigt behövs satsningar på forskning och innovation inom banbrytande teknik. Den nya tekniken har också stora säkerhetspolitiska konsekvenser, vilket ställer krav på effektivt och proportionellt skydd av teknik och en ökad förmåga att bedöma och hantera risker.

6.5.5 Forskning och innovation för utveckling och välfärd i Sverige och globalt

Sverige och världen har ett antal stora samhällsutmaningar. Samhällsutmaningarna vävs i större utsträckning samman varför det blir allt viktigare med samarbete mellan ämnesområden och sektorer. Svenska lösningar på såväl nationella som globala samhällsutmaningar gynnar det svenska näringslivets konkurrenskraft, samhällets välstånd, utvecklingen av offentlig verksamhet och individens hälsa och utveckling. Regeringen ser ett fortsatt behov av att öka kunskapen och utveckla lösningar för att göra samhället hållbart, robust och stärka svenskt totalförsvaret.

6.5.6 Forskningsinfrastruktur – en förutsättning för excellent forskning

Avancerad forskningsinfrastruktur är en förutsättning för forskning av högsta kvalitet och en möjlighet till stärkt samverkan mellan akademi, näringsliv och samhälle. Sådan forskningsinfrastruktur skapar förutsättningar för forskningsgenombrott och driver teknikutveckling. MAX IV, SciLifeLab och European Spallation Source ERIC (ESS), där Sverige är värdland, förväntas attrahera internationella toppforskare till Sverige, stärka internationella forskningssamarbeten och bidra till forskning på högsta internationella nivå såsom isbrytaren Oden redan gör för polarforskning. Det är därför viktigt att de finansiella villkoren för forskningsinfrastrukturerna är stabila och långsiktiga.

ESS är en tvärvetenskaplig forskningsanläggning baserad på världens mest kraftfulla neutronkälla som planeras tas i drift 2028. Det är angeläget att anläggningen färdigställs så snart som möjligt för att Europa ska kunna behålla sin ledande ställning i

världen inom neutronforskning. Sverige som världland har gjort omfattande åtaganden avseende konstruktion, drift och framtida avveckling av ESS-anläggningen.

Andra forskningsinfrastrukturer som exempelvis databaser, biobanker och storskaliga beräkningsverktyg är viktiga för att ge svensk forskning de bästa möjligheterna. Behovet av digital forskningsinfrastruktur ökar inom såväl akademien som offentlig sektor och näringsliv då dagens forskning blir alltmer datadriven.

6.5.7 Sveriges position som framstående rymdnation stärks

Rymdforskning bidrar med betydelsefull kunskap inom flera områden som är viktiga för samhället, exempelvis klimat och miljö, jordobservationer och digitalisering. Svensk rymdforskning och rymdindustri håller hög internationell klass, vilket bl.a. illustreras av att Sverige och svenska aktörer är efterfrågade i internationella rymdsamarbeten, men konkurrensen hårdnar. Att Sverige nu har ytterligare en astronaut som genomfört en rymdfärd och forskning vid den internationella rymdstationen ISS visar på Sveriges höga ambitioner. Rymden är ett område som intresserar många barn och unga och uppmärksamheten kring Sveriges senaste astronaut kan inspirera unga och stärka intresset för STEM-ämnena (science, technology, engineering, mathematics, dvs. naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik).

Sverige har en etablerad position som en ledande rymdnation och fr.o.m. 2025 planeras satelliter att kunna sändas upp i omloppsbana från rymdbasen Esrange. Utbyggnaden av Esrange är vidare ett substantiellt bidrag till kontinentala EU:s oberoende tillträde till rymden. Satsningar på forskningsinfrastruktur, excellent forskning och forskning och innovation inom banbrytande teknik är en förutsättning för att Sverige fortsatt ska kunna vara en konkurrenskraftig rymd- och kunskapsnation när allt fler länder satsar allt större resurser på sin rymdförmåga.

6.6 Den årliga revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har lämnat en revisionsberättelse med reservation för Etikprövningsmyndigheten med anledning av att Etikprövningsmyndigheten inte har särredovisat den avgiftsbelagda verksamheten enligt den indelning och struktur som regeringen beslutat. Etikprövningsmyndigheten redovisar inte heller någon jämförelse av verksamhetens utfall mot budget. Det är inte förenligt 3 kap. 2 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Intäkter av avgifter uppgår till väsentliga belopp. Etikprövningsmyndigheten har informerat regeringen om att nödvändiga åtgärder kommer att vidtas med anledning av Riksrevisionens reservation.

6.7 Budgetförslag

6.7.1 3.1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 6.3 Anslagsutveckling 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

2023	Utfall	7 410 330	Anslagssparande	-175 397
2024	Anslag	7 863 846 ¹	Utgiftsprognos	7 898 477
2025	Förslag	8 439 046		
2026	Beräknat	8 096 046		

2027	Beräknat	8 585 046
------	----------	-----------

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd för forskning och forskningsinformation. Anslaget får även användas för utgifter för forskningsinfrastrukturer, internationellt forskningssamarbete, utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet. Anslaget får även användas för bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source ESS, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall. Anslaget får även användas för utgifter för att bilda det aktiebolag som avses överta verksamheten i EISCAT Scientific Association (EISCAT).

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.4 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	7 893 846	7 893 846	7 893 846
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	545 200	332 200	821 200
<i>varav BP25</i>	<i>574 200</i>	<i>974 200</i>	<i>1 570 200</i>
– Förstärkning EPM	-3 800	-3 800	-3 800
– Polarforskningsexpeditioner	-17 000	-17 000	-17 000
– Forsknings- och innovationspolitiska propositionen	595 000	995 000	1 591 000
Överföring till/från andra anslag		-130 000	-130 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 439 046	8 096 046	8 585 046

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2024, ökas anslaget med totalt 595 000 000 kronor 2025. Vidare beräknas anslaget öka med 995 000 000 kronor 2026 och 1 591 000 000 kronor 2027 med anledning av den forsknings- och innovationspolitiska propositionen.

Anslaget minskas med 17 000 000 kronor 2025 för att finansiera polarforskningsexpeditioner under anslaget 3:8 *Polarforskningssekretariatet*. För samma ändamål beräknas anslaget minska med motsvarande belopp 2026–2028. Vidare minskas anslaget med 3 800 000 kronor fr.o.m. 2025 för att finansiera en ökning av anslaget 3:11 *Etikprövningsmyndigheten*. Sammantaget minskas anslaget med 20 800 000 kronor 2025 för att finansiera ökning av andra anslag.

Regeringen föreslår att 8 439 046 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 8 096 046 000 kronor respektive 8 585 046 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 24 327 000 000 kronor 2026–2035.

Skälen för regeringens förslag: Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar för vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom myndigheten åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen. Vidare tillkommer de åtaganden som följer av inrättandet av ESS. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 24 327 000 000 kronor 2026–2035.

Tabell 6.5 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2035
Ekonomiska åtaganden vid årets början	21 526 585	22 194 774	22 461 083			
Nya ekonomiska åtaganden	6 931 434	7 702 470	9 498 679			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-6 403 616	-7 445 568	-7 632 762	-6 932 034	-5 828 181	-11 566 785
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	140 371	9 407				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	22 194 774	22 461 083	24 327 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	26 127 000	25 000 000	24 327 000			

Bemyndigande om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS)

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS) på högst 1 176 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Konstruktionen av ESS påbörjades under hösten 2014. Hittills har Sverige betalat ca 9,7 miljarder kronor för konstruktion och initial drift, varav ca 8,3 miljarder kronor från Vetenskapsrådets forskningsanslag, ca 0,6 miljarder kronor från Lunds universitets forskningsanslag och 0,8 miljarder kronor från Region Skåne. Mot bakgrund av att driftsättningen av ESS försenats beräknas Sveriges kostnader för konstruktion och initial drift till ca 11 miljarder kronor i 2013 års priser. Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag till European Spallation Source ERIC (ESS) på högst 1 176 000 000 kronor.

Bemyndiganden om medlemskap och medlemsavgift i ERIC-konsortier

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner att regeringen under 2025 beslutar om medlemskap samt bemyndigar regeringen att för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om en årlig medlemsavgift under 2025 och 2026 för följande ERIC-konsortier: European Solar Telescope (EST-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 6 000 000 kronor och Low Frequency Array (LOFAR ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 1 500 000 kronor.

Vidare bemyndigas regeringen att under 2025 och 2026 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om finansiering av de årliga medlemsavgifterna i följande ERIC-konsortier: European Plate Observing System (EPOS-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 000 000 kronor och Joint Institute for VLBI in Europe (JIV-ERIC) med en årlig medlemsavgift på högst 2 700 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: För att underlätta för forskare att samarbeta med andra forskare i olika länder inom forskningsinfrastrukturer har ett antal konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, s.k. ERIC-konsortier, bildats och ytterligare några konsortier planeras. Regeringen bör bemyndigas att under 2025 besluta om medlemskap i ovan angivna ERIC-konsortier och att under 2025 och 2026 besluta om medlemsavgifter i dessa.

Bemyndigande om medlemsavgift i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemsavgift till det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem (Euro-HPC) på högst 25 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I budgetpropositionen för 2019 bemyndigades regeringen att under 2019 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om medlemskap i det gemensamma företaget för ett europeiskt högpresterande datorsystem, High Performance Computing (Euro-HPC) med en medlemsavgift på högst 25 000 000 kronor. Högpresterande datorer behövs för att klara stora vetenskapliga och samhällsliga utmaningar som kräver stor beräkningskapacitet, såsom tidig upptäckt och behandling av sjukdomar och prognoser om klimatutvecklingen. Eftersom Sverige är medlem i Euro-HPC bör regeringen bemyndigas att under 2025 besluta om medlemsavgiften för 2025 på högst 25 000 000 kronor.

Föreningen EISCAT Scientific Association

Regeringens förslag: Regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för statens räkning förvärva aktier till ett belopp om högst 10 000 000 kronor i samband med att aktier tecknas i det bolag som övertar verksamheten i den ideella föreningen EISCAT Scientific Association (EISCAT).

Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, bemyndigas att under 2025 tillse att tillgångar och skulder i EISCAT överförs till det bolag som övertar verksamheten.

Skälen för regeringens förslag: EISCAT är en forskningsorganisation (ideell förening) med säte i Kiruna som i mars 2023 beslutade att föreningens verksamhet bör överföras till ett svenskt aktiebolag ägt av de svenska, norska och finska staterna.

Riksdagen har mot denna bakgrund tidigare bemyndigat regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att bilda eller förvärva ett aktiebolag och tillse att den verksamhet som bedrivs i EISCAT överförs till bolaget, att för svenska statens räkning teckna aktier i det bolag som övertar verksamheten i EISCAT och att delvis överlåta aktier i bolaget till norska och finska staten, att under 2024 tillse att tillgångar och skulder i EISCAT överförs till det bolag som övertar verksamheten och att vidta de övriga åtgärder som är nödvändiga för att genomföra detta. Riksdagen godkände samtidigt att bolagets verksamhet ska bedrivas utan vinstsyfte, med beaktande av Sveriges säkerhet och andra utrikes-, försvars- och säkerhetspolitiska intressen och innefatta finansiering, drift, förvaltning och utveckling av infrastruktur för undersökningar av georymdmiljön samt tillhandahållande av data för forskning (prop. 2023/24:1 utg.omr. 16, bet. 2023/24:UbU1, rskr. 2023/24:103). Vidare har riksdagen bemyndigat regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att under 2024 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för statens räkning förvärva aktier till ett belopp om högst 10 000 000 kronor i samband med att aktier tecknas i det bolag som övertar verksamheten i EISCAT (prop. 2023/24:99, bet. 2023/24:FiU21, rskr. 2023/24:247).

De bemyndiganden som handlar om att tillse att tillgångar och skulder i EISCAT överförs till det bolag som övertar verksamheten och att förvärva aktier gäller, till skillnad från övriga ovannämnda bemyndiganden och godkännandet, endast för 2024. Eftersom bildandet av bolaget är beroende av kommande beslutsprocesser i Sverige, Norge och Finland som kan komma att dra ut något på tiden föreslår regeringen att dessa båda bemyndiganden förlängs så att de gäller även under 2025.

6.7.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 6.6 Anslagsutveckling 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2023	Utfall	448 331	Anslagssparande	-809
2024	Anslag	480 061 ¹	Utgiftsprognos	485 832
2025	Förslag	420 061		
2026	Beräknat	420 061		
2027	Beräknat	420 061		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.7 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	420 061	420 061	420 061
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	420 061	420 061	420 061

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 420 061 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 420 061 000 kronor respektive 420 061 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 690 000 000 kronor 2026–2030.

Skälen för regeringens förslag: Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 690 000 000 kronor 2026–2030.

Tabell 6.8 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början	2 209 400	2 463 004	2 537 000			
Nya ekonomiska åtaganden	503 338	539 271	573 061			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-441 880	-496 769	-420 061	-420 061	-420 061	-1 849 878
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	192 146	31 494				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 463 004	2 537 000	2 690 000			
Beslutat/förslaget bemyndigande	2 537 000	2 537 000	2 690 000			

6.7.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 6.9 Anslagsutveckling 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

2023	Utfall	196 258	Anslagssparande	5 667
2024	Anslag	203 252 ¹	Utgiftsprognos	207 655
2025	Förslag	209 513		
2026	Beräknat	213 149 ²		
2027	Beräknat	217 098 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 208 535 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 208 535 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Vetenskapsrådets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.10 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	203 252	203 252	203 252
Pris- och löneomräkning ²	6 281	10 917	14 885
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-20	-1 020	-1 039
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	209 513	213 149	217 098

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 209 513 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 213 149 000 kronor respektive 217 098 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.11 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Vetenskapsrådet

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2025
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Prisma	0	0	15 000	15 000	0	0
Sunet	15 275	-4 030	265 000	273 000	-8 000	3 245

Vetenskapsrådet får ta ut avgifter för grundanslutning och tilläggstjänster inom Sunet och avgifter för tillhandahållande av ansöknings- och ärendehanteringssystem för forskningsfinansiering (Prisma). Avgifterna avseende Sunet ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget 3:9 *Sunet*.

6.7.4 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tabell 6.12 Anslagsutveckling 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

2023	Utfall	1 378 903	Anslagssparande	-3 547
2024	Anslag	1 297 356 ¹	Utgiftsprognos	1 324 134
2025	Förslag	1 345 356		
2026	Beräknat	1 377 356		
2027	Beräknat	1 365 356		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till forskning och utveckling inklusive industriutvecklingsprojekt och fjärranalys inom nationella och internationella samarbeten. Anslaget får även användas för utgifter för information om rymdforskning och rymdverksamhet samt utgifter för deltagande i internationella rymdsamarbeten. Anslaget får användas för statsbidrag till Svenska rymdaktiebolaget och för utgifter för statsbidrag för verksamhet vid Esrange, samt till utgifter för ersättning till vissa samebyar och till samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.13 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 297 356	1 297 356	1 297 356
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	48 000	80 000	68 000
varav BP25	48 000	80 000	128 000
– <i>Forsknings- och innovationspolitiska propositionen</i>	48 000	80 000	128 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 345 356	1 377 356	1 365 356

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Inom ramen för den forsknings- och innovationspolitiska propositionen, som regeringen avser att presentera under hösten 2024, ökas anslaget med 48 000 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 80 000 000 kronor respektive 128 000 000 kronor för detta ändamål.

Regeringen föreslår att 1 345 356 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 377 356 000 kronor respektive 1 365 356 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 500 000 000 kronor 2026–2035.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras från anslaget för rymdforskning och rymdverksamhet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 8 500 000 000 kronor 2026–2035.

Tabell 6.14 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2035
Ekonomiska åtaganden vid årets början	4 567 766	4 054 464	3 300 000			
Nya ekonomiska åtaganden	936 177	390 344	6 437 356			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-1 412 651	-1 123 919	-1 237 356	-1 237 356	-1 237 356	-6 025 288
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-36 828	-20 889				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	4 054 464	3 300 000	8 500 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	4 600 000	3 300 000	8 500 000			

6.7.5 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tabell 6.15 Anslagsutveckling 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

2023	Utfall	46 823	Anslagssparande	1 320
2024	Anslag	52 555 ¹	Utgiftsprognos	54 637
2025	Förslag	54 314		
2026	Beräknat	55 521 ²		
2027	Beräknat	56 542 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 54 314 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 54 314 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Rymdstyrelsens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.16 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	52 555	52 555	52 555
Pris- och löneomräkning ²	1 759	2 966	3 987
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			

	2025	2026	2027
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	54 314	55 521	56 542

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 54 314 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Förvaltning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 55 521 000 kronor respektive 56 542 000 kronor.

6.7.6 3:6 Institutet för rymdfysik

Tabell 6.17 Anslagsutveckling 3:6 Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

2023	Utfall	63 427	Anslagssparande	-227
2024	Anslag	63 553 ¹	Utgiftsprognos	63 969
2025	Förslag	64 659		
2026	Beräknat	65 958 ²		
2027	Beräknat	67 386 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 64 659 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 64 659 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för rymdfysiks förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.18 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:6 Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	63 553	63 553	63 553
Pris- och löneomräkning ²	1 106	2 405	3 833
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	64 659	65 958	67 386

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 64 659 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Institutet för rymdfysik* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 65 958 000 kronor respektive 67 386 000 kronor.

6.7.7 3:7 Kungl. biblioteket

Tabell 6.19 Anslagsutveckling 3:7 Kungl. biblioteket

Tusental kronor

2023	Utfall	436 362	Anslagssparande	5 876
2024	Anslag	447 963 ¹	Utgiftsprognos	452 522
2025	Förslag	464 751		
2026	Beräknat	475 441 ²		
2027	Beräknat	483 046 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 464 751 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 464 751 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kungl. bibliotekets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.20 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:7 Kungl. biblioteket

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	447 963	447 963	447 963
Pris- och löneomräkning ²	16 788	27 478	35 083
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	464 751	475 441	483 046

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 464 751 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *Kungl. biblioteket* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 475 441 000 kronor respektive 483 046 000 kronor.

6.7.8 3:8 Polarforskningssekretariatet

Tabell 6.21 Anslagsutveckling 3:8 Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

2023	Utfall	61 712	Anslagssparande	63 394
2024	Anslag	69 056 ¹	Utgiftsprognos	91 161
2025	Förslag	70 712		
2026	Beräknat	72 433 ²		
2027	Beräknat	73 522 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 70 713 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 70 713 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Polarforskningssekretariatets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för att organisera och genomföra forskningsexpeditioner.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.22 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:8 Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	69 056	69 056	69 056
Pris- och löneomräkning ²	3 522	5 288	6 406
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-1 866	-1 911	-1 940
<i>varav BP25³</i>	<i>17 000</i>	<i>17 000</i>	<i>17 000</i>
<i>– Polarforskningsexpeditioner</i>	<i>17 000</i>	<i>17 000</i>	<i>17 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	70 712	72 433	73 522

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste hela anslagsparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Anslaget ökas med 17 000 000 kronor 2025 för att finansiera användning av isbrytaren Oden för polarforskningsexpeditioner. För samma ändamål beräknas anslaget öka med 17 000 000 kronor 2026–2028. Ökningen finansieras genom att anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 70 712 000 kronor anvisas under anslaget 3:8 *Polarforskningssekretariatet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 72 433 000 kronor respektive 73 522 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.23 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Polarforskningssekretariatet

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2025
Verksamheter där intäkterna disponeras						
Tjänsteexport	275	0	20 000	20 275	-275	0
Abisko	0	0	2 000	2 000	0	0

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner och för boende vid Abisko naturvetenskapliga station.

6.7.9 3:9 Sunet

Tabell 6.24 Anslagsutveckling 3:9 Sunet

Tusental kronor

2023	Utfall	49 183	Anslagssparande	
2024	Anslag	49 183 ¹	Utgiftsprognos	50 225
2025	Förslag	49 183		
2026	Beräknat	49 183		
2027	Beräknat	49 183		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Swedish University Computer Network (Sunet), ett datanätverk för överföring av digital information mellan universitet och högskolor samt vissa andra organisationer. Anslaget får även användas för utgifter för grundanslutning till Sunet för de konstnärliga högskolorna, statliga kulturarvsinstitutioner och Kungl. biblioteket samt för de specifika kostnader Sunet har för anslutning till internationella forskningsnät.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.25 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:9 Sunet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	49 183	49 183	49 183
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	49 183	49 183	49 183

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 49 183 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Sunet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 49 183 000 kronor respektive 49 183 000 kronor.

6.7.10 3:10 Överklagandenämnden för etikprövning

Tabell 6.26 Anslagsutveckling 3:10 Överklagandenämnden för etikprövning

Tusental kronor

2023	Utfall	5 183	Anslagssparande	444
2024	Anslag	5 554 ¹	Utgiftsprognos	4 619
2025	Förslag	5 700		
2026	Beräknat	5 821 ²		
2027	Beräknat	5 937 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 700 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 700 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Överklagandenämnden för etikprövning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.27 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:10 Överklagandenämnden för etikprövning

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	5 554	5 554	5 554
Pris- och löneomräkning ²	146	267	383
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 700	5 821	5 937

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 5 700 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *Överklagandenämnden för etikprövning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 5 821 000 kronor respektive 5 937 000 kronor.

6.7.11 3:11 Etikprövningsmyndigheten

Tabell 6.28 Anslagsutveckling 3:11 Etikprövningsmyndigheten

Tusental kronor			
2023	Utfall	53 292	Anslagssparande 2
2024	Anslag	52 686 ¹	Utgiftsprognos 52 336
2025	Förslag	57 418	
2026	Beräknat	58 677 ²	
2027	Beräknat	59 784 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 57 417 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 419 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Etikprövningsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.29 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:11 Etikprövningsmyndigheten

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	52 686	52 686	52 686

	2025	2026	2027
Pris- och löneomräkning ²	1 732	2 925	3 974
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	3 000	3 066	3 124
varav BP25 ³	3 000	3 000	3 000
– Förstärkning EPM	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	57 418	58 677	59 784

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 3 000 000 kronor fr.o.m. 2025 för uppgiften att föra och presentera statistik om klinisk forskning i Sverige. Ökningen finansieras genom att anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* minskas med 3 800 000 kronor. Anledningen till att minskningen är större än motsvarande ökning beror på att detta anslag pris- och löneomräknas, vilket inte är fallet med anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation*.

Regeringen föreslår att 57 418 000 kronor anvisas under anslaget 3:11 *Etikprövningsmyndigheten* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 58 677 000 kronor respektive 59 784 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.30 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Etikprövningsmyndigheten

Tusental kronor

Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2023	Resultat 2024	Intäkter 2025	Kostnader 2025	Resultat 2025	Ack. resultat 2025
Verksamhet där intäkterna inte disponeras						
Avgifter för etikprövning	-	-	33 000	-	-	-
Verksamhet där intäkterna disponeras						
Avgift från Npof	0	0	10 600	10 600	0	0

Avgifterna för etikprövning levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning. Det finns inte något bestämt ekonomiskt mål, därav redovisas endast intäkterna. Etikprövningsmyndigheten är värmyndighet för Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (Npof) och tar ut administrativa avgifter.

6.7.12 3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Tabell 6.31 Anslagsutveckling 3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Tusental kronor

2023	Utfall	9 287	Anslagssparande	114
2024	Anslag	9 918 ¹	Utgiftsprognos	10 259
2025	Förslag	11 750		
2026	Beräknat	13 081 ²		
2027	Beräknat	13 201 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 723 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 722 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter för Nämnden för prövning av oredlighet i forskning.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.32 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:12 Nämnden för prövning av oredlighet i forskning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	9 918	9 918	9 918
Pris- och löneomräkning ²	832	1 135	1 236
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 000	2 028	2 047
varav BP25 ³	1 000	2 000	2 000
– Förstärkning	1 000	2 000	2 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 750	13 081	13 201

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 1 000 000 kronor 2025 för att finansiera ökade kostnader till följd av en ökad mängd ärenden och mer komplexa ärenden till nämnden. Från och med 2026 beräknas anslaget öka med 2 000 000 kronor för samma ändamål. Ökningen finansieras genom att anslag 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* minskas med 1 300 000 kronor 2025 och 2 500 000 kronor fr.o.m. 2026. Anledningen till att minskningen är större än motsvarande ökning beror på att detta anslag pris- och löneomräknas, vilket inte är fallet med anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål*.

Regeringen föreslår att 11 750 000 kronor anvisas under anslaget 3:12 *Nämnden för prövning av oredlighet i forskning* för 2025. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 13 081 000 kronor respektive 13 201 000 kronor.

6.7.13 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 6.33 Anslagsutveckling 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

2023	Utfall	87 995	Anslagssparande
2024	Anslag	93 995 ¹	Utgiftsprognos
2025	Förslag	80 695	
2026	Beräknat	89 495	
2027	Beräknat	89 495	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för tull och mervärdesskatt som har betalats av EISCAT Scientific Association. Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom forsknings- och utvecklingsområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 6.34 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	93 995	93 995	93 995
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-13 300	-14 500	-14 500
varav BP25	-1 300	-2 500	-2 500
– Förstärkning	-1 300	-2 500	-2 500
Överföring till/från andra anslag		10 000	10 000
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	80 695	89 495	89 495

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget minskas med 1 300 000 kronor 2025 för att finansiera ökningen av anslaget 3:12 *Nämnden för prövning av oredlighet i forskning*. För samma ändamål beräknas anslaget minska med 2 500 000 kronor fr.o.m. 2026.

Regeringen föreslår att 80 695 000 kronor anvisas under anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 89 495 000 kronor respektive 89 495 000 kronor.

6.7.14 3:14 Gentekniknämnden

Tabell 6.35 Anslagsutveckling 3:14 Gentekniknämnden

Tusental kronor

2023	Utfall	3 198	Anslagssparande	1 796
2024	Anslag	4 911 ¹	Utgiftsprognos	4 381
2025	Förslag	5 045		
2026	Beräknat	5 153 ²		
2027	Beräknat	5 254 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 045 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 045 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Gentekniknämndens verksamhet.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 6.36 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 3:14 Gentekniknämnden**

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	4 911	4 911	4 911
Pris- och löneomräkning ²	134	242	343
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	5 045	5 153	5 254

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 5 045 000 kronor anvisas under anslaget 3:14 *Gentekniknämnden* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 5 153 000 kronor respektive 5 254 000 kronor.

7 Anslag för gemensamma ändamål

7.1 Anslag för gemensamma ändamål

7.1.1 4:1 Internationella program

Tabell 7.1 Anslagsutveckling 4:1 Internationella program

Tusental kronor

2023	Utfall	81 029	Anslagssparande	560
2024	Anslag	81 589 ¹	Utgiftsprognos	81 044
2025	Förslag	81 589		
2026	Beräknat	81 589		
2027	Beräknat	81 589		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stipendier till s.k. tredjelandsstudenter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att främja internationella kontakter inom EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet. Anslaget får även användas för att medfinansiera EU-medel inom Universitets- och högskolerådets ansvarsområde och genomföra stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.2 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	81 589	81 589	81 589
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	81 589	81 589	81 589

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 81 589 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Internationella program* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 81 589 000 kronor respektive 81 589 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiskt åtagande

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 90 412 000 kronor 2026 och 2027.

Skälen för regeringens förslag: Universitets- och högskolerådet kommer under 2025 att bevilja stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag om högst 90 412 000 kronor 2026 och 2027.

Tabell 7.3 Beställningsbemyndigande för anslaget 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	90 412	90 412	90 412		
Nya ekonomiska åtaganden	60 275	60 275	60 275		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-60 275	-60 275	-60 275	-60 275	-30 137
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	90 412	90 412	90 412		
Beslutat/föreslaget bemyndigande	100 000	90 412	90 412		

7.1.2 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tabell 7.4 Anslagsutveckling 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

2023	Utfall	32 100	Anslagssparande	86
2024	Anslag	32 186 ¹	Utgiftsprognos	31 971
2025	Förslag	32 186		
2026	Beräknat	32 186		
2027	Beräknat	32 186		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Sveriges medlemsavgift till Unesco. Anslaget får även användas för utgifter för Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt utgifter för de Unescokonventioner som Sverige har ratificerat.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.5 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	32 186	32 186	32 186
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	32 186	32 186	32 186

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 32 186 000 kronor anvisas under anslaget 4:2 *Angift till Unesco och ICCROM* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 32 186 000 kronor respektive 32 186 000 kronor.

7.1.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 7.6 Anslagsutveckling 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

2023	Utfall	11 161	Anslagssparande	67
2024	Anslag	11 339 ¹	Utgiftsprognos	11 263
2025	Förslag	11 684		
2026	Beräknat	11 941 ²		
2027	Beräknat	12 162 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 11 684 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 11 684 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska Unescorådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.7 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	11 339	11 339	11 339
Pris- och löneomräkning ²	345	602	823
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	11 684	11 941	12 162

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 11 684 000 kronor anvisas under anslaget 4:3 *Kostnader för Svenska Unescorådet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 11 941 000 kronor respektive 12 162 000 kronor.

7.1.4 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tabell 7.8 Anslagsutveckling 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

2023	Utfall	32 375	Anslagssparande	268
2024	Anslag	23 373 ¹	Utgiftsprognos	23 216
2025	Förslag	24 943		
2026	Beräknat	20 443		
2027	Beräknat	16 743		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning. Anslaget får även användas för utgifter för statistik, analyser och prognoser inom dessa områden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 7.9 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	23 373	23 373	23 373
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	1 570	-2 930	-6 630
<i>varav BP25</i>	3 500	3 400	2 200
– SCB som nationell projektledare för PIAAC	800	300	400
– SCB:s arbete med att samla in nya skoldata	2 700	3 100	1 800
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	24 943	20 443	16 743

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För Statistiska centralbyråns (SCB) uppdrag som nationell projektledare för PIAAC-studien, som mäter den vuxna befolkningens färdigheter att läsa, räkna och lösa problem ökas anslaget med 800 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 300 000 kronor respektive 400 000 kronor. För SCB:s uppdrag att samla in nya skoldata ökas anslaget med 2 700 000 kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget öka med 3 100 000 kronor respektive 1 800 000 kronor.

Regeringen föreslår att 24 943 000 kronor anvisas under anslaget 4:4 *Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 20 443 000 kronor respektive 16 743 000 kronor.